

Οδηγία 2005/85/ΕΚ
σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες
τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν
το καθεστώς του πρόσφυγα

Επιλεγμένα κείμενα αναφοράς

Αθήνα, Μάρτιος 2010

Φωτογραφία εξωφύλλου: «Φεύγοντας από το Κισμάγιο». Ζωγραφιά του 14χρονου Σομαλού Said Abdi Said¹. «Ζούσα στο Κισμάγιο έως ότου χειροτέρεψε η κατάσταση. Έπειτα, έφυγα με τη μητέρα μου, τους αδερφούς μου και τις αδερφές μου. Έπρεπε να πληρώσουμε για να ταξιδέψουμε με αυτό το καράβι με πολλούς άλλους ανθρώπους. Τη νύχτα ξεπαγιάζαμε από τον αέρα και την ημέρα καιγόμαστε από τον ήλιο».

¹ Από την ιστοσελίδα του Γραφείου της Υπάτης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στο Ηνωμένο Βασίλειο www.unhcr.org.uk/.../refugee_paintings.html

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

Πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.....	4
Τροποποιημένη πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.....	45
Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2005 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.....	81
Συνοπτικά Σχόλια της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες για την Πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.....	105
Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (COM (2009) 554 τελικό).....	109
Π.Δ. 90/2008 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (L 326/13.12.2005)» (ΦΕΚ 138, τ. Α΄) όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 81/2009 (ΦΕΚ 99 , τ. Α΄)	110
Απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επί της υπόθεσης C – 133/06 (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης).....	126

**Πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα
(COM/2000/0578 τελικό - CNS 2000/0238)**

Επίσημη Εφημερίδα αριθ. 062 Ε της 27/02/2001 σ. 0231 - 0242

Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα
(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. Ελάχιστοι κανόνες των διαδικασιών που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά τη χορήγηση ή την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα: ενιαίο ευρωπαϊκό σύστημα χορήγησης για το άσυλο

Σύμφωνα με τα Συμπεράσματα της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε του Οκτωβρίου 1999, το κοινό ευρωπαϊκό καθεστώς για το άσυλο θα (πρέπει να) περιλαμβάνει, βραχυπρόθεσμα, σαφή και λειτουργική μέθοδο καθορισμού του κράτους που είναι αρμόδιο για την εξέταση μιας αίτησης παροχής για το άσυλο, ελάχιστες κοινές προϋποθέσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο, και την προσέγγιση των κανόνων για την αναγνώριση και το περιεχόμενο του καθεστώτος του πρόσφυγα. Θα συμπληρωθεί επίσης με μέτρα σχετικά με μορφές συμπληρωματικής προστασίας οι οποίες θα προσφέρουν το προσήκον εκάστοτε καθεστώς σε κάθε άτομο το οποίο χρήζει τέτοιας προστασίας. Στις 24 Μαΐου 2000 η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την παροχή προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής συρροής εκτοπισθέντων βασισμένη στην αλληλεγγύη ανάμεσα στα κράτη μέλη ως μέσο στην υπηρεσία ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος παροχής για το άσυλο.

Η Επιτροπή προτείνει τώρα, το φθινόπωρο του 2000, σχέδιο οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τα ελάχιστα πρότυπα των διαδικασιών που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά τη χορήγηση ή τη στέρηση της ιδιότητας του πρόσφυγα, προκειμένου να θεσπιστούν δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες χορήγησης σχετικά με το άσυλο, όπως ορίζεται στον πίνακα αποτελεσμάτων για την εξέταση της πρόοδου που έχει σημειωθεί στη δημιουργία ενός χώρου «ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης» στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 27 Μαρτίου 2000.

Τον Μάρτιο 1999, η Επιτροπή ξεκίνησε εργασίες σχετικά με τις διαδικασίες παροχής ασύλου με το έγγραφο εργασίας «Για τη θέσπιση κοινών προδιαγραφών σχετικά με τις διαδικασίες χορήγησης ασύλου» το οποίο συζητήθηκε σε επίπεδο υπουργών όσο και σε εσωτερικό επίπεδο στο Συμβούλιο. Δεκατρία κράτη μέλη υπέβαλαν στη συνέχεια γραπτές παρατηρήσεις. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε το ψήφισμα A5-0123/2000 σχετικά με το εν λόγω έγγραφο στη σύνοδο ολομέλειας της 13ης έως 16 Ιουνίου 2000. Εξάλλου, η Επιτροπή συμβουλευτήκε επ' αυτού την Ύπατη Αρμοστέα των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, το ECRE (European Council on Refugees and Exiles) τη Διεθνή Αμνηστία και την οργάνωση Save the Children. Και οι τέσσερις οργανισμοί υπέβαλαν τα σχόλιά τους εγγράφως, όπως και άλλοι τρεις ΜΚΟ (το Refugee Legal Centre, το Medical Foundation for the Care of Victims of Torture και η Immigration Law Practitioners' Association). Μετά από ανάλυση των απαντήσεων των εν λόγω φορέων, η Επιτροπή κατήρτισε την πρότασή της λαμβάνοντας υπόψη, όπου αυτό ήταν απαραίτητο, τους ισχύοντες μη δεσμευτικούς κανόνες (soft law), και κυρίως το ψήφισμα του Συμβουλίου του 1995 για τις στοιχειώδεις εγγυήσεις των διαδικασιών χορήγησης ασύλου, τα ψηφίσματα του Συμβουλίου του Λονδίνου του 1992 για τις προδήλως αβάσιμες αιτήσεις παροχής ασύλου, για τις τρίτες χώρες υποδοχής και τις χώρες στις οποίες εν γένει δεν υπάρχει σοβαρός κίνδυνος δίωξης, καθώς και το ψήφισμα του Συμβουλίου του 1997 σχετικά με τους ασυνόδευτους ανηλίκους υπηκόους τρίτων χωρών.

Η πρόταση λαμβάνει επίσης υπόψη την προσέγγιση που προβλέπεται στα Συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε του Οκτωβρίου 1999 ότι ένα κοινό ευρωπαϊκό σύστημα παροχής ασύλου σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και του Πρωτοκόλλου της 31ης Ιανουαρίου 1967 σχετικά με την ιδιότητα του πρόσφυγα καθώς και με τις διατάξεις των άλλων σχετικών συνθηκών, θα πρέπει να οδηγεί, μακροπρόθεσμα, σε κοινή διαδικασία για το άσυλο και μια ενιαία νο-

μικρή κατάσταση για εκείνους στους οποίους χορηγείται άσυλο, ισχύουσα σε όλη την επικράτεια της Ένωσης.

2. Πεδίο εφαρμογής της έκθεσης

Ως ουσιαστικό πρώτο μέτρο σχετικά με τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο, προς επίτευξη κοινής πολιτικής στον τομέα της παροχής ασύλου, βάσει του Τίτλου IV της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως τροποποιήθηκε από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, η παρούσα πρόταση ορίζει τα απαιτούμενα μέτρα για απλό και ταχύ σύστημα επεξεργασίας των αιτήσεων παροχής ασύλου. Λαμβάνει υπόψη όλα τα νομοθετικά μέσα και μηχανισμούς που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κράτη μέλη προκειμένου να εφαρμόσουν σύστημα σύντομης και ορθής επεξεργασίας των υποθέσεων. Ορίζονται κοινά πρότυπα και προθεσμίες για την ταχεία απόρριψη των απαράδεκτων και προδήλως αβάσιμων αιτήσεων ούτως ώστε το κάθε εθνικό σύστημα να λειτουργεί απρόσκοπτα προς όφελος των προσφύγων κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης. Η ευθυγράμμιση των εθνικών συστημάτων βάσει των εν λόγω προτύπων, θα δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη μελλοντικά να θεσπίσουν αποτελεσματικές διαδικασίες ασύλου στο πλαίσιο ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος παροχής ασύλου.

Το εν λόγω μέτρο δεν θα απαιτεί από τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν ενιαίες διαδικασίες, ούτε θα τα υποχρεώνει να υιοθετούν κοινές έννοιες και τακτική που δεν επιθυμούν να εφαρμόσουν. Για παράδειγμα, εάν ένα κράτος μέλος δεν επιθυμεί να εφαρμόσει την έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας για να απορρίψει αιτήσεις παροχής ασύλου, το μέτρο δεν θα υποχρεώνει αυτό το κράτος μέλος να υιοθετήσει την εν λόγω έννοια. Εξάλλου, όλα τα πρότυπα για την εφαρμογή αμερόληπτης και αποτελεσματικής διαδικασίας αναφέρονται χωρίς να θίγεται η διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών να δίδουν προτεραιότητα σε περιπτώσεις βάσει των εθνικών πολιτικών τους.

Το μέτρο επιτρέπει επίσης στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από ορισμένους κανόνες εάν το επιθυμούν, καθόσον είναι ένα πρώτο μέτρο για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο. Για παράδειγμα, προτείνεται τα κράτη μέλη να είναι σε θέση να παρεκκλίνουν από την αρχή ότι η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα στην περίπτωση, μεταξύ άλλων, απαράδεκτων και προδήλως αβάσιμων αιτήσεων. Πρόκειται για πολύπλοκο ζήτημα και οι απόψεις των κρατών μελών αποκλίνουν σημαντικά όσον αφορά τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του ανασταλτικού αποτελέσματος. Η Επιτροπή είναι πρόθυμη να δεχθεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν την εν λόγω ή και άλλες επιτρεπόμενες σε αυτό το στάδιο παρεκκλίσεις, να καθιερώσουν επιπλέον εγγυήσεις, όπως η νομοθετική έγκριση των παρεκκλίσεων ή συμπληρωματικές εγγυήσεις σε μεμονωμένες περιπτώσεις.

Επιπλέον, η πρόταση περιορίζεται στα ελάχιστα πρότυπα που απαιτούνται για τη χορήγηση και τη στέρηση της ιδιότητας του πρόσφυγα. Συνεπώς, δεν περιλαμβάνει κανένα ελάχιστο πρότυπο που να καθορίζει εάν ένα πρόσωπο πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για να δικαιούται προστασία δυνάμει άλλης διεθνούς πράξης ή εάν, για άλλους λόγους, χρειάζεται προστασία. Εντούτοις, εάν τα κράτη μέλη εφαρμόσουν τα πρότυπα που περιέχονται στην παρούσα πρόταση για να αποφανθούν σχετικά με αιτήσεις για ήδη προστασίας διαφορετικά από εκείνα που απορρέουν από τη Σύμβαση της Γενεύης, αυτό θα ήταν ευπρόσδεκτο από την Επιτροπή. Για το λόγο αυτό η πρόταση προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας σε αυτές τις άλλες διαδικασίες.

Η πρόταση δεν προδικάζει άλλα μέτρα σχετικά με κοινή πολιτική στο θέμα του ασύλου όπως προβλέπεται στο σχέδιο δράσης της Βιέννης και στον Πίνακα Αποτελεσμάτων. Το άρθρο 63, παράγραφοι 1 και 2, προβλέπει την έγκριση μέτρων σχετικά με το άσυλο όσον αφορά τα κριτήρια και τους μηχανισμούς για τον καθορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης παροχής ασύλου, τα ελάχιστα πρότυπα που διέπουν την υποδοχή των αιτούντων άσυλο, τα ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι υπήκοοι τρίτων χωρών για να διεκδικήσουν την ιδιότητα του πρόσφυγα, καθώς και μέτρα σχετικά με όσους για άλλους λόγους χρήζουν διεθνούς προστασίας. Η Επιτροπή θα υποβάλει προτάσεις στους διάφορους τομείς που προαναφέρθηκαν σύμφωνα με τον Πίνακα αποτελεσμάτων.

Η παρούσα πρόταση δεν προδικάζει, εξάλλου, ούτε μέτρα που δεν προβλέπει το σχέδιο δράσης της Βιέννης και ο πίνακας αποτελεσμάτων. Πολλά άλλα μέτρα σχετικά με τις διαδικασίες υποδοχής προσφύγων από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μπορούσαν να εξεταστούν στο πλαίσιο του άρθρου 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ) της Συνθήκης ΕΚ. Απλώς, η παρούσα πρόταση περιορίζεται στις διαδικασίες

εξέτασης αιτήσεων που υποβάλλονται αυθορμήτως στα σύνορα ή στην επικράτεια των κρατών μελών. Δεν θίγει ως εκ τούτου ενδεχόμενο μέτρο σχετικά με τις διαδικασίες υποδοχής, στα κράτη μέλη, υπηκόων τρίτων χωρών που ανταποκρίνονται στο χαρακτηρισμό του πρόσφυγα κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης, αλλά δεν μπόρεσαν ακόμη να φθάσουν στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ανακοίνωση για κοινές διαδικασίες σχετικά με το άσυλο και ενιαίο καθεστώς αυτών στους οποίους χορηγήθηκε που να ισχύει σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση θα περιγράφει τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν στη συνέχεια σχετικά με τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο, βάσει του Τίτλου IV της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε από τη συνθήκη του Άμστερνταμ, περιλαμβανομένων εκείνων που θα μπορούσαν να ληφθούν βάσει του άρθρου 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ).

3. Στόχοι της πρότασης

Προτείνοντας την παρούσα οδηγία, η Επιτροπή επιδιώκει τους ακόλουθους στόχους:

1. την εφαρμογή του άρθρου 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ) της συνθήκης, το σημείο 36(β)(iii) του σχεδίου δράσης της Βιέννης, το Συμπέρασμα 14 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε και το πρώτο μέρος της παραγράφου σχετικά με δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες χορήγησης ασύλου του πίνακα αποτελεσμάτων που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο τον Μάρτιο 2000,
2. την πρόβλεψη μέτρων ουσιαστικών για την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών των κρατών μελών για τη χορήγηση και την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα,
3. τον καθορισμό κοινών ορισμών και απαιτήσεων για τις απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες περιπτώσεις, περιλαμβανομένης της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, προς επίτευξη κοινής προσέγγισης από τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν αυτές τις πρακτικές και έννοιες,
4. τον καθορισμό των προθεσμιών για τη λήψη αποφάσεων σε πρώτο βαθμό και μετά από προσφυγή στις περιπτώσεις αυτές, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη μέλη της όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερης και ταχύτερης επεξεργασίας τους,
5. την ενίσχυση κατά συνέπεια της ικανότητας των κρατών μελών να εξετάζουν τις αιτήσεις παροχής ασύλου από εκείνους που μπορεί να είναι πρόσφυγες κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης,
6. τον καθορισμό, στις διαδικασίες των κρατών μελών, ελάχιστου επιπέδου διαδικαστικών εγγυήσεων για τους αιτούντες άσυλο ώστε να εξασφαλίζεται κοινό επίπεδο δίκαιης διαδικαστικής μεταχείρισης στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα,
7. τον καθορισμό εξειδικευμένων εγγυήσεων που να εξασφαλίζουν δίκαιες διαδικασίες για τα άτομα με ειδικές ανάγκες,
8. τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για τις αποφάσεις και τις αρχές που είναι αρμόδιες για τη λήψη αποφάσεων προκειμένου να μειωθούν οι αποκλίσεις ανάμεσα στις εθνικές εξεταστικές διαδικασίες των κρατών μελών και να εξασφαλιστεί ένα καλό επίπεδο λήψης αποφάσεων στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

4. Επισκόπηση των κανόνων που προβλέπονται στην πρόταση

Η πρόταση περιλαμβάνει κυρίως τρία διαφορετικά σύνολα διατάξεων.

Η πρώτη δέσμη αφορά διαδικαστικές εγγυήσεις για τους αιτούντες άσυλο. Οι διατάξεις αυτές αναφέρονται σε καταστάσεις που απαντούν σε όλα τα στάδια των διαδικασιών σχετικά με το άσυλο και έχουν καταρτιστεί με σκοπό την προσέγγιση της έννοιας της δίκαιης διαδικαστικής μεταχείρισης ανάμεσα στα κράτη μέλη. Όλοι οι αιτούντες άσυλο πρέπει:

- να έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή κατά πρωτοβάθμιας απόφασης, ανεξάρτητα από το είδος της απόφασης.
- να ενημερώνονται σε γλώσσα που κατανοούν, κατά τις καθοριστικές φάσεις της διαδικασίας, για τη νομική τους θέση, ώστε να μπορούν να εξετάζουν τις δυνατότητες των επόμενων διαβημάτων τους. Για παράδειγμα, όταν λάβει την απόφαση σε πρώτο βαθμό, ο αιτών άσυλο πρέπει να ενημερωθεί για το περιεχόμενό της και για τη δυνατότητα να ασκήσει προσφυγή κατά της απόφασης αυτής.

Εξάλλου, προβλέπονται εξειδικευμένες εγγυήσεις για τα άτομα με ιδιαίτερες ανάγκες, όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι.

Η δεύτερη δέσμη διατάξεων αφορά τις ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τη διαδικασία λήψης απο-

φάσεων. Μολονότι τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν τα εθνικά τους συστήματα, η λήψη αποφάσεων πρέπει να πληροί ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις προκειμένου να επιτευχθεί κοινή και συνολική ευρωπαϊκή πολιτική για το άσυλο. Εν γένει, θα είναι αρκετό να θεσπίσουν τα κράτη μέλη ένα σύστημα σε τρία στάδια: μια αρχή αρμόδια για τον καθορισμό το καθεστώτος του πρόσφυγα, ένα φορέα αρμόδιο για την εξέταση των διοικητικών ή δικαστικών προσφυγών και ένα Δευτεροβάθμιο Δικαστήριο. Επιπλέον, οι αρχές που λαμβάνουν αποφάσεις θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν τη χώρα καταγωγής και να μπορούν, αν χρειαστεί, να συμβουλευονται εμπειρογνώμονες. Το προσωπικό θα πρέπει να έχει λάβει την αναγκαία βασική κατάρτιση, κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων θα πρέπει να τηρούνται ορισμένα πρότυπα κατά τη διεξαγωγή ερευνών και οι αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα. Οι απορριπτικές αποφάσεις θα πρέπει να αιτιολογούνται πλήρως.

Η τρίτη δέσμη διατάξεων αφορά κοινά πρότυπα για την εφαρμογή ορισμένων εννοιών και πρακτικών. Οι εν λόγω έννοιες και πρακτικές ('απαράδεκτες αιτήσεις', 'προδήλως αβάσιμες αιτήσεις', 'ασφαλής χώρα καταγωγής', 'ασφαλής τρίτη χώρα') υφίστανται ήδη σε μεγάλο αριθμό κρατών μελών, αλλά η εφαρμογή και η ερμηνεία ποικίλλει σημαντικά. Προκειμένου να περιοριστούν δευτερογενείς μετακινήσεις μεταξύ κρατών μελών, η Επιτροπή προτείνει να υπόκεινται σε κοινά πρότυπα. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποφασίζει εάν θα εφαρμόζει ή όχι μια έννοια ή πρακτική, αλλά εάν την εφαρμόσει, η εφαρμογή της θα πρέπει να ακολουθεί το κοινό πλαίσιο για όλα τα κράτη μέλη. Ανάλογα, ενώ δεν υπάρχει υποχρέωση εφαρμογής ταχείας διαδικασίας για την απόρριψη προδήλως αβάσιμων αιτήσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει, εάν αποφασίσουν να την εφαρμόσουν, να τηρήσουν τους κοινούς ορισμούς και τις μέγιστες καθορισμένες προθεσμίες. Παρομοίως, εάν τα κράτη μέλη επιθυμούν να απορρίψουν μια αίτηση ως απαράδεκτη βάσει της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, πρέπει να τηρήσουν τις κοινές αρχές καθορισμού μιας χώρας ως τέτοιας όπως αυτές αναφέρονται στο Παράρτημα 1 της πρότασης καθώς και στους κοινούς όρους για την εφαρμογή της εν λόγω έννοιας σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Τα κράτη μέλη θα μπορούν να απορρίπτουν απαράδεκτες αιτήσεις εάν:

- ένα άλλο κράτος μέλος είναι αρμόδιο για την εξέταση της αίτησης, σύμφωνα με τα κριτήρια και τους μηχανισμούς βάσει των οποίων καθορίζεται το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εν λόγω εξέταση.

- μια χώρα θεωρείται ως η πρώτη χώρα για το άσυλο για τον αιτούντα.

- μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα.

Καθώς η διαδικασία με την οποία καθορίζεται εάν ένα άλλο κράτος μέλος είναι αρμόδιο για την εξέταση της αίτησης παροχής ασύλου μπορεί να συμβαδίζει με γενικότερη εξέταση της αίτησης για άσυλο στα κράτη μέλη ή να πραγματοποιείται στο πλαίσιο μιας τέτοιας εξέτασης, οι γενικές διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπονται στην πρόταση θα εφαρμόζονται επίσης και στην προηγούμενη διαδικασία. Εντούτοις, η μόνη εγγύηση που περιλαμβάνεται στην πρόταση, η οποία συνδέεται άμεσα με τη διαδικασία που καθορίζει εάν ένα κράτος μέλος είναι αρμόδιο για την εξέταση μιας αίτησης παροχής ασύλου είναι εκείνη που βασίζεται στην αρχή της δίκαιης διαδικαστικής μεταχείρισης, και βρίσκεται στο επίκεντρο της παρούσας πρότασης: η αρχή που ορίζει ότι ο αιτών ενημερώνεται για τη νομική του θέση σε όλες τις καθοριστικές φάσεις της διαδικασίας. Στις αρχές του 2001, η Επιτροπή θα προτείνει μια κοινοτική πράξη για τον σαφή και λειτουργικό καθορισμό του κράτους μέλους που είναι αρμόδιο για την εξέταση της αίτησης παροχής ασύλου.

Τα κράτη μέλη θα μπορούν να απορρίπτουν αιτήσεις ως προδήλως αβάσιμες εάν:

- ο αιτών έχει υποβάλει, χωρίς εύλογη αιτία, παραπλανητική αίτηση όσον αφορά την ταυτότητα ή την εθνικότητά του.

- ο αιτών δεν έχει υποβάλει κανένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο και δεν έχει παράσχει επαρκή ή επαρκώς πειστικά στοιχεία για τον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του, υπάρχουν δε σοβαροί λόγοι να πιστευτεί κανείς ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα ένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του.

- η αίτηση ασύλου έχει υποβληθεί στο τελευταίο στάδιο της διαδικασίας απέλασής του, ενώ θα μπορούσε να έχει υποβληθεί νωρίτερα.

- κατά την υποβολή και την αιτιολόγηση της αίτησής του, ο αιτών δεν επικαλείται ζητήματα που δικαιολογούν την προστασία του με βάση τη Σύμβαση της Γενεύης ή το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης

του 1950 για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών ελευθεριών.

- ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής.
- ο αιτών έχει υποβάλει νέα αίτηση στην οποία δεν επικαλείται κανένα νέο κρίσιμο πραγματικό στοιχείο σχετικά με την προσωπική κατάστασή του ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του.

Τέλος, η πρόταση ορίζει μια κοινή προσέγγιση για αμφότερες τις έννοιες της ασφαλούς τρίτης χώρας και της ασφαλούς χώρας καταγωγής βάσει ανάλυσης των θέσεων των κρατών μελών, του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των απόψεων που έχουν εκφράσει η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και άλλοι σχετικοί οργανισμοί. Η εν λόγω προσέγγιση συνίσταται σε:

- χρήση κοινών αρχών για τον καθορισμό της σημασίας των εννοιών αυτών.
- εθνικούς καταλόγους των ασφαλών χωρών για τα κράτη μέλη που επιθυμούν να καταρτίσουν τέτοιους καταλόγους, μετά από κοινοποίηση στην Επιτροπή.
- κοινούς όρους για την εφαρμογή των εννοιών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.
- τακτική ανταλλαγή απόψεων μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά το χαρακτηρισμό των ασφαλών χωρών, τους εθνικούς καταλόγους και την εφαρμογή των εννοιών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις στο πλαίσιο κοινοτικής διαδικασίας και επιτροπής επαφών (βλ. κατωτέρω).

Η Επιτροπή από την πλευρά της σχεδιάζει τη σύσταση επιτροπής επαφών. Η επιτροπή επαφών θα διευκολύνει τη μεταφορά και, στη συνέχεια, την εναρμονισμένη εφαρμογή της οδηγίας μέσω τακτικών διαβουλεύσεων σχετικά με όλα τα πρακτικά προβλήματα που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή της. Θα συμβάλει στην αποφυγή διπλασιασμού των προσπαθειών εκεί όπου έχουν οριστεί κοινά πρότυπα, ιδίως σε σχέση με την κατάσταση στις ασφαλείς τρίτες χώρες και τις ασφαλείς χώρες καταγωγής. Εξάλλου, η εν λόγω επιτροπή θα διευκολύνει τις διαβουλεύσεις ανάμεσα στα κράτη μέλη όσον αφορά αυστηρότερες ή επιπλέον εγγυήσεις και υποχρεώσεις που θα μπορούσαν να προβλέψουν σε εθνικό επίπεδο. Αυτό μπορεί να προετοιμάσει το έδαφος για τη δημιουργία κοινής διαδικασίας παροχής ασύλου όπως προβλέπεται στα Συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το Τάμπερε του Οκτωβρίου 1999. Τέλος, η επιτροπή επαφών θα συμβουλεύει την Επιτροπή, εάν χρειάζεται, για τις ενδεχόμενες προσθήκες και τροποποιήσεις της οδηγίας ή για προσαρμογές που θα κριθούν αναγκαίες.

5. Επιλογή της νομικής βάσης

Η επιλογή της νομικής βάσης συνάδει με τις τροποποιήσεις που επήλθαν στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Μαΐου 1999. Το άρθρο 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ) της Συνθήκης ΕΚ προβλέπει ότι το Συμβούλιο θεσπίζει μέτρα περί ασύλου, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και το Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του Καθεστώτος των Προσφύγων, και σύμφωνα με άλλες σχετικές συμβάσεις στον τομέα των ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα. Το άρθρο 63 είναι συνεπώς η κατάλληλη νομική βάση για πρόταση σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες χορήγησης ή ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα στα κράτη μέλη.

Ο Τίτλος IV της συνθήκης ΕΚ δεν εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία, εκτός εάν τα εν λόγω κράτη μέλη αποφασίσουν διαφορετικά, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο Πρωτόκολλο σχετικά με τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας που προσαρτάται στις συνθήκες. Ούτε και ο Τίτλος IV εφαρμόζεται στη Δανία, δυνάμει του Πρωτοκόλλου σχετικά με τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στις συνθήκες.

6. Επικουρικότητα και αναλογικότητα: αιτιολόγηση και προστιθέμενη αξία

Επικουρικότητα

Η εισαγωγή στον νέο Τίτλο IV (Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση και άλλες πολιτικές σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων) στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αποδεικνύει τη βούληση των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών να προσδώσουν εξουσίες στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα στους εν λόγω τομείς. Αλλά η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν έχει αποκλειστικές εξουσίες εν προκειμένω, συνεπώς, ακόμη και με την πολιτική βούληση να εφαρμόσει κοινή πολιτική για το άσυλο και τη μετανάστευση, πρέπει να ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο 5 της συνθήκης ΕΚ, δηλαδή η Κοινότητα μπορεί να επεμβαίνει μόνον εάν και στο βαθμό που οι στόχοι της προτεινόμενης ενέργειας δεν είναι δυνατόν να υλο-

ποιηθούν από τα κράτη μέλη οπότε, λόγω των διαστάσεων και της κλίμακας της προτεινόμενης ενέργειας, μπορούν να επιτευχθούν από την Κοινότητα. Η πρόταση οδηγίας ικανοποιεί τα κριτήρια αυτά.

Η εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης συνεπάγεται τη θέσπιση μέτρων σχετικών με το άσυλο. Ο συγκεκριμένος στόχος της εν λόγω πρωτοβουλίας είναι να καθοριστούν ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα στα κράτη μέλη. Οι προδιαγραφές που καθορίζονται στη παρούσα πρόταση πρέπει να μπορούν να είναι εφαρμόσιμες με τη λήψη ελάχιστων μέτρων σε όλα τα κράτη μέλη. Η κατάσταση όσον αφορά τις διαδικαστικές εγγυήσεις για τους αιτούντες άσυλο, οι απαιτήσεις για τη λήψη αποφάσεων και οι προδιαγραφές για την εφαρμογή εννοιών και πρακτικών όπως η ταχείες διαδικασίες ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Οι ελάχιστες προδιαγραφές σε κοινοτικό επίπεδο πρέπει να θεσπιστούν με ενέργεια όπως η προτεινόμενη. Θα συντελέσουν στον περιορισμό των δευτερογενών κινήσεων των αιτούντων άσυλο ως αποτέλεσμα αποκλίσεων στις διαδικασίες στα κράτη μέλη. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι αιτούντες άσυλο θα επιλέγουν τη χώρα προορισμού τους για λόγους που θα σχετίζονται λιγότερο με τους διαδικαστικούς κανόνες και πρακτικές απ' ό,τι συνέβαινε μέχρι τώρα. Η συνεχιζόμενη απουσία προδιαγραφών όσον αφορά τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα θα παρεμποδίζει την αποτελεσματικότητα των υπόλοιπων μέσων που έχουν προβλεφθεί σχετικά. Αντίθετα, αφ' ης στιγμής οι ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο θεσπιστούν, η θέση σε λειτουργία, μεταξύ άλλων, αποτελεσματικού συστήματος μέσω του οποίου θα καθορίζεται το αρμόδιο κράτος μέλος για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου αιτιολογείται πλήρως.

Αναλογικότητα

Η μορφή της κοινοτικής δράσης πρέπει να είναι η απλούστερη δυνατή για την επίτευξη των στόχων της πρότασης και για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της. Υπό αυτό το πνεύμα, το νομικό μέσο που επιλέγεται είναι μια οδηγία η οποία καθιστά δυνατό τον καθορισμό ελάχιστων προδιαγραφών, ενώ αφήνει τις εθνικές αρχές να επιλέξουν την καταλληλότερη μορφή και μέθοδο για την εφαρμογή της στο εθνικό νομικό και γενικότερο πλαίσιο. Η πρόταση εστιάζεται σε μια σειρά ελάχιστων προδιαγραφών που είναι απολύτως αναγκαίες για τη συνοχή της σχεδιαζόμενης ενέργειας χωρίς να αναφέρεται σε προδιαγραφές που σχετίζονται με άλλες πτυχές του δικαιώματος ασύλου.

ΣΧΟΛΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι - Στόχος και ορισμοί

Άρθρο 1

Το άρθρο αυτό ορίζει το σκοπό της οδηγίας. Όλες οι διαδικασίες σχετικά με το άσυλο στα κράτη μέλη υπόκεινται σε ελάχιστες προδιαγραφές που καθορίζονται στην οδηγία με εξαίρεση τις διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 3.

Άρθρο 2

Το άρθρο αυτό οριοθετεί τις διάφορες έννοιες και όρους που χρησιμοποιούνται στις διατάξεις της πρότασης.

(α) Στο σύνολο της πρότασης, περιλαμβανομένων των παραρτημάτων της, ο όρος «Σύμβαση της Γενεύης» αναφέρεται στη Σύμβαση περί του Καθεστώτος των Προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, όπως συμπληρώθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967. Όλα τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη σε αμφότερες χωρίς χρονικό ή γεωγραφικό περιορισμό.

(β) Η «αίτηση ασύλου» ορίζεται αναφερόμενη στον ορισμό του πρόσφυγα στη Σύμβαση της Γενεύης. Κάθε αίτηση που υποβάλλει ένα πρόσωπο στα σύνορα ή στην επικράτεια των κρατών μελών θεωρείται ότι υπάγεται στους όρους της Σύμβασης της Γενεύης, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος ζητεί ρητά άλλη μορφή προστασίας στην περίπτωση που το κράτος μέλος διαθέτει διαφορετική διαδικασία για το σκοπό αυτό.

(γ) Η κατάσταση του αιτούντος άσυλο ορίζεται σε σχέση με τη διαδικασία για την έκδοση τελεσίδικης απόφασης όσον αφορά το καθεστώς του πρόσφυγα.

(δ) Η «η αποφαινόμενη αρχή για το καθεστώς το πρόσφυγα» (εφεξής 'αποφαινόμενη αρχή') είναι

κάθε επίσημος φορέας υπεύθυνος σε πρώτο βαθμό για την εξέταση του παραδεκτού ή της ουσίας των αιτήσεων ασύλου και αρμόδιος για τη λήψη αποφάσεων σε πρώτο βαθμό στις εν λόγω υποθέσεις. Ο ορισμός συνεπάγεται ότι κάθε αρχή σε ένα κράτος μέλος υπεύθυνη για ένα συγκεκριμένο μέτρο εξέτασης δεν είναι απαραίτητα αποφαινόμενη αρχή. Οι αστυνομικοί που διενεργούν την πρώτη συνέντευξη με τον αιτούντα όσον αφορά την ταυτότητα και τα ταξιδιωτικά έγγραφά του και στη συνέχεια διαβιβάζουν την υπόθεση σε άλλη αρχή για έκδοση απόφασης, δεν θεωρούνται αποφαινόμενη αρχή σχετικά με το καθεστώς του πρόσφυγα κατά την έννοια του παρόντος ορισμού. Εξάλλου, ο ορισμός δεν αποκλείει την πιθανότητα να υπάρχουν σε ένα κράτος μέλος περισσότερες από μια αρχές αποφαινόμενες αρχές (για παράδειγμα, εάν οι αποφάσεις για το παραδεκτό ή την ουσία λαμβάνονται από διαφορετικούς φορείς). Ούτε εμποδίζει τα κράτη μέλη να προβλέπουν ότι μια αποφαινόμενη αρχή είναι τελείως ανεξάρτητη από την εκτελεστική εξουσία. Διευκρινίζεται ότι οι αρχές που είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο της εισόδου στο έδαφος δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αποφαινόμενες αρχές για το σκοπό της παρούσας οδηγίας.

(ε) Το «όργανο επανεξέτασης» μπορεί να είναι μια ανώτερη διοικητική αρχή, ένα Συμβούλιο Προσφύγων, μια διυπουργική επιτροπή ή μια δικαστική αρχή, εφόσον το εν λόγω όργανο είναι διαφορετικό και ανεξάρτητο από την αποφαινόμενη αρχή. Ο ορισμός δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να διαθέτει περισσότερα από ένα όργανα επανεξέτασης (για παράδειγμα, εάν υπάρχει διάκριση όσον αφορά το είδος της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης ασύλου).

(στ) Το «δευτεροβάθμιο δικαστήριο» είναι δικαιοδοτικό όργανο κράτους μέλους υπεύθυνο για την εκδίκαση περαιτέρω προσφυγών κατά αποφάσεων οποιουδήποτε οργάνου επανεξέτασης. Το είδος της προσφυγής θα εξαρτάται από το όργανο επανεξέτασης που θα επιλέγουν τα κράτη μέλη. Εάν το όργανο επανεξέτασης είναι διοικητική αρχή, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο θα είναι το πρώτο δικαιοδοτικό όργανο που αποφαίνεται στη συγκεκριμένη περίπτωση και η προσφυγή θα αφορά τόσο τα πραγματικά όσο και τα νομικά ζητήματα. Εάν το όργανο επανεξέτασης είναι δικαιοδοτικό όργανο, η προσφυγή μπορεί να περιορίζεται στα νομικά ζητήματα. Από τον ορισμό απορρέει ότι σε ένα κράτος μέλος μπορεί να υπάρχει μόνο ένα δευτεροβάθμιο δικαστήριο υπεύθυνο για την ομοιομορφία του νόμου στον τομέα των διαδικασιών σχετικά με το άσυλο.

(ζ) Ο όρος «απόφαση» στις διατάξεις της παρούσας οδηγίας καλύπτει κάθε (επίσημο) συμπέρασμα για μια αίτηση ασύλου τόσο σχετικά με το παραδεκτό της όσο και σχετικά με την ουσία της από μια αποφαινόμενη αρχή ή από ένα όργανο επανεξέτασης κράτους μέλους. Συνεπώς, όλες οι διατάξεις όσον αφορά τις αποφάσεις εφαρμόζονται στις αποφάσεις αμφοτέρων των φορέων. Εντούτοις, εάν χρειασθεί, ο όρος θα προσδιορίζει συγκεκριμένα μια από τις δυο αυτά τα είδη φορέα.

(η) «Πρόσφυγας» είναι το πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1, σημείο Α της Σύμβασης της Γενεύης.

(θ) Σύμφωνα με τη διατύπωση του άρθρου 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ) της συνθήκης ΕΚ, με τον όρο «καθεστώς πρόσφυγα» νοείται το καθεστώς που χορηγεί ένα κράτος μέλος σε ένα πρόσωπο που είναι πρόσφυγας και αναγνωρίζεται ως τέτοιος στην επικράτεια του εν λόγω κράτους.

(ι) Η έννοια του «ασυνόδευτου ανηλίκου» έχει ληφθεί από τον ορισμό που περιλαμβάνεται στο Ψήφισμα του Συμβουλίου της 26ης Ιουλίου 1997 σχετικά με τους ασυνόδευτους ανηλίκους που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών.

(κ) Η «κράτηση» καλύπτει όλα τα μέτρα περιορισμού ενός αιτούντος άσυλο από κράτος μέλος σε ειδικό χώρο, όπου η ελευθερία μετακίνησής του περιορίζεται σημαντικά.

(λ) Η «ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα», για το σκοπό της παρούσας οδηγίας είναι η απόφαση μιας αποφαινόμενης αρχής κράτους μέλους να ανακαλέσει το καθεστώς πρόσφυγα από ένα πρόσωπο με βάση το άρθρο 1, σημείο Γ της Σύμβασης της Γενεύης ή το άρθρο 33, παράγραφος 2 της Σύμβασης της Γενεύης.

(μ) Η «ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα», κανονικά λαμβάνει χώρα εάν από τις συνθήκες προκύπτει ότι το πρόσωπο αυτό δεν θα έπρεπε ποτέ να έχει αναγνωριστεί αρχικά ως πρόσφυγας.

Άρθρο 3

1. Με τη χρήση του όρου «πρόσωπο» αντί για αλλοδαπός, η παράγραφος αυτή καθιστά σαφές ότι οι διατάξεις της οδηγίας εφαρμόζονται στους υπηκόους τρίτων χωρών, σε απάτριδες και στους υπηκόους της ΕΚ. Όσον αφορά την τελευταία κατηγορία, θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι υπάρχει Πρωτόκολλο για το δι-

καίωμα ασύλου για τους υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προσαρτάται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Δυνάμει της παραγράφου αυτής, οι διατάξεις της οδηγίας εφαρμόζονται επίσης όταν οι αποφάσεις λαμβάνονται όσον αφορά το παραδεκτό ή και την ουσία μιας αίτησης ασύλου στο πλαίσιο διαδικασίας για τον καθορισμό του δικαιώματος του αιτούντος να εισέλθει νόμιμα στο έδαφος ενός κράτους μέλους. Συνεπώς, οι διαδικασίες οι επονομαζόμενες συνοριακές διαδικασίες καλύπτονται πλήρως από την παρούσα πρόταση.

2. Η οδηγία δεν εφαρμόζεται σε αιτήσεις για χορήγηση διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται σε αντιπροσωπείες κρατών μελών. Ούτε η χορήγηση διπλωματικού ασύλου (συνήθως στη χώρα καταγωγής του αιτούντος άσυλο) ούτε η (προκαταρκτική) εξέταση του εδαφικού ασύλου (συνήθως σε τρίτη χώρα), όταν οι αιτήσεις υποβάλλονται σε αντιπροσωπείες κρατών μελών, χρειάζεται να υπόκεινται σε ελάχιστες προϋποθέσεις για διαδικασίες που αφορούν τις αιτήσεις για χορήγηση ασύλου στα σύνορα ή στο έδαφος των κρατών μελών.

3. Δυνάμει της παραγράφου αυτής, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εφαρμόζουν τις διατάξεις της οδηγίας στις διαδικασίες για προστασία άλλες από τη διαδικασία χορήγησης ή ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα. Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη διαθέτουν χωριστές διαδικασίες για άλλα είδη προστασίας. Το έγγραφο εργασίας κατέληγε στο συμπέρασμα ότι φαινόταν λογικό στο στάδιο αυτό να περιοριστεί η πεδίο εφαρμογής της πρότασης οδηγίας σε αιτήσεις προστασίας που υποβάλλονται στο πλαίσιο της Σύμβασης της Γενεύης, δεδομένου ότι θα έπρεπε να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για τον καθορισμό των περιπτώσεων που καλύπτονται από επικουρική προστασία. Το έργο αυτό θα ξεκινήσει προσεχώς. Εξάλλου, το θέμα της ενιαίας διαδικασίας θα εξεταστεί διεξοδικότερα στην Ανακοίνωση για κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο και ενιαίο καθεστώς που να ισχύει σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, για εκείνους στους οποίους έχει χορηγηθεί άσυλο. Στην παρούσα πρόταση δεν έχει θεσπιστεί καμία ελάχιστη προδιαγραφή, αλλά τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να εφαρμόζουν τις διατάξεις της προθεσμίας σε κάθε άλλη υφιστάμενη διαδικασία για τον καθορισμό της ανάγκης προστασίας για άλλους λόγους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II - Βασικές αρχές και εγγυήσεις

Άρθρο 4

1. Η παράγραφος αυτή απαγορεύει τη χρήση προθεσμιών για τις αιτήσεις προστασίας με σκοπό την άρνηση πρόσβασης στη διαδικασία σχετικά με το άσυλο. Αυτό συνεπάγεται, αφενός μεν ότι δεν μπορεί να απαιτείται από τους αιτούντες άσυλο να υποβάλλουν αίτηση κατά την άφιξή τους ή εντός καθορισμένης προθεσμίας από την άφιξή τους. Αφετέρου δε, ότι η μη τήρηση αυτού του όρου δεν θα οδηγεί σε άρνηση της εξέτασης της αίτησης ασύλου. Η διάταξη δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν το άρθρο 31 της Σύμβασης της Γενεύης. Εξάλλου, καθώς αφορά μόνο τις προκαταρκτικές διατυπώσεις, η διάταξη δεν αφαιρεί από τα κράτη μέλη τη δυνατότητα να επιβάλλουν τις συνέπειες, για την εξέταση της αίτησης χορήγησης ασύλου, ενδεχόμενης άρνησης του αιτούντος να ολοκληρώσει τις διατυπώσεις κατά τη διαδικασία.

2. Οι αιτούντες άσυλο θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στη διαδικασία σχετικά με το άσυλο το ταχύτερο δυνατόν. Οι κανόνες για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο στερούνται νοήματος εάν τα πρόσωπα που επιθυμούν χορήγηση προστασίας από ένα κράτος μέλος δεν μπορούν να έχουν πραγματική πρόσβαση στη διαδικασία σχετικά με το άσυλο του εν λόγω κράτους ή εγκαταλείπονται στην τύχη τους στο έδαφος του ασκόπως διότι οι αρχές δεν αναγνωρίζουν τα αιτήματα αυτά ως αιτήσεις χορήγησης ασύλου. Κάθε δήλωση με την οποία ένα πρόσωπο εκφράζει την επιθυμία να τύχει προστασίας από δίωξη, ή οποιαδήποτε εκδήλωση ή έκφραση του προσώπου ότι φοβάται να επιστρέψει στη χώρα του, θα πρέπει συνεπώς να αντιμετωπίζεται ως αίτηση παροχής ασύλου. Ακόμη κι αν τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τα πρόσωπα που φθάνουν στα σύνορα ή στο έδαφος ενός κράτους μέλους και επιθυμούν να ζητήσουν προστασία να υποβάλλουν (δηλαδή να καταθέτουν επίσημα) την αίτηση χορήγησης ασύλου σε συγκεκριμένο χώρο ή αρχή, αφ' ης στιγμής ένα πρόσωπο γνωστοποιήσει το αίτημά του, οι αρμόδιες αρχές στις οποίες απευθύνθηκε υποχρεούνται να προβούν στις κατάλληλες ενέργειες για να του επιτρέψουν να φθάσει στον χώρο αυτόν σε εύλογο διάστημα ('πραγματική ευκαιρία να υποβάλλουν την αίτησή τους το συντομότερο δυνατόν'). Συνεπώς, όλες οι αρχές στις οποίες μπορεί να απευθυνθούν τα εν λόγω άτομα είτε στα σύνορα είτε στο έδαφος ενός κράτους μέλους, θα πρέπει να έχουν λάβει οδηγία ώστε να προωθήσουν την εκπλή-

ρωση αυτής της υποχρέωσης. Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη πρέπει να δώσουν στις εν λόγω αρχές σαφείς οδηγίες σχετικά με το τι πρέπει να κάνουν και τι όχι ενώπιον προσώπων που επιθυμούν να ζητήσουν προστασία, και ιδιαίτερα, με ποιες αρχές πρέπει να έρθουν σε επαφή για να αναλάβουν την υπόθεση.

3. Η παράγραφος αυτή υποχρεώνει τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν ότι οι αρχές που είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο της εισόδου στο έδαφός τους θα προωθήσουν το συντομότερο στην αρμόδια για την εξέταση αρχή τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν στα σύνορα. Μπορεί να πρόκειται για τον αστυνομικό που διενεργεί την πρώτη συνέντευξη με τον αιτούντα όσον αφορά την ταυτότητα και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα ως πρώτο μέτρο εξέτασης και στη συνέχεια πρέπει να διαβιβάσει την υπόθεση στην αρμόδια αποφαινόμενη αρχή, που βρίσκεται στα σύνορα ή σε άλλο σημείο της χώρας.

4. Σε ορισμένα κράτη μέλη οι αιτήσεις χορήγησης ασύλου μπορούν να υποβληθούν και εκ μέρους εξαρτώμενων προσώπων. Η παράγραφος αυτή θεσπίζει ελάχιστη προδιαγραφή σχετικά με την επεξεργασία των αιτήσεων αυτών. Θα πρέπει να δίνεται η ευκαιρία στα εξαρτώμενα πρόσωπα τα οποία θεωρούνται ενήλικα όσον αφορά τη συμπλήρωση αίτησης χορήγησης ασύλου, σύμφωνα με τη νομοθεσία των κρατών μελών, να εκφράζονται κατ' ιδίαν σχετικά με την υποβολή χωριστής και ανεξάρτητης αίτησης.

Άρθρο 5

Για την αποτελεσματική εξασφάλιση της αρχής της μη επαναπροώθησης, το άρθρο αυτό ορίζει το δικαίωμα σε κάθε αιτούντα άσυλο να παραμείνει στα σύνορα ή στο έδαφος του κράτους μέλους για όσο διάστημα δεν έχει ληφθεί απόφαση σχετικά με την αίτηση.

Άρθρο 6

Το άρθρο αυτό ορίζει ελάχιστες απαιτήσεις για τη διαδικασία λήψης απόφασης. Οι αποφάσεις για τις αιτήσεις χορήγησης ασύλου πρέπει να λαμβάνονται σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα. Στο πλαίσιο αυτό, «σε ατομική βάση» εννοείται βάσει ατομικής αξιολόγησης που αποκλείει κάθε οδηγία για απόρριψη της αίτησης εκ προοιμίου. «Αντικειμενικά» σημαίνει βάσει των γεγονότων της συγκεκριμένης υπόθεσης, πράγμα που πρέπει να προκύπτει σαφώς από το αιτιολογικό της απόφασης. Τέλος, «αμερόληπτα» εννοείται χωρίς διακρίσεις ανάμεσα σε παρεμφερείς υποθέσεις που να βασίζονται, μεταξύ άλλων, σε πολιτικούς λόγους.

Άρθρο 7

Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν διαδικαστικές εγγυήσεις για όλους τους αιτούντες άσυλο. Καμία διάκριση δεν γίνεται όσον αφορά το είδος της διαδικασίας (παραδεκτό, κανονική ή ταχεία διαδικασία), το στάδιο της διαδικασίας (πρωτοβάθμια ή δευτοροβάθμια), τις εγγυήσεις που αναφέρονται στα στοιχεία (β) και (γ) για τον τελικό βαθμό) ή τον τρόπο επεξεργασίας της αίτησης (διαδικασία που προηγείται ή όχι της νόμιμης εισόδου).

(α) Τα κράτη μέλη πρέπει να ενημερώνουν όλους τους αιτούντες άσυλο, πριν από την εξέταση της αίτησής τους, για τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους κατά τη διαδικασία, σε γλώσσα που κατανοούν. Αυτό μπορεί να γίνει για παράδειγμα με τη χορήγηση στον αιτούντα τυποποιημένου εγγράφου σχετικά με την προθεσμία σε γλώσσα που μπορεί να διαβάσει δίνοντάς του το χρόνο λάβει γνώση ή με την εξήγηση σε αυτόν της διαδικασίας μέσω ταινίας σε γλώσσα που κατανοεί. Επίσης μπορεί να γίνει προφορικά από τις αρχές ή από οργανισμούς στους οποίους έχει ανατεθεί αυτό το έργο.

(β) Σύμφωνα με αυτό το στοιχείο, πρέπει να παρέχονται στους αιτούντες υπηρεσίες διερμηνέα, όταν χρειάζεται. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να αμείβονται από το δημόσιο, εάν ο διερμηνέας καλείται από τις αρμόδιες αρχές.

(γ) Το στοιχείο αυτό προβλέπει ότι τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να δίνουν τη δυνατότητα στους αιτούντες να επικοινωνούν γραπτά, τηλεφωνικά ή ηλεκτρονικά με έναν εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή με άλλες οργανώσεις που εργάζονται για λογαριασμό της.

(δ) Το στοιχείο αυτό ορίζει τους κανόνες για αποφάσεις σχετικά με αιτήσεις παροχής ασύλου. Όλες οι αποφάσεις πρέπει να κοινοποιούνται εγγράφως. Η απόφαση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον σύντομη περίληψη των γεγονότων, να αναφέρει τους νομικούς λόγους της απόρριψης και να εξηγεί το συμπέρα-

σμα στο οποίο κατέληξε η αρχή βάσει των γεγονότων. Εξάλλου, όλες οι απορριπτικές αποφάσεις πρέπει να περιέχουν πληροφορίες για τις δυνατότητες προσφυγής. 'Κατά περίπτωση' αναφέρεται στη δυνατότητα αυτόματης επανεξέτασης (άρθρο 36).

(ε) Τα στοιχεία (ε) και (στ) εξασφαλίζουν ότι ο αιτών άσυλο ενημερώνεται, σε γλώσσα που κατανοεί, για το περιεχόμενο της απόφασης που τον αφορά για τα ενδεχόμενα επόμενα βήματα, είτε κατά την παραλαβή της απόφασης είτε λίγο μετά. Αυτό αποτελεί πρόσθετη εγγύηση για να βοηθούνται οι αιτούντες, οι οποίοι ως επί το πλείστον δεν κατανοούν τη γλώσσα στην οποία συντάσσονται οι αποφάσεις, να καταλάβουν γρήγορα τα ουσιαστικά σημεία της απόφασης ώστε να είναι σε θέση να εξετάσουν ενδεχόμενα επόμενα διαβήματα χωρίς καθυστέρηση. Για την εφαρμογή αυτής της υποχρέωσης, τα κράτη μέλη θα μπορούν, για παράδειγμα, να επισυνάπτουν στην απόφαση, στις περισσότερες περιπτώσεις, ενημερωτικό (τυποποιημένο) φυλλάδιο στη γλώσσα που κατανοεί ο συγκεκριμένος αιτών.

(στ) Σε περίπτωση θετικής απόφασης, ο αιτών πρέπει να ενημερώνεται, σε γλώσσα που κατανοεί, για τα επόμενα διαβήματα στα οποία πρέπει να προβεί. Ένα από τα υποχρεωτικά διαβήματα ενδέχεται να είναι η υποχρέωση να απευθυνθεί στις αρχές για να προσκομίσει πληροφορίες και υλικό για την έκδοση δελτίου ταυτότητας ή για την παραλαβή του δελτίου αυτού.

Άρθρο 8

Το άρθρο 8 αφορά διαδικαστικές εγγυήσεις για την προσωπική συνέντευξη σε πρώτο βαθμό. Δεν καλύπτει τις υπόλοιπες συνεντεύξεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της εξέτασης, όπως περιγράφεται στα σχόλια του άρθρου 2, στοιχείο (ε) και του άρθρου 4, παράγραφος 4. Ανάλογα με το στάδιο και τη φύση της διαδικασίας σε πρώτο βαθμό, το άρθρο 8 αναφέρεται είτε στην προσωπική συνέντευξη σχετικά με το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησης, είτε στην προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας.

1. Η παράγραφος αυτή ορίζει τη διαδικαστική εγγύηση ότι όλοι οι αιτούντες δικαιούνται προσωπική συνέντευξη με έναν αρμόδιο υπάλληλο βάσει της εθνικής νομοθεσίας πριν από τη λήψη της απόφασης σε πρώτο βαθμό, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος αποποιηθεί αυτήν τη δυνατότητα (π.χ. με ρητή δήλωσή του) ή με ενέργειά του (π. χ. εξαφανιστεί). Ο αρμόδιος υπάλληλος δεν είναι απαραίτητο να εργάζεται για την αποφαινόμενη αρχή αλλά πρέπει να έχει λάβει την απαιτούμενη κατάρτιση για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχεία (β) και (δ) και, εάν χρειάζεται, (γ).

2. Η παράγραφος αυτή προβλέπει ότι εάν ζητηθεί από τον αιτούντα να συγκατατεθεί με τα πρακτικά των δηλώσεων στις οποίες προέβη κατά την προσωπική συνέντευξη, τα εν λόγω πρακτικά πρέπει να του αναγνωστούν μεγαλοφώνως, ως ελάχιστη διαδικαστική εγγύηση.

3. Οι παράγραφοι 3 και 4 αφορούν το ζήτημα των μελών της οικογενείας και των εξαρτωμένων προσώπων. Οι ελάχιστες προδιαγραφές θα πρέπει είναι ότι κάθε μέλος δικαιούται χωριστή συνέντευξη, ακόμη και εάν είναι εξαρτώμενο πρόσωπο κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 4. Εξαιρέσεις μπορούν να προβλέπονται στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5.

4. Ο όρος 'κατά κανόνα' παραπέμπει μόνον σε περιπτώσεις όπου, εφόσον ο υπάλληλος που διενεργεί τη συνέντευξη το κρίνει αποτελεσματικό, και τα μέλη της οικογένειας συγκατατεθούν το καθένα χωριστά, η προσωπική συνέντευξη μπορεί να διενεργηθεί παρουσία των εν λόγω μελών.

5. Η παράγραφος 5 περιγράφει δυο συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να παραλείψουν την προσωπική συνέντευξη. Αναφέρεται σε πρόσωπα και όχι σε αιτούντες άσυλο, εφόσον μπορεί να πρόκειται και για εξαρτώμενα πρόσωπα.

6. Η παράγραφος 6 ορίζει το δικαίωμα του αιτούντος του οποίου η αίτηση εξετάζεται στο πλαίσιο τακτικής διαδικασίας να συμβουλευείται τα πρακτικά της προσωπικής του συνέντευξης.

7. Η τελευταία παράγραφος προβλέπει την ελάχιστη προδιαγραφή σχετικά με τη δέουσα αντιμετώπιση περιπτώσεων όπου υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι ο εξεταζόμενος έχει αναστολές στο να εκθέσει διεξοδικά τα αίτια της αίτησης ασύλου που έχει υποβάλλει. Το άρθρο αναφέρεται στα πρόσωπα και όχι στους αιτούντες άσυλο εφόσον μπορεί επίσης να αφορά εξαρτώμενα πρόσωπα. Εφαρμόζεται στην περίπτωση οποιουδήποτε αιτούντος ή προσώπου, ανεξάρτητα από φύλο και ηλικία, που υπήρξε θύμα βασανισμών ή σεξουαλικής κακοποίησης και δυσκολεύεται να εκθέσει τους λόγους της αίτησής του εξαιτίας των εμπειριών αυτών, εκτός εάν σε αυτόν που διενεργεί τη συνέντευξη και στον διερμηνέα του φύλου που έχει επιλέξει ο ενδιαφερόμενος, ανατεθεί η διενέργεια της προσωπικής συνέντευξης.

Άρθρο 9

Το άρθρο αυτό ορίζει τις διαδικαστικές εγγυήσεις όσον αφορά τη νομική συνδρομή κατά τη διαδικασία σχετικά με το άσυλο. Ως νομική συνδρομή νοείται κάθε μορφή συνδρομής από κάθε πρόσωπο σχετικό με την εξέταση της αίτησης ασύλου. Η συνδρομή αυτή μπορεί να παρέχεται από νομικό σύμβουλο ή δικηγόρο, δηλαδή από πρόσωπο που έχει επιλέξει ο αιτών για να τον εκπροσωπεί κατά την εν λόγω διαδικασία.

1. Η παράγραφος αυτή ορίζει το γενικό κανόνα ότι όλοι οι αιτούντες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να έρχονται σε επαφή με οργανώσεις ή πρόσωπα που παρέχουν νομική συνδρομή σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

2. Η παράγραφος 2 αναγνωρίζει ότι είναι προς το συμφέρον των κρατών μελών να ρυθμίζουν την πρόσβαση σε κλειστές περιοχές που προορίζονται για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου. Οι εν λόγω περιοχές μπορούν να είναι κέντρα εντός του εδάφους ή κέντρα συνδεόμενα με ζώνες διερχομένων αεροδρομίου, με λιμένες εισόδου κλπ. Η διενεργούμενη στις περιοχές αυτές εξέταση μπορεί, χωρίς αυτό να είναι υποχρεωτικό, να πραγματοποιείται στο πλαίσιο διαδικασίας στα σύνορα (άρθρο 3, παράγραφος 2). Η οδηγία προτείνει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να ελέγχουν την πρόσβαση για δυο μόνο συγκεκριμένους λόγους: την ποιότητα της νομικής συνδρομής και την αποτελεσματική εξέταση των αιτήσεων χορήγησης ασύλου. Για να εξασφαλίζεται η ποιότητα της νομικής συνδρομής στις εν λόγω περιοχές, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να περιορίσουν την πρόσβαση στις οργανώσεις (ή τους αντιπροσώπους τους) που διαθέτουν τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα. Δεν μπορεί να απαγορεύεται η πρόσβαση, δυνάμει της παρούσας διάταξης στους ειδικευμένους δικηγόρους. Για να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική εξέταση των αιτήσεων χορήγησης ασύλου στις εν λόγω περιοχές, και η τήρηση των προθεσμιών για τη λήψη απόφασης που προβλέπεται στις εθνικές νομοθεσίες και ρυθμίσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν τη θέσπιση κανόνων όσον αφορά τις ημέρες και τις ώρες καθώς και τη διάρκεια της πρόσβασης στους αιτούντες. Τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι απολύτως απαραίτητα για τους σκοπούς που περιγράφονται στην παράγραφο αυτή και να μην οδηγούν ποτέ σε πρακτική άρση του δικαιώματος πρόσβασης στη νομική συνδρομή.

3. Η παράγραφος αυτή καθορίζει την ελάχιστη προδιαγραφή σχετικά με την παρουσία νομικού συμβούλου ή δικηγόρου στις προσωπικές συνεντεύξεις. Τουλάχιστον στην τακτική διαδικασία, οπότε τα προβλήματα που τίθενται συχνά είναι δυσκολότερα, ο νομικός σύμβουλος ή ο δικηγόρος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης χορήγησης ασύλου του πελάτη του. Μια άλλη ελάχιστη προδιαγραφή είναι η ύπαρξη εθνικών κανόνων που να διευκρινίζουν τη νομική θέση των νομικών συμβούλων ή των δικηγόρων σε συνεντεύξεις κατά τη διάρκεια διαδικασιών άλλων εκτός της τακτικής.

4. Η τελευταία παράγραφος του άρθρου αυτού απαιτεί από τα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε ο αιτών να λαμβάνει νομική συνδρομή δωρεάν μετά την έκδοση απορριπτικής απόφασης εάν δεν έχει επαρκή μέσα για να την πληρώσει ο ίδιος.

Άρθρο 10

Το άρθρο αυτό προβλέπει τις αναγκαίες συμπληρωματικές διαδικαστικές εγγυήσεις για τους ασυνόδευτους ανηλίκους σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης της Βιέννης του Δεκεμβρίου 1998 και τον πίνακα αποτελεσμάτων του Μαρτίου 2000.

1. Η πρώτη παράγραφος διευκρινίζει τις διαδικαστικές εγγυήσεις που πρέπει να προβλέπονται σε όλους τους ασυνόδευτους ανηλίκους, ανεξάρτητα από τη φύση της διαδικασίας που ακολουθείται για την επεξεργασία της αίτησής τους.

(α) Η ελάχιστη προδιαγραφή είναι η συνδρομή κατά τη διαδικασία από νόμιμο κηδεμόνα ή σύμβουλο. Ο όρος «σύμβουλος» περιλαμβάνει αντιπρόσωπο οργάνωσης υπεύθυνης για την παροχή βοήθειας και την ευημερία των ανηλίκων ή από κάθε άλλη οργάνωση αρμόδια για τα θέματα αυτά.

(β) Η παράγραφος αυτή εξηγεί ο διορισμός νόμιμου κηδεμόνα ή συμβούλου 'το ταχύτερο δυνατό' σημαίνει ότι το πρόσωπο αυτό πρέπει να είναι σε θέση να βοηθήσει τον ασυνόδευτο ανήλικο τον οποίο εκπροσωπεί να προετοιμαστεί για την προσωπική συνέντευξη επί του παραδεκτού ή και της ουσίας της αίτησης ασύλου. Στο πλαίσιο του εν λόγω διαβήματος, ο νόμιμος κηδεμόνας ή σύμβουλος θα μπορεί, εάν χρειαστεί, να συζητήσει με τον ασυνόδευτο ανήλικο την ανάγκη συνέχισης της διαδικασίας όταν προ-

σφέρονται άλλες λύσεις. Εξάλλου, η παράγραφος αυτή ορίζει την ελάχιστη προδιαγραφή ότι ο νόμιμος κηδεμόνας ή σύμβουλος έχει τη δυνατότητα να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη του ασυνόδευτου ανηλίκου τον οποίο εκπροσωπεί και (όπως και εκείνος που διενεργεί τη συνέντευξη) να του υποβάλει ερωτήσεις και να κάνει παρατηρήσεις (που θα περιληφθούν στα πρακτικά της συνέντευξης). Οι εθνικοί κανόνες όσον αφορά την παρουσία στην προσωπική συνέντευξη που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 3 παραμερίζονται από την αρχή 'προς το συμφέρον' του παιδιού.

2. Η δεύτερη παράγραφος ορίζει την ελάχιστη προδιαγραφή ότι η προσωπική συνέντευξη για το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησης για χορήγηση ασύλου ενός ασυνόδευτου ανηλίκου πρέπει να διενεργείται από υπάλληλο καταρτισμένο σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ασυνόδευτων ανηλίκων, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο (γ).

3. Η τελευταία παράγραφος ορίζει δυο ελάχιστες προδιαγραφές που εφαρμόζονται στις ιατρικές εξετάσεις για τον προσδιορισμό της ηλικίας των ασυνόδευτων ανηλίκων: (α) οι μέθοδοι είναι ασφαλείς και σέβονται την ανθρωπινή αξιοπρέπεια, και (β) ο ασυνόδευτος ανήλικος πρέπει να είναι κατάλληλα ενημερωμένος, σε γλώσσα που κατανοεί, ότι πρόκειται να υποβληθεί στην εξέταση αυτή.

Άρθρο 11

1. Η πρώτη παράγραφος του άρθρου αυτού ορίζει το ελάχιστο πλαίσιο για την εκτίμηση της νομιμότητας των περιπτώσεων κράτησης που βασίζονται στην ανάγκη διεξαγωγής αποτελεσματικής και κατάλληλης εξέτασης μιας αίτησης χορήγησης ασύλου. Μια πρώτη βασική προδιαγραφή πρέπει να είναι ότι ένας αιτών άσυλο δεν θα πρέπει, κατά κανόνα, να κρατείται για το λόγο και μόνο ότι έχει υποβάλει αίτηση ασύλου. Η δεύτερη είναι ότι να αναγνωρίζονται οι ανάγκες των κρατών μελών να υποβάλλουν σε κράτηση ορισμένους από τους εν λόγω αιτούντες προκειμένου να προσδιοριστεί η ταυτότητά τους και τα γεγονότα. Η περιγραφή των περιπτώσεων που εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία έχει ληφθεί από το συμπέρασμα της Εκτελεστικής Επιτροπής (EXCOM) αριθ. 44 (XXXVII). Το άρθρο αυτό δεν θίγει επ' ουδενί τις εθνικές πολιτικές στον τομέα της κράτησης αλλοδαπών για άλλους σκοπούς ούτε και αφορά τη μεταχείριση των κρατουμένων εν γένει.

2. Η δεύτερη παράγραφος ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέπουν νομοθετικά τη δυνατότητα αρχικής εξέτασης και εν συνεχεία τακτικών επανεξετάσεων του εντάλματος κράτησης για τις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο αυτή.

Άρθρο 12

Το άρθρο απαιτεί από τα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε όλες οι αρμόδιες αρχές (αποφαινόμενες αρχές, όργανα επανεξέτασης και δευτεροβάθμια δικαστήρια) να διαθέτουν το απαιτούμενο προσωπικό και εξοπλισμό ώστε να μπορούν να φέρουν σε πέρας τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 13

1. Η παράγραφος 1 απαιτεί από κάθε κράτος μέλος να εξασφαλίζει ότι οι αποφαινόμενες αρχές του διαθέτουν ειδικευμένο προσωπικό, έχουν πρόσβαση σε στοιχεία και το δικαίωμα να ζητούν γνωματεύσεις.

2. Η παράγραφος 2 αποσκοπεί στο να εξασφαλίσει, κατά το δυνατόν, ότι τα όργανα επανεξέτασης παρέχουν την ίδια μεταχείριση με τις αποφαινόμενες αρχές σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν την κατάσταση επικρατεί στις χώρες καταγωγής των αιτούντων άσυλο και στις χώρες διέλευσης.

Άρθρο 14

1. Το άρθρο αυτό αναφέρει τις ελάχιστες απαιτήσεις για την κατάρτιση του προσωπικού στο οποίο ανατίθενται τα καθήκοντα που αναφέρονται στην οδηγία. Κατ' αρχήν, για την εφαρμογή της οδηγίας, η βασική κατάρτιση θεωρείται επαρκής. Τα κράτη μέλη μπορούν φυσικά να προβλέπουν περαιτέρω κατάρτιση σε κατάλληλα διαστήματα. Για μεγαλύτερη ακρίβεια, οι κατηγορίες προσωπικού απαριθμούνται ανάλογα με τη φύση των εκτελούμενων καθηκόντων.

(α) Το σημείο αυτό αφορά το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τα αναφερόμενα στο άρθρο 4 καθήκοντα.

(β) Το σημείο αυτό αφορά το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τη διενέργεια των προσωπικών συ-

νεντεύξεων, όπως αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 8, καθώς και των υπόλοιπων συνεντεύξεων στο πλαίσιο της εξέτασης μιας αίτησης ασύλου όπως περιγράφεται στην οδηγία.

(γ) Πρόκειται για ιδιαίτερη μορφή κατάρτισης σε σχέση με τα καθήκοντα που περιγράφονται στο άρθρο 10, παράγραφος 2.

(δ) Αυτό το είδος εκπαίδευσης πρέπει να παρέχεται τόσο στο προσωπικό που αναφέρεται στο στοιχείο (β) όσο και στο προσωπικό των αποφαινόμενων αρχών που είναι υπεύθυνες για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το παραδεκτό ή και την ουσία των αιτήσεων χορήγησης ασύλου. Αμφότερες οι κατηγορίες προσωπικού πρέπει να έχουν γνώση όλων των (νομικών) ζητημάτων που ενδέχεται να προκύψουν κατά την εξέταση μιας αίτησης ασύλου ούτως ώστε να εκτελούν ορθά το έργο που τους έχει ανατεθεί.

(ε) Το στοιχείο αυτό αφορά το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 11.

2. Η παράγραφος αυτή αποσκοπεί να εξασφαλίσει ότι στο αρμόδιο προσωπικό των οργάνων επανεξέτασης παρέχεται η ίδια μεταχείριση με το προσωπικό των αποφαινόμενων αρχών όσον αφορά την κατάρτιση που απαιτείται για την εκπλήρωση των καθηκόντων του. Ενδέχεται η κατάρτιση που αναφέρεται στο στοιχείο (γ) να πρέπει να επεκταθεί στο προσωπικό των οργάνων επανεξέτασης εάν στους ασυνόδευτους ανηλίκους δοθεί το δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή. Η κατάρτιση που προβλέπεται στο στοιχείο (δ) θεωρείται βασική κατάρτιση για τη λήψη αποφάσεων και, συνεπώς, θα έπρεπε λογικά να επεκταθεί στο προσωπικό των οργάνων επανεξέτασης που εκτελεί τα καθήκοντα αυτά.

Άρθρο 15

Το άρθρο αυτό απαιτεί από τα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα που να εξασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που αφορούν ατομικές αιτήσεις ασύλου. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους ιδιαίτερους κανόνες που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών με τη χώρα καταγωγής και το ρόλο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες όπως τονίζεται στην παράγραφο 4.

1. Τα κατάλληλα μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν όλους τους αναγκαίους κανόνες για την εξασφάλιση της ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών ανάμεσα στις διάφορες δημόσιες υπηρεσίες του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου, τους κανόνες για την ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα στις εν λόγω υπηρεσίες και κάθε άλλο κυβερνητικό φορέα, τους κανόνες που διακαioδοτούν ορισμένα ανεξάρτητα όργανα (έναν Διαμεσολαβητή, για παράδειγμα) να εξετάζουν την ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα σε αυτές τις δημόσιες υπηρεσίες, ή τους κανόνες για την πρόσβαση σε μελέτες και έρευνες τρίτων.

2. Οι πληροφορίες που αφορούν ατομικές αιτήσεις ασύλου δεν πρέπει να κοινοποιούνται στην χώρα καταγωγής του αιτούντος.

3. Τα κράτη μέλη μπορεί, εντούτοις, να χρειάζονται ορισμένες πληροφορίες από τις χώρες καταγωγής προκειμένου να αποφανθούν σχετικά με τις αιτήσεις. Δυνάμει της παραγράφου αυτής πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι δεν έχουν ως αποτέλεσμα να γίνουν γνωστές στις αρχές της χώρας καταγωγής οι περιπτώσεις των αιτούντων. Οι αρχές που είναι αρμόδιες για την εξέταση των αιτήσεων μπορούν, για παράδειγμα, να ζητήσουν από την αρμόδια υπηρεσία του υπουργείου εξωτερικών να διενεργήσει ή να αρχίσει έρευνα στη χώρα καταγωγής του αιτούντος, έρευνα η οποία μπορεί να ανατρέξει, αν χρειαστεί, στα επίσημα μητρώα ορισμένων αρχών της χώρας καταγωγής. Εντούτοις, θα πρέπει να υπάρξει ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο, εξαιτίας των εν λόγω ερευνών, να γίνει γνωστό σε κάθε πρόσωπο συνδέεται με οποιονδήποτε τρόπο με τις αρχές της χώρας καταγωγής ότι ο ενδιαφερόμενος έχει υποβάλει αίτηση ασύλου.

4. Όλοι οι σχετικοί κανόνες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ειδική εντολή που έχει δοθεί στην Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες δυνάμει της Σύμβασης της Γενεύης, όπως προβλέπει το άρθρο 17 της παρούσας πρότασης.

Άρθρο 16

Το άρθρο αυτό αφορά το κλείσιμο της υπόθεσης εάν ο αιτών ανακαλέσει εκούσια την αίτηση ασύλου του ή εξαφανιστεί. Προκειμένου να θεσπιστεί ενιαία προσέγγιση του ζητήματος σε όλα τα κράτη μέλη, χωρίς να τα υποχρεώνει να λάβουν επίσημη απόφαση στις περιπτώσεις αυτές, το άρθρο προτείνει μια ει-

δοποίηση διακοπής της εξέτασης να επισυνάπτεται τουλάχιστον στο φάκελο της αποφαινόμενης αρχής, ώστε να τίθεται τέλος στη διαδικασία από διοικητική και νομική άποψη. Η ημερομηνία της ειδοποίησης θα μπορεί να αποτελεί την ημερομηνία λήξης της διαδικασίας και θα παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να ανευρίσκουν τις αναγκαίες πληροφορίες σε περίπτωση που ο αιτών επανεμφανιστεί στο ίδιο ή σε άλλο κράτος μέλος και τεθεί εκ νέου το θέμα της ευθύνης της εξέτασης νέας αίτησης ασύλου. Η τρίτη παράγραφος παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να θεωρούν ότι μια τέτοια αίτηση μπορεί να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 1, στοιχείο (δ), εφόσον δεν επικαλείται κανένα γεγονός σχετικό με την προσωπική κατάσταση του αιτούντος ή την κατάσταση της χώρας καταγωγής του.

Άρθρο 17

Το άρθρο αυτό ορίζει τρία διαφορετικά πεδία ευθύνης της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες : πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο (παράγραφος 1), πρόσβαση στις πληροφορίες για τις ατομικές αιτήσεις ασύλου (παράγραφος 2) και δυνατότητα να προβαίνει σε παραστάσεις σε διαδικασίες σχετικά με το άσυλο (παράγραφος 3), δεδομένης της εντολής που της έχει ανατεθεί δυνάμει του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III - Το παραδεκτό της αίτησης

Άρθρο 18

Το άρθρο 18 απαριθμεί τις περιπτώσεις στις οποίες ένα κράτος μέλος μπορεί να απορρίψει μια αίτηση ασύλου ως απαράδεκτη. Στο έγγραφο εργασίας είχε προταθεί να γίνει σαφής διάκριση ανάμεσα στην απόφαση να μην εξετασθεί η ουσία μιας αιτήσεως ασύλου με την αιτιολογία ότι ο αιτών μπορεί να μεταφερθεί σε τρίτη χώρα και στην απόφαση απόρριψης της αίτησης για ουσιαστικούς λόγους. Ανάλογα, η έννοια του «παραδεκτού» στο έγγραφο εργασίας περιοριζόταν στο να προσδιορίζει κατά πόσον το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να εξετάζει την ουσία μιας αιτήσεως ασύλου ή κατά πόσο ο αιτών πρέπει να μεταφέρεται σε τρίτη χώρα. Διακρίνονται δυο είδη της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας, σύμφωνα με τα συμπεράσματα EXCOM αριθ. 15 (XXX) του 1979 και αριθ. 58 (XL) του 1989. Συνεπώς, το άρθρο 18 ορίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν μια συγκεκριμένη αίτηση ασύλου ως απαράδεκτη εάν:

(α) Αρμόδιο για την εξέταση της αίτησης είναι άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τα κριτήρια και τους μηχανισμούς βάσει των οποίων καθορίζεται το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου. Αυτό αφορά την εφαρμογή της Σύμβασης του Δουβλίνου καθώς και κάθε κοινοτικού νομικού μέσου που βασίζεται στο άρθρο 63, παράγραφος 1, στοιχείο (α) της Συνθήκης ΕΚ. Για τις προϋποθέσεις εφαρμογής μπορεί να γίνει αναφορά είτε στη Σύμβαση του Δουβλίνου είτε, σε εύθετο χρόνο, σε αυτό το μελλοντικό μέσο.

(β) Μια χώρα θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα. Η χώρα αυτή δεν μπορεί να είναι ένα κράτος μέλος διότι ένας τέτοιος κανόνας θα υπερίσχυε της Σύμβασης του Δουβλίνου ή του μέσου που πρόκειται να την διαδεχθεί. Άλλες προϋποθέσεις εφαρμογής τίθενται στο άρθρο 20.

(γ) Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα. Και εδώ, η χώρα αυτή δεν μπορεί να είναι ένα κράτος μέλος διότι ένας τέτοιος κανόνας θα υπερίσχυε της Σύμβασης του Δουβλίνου ή του μέσου που πρόκειται να την διαδεχθεί. Άλλες προϋποθέσεις εφαρμογής τίθενται στα άρθρα 21 και 22 καθώς και στο Παράρτημα που αναφέρεται στο άρθρο 21, παράγραφος 1.

Άρθρο 19

Το άρθρο 19 προβλέπει μια συγκεκριμένη διαδικαστική εγγύηση όταν ένα κράτος μέλος εξετάζει την εφαρμογή της Σύμβασης του Δουβλίνου ή ενδεχομένως το μέσο που πρόκειται να την διαδεχθεί. Όταν ένα κράτος μέλος ζητά από άλλο κράτος μέλος να αναλάβει την ευθύνη για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου, το αιτούν κράτος μέλος ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν τον αιτούντα για το εν λόγω αίτημα, για το περιεχόμενό του και την ισχύουσα προθεσμία σε γλώσσα την οποία κατανοεί. Η εν λόγω διαδικαστική εγγύηση είναι σύμφωνη με τη γενική προσέγγιση της παρούσας πρότασης, η οποία συνίσταται στο να παρέχονται στον αιτούντα, εάν χρειάζεται, εγγυήσεις ότι θα ενημερώνεται για την πορεία της αίτησής του: βλέπε το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία (α), (ε) και (στ), το οποίο εφαρμόζεται επίσης στις αποφάσεις του οργάνων επανεξέτασης, και το άρθρο 24, παράγραφος 4.

Άρθρο 20

Το άρθρο αυτό ορίζει ότι μια χώρα είναι η πρώτη χώρα ασύλου για έναν αιτούντα άσυλο εάν ο συγκεκριμένος αιτών έχει γίνει δεκτός στην εν λόγω χώρα ως πρόσφυγας ή για άλλους λόγους που δικαιολογούν την παροχή προστασίας και μπορεί ακόμη να επωφεληθεί αυτής της προστασίας. Ο ορισμός αυτός είναι σύμφωνος με την παράγραφο (κ) των Συμπερασμάτων EXCOM αριθ. 15 (XXX) του 1979, η οποία καλεί τα κράτη να αντιμετωπίζουν θετικά μια αίτηση χορήγησης ασύλου όταν ο αιτών επικαλείται επιτακτικούς λόγους για να εγκαταλείψει την πρώτη χώρα ασύλου εξαιτίας φόβου δίωξης.

Άρθρο 21

Βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 1 τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν την έννοια της «ασφαλούς τρίτης χώρας» για να απορρίπτουν αιτήσεις ως απαράδεκτες εάν ο χαρακτηρισμός μιας χώρας ως ασφαλούς τρίτης χώρας συμφωνεί με τις αρχές που προβλέπονται στο Παράρτημα Ι. Το εν λόγω παράρτημα αποτελείται από δυο σειρές αρχών. Η πρώτη σειρά απαριθμεί τις απαιτήσεις χαρακτηρισμού της ως προς την ουσία. Μια χώρα πρέπει να πληροί ορισμένες προϋποθέσεις προκειμένου να θεωρηθεί ασφαλής τρίτη χώρα. Η δεύτερη σειρά αφορά τη διαδικασία χαρακτηρισμού. Συνοπτικά, κάθε χαρακτηρισμός θα πρέπει να βασίζεται σε δημόσια στοιχεία. Οι αρχές αυτές εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το αν υπάρχει εθνικός κατάλογος των χωρών που θεωρούνται ασφαλείς τρίτες χώρες. Κατά συνέπεια, εάν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να απορρίψει μια συγκεκριμένη ατομική αίτηση ασύλου ως απαράδεκτη διότι ο αιτών ήταν στη συγκεκριμένη τρίτη χώρα και δεν υπάρχει ακόμη προηγούμενο όσον αφορά την ασφάλεια της χώρας αυτής για τους αιτούντες της υπηκοότητάς του, η αποφαινόμενη αρχή του εν λόγω κράτους μέλους θα πρέπει να ερευνήσει πρώτα εάν οι γενικές αρχές εφαρμόζονται στη χώρα αυτή για πρόσωπα που έχουν την ίδια υπηκοότητα και τα ίδια κύρια χαρακτηριστικά με τον αιτούντα. Αυτό το μέρος της ατομικής έρευνας δεν είναι αναγκαίο εάν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος έχει ήδη χαρακτηρίσει την τρίτη χώρα ως ασφαλή τρίτη χώρα σε προηγούμενες περιπτώσεις σύμφωνα με το Παράρτημα Ι ή έχει λάβει θέση επίσημα για το σκοπό αυτό, για παράδειγμα εάν έχει περιλάβει τη χώρα στον κατάλογό του ασφαλών τρίτων χωρών. Προς αποφυγήν αλληλοεπικαλύψεων των ερευνών αυτών, προτείνεται να γίνεται έκκληση στην επιτροπή επαφών.

Άρθρο 22

Το άρθρο αυτό ορίζει τις απαιτήσεις για την απόρριψη αίτησης ως απαράδεκτη βάσει της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας. Η πρώτη απαίτηση είναι η τρίτη χώρα να μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα βάσει των αρχών του Παραρτήματος Ι. Η δεύτερη απαίτηση είναι η ασφαλής αυτή τρίτη χώρα να μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής για τον συγκεκριμένο αιτούντα, δηλαδή ανεξάρτητα από το αν περιλαμβάνεται σε κατάλογο, να πληρούνται οι τρεις προϋποθέσεις που διατυπώνονται στα στοιχεία (α) έως (γ).

(α) Ο αιτών πρέπει να έχει κάποιο δεσμό με την τρίτη χώρα. Η αίτηση ασύλου δεν μπορεί να απορριφθεί με μοναδική αιτία ότι θα μπορούσε να ζητηθεί σε άλλο κράτος. Το συμπέρασμα της EXCOM αριθ. 15 (XXX) του 1979 αναφέρεται σε κάποια σχέση (για παράδειγμα έκδοση θεώρησης, προηγούμενη διαμονή) και στενούς δεσμούς (για παράδειγμα παρουσία μελών της οικογενείας). Δεσμό θα μπορούσε επίσης να συνιστά προηγούμενη παραμονή του εκεί, που θα του είχε δώσει τη δυνατότητα να επωφεληθεί της προστασίας των αρχών της. Η αξιολόγηση θα πρέπει να γίνεται μεμονωμένα από το κάθε κράτος μέλος βάσει της σχετικής εθνικής νομοθεσίας, πιθανώς λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων τη διάρκεια και το είδος της παραμονής.

(β) Υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι ο αιτών θα γίνει εκ νέου δεκτός στην τρίτη χώρα. Μολονότι η παρούσα πρόταση δεν εξασφαλίζει ρητά ότι ο εν λόγω αιτών θα γίνει εκ νέου δεκτός, κάθε εξέταση για την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο οι αρχές της τρίτης χώρας θα αντιδράσουν στην άφιξη του αιτούντος. Και αυτή η αξιολόγηση θα πρέπει να γίνεται μεμονωμένα από το κάθε κράτος μέλος βάσει όλων των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν μεταξύ άλλων προηγούμενες εμπειρίες, πληροφορίες από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες (UNHCR) και από άλλα κράτη μέλη, καθώς και την ύπαρξη συμφωνιών επαναπατριsmού. Και εδώ, οι ανταλλαγές απόψεων και πείρας στο πλαίσιο της UNHCR θα βοηθούσε τα κράτη

μέλη να τηρούνται ενήμερα για τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις σχετικά και να αποφευχθεί η άσκοπη επανάληψη ερευνών.

(γ) Τέλος, θα πρέπει να προκύπτει από την απόφαση ότι η υπεύθυνη αποφαινόμενη αρχή μελέτησε και αξιολόγησε τις πληροφορίες που προσκόμισε ο αιτών για να αποδείξει ότι η ασφαλής τρίτη χώρα δεν θα ήταν ασφαλής τρίτη χώρα λόγω της συγκεκριμένης κατάστασής του. Είναι πιθανό, ακόμη και αν η μεταχείριση των συμπατριωτών του στην εν λόγω χώρα είναι εν γένει καλή, ο αιτών να έχει διαφορετική τύχη εξαιτίας του οικογενειακού του παρελθόντος. Αυτό μπορεί να είναι ένα μαχητό τεκμήριο που υφίσταται σε κάθε εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας.

Άρθρο 23

Το άρθρο 23 ορίζει τις προθεσμίες για την εξέταση περιπτώσεων σε σχέση με την πρώτη χώρα ασύλου και την ασφαλή τρίτη χώρα. Οι εν λόγω προθεσμίες έχουν ευθυγραμμιστεί με εκείνες για την εξέταση των προδήλως αβάσιμων αιτήσεων. Για τους λόγους που εξηγούν τη διάρκεια των προθεσμιών, βλέπε τα σχόλια του άρθρου 29. Οι προθεσμίες για αυτό το είδος περιπτώσεων προτείνονται πρωτίστως ως διαδικαστική εγγύηση για τους αιτούντες. Ο ορισμός προθεσμίας για τη διαδικασία σχετικά με το παραδεκτό εξασφαλίζει ότι ο αιτών δεν μπορεί να βρίσκεται σε αναμονή επί αδικαιολόγητα μεγάλο χρονικό διάστημα προκειμένου να μάθει εάν οι αποφαινόμενες αρχές παραπέμπουν την υπόθεσή του σε διαδικασία απόφασης επί της ουσίας. Εξάλλου, η προθεσμία χρησιμεύει ως ελάχιστη απαίτηση για την έκδοση απόφασης. Καθώς, λογικά, κάθε έρευνα σχετικά με το απαράδεκτο προηγείται κάθε άλλης μορφής εξέτασης, η λήψη απόφασης δεν θα πρέπει να απαιτεί υπερβολικό χρόνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV - Διαδικασίες απόφασης επί της ουσίας

Τμήμα 1: Τακτική διαδικασία

Άρθρο 24

Το άρθρο 24 προβλέπει ελάχιστες προδιαγραφές για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου στην τακτική διαδικασία. Αποσκοπεί κυρίως στην εισαγωγή δίκαιων και αποτελεσματικών μηχανισμών για να αντιμετωπιστούν τα κενά και οι δυσκαμψίες του συστήματος.

1. Η πρώτη παράγραφος τονίζει ότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να καθορίζουν τις προθεσμίες, αρκεί οι προθεσμίες αυτές να είναι εύλογες. Οι προθεσμίες δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ειωθότα/ αυτό που αποτελεί την τρέχουσα πρακτική για δύσκολες περιπτώσεις.

2. Η δεύτερη παράγραφος αποσκοπεί να δώσει στον αιτούντα άσυλο που δεν έχει λάβει απόφαση εγκαίρως, τη δυνατότητα να υπενθυμίσει στις αρμόδιες αρχές την υποχρέωση που έχει επιβάλει η κυβέρνηση τους και να απαιτήσει ταχεία απόφαση. Τα κράτη μέλη πρέπει να καθορίσουν με νόμο κατά πόσον η απόφαση του οργάνου επανεξέτασης σε αυτό το είδος αιτήματος θα κρίνει την υπόθεση επί της ουσίας - δηλαδή θα καθορίζει το καθεστώς του πρόσφυγα αντί για την αποφαινόμενη αρχή - ή θα τάσσει προθεσμία για την έκδοση απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή. Μια απόφαση επί της ουσίας θα συμβάλλει στην αποφυγή καθυστερήσεων στη διαδικασία αλλά θα πρέπει το όργανο επανεξέτασης να είναι εξουσιοδοτημένο να καθορίζει το καθεστώς του πρόσφυγα.

3. Είναι πιθανό, για θεμιτούς λόγους, η αποφαινόμενη αρχή να μην έχει λάβει απόφαση εγκαίρως. Γι' αυτό, η τρίτη παράγραφος επιτρέπει παράταση της προθεσμίας για έξι μήνες το ανώτερο εάν, μεταξύ άλλων, η αποφαινόμενη αρχή αναμένει διευκρίνιση από το όργανο επανεξέτασης ή από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο σχετικά με ένα ζήτημα που θα μπορούσε να επηρεάσει τη φύση της απόφασης επί της αίτησης.

Για να έχει τη δυνατότητα να παρατείνει πραγματικά την προθεσμία σε συγκεκριμένη περίπτωση, η αποφαινόμενη αρχή πρέπει να ενημερώνει δεόντως τον εν λόγω αιτούντα για την κατάσταση.

Άρθρο 25

Το άρθρο αυτό ορίζει τους κανόνες για τη διεξαγωγή ερευνών κατά την εξέταση συνήθων περιπτώσεων. Προβλέπει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι αιτούντες άσυλο να έχουν την ευκαιρία να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές για το σκοπό αυτό (παράγραφος 1), κα-

θορίζει εις τι συνίσταται η επαρκής συνεργασία από τον αιτούντα (παράγραφος 2) και ορίζει τις υποχρεώσεις των αποφαινόμενων αρχών για την εξέταση των στοιχείων της υπόθεσης (παράγραφος 3). Η τελευταία παράγραφος περιγράφει την πορεία μιας υπόθεσης όταν είναι συνεπής και ευλογοφανής και δεν έρχεται σε αντίφαση με κοινώς γνωστά γεγονότα : παρέχεται στον αιτούντα το ευεργέτημα της αμφιβολίας.

Άρθρο 26

Το άρθρο αυτό εξετάζει το ζήτημα της ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα κατά την έννοια του άρθρου 63, παράγραφος 1, στοιχείο (δ) της συνθήκης ΕΚ. Περιλήφθηκε η ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα.

1. Για να είναι αξιόπιστο, το σύστημα εξέτασης των αιτήσεων χορήγησης ασύλου πρέπει επίσης να είναι σε θέση να διορθώνει προηγούμενα σφάλματα. Η παράγραφος αυτή ορίζει την υποχρέωση ότι η αρμόδια αποφαινόμενη αρχή πρέπει να είναι σε θέση να αρχίσει την εξέταση για την ανάκληση ή την ακύρωση του καθεστώτος ενός συγκεκριμένου προσώπου ως πρόσφυγα αμέσως μόλις προκύψουν ενδείξεις ότι υπάρχουν λόγοι να επανεξεταστεί η νομιμότητα του καθεστώτος του ως πρόσφυγα.

2. Ακύρωση ή ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα μπορεί να έχει πολύ σοβαρές επιπτώσεις για το εν λόγω πρόσωπο. Οι αποφάσεις πρέπει να προετοιμάζονται προσεκτικά και ο ενδιαφερόμενος να έχει την ευκαιρία, κατά τη διάρκεια προσωπικής συνέντευξης, να λάβει γνώση για τις πληροφορίες που έχουν προκύψει και αιτιολογούν επανεξέταση του καθεστώτος του. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι σε θέση να εξετάσει τις πληροφορίες και να εκφέρει γνώμη, σε συνέχεια της προσωπικής συνέντευξης, καθώς οι πληροφορίες και οι απόψεις της αποφαινόμενης αρχής μπορεί να μην συμπίπτουν με την πραγματική κατάσταση του αιτούντος. Αυτές οι διαδικαστικές εγγυήσεις εφαρμόζονται σε συνήθη διαδικασία, βάσει της εγγύησης που προβλέπεται στο άρθρο 8, παράγραφος 6 της εν λόγω οδηγίας. Μολονότι η παρούσα πρόταση ορίζει ότι κάθε ακύρωση ή ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο της συνήθους διαδικασίας, δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη από το να κατατάσσουν τις υποθέσεις αυτές με σειρά προτεραιότητας.

3. Η τελευταία παράγραφος αυτού του άρθρου προβλέπει ότι, στις εν λόγω περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τα άρθρα 7 (εγγυήσεις ότι οι αιτούντες ενημερώνονται, λαμβάνουν εξηγήσεις σχετικά με την απόφαση σε γλώσσα που κατανοούν) και 8 (δικαίωμα προσωπικής συνέντευξης) της οδηγίας εφόσον είναι αδύνατο να εφαρμοστούν. Αυτό συμβαίνει όταν ο ενδιαφερόμενος έχει εκούσια επανεγκατασταθεί στη χώρα όπου είχε φόβους δίωξης. Τότε, οι εγγυήσεις αυτές είναι άχρηστες και είναι πρακτικά αδύνατο να εφαρμοστούν. Τμήμα 2: Ταχεία διαδικασία

Άρθρο 27

Το άρθρο 27 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ή να διατηρήσουν μία ταχεία διαδικασία για την εξέταση περιπτώσεων που υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι προδήλως αβάσιμες σύμφωνα με τους ορισμούς που περιλαμβάνονται στην παρούσα πρόταση.

Άρθρο 28

1. Η διατύπωση των άρθρων 28, παράγραφος 1, στοιχεία (α) και (β) βασίζεται στο συμπέρασμα αριθ. 30 της EXCOM (XXXIV) του 1983, το οποίο ορίζει ως προδήλως αβάσιμες αιτήσεις εκείνες που είναι προφανώς παραπλανητικές ή δεν έχουν σχέση με τα κριτήρια για τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα της Σύμβασης της Γενεύης. Τέσσερις ακόμη περιπτώσεις προστίθενται σύμφωνα με την τακτική που ακολουθείται σε ορισμένα κράτη μέλη. Κοινό σημείο όλων των περιπτώσεων είναι ότι περιγράφουν λόγους για τους οποίους η περαιτέρω διερεύνηση μιας αίτησης καθίσταται περιττή εξαιτίας σαφών και προφανών γεγονότων.

(α) Το πρώτο στοιχείο αφορά τις παραπλανητικές αιτήσεις σε σχέση με την ταυτότητα και την εθνικότητα. Οι ισχυρισμοί ενός αιτούντος δεν χρειάζονται περαιτέρω διερεύνηση εάν, χωρίς εύλογη αιτία, έχει χορηγήσει ψευδή στοιχεία όσον αφορά την ταυτότητα ή την εθνικότητά του, γεγονός που υπονομεύει σοβαρά την αξιοπιστία της αίτησης. Αυτό δεν συμβαίνει κατ' ανάγκην στην περίπτωση αναληθών δηλώσεων ή ψευδών πληροφοριών σχετικά με τις εμπειρίες του αιτούντος στην χώρα καταγωγής του ή τη γενική κατάσταση στην εν λόγω χώρα. Αυτές οι ανακολουθίες ή αντιφάσεις θα πρέπει να εξετάζονται αφού ληφθούν υπόψη όλα τα στοιχεία της συγκεκριμένης υπόθεσης.

(β) Αυτό το στοιχείο αφορά τον αιτούντα χωρίς προσωπικά έγγραφα ο οποίος έχει προσκομίσει στην αποφαινόμενη αρχή ορισμένα στοιχεία σχετικά με την ταυτότητα ή την εθνικότητά του αλλά αυτά δεν είναι επαρκή ή επαρκώς πειστικά για τον πλήρη προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του. Αυτό συμβαίνει όταν οι ισχυρισμοί του ενδιαφερομένου δεν είναι αληθοφανείς και τα προσκομισθέντα στοιχεία σχετικά με την ταυτότητα και τη διαδρομή του παρουσιάζουν ανακολουθίες. Στις περιπτώσεις αυτές η αίτηση μπορεί να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη εάν, επιπλέον, υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύει κανείς ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα ένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του.

(γ) Το τρίτο στοιχείο προορίζεται για την αποφυγή κατάχρησης της διαδικασίας σχετικά με το άσυλο από πρόσωπο που βρίσκεται υπό απέλαση.

(δ) Το τέταρτο στοιχείο καλύπτει τις περιπτώσεις όπου ο αιτών έχει επικαλεστεί στην αίτησή του λόγους οι οποίοι δεν δικαιολογούν προστασία ή, για να στηρίξει την αίτησή του, περιγράφει γεγονότα τα οποία δεν δικαιολογούν προστασία. Αυτό καλύπτει δυο περιπτώσεις: (1) οι λόγοι που προβάλλονται στην αίτηση δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης της Γενεύης. ο αιτών έχει επικαλεστεί λόγους όπως η αναζήτηση εργασίας ή καλύτερων όρων διαβίωσης. (2) η αίτηση είναι τελείως αστήρικτη καθόσον ο αιτών δεν παρέχει ενδείξεις ότι διατρέχει κίνδυνο δίωξης ή οι ισχυρισμοί του δεν περιέχουν εμπεριστατωμένα ή προσωπικά στοιχεία.

(ε) Το πέμπτο στοιχείο αφορά την πιθανότητα να απορριφθεί η αίτηση ως προδήλως αβάσιμη εάν ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με τα άρθρα 30 και 31.

(στ) Το τελευταίο στοιχείο προβλέπει την πιθανότητα να απορριφθεί η αίτηση ως προδήλως αβάσιμη εάν ο αιτών έχει υποβάλει νέα αίτηση στην οποία δεν επικαλείται κανένα νέο κρίσιμο πραγματικό στοιχείο σχετικά με την προσωπική κατάστασή του ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του. Για την εφαρμογή αυτού του στοιχείου, ως νέες αιτήσεις μπορούν να θεωρηθούν πολλαπλές αιτήσεις ('επαναλαμβανόμενες αιτήσεις') που υποβάλλονται πριν ή μετά από τελεσίδικη απόφαση διαδικασίας σχετικά με το άσυλο, αιτήσεις που υποβάλλονται για γεγονότα που μεσολάβησαν αφού ο αιτών εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του ('πρόσφυγες sur place') ή αιτήσεις που αμφισβητούν μια τελεσίδικη απόφαση διότι νέα γεγονότα που μεσολάβησαν εκ των υστέρων θα μπορούσαν να ρίξουν νέο φως στην εν λόγω απόφαση.

2. Σύμφωνα με τις υποδείξεις του εγγράφου εργασίας, το άρθρο 28, παράγραφος 2 αποκλείει ρητά να απορρίπτονται ως προδήλως αβάσιμες όλες οι αιτήσεις που μπορούν να απορριφθούν βάσει του άρθρου 1, σημείο ΣΤ της Σύμβασης της Γενεύης ή βάσει εναλλακτικής δυνατότητας διαφυγής στο εσωτερικό της χώρας.

Άρθρο 29

Το άρθρο αυτό ορίζει προθεσμίες ως αναπόσπαστο μέρος του κοινού πλαισίου για την ταχεία διαδικασία. Δυο προθεσμίες προβλέπονται. Η πρώτη απαιτεί τη διενέργεια προσωπικής συνέντευξης εντός σαράντα εργάσιμων ημερών μετά την υποβολή της αίτησης (παράγραφος 1). Η δεύτερη απαιτεί η απόφαση να λαμβάνεται εντός είκοσι πέντε εργάσιμων ημερών μετά από την προσωπική συνέντευξη (παράγραφος 2). Εν γένει, ο ορισμός προθεσμίας για ταχείες διαδικασίες αιτιολογείται από το γεγονός ότι η εξέταση μιας αίτησης που είναι προδήλως αβάσιμη δεν θα έπρεπε να απαιτεί πολύ χρόνο. Το Ψήφισμα του 1992 για τις προδήλως αβάσιμες αιτήσεις όριζε ότι οι αρχικές αποφάσεις θα έπρεπε να λαμβάνονται το ταχύτερο δυνατόν, και εντός ενός μηνός κατ' ανώτατο όριο. Η προθεσμία αυτή θεωρήθηκε ως υπερβολικά φιλόδοξη. Ως εκ τούτου, τέθηκε λιγότερο αυστηρό χρονικό όριο. Οι δυο προθεσμίες θεσπίζονται για λόγους αμεροληψίας και αποτελεσματικότητας. Αφενός μεν, δεν είναι λογικό ένας αιτών να καλείται σε συνέντευξη μετά από μακρά αναμονή ενώ η απόφαση λαμβάνεται στο πλαίσιο λεγόμενης ταχείας διαδικασίας. Εξ ου και προτείνεται χρονικό όριο. Αφετέρου δε, δεν είναι λογικό η αποφαινόμενη αρχή να αποφασίζει να απορρίψει μια αίτηση ως προδήλως αβάσιμη αφού εξετάσει επί μακρόν το αποτέλεσμα μιας προσωπικής συνέντευξης. Οι αποφαινόμενες αρχές πρέπει να έχουν αρχίσει την εξέταση της υπόθεσης προτού λάβει χώρα η προσωπική συνέντευξη, ενώ από την πλευρά του αιτούντος δημιουργεί προσδοκίες ότι η υπόθεσή του βρίσκεται υπό εξέταση και ότι σύντομα θα λάβει απόφαση. Σε περιπτώσεις όπου δεν πραγματοποιείται προσωπική συνέντευξη, το άθροισμα των εν λόγω προθεσμιών, δηλαδή εξήντα πέντε εργάσιμες, αποτελεί το χρονικό όριο για τη λήψη της απόφασης που αποτελείτο αντικείμενο του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 30

Τα άρθρα 30, 31 και 41 μαζί ορίζουν την κοινή προσέγγιση όσον αφορά τις ασφαλείς χώρες καταγωγής. Η προσέγγιση αυτή είναι η ίδια με εκείνη που προβλέπεται ανωτέρω για τις ασφαλείς τρίτες χώρες, στα σχόλια του άρθρου 21.

Άρθρο 31

Το άρθρο αυτό ορίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την απόρριψη αίτησης ως προδήλως αβάσιμη δεδομένου ότι η χώρα καταγωγής είναι ασφαλής. Η πρώτη προϋπόθεση είναι η χώρα καταγωγής του αιτούντος να είναι όντως 'ασφαλής χώρα καταγωγής' σύμφωνα με τις αρχές του σχετικού Παραρτήματος. Η δεύτερη προϋπόθεση είναι η εν λόγω χώρα να μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για το συγκεκριμένο πρόσωπο. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος (α) έχει την εθνικότητα αυτής της χώρας ή, εάν είναι άπατρις, είναι η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του και (β) δεν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι η χώρα αυτή δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής λόγω της προσωπικής του κατάστασης. Το τελευταίο στοιχείο αποτελεί συγκεκριμένα ένα μαχητό τεκμήριο που υφίσταται σε κάθε εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς χώρας καταγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V - Διαδικασίες προσφυγής

Άρθρο 32

Η πρώτη παράγραφος του άρθρου αυτού θεσπίζει το δικαίωμα προσφυγής. η δεύτερη περιέχει διάταξη σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω δικαιώματος. Το άρθρο εφαρμόζεται σε αποφάσεις για απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες αιτήσεις και αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο τακτικής διαδικασίας.

Το πρώτο εδάφιο ορίζει ότι οι αιτούντες άσυλο έχουν το δικαίωμα προσφυγής κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται σχετικά με το παραδεκτό ή επί της ουσίας της αίτησης ασύλου τους.

Το δεύτερο εδάφιο ορίζει ότι η προσφυγή μπορεί, χωρίς αυτό να είναι υποχρεωτικό, να αφορά τόσο πραγματικά όσο και νομικά ζητήματα. Το όργανο επανεξέτασης δεν μπορεί να περιοριστεί σε νομικά ζητήματα, εκτός εάν τα γεγονότα δεν αμφισβητούνται από τους διαδίκους.

Όπου το άρθρο αυτό, ή άλλα άρθρα στο παρόν κεφάλαιο, αναφέρεται σε απαράδεκτες αιτήσεις, περιλαμβάνει τις αιτήσεις που απορρίπτονται ως απαράδεκτες βάσει της Σύμβασης του Δουβλίνου ή του μέσου που πρόκειται να τη διαδεχθεί. Το εν λόγω μέσο θα μπορεί να προβλέπει τους κανόνες για τις προσφυγές, προς αντικατάσταση των άρθρων του παρόντος κεφαλαίου για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Άρθρο 33

Το άρθρο αυτό περιλαμβάνει κανόνες σχετικούς με το ανασταλτικό αποτέλεσμα για όλες τις περιπτώσεις προσφυγής. Η Επιτροπή προτείνει η προσφυγή να έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός από περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων. Το άρθρο εφαρμόζεται σε αποφάσεις για απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες αιτήσεις και σε αποφάσεις που λαμβάνονται σε τακτική διαδικασία.

1. Η πρώτη παράγραφος ορίζει ότι η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα και ότι, ως εκ τούτου, ο αιτών μπορεί να παραμείνει στο έδαφος ή στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του οργάνου επανεξέτασης.

2. Η δεύτερη παράγραφος επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από το γενικό κανόνα ότι η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα στην περίπτωση ασφαλών τρίτων χωρών, προδήλως αβάσιμων αιτήσεων και στην περίπτωση ζητημάτων δημόσιας τάξης και εθνικής ασφάλειας. Όσον αφορά την τελευταία περίπτωση, οι όροι αυτοί βασίζονται στο άρθρο 32 της Σύμβασης της Γενεύης το οποίο προβλέπει ότι τα Συμβαλλόμενα κράτη δεν θα απελαύνουν πρόσφυγα που βρίσκεται νόμιμα στο έδαφός τους εκτός εάν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, σε εκτέλεση απόφασης που εκδόθηκε σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το νόμο διαδικασία.

3. Η τρίτη παράγραφος ορίζει την ελάχιστη προδιαγραφή ότι στις περιπτώσεις που δεν γίνεται δεκτό το ανασταλτικό αποτέλεσμα, ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητήσει από την αρμόδια αρχή άδεια να παραμείνει στο έδαφος ή στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσφυγής. Δεν μπορεί να γίνει καμία απέλαση μέχρις ότου η αρμόδια αρχή λάβει απόφαση επί του αιτήματος αυτού.

4. Η τελευταία παράγραφος υποχρεώνει την αρμόδια αρχή να εξετάσει το αίτημα το ταχύτερο δυνατόν.

Άρθρο 34

Το άρθρο αυτό αφορά το γενικό πλαίσιο για τη λήψη αποφάσεων σε περιπτώσεις προσφυγής. Οι πρώτες τέσσερις παράγραφοι εφαρμόζονται τόσο στις αποφάσεις για τις απαράδεκτες ή προδήλως αβάσιμες αιτήσεις όσο και στις αποφάσεις που εκδίδονται σε τακτική διαδικασία.

1. Στην παράγραφο αυτή τα κράτη μέλη υποχρεούνται να θεσπίζουν με νόμο ή κανονισμό εύλογες προθεσμίες για την άσκηση προσφυγής και για την έκθεση των λόγων της προσφυγής. Μολονότι τα χρονικά όρια μπορούν να ποικίλουν σημαντικά, θεωρείται λογικό η γενική προθεσμία προσφυγής να είναι μικρότερη για τις απαράδεκτες ή προδήλως αβάσιμες περιπτώσεις απ' ότι για τις συνήθεις περιπτώσεις. Προτείνεται απλώς η προθεσμία για την έκθεση των λόγων της προσφυγής στις συνήθεις υποθέσεις να μην είναι μικρότερη από είκοσι εργάσιμες ημέρες. Η Επιτροπή προτίθεται να συζητήσει με την επιτροπή επαφών σχετικά με το τι θα αποτελούσε εύλογες προθεσμίες.

2. Στην παράγραφο αυτή τα κράτη μέλη θεσπίζουν όλους τους άλλους αναγκαίους κανόνες για την κατάθεση προσφυγής, περιλαμβανομένων των κανόνων για την παράταση της προθεσμίας έκθεσης των λόγων της προσφυγής για εύλογη αιτία.

3. Στην παράγραφο αυτή η πρόταση προβλέπει δυο δυνατότητες για τη λήψη αποφάσεων μετά από προσφυγή. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν κατά πόσον το όργανο επανεξέτασης έχει εξουσία επικύρωσης ή ακύρωσης της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής ή εάν πρέπει να λάβει απόφαση επί της ουσίας της υπόθεσης.

4. Εάν τα κράτη μέλη αποφασίσουν ότι το όργανο επανεξέτασης έχει εξουσία είτε επικύρωσης είτε ακύρωσης της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής, το όργανο επανεξέτασης πρέπει να παραπέμπει την υπόθεση στην εν λόγω αρχή η οποία θα ακυρώσει την απόφαση.

5. Η τελευταία παράγραφος δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη που διαθέτουν συνοριακές διαδικασίες όπως περιγράφεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2 να προβλέπουν, στις περιπτώσεις αυτές, πολύ ταχεία απόφαση επί της προσφυγής.

Άρθρο 35

Η ταχεία διαδικασία δεν θα είχε καμία χρησιμότητα εάν η απόφαση ενός οργάνου επανεξέτασης σε αυτού του είδους τη διαδικασία απαιτούσε (σχεδόν) τον ίδιο χρόνο με μια συνήθη υπόθεση. Συνεπώς το άρθρο αυτό ορίζει προθεσμία για τις αποφάσεις του οργάνου επανεξέτασης σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες υποθέσεις. Η πρώτη παράγραφος προβλέπει ότι η απόφαση σε περίπτωση αβάσιμης ή προδήλως αβάσιμης υπόθεσης θα πρέπει να λαμβάνεται εντός εξήντα πέντε εργάσιμων ημερών από την υποβολή της προσφυγής. Η δεύτερη παράγραφος προτείνει τα κράτη μέλη να μπορούν να θεσπίζουν προθεσμίες σε άλλες περιπτώσεις. Αυτό θα συμβάλει στο να εξασφαλίζεται στους αιτούντες μεγαλύτερη νομική ασφάλεια όσον αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 38, παράγραφος 3, αυτό θα έδινε τη δυνατότητα στους αιτούντες να καθιστούν τα όργανα επανεξέτασης υπόλογα σε περίπτωση υπέρβασης των προθεσμιών, μέσω διαδικασίας παρόμοιας με του άρθρου 24, παράγραφος 2. Η τρίτη παράγραφος αφορά ελάχιστες προδιαγραφές ανάλογες με εκείνες που ορίζονται στο άρθρο 24, παράγραφος 3.

Άρθρο 36

Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν διαδικασία αυτόματης επανεξέτασης των αποφάσεων που εκδίδουν οι αποφαινόμενες αρχές σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες υποθέσεις, αντί για διαδικασία προσφυγής. Η αυτόματη επανεξέταση υφίσταται σε ορισμένα κράτη μέλη. Το σύστημα περιγράφεται στο ψήφισμα του Συμβουλίου του 1995 για τις ελάχιστες εγγυήσεις ως εναλλακτική λύση στην προσφυγή. Με την αυτόματη επανεξέταση αποφεύγεται η αναμονή άσκησης προσφυγής από τον αιτούντα. Το όργανο επανεξέτασης καλείται να επικυρώσει αμέσως ή να ακυρώσει την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής, πράγμα που μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στο κράτος μέλος να προβεί σε ταχεία εκτέλεση αρνητικής απόφασης που δεν έχει ακυρωθεί.

1. Η παράγραφος αυτή δίνει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να θεσπίσουν διαδικασία αυτόματης

επανεξέτασης σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες υποθέσεις.

2. Η δεύτερη παράγραφος απαιτεί από τα κράτη μέλη που θεσπίζουν τέτοια διαδικασία να προβλέπουν εύλογες προθεσμίες για την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων από τον αιτούντα. Εξ ου και οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν εγγύηση ότι οι αιτούντες άσυλο μπορούν να υποβάλλουν τις ενστάσεις τους σε αρνητική απόφαση όπως στο πλαίσιο τακτικής διαδικασίας. Καθώς η αυτόματη επανεξέταση αποτελεί από τη φύση της πρόσθετη εγγύηση για τη λήψη αποφάσεων από τις ίδιες τις αρχές, η εν λόγω προθεσμία μπορεί να είναι μικρή.

3. Η τρίτη παράγραφος αποσκοπεί στο να εξασφαλίσει ότι η αυτόματη επανεξέταση υπόκειται στις ίδιες ελάχιστες προδιαγραφές με τη λήψη αποφάσεων σε προσφυγή, εκτός από τις προδιαγραφές για τις προθεσμίες.

Άρθρο 37

Η διάταξη αυτή προβλέπει τη δυνατότητα θέσπισης ταχείας διαδικασίας προσφυγής (άρθρο 35) ή αυτόματη επανεξέταση (άρθρο 36) σε ορισμένες συνήθεις υποθέσεις. Η ταχεία προσφυγή εξασφαλίζει ότι το όργανο επανεξέτασης θέτει προτεραιότητες στη λήψη των αποφάσεων του στις εν λόγω περιπτώσεις. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν ωστόσο να θεωρήσουν ότι ορισμένες περιπτώσεις υπαγόμενες στη συνήθη διαδικασία είναι εκ φύσεως ευαίσθητες και ότι, παρά την πρόθεση του αιτούντα για προσφυγή, απαιτούν επανεξέταση. Μπορεί να διακυβεύονται ορισμένες αρχές δικαίου. Η διοίκηση θα αισθάνεται περισσότερη εμπιστοσύνη εάν υποστηρίζεται από το όργανο επανεξέτασης όταν εκτελεί αρνητική απόφαση. Όπως και στις απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες περιπτώσεις, η εφαρμογή της αυτόματης επανεξέτασης θα μπορούσε να θεωρηθεί επιπλέον εγγύηση στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι περιπτώσεις τις οποίες αφορά το εν λόγω άρθρο είναι οι εξής:

(α) Ο αιτών έχει, χωρίς εύλογη αιτία και κακόπιστα, αποκρύψει σε ένα αρχικό στάδιο της διαδικασίας πληροφορίες που θα είχαν οδηγήσει σε απόρριψη της αίτησης ως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη. Η αποφαινόμενη αρχή μπορεί να επιθυμεί να δώσει προτεραιότητα στις εν λόγω παραπλανητικές αιτήσεις και να απαιτήσει από το όργανο επανεξέτασης να υιοθετήσει παρεμφερή προσέγγιση.

(β) Ο αιτών έχει διαπράξει σοβαρό αδίκημα στο έδαφος του κράτους μέλους ή άλλου κράτους μέλους. Η ταχεία διαδικασία προσφυγής ή η αυτόματη επανεξέταση στις εν λόγω περιπτώσεις και στις περιπτώσεις που περιγράφονται στα στοιχεία (γ), (δ) και (ε) τονίζει τη βούληση της αποφαινόμενης αρχής να εκδώσουν ταχεία απόφαση.

(γ) Υπάρχουν προδήλως σοβαροί λόγοι να πιστεύει κανείς ότι έχουν εφαρμογή, όσον αφορά τον αιτούντα, οι διατάξεις του άρθρου 1, σημείο ΣΤ της Σύμβασης της Γενεύης. Όλες οι περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1, σημείο ΣΤ δεν θα έχουν την ίδια αντιμετώπιση, δεδομένου του πολύπλοκου χαρακτήρα του ζητήματος της εξαίρεσης.

(δ) Υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρηθεί ότι ο αιτών αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλος στο οποίο βρίσκεται. Ο λόγος αυτός βασίζεται στο άρθρο 33, παράγραφος 2 της Σύμβασης της Γενεύης.

(ε) Ο αιτών έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση για ιδιαιτέρως σοβαρό έγκλημα και ως εκ τούτου συνιστά κίνδυνο για την κοινότητα του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται. Και αυτός ο λόγος βασίζεται στο άρθρο 33, παράγραφος 2 της Σύμβασης της Γενεύης.

(στ) Ο αιτών βρίσκεται υπό κράτηση. Σε αυτό το είδος υπόθεσης θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα υπό οποιοδήποτε συνθήκες.

Άρθρο 38

Το άρθρο αυτό προβλέπει το δικαίωμα περαιτέρω προσφυγής και ορίζει το γενικό πλαίσιο για την έκδοση αποφάσεων.

1. Η παράγραφος αυτή ορίζει ότι, σε όλες τις υποθέσεις οι αιτούντες άσυλο να έχουν δικαίωμα περαιτέρω προσφυγής κατά αποφάσεων οργάνων επανεξέτασης.

2. Η παράγραφος αυτή ορίζει ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έχει την αρμοδιότητα εξέτασης των αποφάσεων τόσο για πραγματικά όσο και για νομικά ζητήματα, εκτός εάν η απόφαση αυτή είναι ήδη το αποτέλεσμα εξέτασης πραγματικών και νομικών ζητημάτων. Στην περίπτωση αυτή, αν το όργανο επανεξέτασης είναι δικαστικό όργανο, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο

ριο πρέπει να περιορίζει την εξέτασή του σε νομικά ζητήματα.

3. Η παράγραφος αυτή ορίζει ότι, σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί το δικαίωμα άσκησης προσφυγής και ότι, στις περιπτώσεις που χορηγείται άδεια για άσκηση προσφυγής, μπορεί να εξετάζει τα σχετικά νομικά ζητήματα με συνοπτική ή ταχεία διαδικασία. Η ταχεία διαδικασία θα μπορούσε να μην περιλαμβάνει ακροαματική διαδικασία. Ένας λόγος που μπορεί να δικαιολογεί άρνηση του δικαιώματος άσκησης προσφυγής μπορεί να είναι ότι εγείρει νομικό ζήτημα, το οποίο βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας δεν θα αναιρούσε την απόφαση.

4. Η παράγραφος αυτή δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη που το επιθυμούν να θεσπίζουν το δικαίωμα για τους αιτούντες ή και τις αποφαινόμενες αρχές να ζητήσουν απόφαση από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο σε περιπτώσεις που τα όργανα επανεξέτασης δεν έχουν λάβει απόφαση εγκαίρως. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να κληθεί να εκδώσει απόφαση με την οποία τάσσεται προθεσμία για τη λήψη απόφασης από το όργανο επανεξέτασης.

5. Η παράγραφος αυτή ορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές για περαιτέρω προσφυγή, οι οποίες είναι ανάλογες με εκείνες που ορίζονται στο άρθρο 35, παράγραφος 1.

6. Στην τελευταία παράγραφο, ορίζονται οι ελάχιστες προδιαγραφές για περαιτέρω προσφυγή, οι οποίες είναι ανάλογες με εκείνες που ορίζονται στο άρθρο 35, παράγραφος 2.

Άρθρο 39

Το άρθρο αυτό ορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές σχετικά με το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής.

1. Η πρώτη παράγραφος ορίζει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν νομοθετικούς κανόνες σχετικά με το ανασταλτικό αποτέλεσμα εν αναμονή της έκδοσης απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου. Τα κράτη μέλη μπορούν να μην προβλέψουν το ανασταλτικό αποτέλεσμα ως γενικό κανόνα.

2. Η δεύτερη παράγραφος ορίζει τον ελάχιστο κανόνα σύμφωνα με τον οποίο στις περιπτώσεις στις οποίες δεν γίνεται δεκτό το ανασταλτικό αποτέλεσμα, ο αιτών άσυλο έχει δικαίωμα να ζητήσει από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο άδεια παραμονής κατά τη διάρκεια της περαιτέρω προσφυγής. Καμία απέλαση δεν μπορεί να γίνει μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου επί του αιτήματος αυτού.

3. Η τρίτη παράγραφος προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί το ταχύτερο δυνατό.

4. Η τελευταία παράγραφος δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη που διαθέτουν συνοριακές διαδικασίες όπως περιγράφεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2 να προβλέπουν εξαιρετικά ταχεία λήψη απόφασης στις περιπτώσεις αυτές.

Άρθρο 40

Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι το δικαίωμα για άσκηση περαιτέρω προσφυγής σε συνήθεις περιπτώσεις και το δικαίωμα για άσκηση περαιτέρω προσφυγής σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες περιπτώσεις μπορεί επίσης να επεκταθεί στις αποφαινόμενες αρχές. Τα κράτη μέλη μπορεί να επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν αυτή τη δυνατότητα εάν έχουν αποφασίσει σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 3 ή το άρθρο 36, παράγραφος 3 ότι τα όργανα επανεξέτασης καλούνται να αποφανθούν επί της ουσίας της υπόθεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI - Γενικές και τελικές διατάξεις

Άρθρο 41

Θεσπίζεται πάγια διάταξη κατά των διακρίσεων. Η διατύπωση βασίζεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης της Γενεύης και στο άρθρο 13 της συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 42

Το άρθρο αυτό είναι πάγια διάταξη στο κοινοτικό δίκαιο, η οποία προβλέπει κυρώσεις αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και σύμφωνες με την αρχή της αναλογικότητας. Αφήνει στα κράτη μέλη τη διακριτική

ευχέρεια να ορίζουν κυρώσεις για τις παραβάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται με βάση την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 43

Η Επιτροπή έχει επιφορτιστεί με την κατάρτιση έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το ρόλο που έχει αναλάβει να μεριμνά για την εφαρμογή των διατάξεων που λαμβάνονται από τα όργανα δυνάμει της συνθήκης. Είναι επίσης επιφορτισμένη να προτείνει ενδεχόμενες τροποποιήσεις της οδηγίας. Μία πρώτη έκθεση πρέπει να υποβληθεί το αργότερο δύο έτη μετά τη μεταφορά της οδηγίας στα κράτη μέλη. Μετά από αυτή την πρώτη έκθεση, η Επιτροπή θα καταρτίζει έκθεση για την εφαρμογή της οδηγίας τουλάχιστον ανά πέντε έτη.

Άρθρο 44

Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να μεταφέρουν την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2002. Η προθεσμία είναι η ίδια με εκείνη στο σχέδιο οδηγίας για τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής συρροής εκτοπισθέντων και μέτρα που επιδιώκουν τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή αυτών των ατόμων και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής τους. Τα κράτη μέλη οφείλουν να ενημερώνουν την Επιτροπή για τις τροποποιήσεις των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεών τους. Συμπεριλαμβάνουν αναφορά στην παρούσα οδηγία κατά τη θέσπιση αυτών των διατάξεων.

Άρθρο 45

Αυτό το άρθρο καθορίζει την ημερομηνία έναρξης ισχύος της οδηγίας.

Άρθρο 46

Τα κράτη μέλη είναι οι μόνοι αποδέκτες της οδηγίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Το Παράρτημα I περιέχει τις αρχές σχετικά με το χαρακτηρισμό των ασφαλών τρίτων χωρών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Το Παράρτημα II περιέχει τις αρχές σχετικά με το χαρακτηρισμό των ασφαλών χωρών καταγωγής.

για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 63, πρώτο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο (δ),

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Η κοινή πολιτική ασύλου, που περιλαμβάνει ένα κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ανοικτού σε εκείνους οι οποίοι, αναγκασμένοι από τις περιστάσεις, αναζητούν νομίμως προστασία στην Κοινότητα.

(2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά την ειδική σύνοδο που πραγματοποίησε στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, συμφώνησε να εργαστεί για τη θέσπιση ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος για το άσυλο, που θα βασίζεται στην πλήρη και συνολική εφαρμογή της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 σχετικά με το Καθεστώς των Προσφύγων, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, ώστε κανείς να μην αποστέλλεται πίσω εκεί όπου θα υποστεί διώξεις, δηλαδή να τηρηθεί η αρχή της μη επαναπροώθησης.

(3) Στα συμπεράσματα του Τάμπερε προβλέπεται ότι το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο θα πρέπει να περιλαμβάνει βραχυπρόθεσμα τη θέσπιση κοινών κανόνων για δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες σχετικά με το άσυλο στα κράτη μέλη και πιο μακροπρόθεσμα κοινοτικούς κανόνες που θα οδηγήσουν σε μία κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο στην Κοινότητα.

(4) Η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα στα κράτη μέλη αποτελεί ως εκ τούτου ένα πρώτο μέτρο για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο, με την επιφύλαξη της λήψης οποιωνδήποτε άλλων μέτρων στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 63, πρώτο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο (δ) της συνθήκης και του στόχου για μια κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο που περιλαμβάνεται στα συμπεράσματα του Τάμπερε.

(5) Οι διαδικασίες σχετικά με το άσυλο δεν θα πρέπει να είναι τόσο μακρές και παρατεταμένες, ώστε τα πρόσωπα που χρειάζονται προστασία να μην είναι υποχρεωμένα να διανύουν μία μακρά περίοδο αβεβαιότητας μέχρις ότου κριθεί η περίπτωση τους, και τα πρόσωπα που δεν έχουν καμία ανάγκη προστασίας αλλά επιθυμούν να παραμείνουν στο έδαφος των κρατών μελών να μην θεωρούν την αίτηση χορήγησης ασύλου ως μέσο παράτασης της παραμονής τους επί πολλά έτη. Ταυτόχρονα, οι διαδικασίες σχετικά με το άσυλο θα πρέπει να περιέχουν τις αναγκαίες εγγυήσεις για τον ορθό προσδιορισμό εκείνων που χρειάζονται προστασία.

(6) Οι ελάχιστες προδιαγραφές που διατυπώνονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει επομένως να παρέχουν τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν ένα απλό και γρήγορο σύστημα για τη σύντομη και ορθή διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις και τα συντάγματα των κρατών μελών.

(7) Ένα απλό και γρήγορο σύστημα για τις διαδικασίες που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη θα μπορούσε να συνίσταται, υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης των αναγκαίων εγγυήσεων, σε μία αρχική επανεξέταση της απόφασης και στη δυνατότητα περαιτέρω προσφυγής.

(8) Προκειμένου να γίνεται νομότυπη αναγνώριση των προσώπων εκείνων που χρήζουν προστασίας ως πρόσφυγες κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της Σύμβασης της Γενεύης, πρέπει στις αναγκαίες εγγυήσεις να περιλαμβάνεται η εξασφάλιση σε κάθε αιτούντα αποτελεσματικής πρόσβασης στις διαδικασίες, η εξασφάλιση ευκαιρίας να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές για την έκθεση των πραγματικών δεδομένων που σχετίζονται με την περίπτωση του, καθώς και επαρκείς διαδικαστικές εγγυήσεις για την παρακολούθηση της υπόθεσής του σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

(9) Αφετέρου, για να υπάρχει ένα σύστημα ταχείας αναγνώρισης των αιτούντων που χρειάζονται προστασία ως πρόσφυγες κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της Σύμβασης της Γενεύης, θα πρέπει να προβλέπεται η εφαρμογή από τα κράτη μέλη ειδικών διαδικασιών για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων των οποίων δεν είναι αναγκαία η εξέταση επί της ουσίας, καθώς και εκείνων που υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι προδήλως αβάσιμες.

(10) Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να αποφασίζουν κατά πόσον θα εφαρμόσουν ή μη τις διαδικασίες αυτές για τις απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες αιτήσεις, αλλά εάν τις εφαρμόζουν θα πρέπει να συμμορφώνονται με τους κοινούς κανόνες που θεσπίζονται στην παρούσα οδηγία όσον αφορά τον ορισμό των περιπτώσεων αυτών και τους άλλους όρους εφαρμογής των διαδικασιών, περιλαμβανομένων των προθεσμιών για την έκδοση των αποφάσεων.

(11) Οι διαδικασίες αυτές πρέπει απαραίτητως να παρέχουν τις αναγκαίες εγγυήσεις ώστε να εξαλειφθούν οι προϋπάρχουσες αμφιβολίες για να γίνει νομότυπος προσδιορισμός εκείνων που χρήζουν προστασίας. Θα πρέπει, ως εκ τούτου, καταρχήν να περιλαμβάνουν όσο το δυνατόν τις ίδιες ελάχιστες διαδικαστικές εγγυήσεις και απαιτήσεις όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων, με τις τακτικές διαδικασίες. Ωστόσο, λόγω της φύσης των αιτήσεων που αφορούν, μπορεί και πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στις δυο αυτές περιπτώσεις, ενώ μπορεί να περιοριστεί η περαιτέρω άσκηση προσφυγής.

(12) Ως ελάχιστες διαδικαστικές εγγυήσεις για όλους τους αιτούντες σε όλες τις διαδικασίες πρέπει να θεωρούνται, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα προσωπικής συνέντευξης πριν από τη λήψη απόφασης, η ευκαιρία επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, η ευκαιρία επαφής με οργανώσεις ή πρόσωπα που παρέχουν νομική συνδρομή, το δικαίωμα έκδοσης γραπτής απόφασης, μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία, και το δικαίωμα του αιτούντος να ενημερώνεται κατά τις καθοριστικές φάσεις της διαδικασίας του, σε γλώσσα που κατανοεί, για τη νομική του θέση, ώστε να μπορεί να εξετάζει τις δυνατότητες των επόμενων διαβημάτων του.

(13) Επιπλέον, ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις θα πρέπει να προβλέπονται για πρόσωπα με ειδικές ανάγκες, όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι.

(14) Στις ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε όλες τις διαδικασίες πρέπει να περιλαμβάνονται η λήψη της απόφασης από αρχές οι οποίες είναι ειδικευμένες σε θέματα ασύλου και προσφύγων, η κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού που είναι υπεύθυνο για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου, η λήψη αποφάσεων σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα και η αναφορά στις απορριπτικές αποφάσεις των πραγματικών και νομικών λόγων που τις θεμελιώνουν.

(15) Για να δοθεί η δυνατότητα σε κάθε αιτούντα να ασκεί αποτελεσματικά τα δικαιώματά του ενώπιον των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, το δικαίωμα προσφυγής θα πρέπει να παρέχει σε όλους τους αιτούντες σε όλες τις διαδικασίες, την ευκαιρία επανεξέτασης τόσο για πραγματικά όσο και για νομικά ζητήματα και θα πρέπει κατά κανόνα να συνεπάγεται αναστολή της εκτέλεσης των απορριπτικών αποφάσεων.

(16) Από την ίδια τη φύση τους οι ελάχιστοι κανόνες επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ή να διατηρούν περισσότερο ευνοϊκές διατάξεις για τα πρόσωπα που ζητούν διεθνή προστασία από ένα κράτος μέλος, εφόσον οι σχετικές αιτήσεις θεωρείται ότι θεμελιώνονται στο γεγονός ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είναι πρόσφυγας κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της Σύμβασης της Γενεύης.

(17) Στη βάση αυτή, τα κράτη μέλη καλούνται επίσης να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας στις διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων που αφορούν άλλες μορφές προστασίας εκτός από εκείνες που απορρέουν από τη Σύμβαση της Γενεύης για τα πρόσωπα που διαπιστώνεται ότι δεν είναι πρόσφυγες.

(18) Τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέψουν ποινικές κυρώσεις για τις περιπτώσεις παράβασης των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με τη παρούσα οδηγία.

(19) Η μεταφορά της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να αξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

(20) Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 5 της συνθήκης, οι στόχοι των προτεινόμενων μέτρων, και συγκεκριμένα η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα, δεν μπορούν να επιτευχθούν από τα κράτη μέλη και, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων των προτεινόμενων μέτρων, δύνανται συνεπώς να επιτευχθούν μόνο σε κοινοτικό επίπεδο. Η πα-

ρούσα οδηγία περιορίζεται στο ελάχιστο απαιτούμενο για την επίτευξη αυτών των στόχων και δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για το σκοπό αυτό,
ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι - Στόχος και ορισμοί

Άρθρο 1

Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών σχετικά με τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

(α) «Σύμβαση της Γενεύης», η Σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων που υπογράφηκε στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951, όπως συμπληρώθηκε από το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967.

(β) «αίτηση για άσυλο», η αίτηση με την οποία ένα πρόσωπο ζητά προστασία από ένα κράτος μέλος και μπορεί να θεωρηθεί ότι θεμελιώνεται στο γεγονός ότι είναι πρόσφυγας κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της Σύμβασης της Γενεύης. Κάθε αίτηση παροχής προστασίας τεκμαίρεται ότι αποτελεί αίτηση για άσυλο, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος ζητά ρητά άλλο είδος προστασίας που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής αίτησης.

(γ) «αιτών» ή «αιτών άσυλο», το πρόσωπο το οποίο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο για την οποία δεν έχει ακόμη εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση. Τελεσίδικη απόφαση είναι η απόφαση έναντι της οποίας έχουν εξαντηθεί όλα τα δυνατά ένδικα μέσα που προβλέπει η παρούσα οδηγία.

(δ) «αποφαινόμενη αρχή», κάθε δικαστική, οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κράτους μέλους υπεύθυνη για την εξέταση του παραδεκτού ή της ουσίας των αιτήσεων για άσυλο και αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων σε πρώτο βαθμό στις εν λόγω υποθέσεις. Κάθε αρχή υπεύθυνη για τον έλεγχο της εισόδου στο έδαφος δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποφαινόμενη αρχή.

(ε) «όργανο επανεξέτασης», κάθε δικαστική, οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κράτους μέλους που είναι ανεξάρτητη και διαφορετική από την αντίστοιχη αποφαινόμενη αρχή στο οικείο κράτος μέλος και υπεύθυνη για την επανεξέταση των αποφάσεων αυτής της αποφαινόμενης αρχής επί πραγματικών και νομικών ζητημάτων.

(στ) «δευτεροβάθμιο δικαστήριο», ένα δικαιοδοτικό όργανο κράτους μέλους ανεξάρτητο από την κυβέρνηση του εν λόγω κράτους μέλους και υπεύθυνο για την εκδίκαση περαιτέρω προσφυγών κατά αποφάσεων οποιουδήποτε οργάνου επανεξέτασης.

(ζ) «απόφαση», η απόφαση που εκδίδει μία αποφαινόμενη αρχή ή ένα όργανο επανεξέτασης σε κράτος μέλος σχετικά με το παραδεκτό ή την ουσία μιας αίτησης για άσυλο.

(η) «πρόσφυγας», το πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1, σημείο Α της Σύμβασης της Γενεύης.

(θ) «καθεστώς πρόσφυγα», το καθεστώς που χορηγεί ένα κράτος μέλος σε ένα πρόσωπο που είναι πρόσφυγας και αναγνωρίζεται σαν τέτοιος στο έδαφος του κράτους μέλους αυτού.

(ι) «ασυνόδευτος ανήλικος», ένα πρόσωπο κάτω των δεκαοκτώ ετών που φτάνει στο έδαφος των κρατών μελών χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο υπεύθυνο γι' αυτό είτε σύμφωνα με το νόμο είτε κατά το εθιμικό δίκαιο, και εφόσον κανένας τέτοιος ενήλικος δεν έχει αναλάβει στην πράξη την επιμέλειά του.

(κ) «κράτηση», ο περιορισμός σε ειδικό χώρο που επιβάλλει κράτος μέλος σε αιτούντα άσυλο, όπως σε φυλακές, χώρους κράτησης ή ζώνες διερχομένων αεροδρομίου, όπου η ελευθερία μετακίνησης του αιτούντος περιορίζεται σημαντικά.

(λ) «ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα», η απόφαση μιας αποφαινόμενης αρχής να ανακαλέσει το καθεστώς πρόσφυγα από ένα πρόσωπο με βάση το άρθρο 1, σημείο Γ της Σύμβασης της Γενεύης ή το άρθρο 33, παράγραφος 2 της Σύμβασης της Γενεύης.

(μ) «ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα», η απόφαση αποφαινόμενης αρχής να ακυρώσει το καθεστώς πρόσφυγα ενός προσώπου με το σκεπτικό ότι από τις συνθήκες προκύπτει ότι το πρόσωπο αυτό δεν θα έπρεπε ποτέ να έχει αναγνωριστεί αρχικά σαν πρόσφυγας.

Άρθρο 3

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα που υποβάλλουν αίτηση για άσυλο στα σύνορα ή στο έδαφος κρατών μελών, με την επιφύλαξη του πρωτοκόλλου περί ασύλου για τους υπηκόους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται επίσης στις περιπτώσεις που η εξέταση μίας αίτησης για άσυλο γίνεται στο πλαίσιο διαδικασίας με την οποία κρίνεται το δικαίωμα του αιτούντος να εισέλθει νομίμως στο έδαφος κράτους μέλους.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις αιτήσεις για χορήγηση διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται σε αντιπροσωπείες των κρατών μελών.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας σε διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων παροχής άλλων μορφών προστασίας εκτός από εκείνη που απορρέει από τη Σύμβαση της Γενεύης για πρόσωπα που διαπιστώνεται ότι δεν είναι πρόσφυγες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II - Βασικές αρχές και εγγυήσεις

Άρθρο 4

1. Η κατάθεση αιτήσεως για άσυλο δεν υπόκειται σε καμία προηγούμενη διατύπωση.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αιτών άσυλο να έχει στην πράξη την ευκαιρία υποβολής αιτήσεως το ταχύτερο δυνατόν.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλες οι αρχές στις οποίες ενδέχεται να απευθυνθεί ο αιτών στα σύνορα ή στο έδαφος του κράτους μέλους να έχουν οδηγίες για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου, μεταξύ άλλων οδηγίες σχετικά με τη διαβίβαση των αιτήσεων στην αρμόδια αρχή για εξέταση, με όλες τις σχετικές πληροφορίες.

4. Εφόσον ένα πρόσωπο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο και εκ μέρους των εξαρτώμενων από αυτό προσώπων, κάθε ενήλικος μεταξύ των προσώπων αυτών ενημερώνεται κατ' ιδίαν για το δικαίωμά του να υποβάλει χωριστή αίτηση για άσυλο.

Άρθρο 5

Στους αιτούντες άσυλο επιτρέπεται να παραμείνουν στα σύνορα ή στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο έχει υποβληθεί η αίτηση για άσυλο ή στο οποίο εξετάζεται για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ληφθεί σχετική απόφαση.

Άρθρο 6

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αποφάσεις για τις αιτήσεις ασύλου να λαμβάνονται σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα.

Άρθρο 7

Για όλες τις διαδικασίες που προβλέπει η παρούσα οδηγία, εξασφαλίζεται από τα κράτη μέλη ότι παρέχονται σε όλους τους αιτούντες άσυλο οι ακόλουθες εγγυήσεις:

(α) Ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησής τους για άσυλο, για τη διαδικασία που ακολουθείται και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στη διάρκεια της διαδικασίας, σε γλώσσα την οποία κατανοούν.

(β) Τους παρέχονται υπηρεσίες διερμηνέα, όταν χρειάζεται, για να εκθέσουν τους ισχυρισμούς τους ενώπιον των αρμόδιων αρχών. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να αμείβονται από το Δημόσιο, εάν ο διερμηνέας καλείται από τις αρμόδιες αρχές.

(γ) Τους παρέχεται η ευκαιρία να επικοινωνούν με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή με άλλες οργανώσεις που εργάζονται για λογαριασμό της τελευταίας σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

(δ) Οι αποφάσεις για τις αιτήσεις ασύλου τους κοινοποιούνται γραπτώς. Εάν μία αίτηση απορριφθεί, πρέπει να αναφέρονται οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι στους οποίους βασίζεται η απόφαση και να παρέχονται πληροφορίες για τη δυνατότητα επανεξέτασής της και, κατά περίπτωση, για τους τρόπους κα-

τάθεσης προσφυγής και τις σχετικές προθεσμίες.

(ε) Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, ενημερώνονται σε γλώσσα την οποία κατανοούν για το βασικό περιεχόμενο της απόφασης και τη δυνατότητα επανεξέτασής της και, κατά περίπτωση, για τον τρόπο υποβολής προσφυγής καθώς και τις σχετικές προθεσμίες.

(στ) Σε περίπτωση θετικής απόφασης, ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, για την απόφαση καθώς και για οποιαδήποτε υποχρεωτικά διαβήματα στα οποία πρέπει, ενδεχομένως, να προβούν συνεπεία της απόφασης αυτής.

Άρθρο 8

1. Πριν από τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή, πρέπει να παρέχεται στον αιτούντα άσυλο η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης σχετικά με το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησής του για άσυλο με έναν υπάλληλο που έχει αρμοδιότητα επί των θεμάτων αυτών βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

2. Κατά το τέλος της προσωπικής συνέντευξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ο υπάλληλος πρέπει τουλάχιστον να διαβάσει μεγαλοφώνως τα πρακτικά της συνέντευξης στον αιτούντα για να μπορέσει να ζητήσει τη συγκατάθεσή του για το περιεχόμενό τους.

3. Εφόσον ένα πρόσωπο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο και εκ μέρους των εξαρτώμενων από αυτό προσώπων, πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε ενήλικο μεταξύ των προσώπων αυτών να εκφράζει τη γνώμη του κατ' ιδίαν και να έχει συνέντευξη σχετικά με το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησής του.

4. Η προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης ασύλου κατά κανόνα γίνεται χωρίς την παρουσία μελών της οικογένειας.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στις αρμόδιες αρχές να απέχουν από την προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο, σε περιπτώσεις προσώπων που δεν είναι σε θέση να συμμετάσχουν στη συνέντευξη αυτή για ψυχολογικούς ή ιατρικούς λόγους, καθώς και ανηλίκων που δεν έχουν φθάσει στην ηλικία που ορίζει η εθνική νομοθεσία ή κανονισμοί, εφόσον αυτό δεν επηρεάζει δυσμενώς την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής. Στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει να παρέχεται σε κάθε πρόσωπο η δυνατότητα να εκπροσωπείται, κατά περίπτωση, από νόμιμο κηδεμόνα, δικηγόρο ή σύμβουλο.

6. Κατά την τακτική διαδικασία, που αναφέρεται στα άρθρα 24, 25 και 26 (εφεξής: «η τακτική διαδικασία») πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε αιτούντα άσυλο, εντός ευλόγου προθεσμίας, να συμβουλευτεί τα πρακτικά της προσωπικής συνέντευξής του επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο και να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επ' αυτών.

7. Κατά την προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη συμμετοχή υπαλλήλου και διερμηνέα του φύλου που επιλέγει ο εξεταζόμενος, εάν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο αντιμετωπίζει δυσκολίες να εκθέσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του, λόγω των εμπειριών που είχε ή λόγω της πολιτιστικής του καταγωγής.

Άρθρο 9

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν σε όλους τους αιτούντες άσυλο τη δυνατότητα να έρχονται σε επαφή κατά τρόπο αποτελεσματικό με οργανώσεις ή πρόσωπα που παρέχουν νομική συνδρομή σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

2. Σε κλειστές περιοχές που προορίζονται για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου σε πρώτο βαθμό, τα κράτη μέλη μπορούν να ρυθμίζουν την πρόσβαση οργανώσεων που παρέχουν νομική συνδρομή, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω κανόνες είτε εξυπηρετούν το θεμιτό σκοπό που αποτελεί η εξασφάλιση της ποιότητας της νομικής συνδρομής είτε είναι αντικειμενικά αναγκαίοι για την εξασφάλιση μιας αποτελεσματικής εξέτασης σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες που διέπουν τη διαδικασία στις περιοχές αυτές, και δεν καθιστούν αδύνατη την πρόσβαση.

3. Σε μία τακτική διαδικασία, ο νομικός σύμβουλος ή δικηγόρος του αιτούντος έχει την ευκαιρία να είναι παρών κατά την προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες σχετικά με την παρουσία των νομικών συμβούλων ή δικηγόρων σε όλες τις άλλες συνεντεύξεις κατά τη διαδικασία σχετικά με το άσυλο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρούσας παραγράφου καθώς και του άρθρου 8, παράγραφος 5 και του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο (β).

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλοι οι αιτούντες άσυλο να έχουν δικαίωμα συνδρομής από νομικό σύμβουλο ή δικηγόρο μετά την έκδοση απορριπτικής απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή. Η συν-

δρομή αυτή πρέπει να παρέχεται δωρεάν στο στάδιο αυτό της διαδικασίας, εάν ο αιτών δεν έχει επαρκή μέσα για να την πληρώσει ο ίδιος.

Άρθρο 10

1. Για όλες τις διαδικασίες που προβλέπει η παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη παρέχουν σε όλους τους ασυνόδευτους ανήλικους τις ακόλουθες εγγυήσεις:

(α) διορίζεται το ταχύτερο δυνατό νόμιμος κηδεμόνας ή σύμβουλος για να τους επικουρεί και να τους εκπροσωπεί κατά την εξέταση της αίτησης.

(β) παρέχεται η ευκαιρία στον διορισθέντα νόμιμο κηδεμόνα ή σύμβουλο να τους βοηθά στην προετοιμασία της προσωπικής συνέντευξης για το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησης για άσυλο. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στο νόμιμο κηδεμόνα ή σύμβουλο ενός ασυνόδευτου ανήλικου να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη και να υποβάλουν ερωτήσεις ή παρατηρήσεις.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης για το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησης ασύλου ενός ασυνόδευτου ανήλικου από υπάλληλο καταρτισμένο σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ασυνόδευτων ανηλίκων.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

(α) οι αρμόδιες οργανώσεις που διεξάγουν ιατρικές εξετάσεις για τον προσδιορισμό της ηλικίας ασυνόδευτων ανηλίκων να χρησιμοποιούν μεθόδους που είναι ασφαλείς και σέβονται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

(β) οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησης ασύλου τους, και σε γλώσσα την οποία κατανοούν, σχετικά με τη δυνατότητα προσδιορισμού της ηλικίας με ιατρική εξέταση. Αυτή η ενημέρωση περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη μέθοδο της ιατρικής εξέτασης και τις ενδεχόμενες συνέπειες που θα έχει το αποτέλεσμα της για την εξέταση της αίτησης ασύλου, καθώς και τις συνέπειες που θα έχει η άρνηση εκ μέρους του ασυνόδευτου ανήλικου να υποβληθεί στην εν λόγω εξέταση.

Άρθρο 11

1. Τα κράτη μέλη δεν υποβάλλουν σε κράτηση έναν αιτούντα άσυλο για τον μόνο λόγο ότι η αίτησή του για χορήγηση ασύλου χρειάζεται εξέταση. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν σε κράτηση έναν αιτούντα άσυλο προκειμένου να ληφθεί απόφαση στις ακόλουθες περιπτώσεις, σύμφωνα με διαδικασία που προβλέπει η εθνική νομοθεσία και μόνο για όσο χρονικό διάστημα είναι αναγκαίο:

α) για τη βεβαίωση ή την εξακρίβωση της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του.

β) για τον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του, όταν έχει καταστρέψει ή πετάξει τα ταξιδιωτικά του έγγραφα ή και τα έγγραφα προσδιορισμού της ταυτότητάς του, ή χρησιμοποίησε πλαστά έγγραφα κατά την άφιξή του στο κράτος μέλος προκειμένου να παραπλανήσει τις αρχές.

γ) για τον προσδιορισμό των στοιχείων στα οποία βασίζεται η αίτηση για άσυλο, τα οποία υπό άλλες συνθήκες θα μπορούσαν να χαθούν.

δ) στο πλαίσιο διαδικασίας για τη διαπίστωση του δικαιώματός του να εισέλθει στο έδαφος της χώρας.

2. Τα κράτη μέλη προβλέπουν νομοθετικά τη δυνατότητα αρχικής εξέτασης και εν συνεχεία τακτικών επανεξετάσεων του εντάλματος κράτησης για τους αιτούντες άσυλο που κρατούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 12

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε όλες οι αρμόδιες αρχές να διαθέτουν το απαιτούμενο προσωπικό και εξοπλισμό ώστε να μπορούν να φέρουν σε πέρας τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 13

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι αποφαινόμενες αρχές να διαθέτουν πλήρη ειδίκευση σε θέματα ασύλου και προσφύγων. Για το σκοπό αυτό, κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε οι αποφαινόμενες αρχές του:

(α) να έχουν στη διάθεσή τους ειδικευμένο προσωπικό με τις αναγκαίες γνώσεις και εμπειρία σε θέματα ασύλου και προσφύγων.

(β) να έχουν πρόσβαση σε ακριβή και ενημερωμένα στοιχεία από διάφορες πηγές, μεταξύ των οποίων και από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, όσον αφορά την κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των αιτούντων άσυλο και στις χώρες διέλευσης.

(γ) να έχουν δικαίωμα να ζητούν, εφόσον είναι αναγκαίο, γνωματεύσεις εμπειρογνομόνων για ειδικά θέματα, για παράδειγμα ιατρικής ή πολιτιστικής φύσεως.

2. Κατόπιν αιτήσεως των οργάνων επανεξέτασης, τα κράτη μέλη τους παρέχουν την ίδια μεταχείριση με τις αποφαινόμενες αρχές όσον αφορά την πρόσβαση στο τμήμα εκείνο των αναφερόμενων στη παράγραφο 1, στοιχείο (β) στοιχείων, τα οποία θεωρούνται ως δημόσια στοιχεία. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να τους παράσχουν πρόσβαση στο τμήμα εκείνο των αναφερόμενων στην παράγραφο 1, στοιχείο (β) στοιχείων τα οποία θεωρούνται ως εμπιστευτικά στοιχεία, εάν τηρούν τους ίδιους κανόνες με τις αποφαινόμενες αρχές όσον αφορά τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των στοιχείων αυτών.

Άρθρο 14

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

(α) το προσωπικό που ενδέχεται να έρθει σε επαφή με πρόσωπα ευρισκόμενα στο στάδιο που μπορεί να υποβάλουν αίτηση για άσυλο, όπως υπάλληλοι υπεύθυνοι για τον έλεγχο των συνόρων και της υπηρεσίας μεταναστεύσεως, να έχουν την αναγκαία βασική κατάρτιση ώστε να αναγνωρίζουν μία αίτηση ασύλου καθώς και τα περαιτέρω διαβήματα σύμφωνα με τις υποδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφος 3.

(β) το προσωπικό το οποίο προβαίνει σε συνεντεύξεις των αιτούντων άσυλο να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση για το σκοπό αυτό.

(γ) το προσωπικό που προβαίνει σε συνέντευξη προσώπων τα οποία βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευαίσθητη θέση και ανηλίκων να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση σε σχέση με τις ειδικές ανάγκες των προσώπων αυτών.

(δ) το προσωπικό που εξετάζει αιτήσεις ασύλου να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση όσον αφορά τη διεθνή νομοθεσία περί προσφύγων, την εθνική νομοθεσία περί ασύλου, τη σχετική διεθνή νομοθεσία περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την παρούσα οδηγία και την αξιολόγηση των αιτήσεων ασύλου προσώπων με ειδικές ανάγκες, περιλαμβανομένων των ασυνόδευτων ανηλίκων.

(ε) το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την έκδοση ενταλμάτων κράτησης να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση όσον αφορά την εθνική νομοθεσία περί ασύλου, τη σχετική διεθνή νομοθεσία περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την παρούσα οδηγία και τους εθνικούς κανόνες περί κρατήσεως.

2. Κατόπιν αιτήσεως των οργάνων επανεξέτασης, τα κράτη μέλη παρέχουν στο προσωπικό τους την ίδια μεταχείριση με το προσωπικό των αποφαινόμενων αρχών όσον αφορά την κατάρτιση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, στοιχείο (γ), εν ανάγκη, και (δ).

Άρθρο 15

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διατηρούν απόρρητες τις πληροφορίες που αφορούν ατομικές αιτήσεις ασύλου.

2. Τα κράτη μέλη δεν αποκαλύπτουν ούτε κοινοποιούν τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στις αρχές της χώρας καταγωγής του αιτούντος άσυλο.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα ώστε να μην δίνεται καμία πληροφορία για την εξέταση της υπόθεσης μεμονωμένου αιτούντος στις αρχές της χώρας καταγωγής του κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να γίνει γνωστό από τις αρχές αυτές το γεγονός ότι υπέβαλε αίτηση ασύλου.

4. Το παρόν άρθρο δεν επηρεάζει την πρόσβαση της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες σε πληροφορίες κατά την άσκηση της εντολής που έχει βάσει του άρθρου 17 της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 16

1. Σε περίπτωση εκούσιας ανάκλησης της αίτησης για άσυλο από τον αιτούντα, η αρμόδια αποφαινόμενη αρχή προβαίνει σε σχετική σημείωση στο φάκελο για να παύσει η εξέταση της αίτησης.

2. Εάν ο αιτών άσυλο έχει εξαφανιστεί, η αρμόδια αποφαινόμενη αρχή μπορεί να διακόψει την εξέταση της αίτησης εάν ο αιτών, χωρίς εύλογη αιτία, δεν έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση να παρουσιάζεται τακτικά στις αρχές ή με τις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή εμφάνισης για προσωπική συνέντευξη επί τουλάχιστον τριάντα εργάσιμες ημέρες.

3. Εάν ο αιτών θέτει τον εαυτό του στη διάθεση των αρχών για την εξέταση της αίτησής του για άσυλο μετά την διακοπή της εξέτασης της αίτησής του σύμφωνα με τις παραγράφους 1 ή 2, η αίτησή του μπορεί να θεωρηθεί ως νέα αίτηση για άσυλο.

Άρθρο 17

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλες οργανώσεις που εργάζονται για λογαριασμό της:

(α) να έχουν πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο, περιλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται υπό κράτηση και σε ζώνες διέλευσης αεροδρομίων.

(β) να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες για τις ατομικές αιτήσεις ασύλου, για την πρόοδο της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών άσυλο συμφωνεί σχετικά.

(γ) να είναι σε θέση να προβαίνουν σε παραστάσεις, κατά την άσκηση των εποπτικών τους αρμοδιοτήτων βάσει του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης, ενώπιον των αρμόδιων αρχών σχετικά με ατομικές αιτήσεις ασύλου σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III - Το παραδεκτό της αίτησης

Άρθρο 18

Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν συγκεκριμένη αίτηση για άσυλο ως απαράδεκτη εάν:

(α) αρμόδιο για την εξέταση της αίτησης είναι άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τα κριτήρια και τους μηχανισμούς βάσει των οποίων καθορίζεται το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης για άσυλο υποβαλλομένης σε ένα από τα κράτη μέλη από υπήκοο τρίτης χώρας ή απάτριδα.

(β) σύμφωνα με το άρθρο 20, μία τρίτη χώρα θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα.

(γ) σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, μία τρίτη χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα.

Άρθρο 19

Όταν ένα κράτος μέλος ζητά από άλλο κράτος μέλος να αναλάβει την ευθύνη για την εξέταση συγκεκριμένης αίτησης ασύλου, το αιτούν κράτος μέλος ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν τον αιτούντα για το εν λόγω αίτημα, για το περιεχόμενό του και την ισχύουσα προθεσμία σε γλώσσα την οποία κατανοεί.

Άρθρο 20

Μία χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως πρώτη χώρα ασύλου για έναν αιτούντα άσυλο, εάν έχει γίνει δεκτός στη χώρα αυτή ως πρόσφυγας ή για άλλους λόγους που δικαιολογούν την παροχή προστασίας και μπορεί ακόμη να επωφεληθεί αυτής της προστασίας.

Άρθρο 21

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν μια τρίτη χώρα ως ασφαλή τρίτη χώρα για έναν αιτούντα άσυλο μόνο σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο παράρτημα Ι της παρούσας οδηγίας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν σε ισχύ ή να θεσπίσουν νομοθετικές διατάξεις που προβλέπουν τον χαρακτηρισμό των ασφαλών τρίτων χωρών με νόμο ή κανονισμό. Οι εν λόγω νόμοι ισχύουν με την επιφύλαξη του άρθρου 22.

3. Τα κράτη μέλη στα οποία, κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, ισχύουν νόμοι ή κανονισμοί που χαρακτηρίζουν ορισμένες χώρες ως ασφαλείς τρίτες χώρες και που επιθυμούν να τους διατηρήσουν σε ισχύ, τους κοινοποιούν στην Επιτροπή εντός έξι μηνών από την έκδοση της παρούσας οδηγίας και κοινοποιούν κάθε περαιτέρω τροποποίησή τους το ταχύτερο δυνατόν.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το ταχύτερο δυνατόν κάθε νόμο ή κανονισμό για το χαρακτηρισμό ασφαλών τρίτων χωρών που θεσπίζουν μετά την έκδοση της παρούσας οδηγίας, καθώς και κάθε

επόμενη τροποποίησή του.

Άρθρο 22

Ως ασφαλής τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί για έναν συγκεκριμένο αιτούντα άσυλο μία χώρα η οποία είναι ασφαλής τρίτη χώρα σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο παράρτημα Ι, ανεξαρτήτως εάν συμπεριλαμβάνεται σε κατάλογο, μόνον εάν:

(α) ο αιτών έχει σχέση ή στενούς δεσμούς με τη χώρα ή είχε την ευκαιρία στη διάρκεια προηγούμενης παραμονής του εκεί να επωφεληθεί της προστασίας των αρχών της,

(β) υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι ο συγκεκριμένος αυτός αιτών θα γίνει εκ νέου δεκτός στο έδαφος της, και

(γ) δεν υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι η χώρα αυτή δεν αποτελεί ασφαλή τρίτη χώρα υπό τις ειδικές περιστάσεις του αιτούντος.

Άρθρο 23

1. Σε περίπτωση προσωπικής συνέντευξης με τον αιτούντα σχετικά με το παραδεκτό της αίτησης για άσυλο ενόψει του άρθρου 18, στοιχεία (β) ή (γ), τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές να προβούν στην προσωπική αυτή συνέντευξη εντός σαράντα εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης του ενδιαφερομένου.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η απόφαση απόρριψης μιας αίτησης ασύλου ως απαράδεκτης ενόψει του άρθρου 18, στοιχεία (β) ή (γ) να λαμβάνεται από την αποφαινόμενη αρχή εντός είκοσι πέντε εργάσιμων ημερών από την προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα.

3. Αν δεν πραγματοποιηθεί προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα, η προθεσμία για τη λήψη απόφασης είναι εξήντα πέντε εργάσιμες ημέρες.

4. Η μη συμμόρφωση με τις προθεσμίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο συνεπάγεται εξέταση της αίτησης ασύλου κατά την τακτική διαδικασία.

5. Κατά την εφαρμογή μιας απόφασης που βασίζεται στο άρθρο 22, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγήσουν στον αιτούντα έγγραφο στη γλώσσα της τρίτης χώρας, με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της χώρας αυτής ότι η αίτηση δεν έχει εξεταστεί επί της ουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV - Διαδικασίες απόφασης επί της ουσίας

Τμήμα 1: Τακτική διαδικασία

Άρθρο 24

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν δια νόμου ή κανονισμού εύλογη προθεσμία για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου από την αποφαινόμενη αρχή.

2. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η αποφαινόμενη αρχή δεν έχει λάβει απόφαση εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1, οι αιτούντες έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη λήψη απόφασης από το όργανο επανεξέτασης. Τα κράτη μέλη καθορίζουν με νόμο κατά πόσον με την απόφαση του οργάνου επανεξέτασης κρίνεται το αίτημα από άποψη ουσίας ή τάσσεται προθεσμία για την έκδοση απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το όργανο επανεξέτασης λαμβάνει απόφαση στις περιπτώσεις αυτές το ταχύτερο δυνατόν.

3. Η προθεσμία της παραγράφου 1 μπορεί να παρατείνεται για έξι μήνες, εάν υπάρχει εύλογη αιτία. Εύλογη αιτία θεωρείται, μεταξύ άλλων, εάν η αποφαινόμενη αρχή αναμένει διευκρίνιση από το όργανο επανεξέτασης ή από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο σχετικά με ένα ζήτημα που θα μπορούσε να επηρεάσει τη φύση της απόφασης επί της αίτησης.

Εάν η προθεσμία παραταθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3, η αποφαινόμενη αρχή πρέπει να επιδώσει στον αιτούντα γραπτή ειδοποίηση. Η παράταση της προθεσμίας δεν ισχύει στη συγκεκριμένη περίπτωση, αν δεν επιδοθεί ειδοποίηση στον αιτούντα.

Άρθρο 25

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε ο αιτών άσυλο να έχει την ευκαιρία να συ-

νεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές προκειμένου να εκθέσει τα πραγματικά δεδομένα που σχετίζονται με την περίπτωση του όσο το δυνατόν πληρέστερα με όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά μέσα.

2. Ο αιτών άσυλο θεωρείται ότι έχει εκθέσει επαρκώς τα πραγματικά στοιχεία που σχετίζονται με την περίπτωση του, εάν έχει υποβάλει στοιχεία σχετικά με την ηλικία του, το ιστορικό του, την ταυτότητα, την εθνικότητα, τις ταξιδιωτικές του διαδρομές, δελτίο ταυτότητας και ταξιδιωτικά έγγραφα, και έχει αναφέρει τους λόγους για τους οποίους έχει ανάγκη προστασίας, ούτως ώστε να βοηθήσει τις αρμόδιες αρχές να προσδιορίσουν τα στοιχεία επί των οποίων βασίζεται η αίτησή του για άσυλο.

3. Αφού ο αιτών προσπαθήσει να θεμελιώσει τις δηλώσεις του σχετικά με τα πραγματικά στοιχεία με κάθε διαθέσιμο αποδεικτικό μέσο και αφού δώσει ικανοποιητική εξήγηση για την ενδεχόμενη έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων, η αποφαινόμενη αρχή πρέπει να αξιολογήσει την αξιοπιστία του αιτούντος και να εκτιμήσει τις αποδείξεις.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, εάν ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει τους ισχυρισμούς του και ο εξεταστής διαπιστώσει ότι οι δηλώσεις του είναι συνεπείς και ευλογοφανείς, ενώ παράλληλα δεν έρχονται σε αντίφαση με κοινώς γνωστά γεγονότα, η αποφαινόμενη αρχή του παρέχει το ευεργέτημα της αμφιβολίας, παρά την ενδεχόμενη έλλειψη αποδείξεων για ορισμένες από τις δηλώσεις του.

Άρθρο 26

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να αρχίσει την εξέταση για την ανάκληση ή ακύρωση του καθεστώτος συγκεκριμένου προσώπου ως πρόσφυγα αμέσως μόλις προκύψουν ενδείξεις ότι υπάρχουν λόγοι να επανεξεταστεί η νομιμότητα του καθεστώτος του ως πρόσφυγα.

2. Κάθε ακύρωση ή ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα εξετάζεται με την τακτική διαδικασία σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν παρεκκλίσεις από τα άρθρα 7 και 8, εφόσον είναι αδύνατο για την αποφαινόμενη αρχή να συμμορφωθεί με τις διατάξεις για λόγους που συνδέονται ειδικότερα με το σκεπτικό της ανάκλησης ή της ακύρωσης της ιδιότητας του πρόσφυγα.

Τμήμα 2: Ταχεία διαδικασία

Άρθρο 27

Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ή να διατηρήσουν μία ταχεία διαδικασία για την εξέταση αιτήσεων για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι προδήλως αβάσιμες σύμφωνα με το άρθρο 28.

Άρθρο 28

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν αιτήσεις ασύλου ως προδήλως αβάσιμες, εάν:

(α) ο αιτών έχει υποβάλει, χωρίς εύλογη αιτία, παραπλανητική αίτηση όσον αφορά την ταυτότητα ή την εθνικότητά του.

(β) ο αιτών δεν έχει υποβάλει κανένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο και δεν έχει παράσχει επαρκή ή επαρκώς πειστικά στοιχεία για τον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του, υπάρχουν δε σοβαροί λόγοι να πιστεύει κανείς ότι έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα ένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του.

(γ) ένα πρόσωπο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο στο τελευταίο στάδιο της διαδικασίας απέλασής του, ενώ θα μπορούσε να την έχει υποβάλει νωρίτερα.

(δ) κατά την υποβολή και την αιτιολόγηση της αίτησής του, ο αιτών δεν επικαλείται ζητήματα που δικαιολογούν την προστασία του με βάση τη Σύμβαση της Γενεύης ή το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του 1950 για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών.

(ε) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής κατά την έννοια των άρθρων 30 και 31 της παρούσας οδηγίας.

(στ) ο αιτών έχει υποβάλει νέα αίτηση στην οποία δεν επικαλείται κανένα νέο κρίσιμο πραγματικό στοιχείο σχετικά με την προσωπική κατάστασή του ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του.

2. Τα κράτη μέλη δεν θεωρούν τα ακόλουθα ως λόγους για τους οποίους μια αίτηση για άσυλο μπο-

ρεί να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη:

(α) ο αιτών δεν αναζήτησε καταφύγιο σε τμήμα της χώρας καταγωγής του ή, αν είναι άπατρις, σε τμήμα της χώρας της προγενέστερης συνήθους διαμονής του, στο οποίο μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι δεν θα διωχθεί κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης.

(β) υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι δεν συντρέχει για τον αιτούντα κανείς από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1, σημείο ΣΤ της Σύμβασης της Γενεύης.

Άρθρο 29

1. Σε περίπτωση προσωπικής συνέντευξης με τον αιτούντα επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές να την πραγματοποιούν εντός σαράντα εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης του ενδιαφερόμενου.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η απόφαση απόρριψης μιας αίτησης για άσυλο ως προδήλως αβάσιμης σύμφωνα με το άρθρο 28 να λαμβάνεται από την αποφαινόμενη αρχή εντός είκοσι πέντε εργάσιμων ημερών από την προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα.

3. Αν δεν γίνει προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα, η προθεσμία για τη λήψη απόφασης είναι εξήντα πέντε εργάσιμες ημέρες.

4. Η μη συμμόρφωση με τις προθεσμίες του παρόντος άρθρου συνεπάγεται εξέταση της αίτησης για άσυλο με την τακτική διαδικασία.

Άρθρο 30

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν μια χώρα ως ασφαλή χώρα καταγωγής στο πλαίσιο της εξέτασης αιτήσεων για άσυλο, μόνο σύμφωνα με τις αρχές του παραρτήματος II.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν σε ισχύ ή να θεσπίσουν νομοθεσία που προβλέπει τον καθορισμό των ασφαλών χωρών καταγωγής με νόμο ή κανονισμό. Η νομοθεσία αυτή ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 31.

3. Τα κράτη μέλη τα οποία κατά το χρόνο έναρξης ισχύος της οδηγίας έχουν σε ισχύ νόμους ή κανονισμούς που προσδιορίζουν ορισμένες χώρες ως ασφαλείς χώρες καταγωγής και επιθυμούν να τους διατηρήσουν σε ισχύ, τους κοινοποιούν στην Επιτροπή εντός έξι μηνών από την έκδοση της παρούσας οδηγίας και κοινοποιούν το συντομότερο δυνατό κάθε σχετική τροποποίηση.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το ταχύτερο δυνατόν κάθε νόμο ή κανονισμό για το χαρακτηρισμό ασφαλών τρίτων χωρών που θεσπίζουν μετά την έκδοση της παρούσας οδηγίας, καθώς και κάθε επόμενη τροποποίησή του.

Άρθρο 31

Μία χώρα που είναι ασφαλής χώρα καταγωγής σύμφωνα με τις αρχές του παραρτήματος II μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για συγκεκριμένο αιτούντα άσυλο μόνον εάν έχει την εθνικότητα αυτής της χώρας ή, σε περίπτωση απάτριδος, εάν είναι η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του και δεν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι η χώρα αυτή δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής λόγω της προσωπικής του κατάστασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V - Διαδικασίες προσφυγής

Άρθρο 32

Οι αιτούντες άσυλο έχουν το δικαίωμα προσφυγής κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται σχετικά με το παραδεκτό ή επί της ουσίας της αίτησής τους για άσυλο.

Η προσφυγή μπορεί να αφορά τόσο πραγματικά όσο και νομικά ζητήματα.

Άρθρο 33

1. Η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Ο αιτών μπορεί να παραμείνει στο έδαφος ή στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του οργάνου επανεξέτασης.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τον κανόνα αυτό:

(α) σε περιπτώσεις όπου σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος

θεωρείται ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα.

(β) σε περιπτώσεις που έχουν απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμες σύμφωνα με το άρθρο 28.

(γ) σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

3. Εάν δεν γίνεται δεκτό το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής, ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητήσει από την αρμόδια αρχή άδεια να παραμείνει στο έδαφος ή στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους κατά τη διάρκεια της περαιτέρω προσφυγής. Δεν μπορεί να γίνει καμία απέλαση μέχρις ότου η αρμόδια αρχή λάβει απόφαση επί του αιτήματος αυτού, εκτός από τις περιπτώσεις όπου, σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια αρχή να εξετάσει το αίτημα το ταχύτερο δυνατό.

Άρθρο 34

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν με νόμο ή κανονισμό εύλογες προθεσμίες για την γνωστοποίηση της προθέσεως για άσκηση προσφυγής και για την κατάθεση των λόγων της προσφυγής. Η προθεσμία για την κατάθεση των λόγων της προσφυγής στις συνήθεις υποθέσεις δεν είναι σε καμία περίπτωση μικρότερη των είκοσι εργάσιμων ημερών.

2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν όλους τους άλλους αναγκαίους κανόνες για την κατάθεση προσφυγής, περιλαμβανομένων των κανόνων για την παράταση της προθεσμίας έκθεσης των λόγων της προσφυγής για εύλογη αιτία.

3. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν κατά πόσον το όργανο επανεξέτασης έχει εξουσία επικύρωσης ή ακύρωσης της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής ή εάν πρέπει να λάβει απόφαση επί της ουσίας της υπόθεσης.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, εάν το όργανο επανεξέτασης ακυρώσει μία απόφαση, να παραπέμπει την υπόθεση στην αποφαινόμενη αρχή για νέα απόφαση.

5. Για τους σκοπούς μιας ταχείας διαδικασίας νόμιμης εισόδου στο έδαφος σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι το όργανο επανεξέτασης λαμβάνει απόφαση επί της προσφυγής εντός επτά εργάσιμων ημερών.

Άρθρο 35

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, σε περίπτωση απaráδεκτης ή προδήλως αβάσιμης αιτήσεως, το όργανο επανεξέτασης να λαμβάνει απόφαση εντός εξήντα πέντε εργάσιμων ημερών από την υποβολή της προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 1.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν με νόμο ή κανονισμό προθεσμίες για την εξέταση από το όργανο επανεξέτασης σε άλλες περιπτώσεις.

3. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 ή 2 μπορούν να παραταθούν, εάν υπάρχει εύλογη αιτία. Εύλογη αιτία θεωρείται, μεταξύ άλλων, εάν το όργανο επανεξέτασης αναμένει διευκρινίσεις από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο επί νομικού ζητήματος που μπορεί να επηρεάσουν τη φύση της απόφασής του.

Εάν μια προθεσμία παραταθεί, το όργανο επανεξέτασης πρέπει να κοινοποιήσει γραπτή ειδοποίηση στον αιτούντα. Η παράταση της προθεσμίας σε συγκεκριμένη υπόθεση δεν ισχύει εάν δεν έχει κοινοποιηθεί σχετική ειδοποίηση στον αιτούντα.

Άρθρο 36

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν μια διαδικασία αυτόματης επανεξέτασης από το όργανο επανεξέτασης των αποφάσεων με τις οποίες οι αποφαινόμενες αρχές διαπιστώνουν ότι μια υπόθεση είναι απaráδεκτη ή προδήλως αβάσιμη.

2. Εάν ένα κράτος μέλος επιλέγει να θεσπίσει τέτοια διαδικασία, προβλέπει εύλογες προθεσμίες για την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων από τον αιτούντα.

3. Στις διαδικασίες αυτόματης επανεξέτασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 32, παράγραφος 2, του άρθρου 33 και του άρθρου 34, παράγραφοι 3 έως 5.

Άρθρο 37

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι το όργανο επανεξέτασης αποφαινεται σε μία υπόθεση σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 35 ή του άρθρου 36, εάν:

(α) ο αιτών έχει, χωρίς εύλογη αιτία και κακόπιστα, αποκρύψει σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας πληροφορίες που θα είχαν οδηγήσει σε εφαρμογή των άρθρων 18 ή 28.

(β) ο αιτών έχει διαπράξει σοβαρό αδίκημα στο έδαφος της Κοινότητας.

(γ) υπάρχουν προδήλως σοβαροί λόγοι να πιστεύει κανείς ότι έχουν εφαρμογή όσον αφορά τον αιτούντα οι διατάξεις του άρθρου 1, σημείο ΣΤ της Σύμβασης της Γενεύης.

(δ) υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρηθεί ότι ο αιτών αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλος στο οποίο βρίσκεται.

(ε) ο αιτών έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση για ιδιαιτέρως σοβαρό έγκλημα και ως εκ τούτου συνιστά κίνδυνο για την κοινότητα του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται.

(στ) ο αιτών κρατείται.

Άρθρο 38

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε σε όλες τις υποθέσεις οι αιτούντες άσυλο να έχουν δικαίωμα περαιτέρω προσφυγής σε δευτεροβάθμιο δικαστήριο.

2. Αν το όργανο επανεξέτασης είναι διοικητικό ή οιοσδήποτε δικαστικό όργανο, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το δευτεροβάθμιο δικαστήριο να έχει την αρμοδιότητα εξέτασης των αποφάσεων τόσο για πραγματικά όσο και για νομικά ζητήματα. Αν το όργανο επανεξέτασης είναι δικαστικό όργανο, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο πρέπει να περιορίζει την εξέτασή του σε νομικά ζητήματα.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες αιτήσεις, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει κατά πόσον θα δοθεί άδεια άσκησης προσφυγής και, στις περιπτώσεις που χορηγείται άδεια για άσκηση προσφυγής, να εξετάζει τις αποφάσεις με συνοπτική ή ταχεία διαδικασία.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, στις περιπτώσεις που το όργανο επανεξέτασης δεν έχει λάβει απόφαση εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 35 παράγραφοι 1 και 2, ο αιτών ή και οι αποφαινόμενες αρχές έχουν δικαίωμα να ζητήσουν από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο την έκδοση απόφασης με την οποία τάσσεται προθεσμία για τη λήψη απόφασης από το όργανο επανεξέτασης. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εκδίδει απόφαση το ταχύτερο δυνατόν.

5. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν με νόμο ή κανονισμό εύλογες προθεσμίες για την άσκηση περαιτέρω προσφυγής και για την έκθεση των λόγων της περαιτέρω προσφυγής. Η προθεσμία για την έκθεση των λόγων της περαιτέρω προσφυγής σε καμία περίπτωση δεν είναι μικρότερη των τριάντα εργάσιμων ημερών.

6. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν όλους τους αναγκαίους κανόνες για την άσκηση περαιτέρω προσφυγής, περιλαμβανομένων κανόνων για την παράταση της προθεσμίας έκθεσης των λόγων της περαιτέρω προσφυγής για εύλογη αιτία.

Άρθρο 39

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν νομοθετικούς κανόνες σχετικά με το ανασταλτικό αποτέλεσμα εν αναμονή της έκδοσης απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου.

2. Σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες δεν γίνεται δεκτό το ανασταλτικό αποτέλεσμα, ο αιτών άσυλο έχει δικαίωμα να ζητήσει από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο άδεια παραμονής στη διάρκεια της περαιτέρω προσφυγής. Καμία απέλαση δεν μπορεί να γίνει μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου επί του αιτήματος αυτού.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εκδίδει απόφαση στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 το συντομότερο δυνατό.

4. Στο πλαίσιο μιας ταχείας διαδικασίας για τη νόμιμη είσοδο στο έδαφος σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο να αποφανθεί επί του αιτήματος σύμφωνα με την παράγραφο 2 εντός επτά εργάσιμων ημερών.

Άρθρο 40

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι οι αποφαινόμενες αρχές έχουν επίσης το δικαίωμα πε-

ραιτέρω προσφυγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI -Γενικές και τελικές διατάξεις

Άρθρο 41

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας στους αιτούντες άσυλο χωρίς διάκριση φύλου, φυλής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού ή χώρας καταγωγής.

Άρθρο 42

Τα κράτη μέλη καθορίζουν το σύστημα κυρώσεων που επιβάλλονται στις παραβιάσεις των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπιστεί σε εκτέλεση της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να εξασφαλιστεί η θέση τους σε εφαρμογή. Οι εν λόγω κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αυτές τις διατάξεις στην Επιτροπή το αργότερο μέχρι την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 44, παράγραφος 1 και κάθε μεταγενέστερη τροποποίησή τους το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 43

Το αργότερο εντός δύο ετών από την ημερομηνία που ορίζεται στο άρθρο 44, παράγραφος 1, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη και προτείνει κάθε τροποποίηση που είναι αναγκαία. Τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή όλες τις πληροφορίες που είναι κατάλληλες για τη σύνταξη της έκθεσης αυτής, το αργότερο εντός δεκαοκτώ μηνών από την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 44, παράγραφος 1.

Μετά την υποβολή της έκθεσης, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη τουλάχιστον ανά πενταετία.

Άρθρο 44

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 45

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 46

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ι. Προϋποθέσεις χαρακτηρισμού

Μία χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα εάν πληροί τις ακόλουθες δύο προϋποθέσεις όσον αφορά τους αλλοδαπούς υπηκόους ή τους απάτριδες στους οποίους εφαρμόζεται ο χαρακτηρισμός:

A. τηρεί γενικώς τους κανόνες του διεθνούς δικαίου για την προστασία των προσφύγων.

B. τηρεί γενικώς τους βασικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου, από τους οποίους δεν γίνεται καμία παρέκκλιση σε καιρό πολέμου ή άλλου δημόσιου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους.

A. Οι κανόνες του διεθνούς δικαίου για την προστασία των προσφύγων

1. Ασφαλής τρίτη χώρα είναι κάθε χώρα η οποία έχει επικυρώσει τη Σύμβαση της Γενεύης, τηρεί τις διατάξεις της Σύμβασης αυτής σχετικά με τα δικαιώματα των προσώπων που αναγνωρίζονται και γίνονται δεκτά ως πρόσφυγες και έχει θεσπίσει, όσον αφορά τα πρόσωπα που επιθυμούν να αναγνωριστούν και να γίνουν δεκτά ως πρόσφυγες, διαδικασία σχετικά με το άσυλο σύμφωνη με τις ακόλουθες αρχές:

* Η διαδικασία σχετικά με το άσυλο προβλέπεται από τη νομοθεσία.

* Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων ασύλου λαμβάνονται αντικειμενικά και αμερόληπτα.

* Οι αιτούντες άσυλο επιτρέπεται να παραμένουν στα σύνορα ή στο έδαφος της χώρας για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ληφθεί απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου που υπέβαλαν.

* Οι αιτούντες άσυλο έχουν δικαίωμα προσωπικής συνέντευξης, εν ανάγκη με τη βοήθεια διερμηνέα.

* Στους αιτούντες άσυλο παρέχεται η δυνατότητα επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλες οργανώσεις που εργάζονται εξ ονόματός της.

* Προβλέπεται προσφυγή σε ανώτερη διοικητική αρχή ή σε δικαστήριο κατά των αποφάσεων για τις αιτήσεις ασύλου ή υπάρχει πραγματική δυνατότητα για αναθεώρηση της απόφασης αυτής.

* Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλοι οργανισμοί που εργάζονται εξ ονόματός της έχουν κατά κανόνα πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο και στις αρχές για να ζητήσουν πληροφορίες σχετικά με τις ατομικές αιτήσεις, την πορεία της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται και, κατά την άσκηση των εποπτικών τους αρμοδιοτήτων βάσει του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης, μπορούν να προβούν σε παραστάσεις ενώπιον των αρχών αυτών σχετικά με τις ατομικές αιτήσεις για άσυλο.

2. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, μία χώρα που δεν έχει επικυρώσει τη Σύμβαση της Γενεύης μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα εάν:

* γενικώς τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης, όπως ορίζεται στη Σύμβαση του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας της 10ης Σεπτεμβρίου 1969 που διέπει ορισμένες πτυχές των προσφυγικών προβλημάτων στην Αφρική και έχει θεσπίσει όσον αφορά τα πρόσωπα που ζητούν άσυλο, για το σκοπό αυτό μία διαδικασία η οποία είναι σύμφωνη με τις προαναφερθείσες αρχές. ή

* έχει ακολουθήσει τα συμπεράσματα της δήλωσης της Καρθαγένης της 19ης-22ας Νοεμβρίου 1984 για τους πρόσφυγες, ώστε η εθνικές της νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις να ανταποκρίνονται στις αρχές και τα κριτήρια της Σύμβασης της Γενεύης και να παρέχεται ένα ελάχιστο επίπεδο μεταχείρισης στους πρόσφυγες. ή

* γενικώς τηρεί στην πράξη τους κανόνες της Σύμβασης της Γενεύης σχετικά με τα δικαιώματα των προσώπων που χρειάζονται διεθνή προστασία κατά την έννοια της Σύμβασης και έχει θεσπίσει όσον αφορά τα πρόσωπα που επιθυμούν να προστατευτούν κατ' αυτό τον τρόπο διαδικασία η οποία είναι σύμφωνη με τις προαναφερθείσες αρχές. ή

* συμμορφώνεται κατά οιονδήποτε άλλον τρόπο με την ανάγκη διεθνούς προστασίας των προσώπων αυτών, είτε συνεργαζόμενη με το γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλων οργανισμών που εργάζονται εξ ονόματός της είτε με άλλα μέσα που θεωρούνται κατά κανόνα κατάλληλα για το σκοπό αυτό, από το γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

B. Οι βασικοί κανόνες του διεθνούς δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου

1. Κάθε χώρα που έχει επικυρώσει είτε την ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιω-

μάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών του 1950 (στο εξής αναφερόμενη ως «ευρωπαϊκή σύμβαση») είτε τόσο το διεθνές σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 (στο εξής αναφερόμενο ως «διεθνές σύμφωνο») και τη Σύμβαση κατά των Βασανισμών και άλλης σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (στο εξής αναφερόμενη ως «Σύμβαση κατά των βασανισμών»), και γενικώς τηρεί τους κανόνες που θεσπίζονται σ' αυτές σχετικά με το δικαίωμα στη ζωή, την απαγόρευση των βασανισμών και της σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, την απαγόρευση της δουλείας ή ειλωτείας, την απαγόρευση της αναδρομικής ισχύος των ποινικών νόμων, το δικαίωμα αναγνώρισης τινός ως προσώπου ενώπιον του νόμου, την απαγόρευση της φυλάκισης για το λόγο και μόνο της αδυναμίας εκπλήρωσης συμβατικής υποχρέωσης και την ελευθερία σκέψεως, συνειδήσεως και θρησκείας.

2. Η τήρηση των κανόνων αυτών για το χαρακτηρισμό μιας χώρας ως ασφαλούς τρίτης χώρας περιλαμβάνει επίσης την ύπαρξη στη χώρα αυτή αποτελεσματικών μέσων εννόμου προστασίας που εγγυώνται σ' αυτούς τους αλλοδαπούς ή απάτριδες τη μη απομάκρυνσή τους κατά παράβαση του άρθρου 3 της ευρωπαϊκής Σύμβασης ή του άρθρου 7 του διεθνούς συμφώνου και του άρθρου 3 της Σύμβασης κατά των βασανισμών.

II. Διαδικασία χαρακτηρισμού

Κάθε γενική εκτίμηση για να διαπιστωθεί αν μια χώρα τηρεί αυτούς τους κανόνες ώστε να χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα γενικώς ή όσον αφορά ορισμένους αλλοδαπούς ή απάτριδες ειδικότερα, πρέπει να βασίζεται σε μια πλειάδα πηγών πληροφοριών, όπως εκθέσεις διπλωματικών αποστολών, διεθνών και μη κυβερνητικών οργανώσεων και δημοσιεύματα του τύπου. Τα κράτη μέλη μπορούν ιδιαίτερα να λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες της Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Η έκθεση σχετικά με τη γενική εκτίμηση αποτελεί δημόσιο κτήμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Αρχές σχετικά με το χαρακτηρισμό των ασφαλών χωρών καταγωγής

I. Προϋποθέσεις για το χαρακτηρισμό

Μία χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής, εάν τηρεί γενικώς τους βασικούς κανόνες της διεθνούς νομοθεσίας για τα δικαιώματα του ανθρώπου, από τους οποίους δεν μπορεί να γίνεται παρέκκλιση σε περίπτωση πολέμου ή άλλου δημόσιου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους, και το οποίο:

Α. έχει δημοκρατικούς θεσμούς και σέβεται κατά κανόνα τα ακόλουθα δικαιώματα: το δικαίωμα στην ελευθερία σκέψευς, συνειδήσεως και θρησκείας, το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης, το δικαίωμα στην ελευθερία του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και στην ελευθερία συνεταιρισμού, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ιδρύσεως με άλλους συνδικάτων και προσχωρήσεως σ' αυτά και το δικαίωμα να συμμετοχής στην κυβέρνηση άμεσα ή μέσω ελεύθερα εκλεγόμενων αντιπροσώπων.

Β. επιτρέπει να ελέγχεται από διεθνείς οργανισμούς και ΜΚΟ ο εκ μέρους του σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Γ. αποτελεί κράτος δικαίου και κατά κανόνα σέβεται τα ακόλουθα δικαιώματα: το δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια, το δικαίωμα να αναγνωρίζεται κανείς ως πρόσωπο ενώπιον του νόμου και την ισότητα ενώπιον του νόμου.

Δ. προβλέπει κατά κανόνα αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας έναντι των παραβιάσεων αυτών των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων και, εν ανάγκη, έκτακτα μέσα έννομης προστασίας.

Ε. αποτελεί σταθερή χώρα.

II. Διαδικασία χαρακτηρισμού

Κάθε γενική εκτίμηση για να διαπιστωθεί αν μια χώρα τηρεί αυτούς τους κανόνες ώστε να χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα πρέπει να βασίζεται σε μια πλειάδα πηγών πληροφοριών, όπως εκθέσεις διπλωματικών αποστολών, διεθνών και μη κυβερνητικών οργανώσεων και δημοσιεύματα του τύπου. Τα κράτη μέλη μπορούν ιδιαίτερα να λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες της Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Η έκθεση σχετικά με τη γενική εκτίμηση αποτελεί δημόσιο κτήμα.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Οδηγία του Συμβουλίου για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

4.1 Γενικός στόχος της ενέργειας

Στόχος της οδηγίας είναι η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών σε κοινοτικό επίπεδο σχετικά με τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

Η πρόταση αποτελεί την πρώτη κοινοτική πρωτοβουλία όσον αφορά τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο, με στόχο τη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού καθεστώτος για το άσυλο. Δεδομένου ότι, όπως αναφέρεται στο συμπέρασμα 15 της προεδρίας κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε τον Οκτώβριο 1999, μακροπρόθεσμα οι κοινοτικοί κανόνες θα πρέπει να οδηγήσουν σε μία κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι ελάχιστοι κανόνες για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο στα κράτη μέλη αποτελούν απλώς ένα πρώτο βήμα προς την περαιτέρω εναρμόνιση των διαδικαστικών κανόνων. Μία ανακοίνωση για το θέμα αυτό πρόκειται να εκδοθεί το Νοέμβριο.

Στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης, συστήνεται μία επιτροπή επαφών υπό την προεδρία της Επιτροπής, για τους ακόλουθους λόγους. Πρώτον, η επιτροπή αυτή πρόκειται να επικουρεί τα κράτη μέλη στην εφαρμογή των ελάχιστων προδιαγραφών υπό πνεύμα πρόνοιας και συντονισμού. Δεύτερον, θα αποτελέσει ένα είδος φόρουμ για τα κράτη μέλη που επιθυμούν να προχωρήσουν από κοινού πέρα από τις ελάχιστες προδιαγραφές στο στάδιο αυτό της διαδικασίας εναρμόνισης, ιδιαίτερα όσον αφορά το συντονισμό του χαρακτηρισμού των ασφαλών τρίτων χωρών και των ασφαλών χωρών καταγωγής. Τρίτον, θα επιτρέψει την παράκαμψη των εμποδίων της κοινής διαδικασίας σχετικά με το άσυλο και τη δημιουργία των

απαραίτητων προϋποθέσεων για την επίτευξη του στόχου που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Τάμπερε. Έτσι, η επιτροπή θα μπορούσε να προωθήσει την προσέγγιση της πολιτικής ασύλου στο μέλλον και να προετοιμάσει το πέρασμα από τις ελάχιστες προδιαγραφές διαδικασίας σε μία κοινή διαδικασία.

Κατά το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002, η επιτροπή επαφών θα συνέρχεται τρεις φορές το χρόνο για την προπαρασκευή της ενσωμάτωσης της οδηγίας και, εν συνεχεία, δύο έως τρεις φορές το χρόνο για τη διευκόλυνση των διαβουλεύσεων μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τη θέσπιση πρόσθετων κανόνων κλπ.

4.2 Περίοδος που καλύπτει η ενέργεια και λεπτομέρειες σχετικά με την ανανέωση ή την παράταση της ισχύος της

Απεριόριστη.

Βρυξέλλες, 18.06.2002
COM(2002) 326 τελικό
2000/0238 (CNS)

Τροποποιημένη πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Στις 20 Σεπτεμβρίου 2000 η Επιτροπή ενέκρινε σχέδιο οδηγίας του Συμβουλίου για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα².

Η πρόταση διαβιβάστηκε στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε ευνοϊκή γνώμη στις 25 και 26 Απριλίου 2001 (CES 530/2001).

Στις 20 Σεπτεμβρίου 2001, κατά τη διάρκεια της συνόδου ολομέλειας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατύπωσε τη γνώμη του εγκρίνοντας την πρόταση της Επιτροπής με ορισμένες τροπολογίες και κάλεσε την Επιτροπή να τροποποιήσει ανάλογα την πρότασή της. Με βάση την έκθεση που παρουσιάστηκε στην ολομέλεια από τον κ. Watson, πρόεδρο της Επιτροπής Ελευθεριών και Δικαιωμάτων των Πολιτών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε 106 τροπολογίες (A5-0291/2001)³.

Στο Συμβούλιο η πρόταση αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγματεύσεων κατά το 2001. Κατά τη διάρκεια της Βελγικής Προεδρίας, τον Δεκέμβριο του 2001 το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα ως προς την προσέγγιση που πρέπει να ακολουθήσει η μελλοντική οδηγία⁴.

Με τη δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λάακεν ζητήθηκε από την Επιτροπή η προώθηση τροποποιημένης πρότασης.

2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, η παρούσα πρόταση καθορίζει διαφορετική δομή για τις διαδικασίες ασύλου στα κράτη μέλη και τροποποιεί μεγάλο αριθμό των ελάχιστων προδιαγραφών που προτάθηκαν από την Επιτροπή.

Επιπλέον, επαναλαμβάνει ορισμένες τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είτε στις αιτιολογικές σκέψεις είτε στο κείμενο της πρότασης.

Πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες σημαντικές αλλαγές :

1. Σύμφωνα με τις προτάσεις μερικών κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τροποποιήθηκαν οι περισσότερες εάν όχι όλες οι εγγυήσεις του Κεφαλαίου II, δηλαδή είτε βελτιώθηκαν όσον αφορά το επίπεδο προστασίας που παρέχεται στους αιτούντες άσυλο είτε μεταβλήθηκαν για να λάβουν υπόψη τους ειδικές περιστάσεις ή εξαιρέσεις που αντιμετωπίζονται στην πράξη, μεθόδους ή εγγυήσεις καταπολέμησης των καταχρήσεων και ορισμένες εθνικές απαιτήσεις ή ιδιαιτερότητες.

2. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου αναδιοργανώθηκε η ταξινόμηση των διαδικασιών των πρώην κεφαλαίων III και IV. Αντί για χωριστή διαδικασία ως προς το παραδεκτό, οι αιτήσεις που θεωρούνται απαράδεκτες μπορεί να εξετάζονται με ταχείες διαδικασίες.

3. Μετά από τις προτάσεις ορισμένων κρατών μελών δημιουργήθηκαν ειδικές προδιαγραφές όσον αφορά δύο νέες κατηγορίες ταχειών διαδικασιών: διαδικασία για την εξέταση των αιτήσεων που υποβάλλονται στα σύνορα ή στην είσοδο στο έδαφος και διαδικασία κατά την οποία αξιολογείται η ανάγκη κίνησης νέας διαδικασίας για μεταγενέστερη αίτηση.

4. Δημιουργούνται νέες περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων ενώ άλλες περιπτώσεις, όπου υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία για μη ορθή συμπεριφορά του αιτούντα ή για κατάχρηση της διαδικασίας μπορούν να εξετάζονται με ταχείες διαδικασίες.

²COM (2000) 578 τελικό, ΕΕ C62 Ε της 27.02.2001, σ. 231

³ΕΕ C 77Ε της 28.03.2002, σ. 94

⁴(15107/1/REV 1). Δελτίο τύπου 14581/01 (Presse 444), 2396^η συνεδρίαση του Συμβουλίου Δικαιοσύνης, Εσωτερικών Υποθέσεων και Πολιτικής Προστασίας, Βρυξέλλες, 6 και 7 Δεκεμβρίου 2001

5. Η υποχρέωση θέσπισης εύλογης προθεσμίας για τη λήψη απόφασης σύμφωνα με την τακτική διαδικασία, η υποχρέωση θεώρησης της μη συμμόρφωσης με αυτή την προθεσμία ως αρνητικής απόφασης κατά της οποίας ο αιτών μπορεί να υποβάλει προσφυγή καθώς και η υποχρέωση λήψης απόφασης, εντός εύλογης προθεσμίας, για τα δευτεροβάθμια δικαστήρια καταργήθηκαν.

6. Η υποχρέωση εισαγωγής συστήματος προσφυγής με δύο επίπεδα, στο οποίο ένα δικαστήριο είναι αρμόδιο τουλάχιστον μία φορά να επανεξετάσει μια απόφαση αντικαθίσταται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, με το δικαίωμα κάθε αιτούντα άσυλο να διαθέτει πραγματική προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου κατά απόφασης σχετικά με την αίτησή του, αφήνοντας στην διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών τις θεσμικές ρυθμίσεις για τη διοικητική προσφυγή ή τη δικαστική προσφυγή.

7. Σύμφωνα με μια τροπολογία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θεσπίζεται ότι η εφαρμογή αυτής της συγκεκριμένης οδηγίας για το άσυλο αξιολογείται σε τακτικά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τα δύο έτη.

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Αιτιολογικές σκέψεις

Οι αιτιολογικές σκέψεις μεταβλήθηκαν για να συμφωνούν με τις αλλαγές στο κείμενο. Επιπλέον, αντανακλούν (μέρη των) τροπολογιών 2, 3, 4, 5, 8, 11, 17, 21 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι : Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Άρθρο 1: Το άρθρο αυτό ορίζει το σκοπό της οδηγίας.

Άρθρο 2 : Το άρθρο αυτό οριοθετεί τις διάφορες έννοιες και όρους που χρησιμοποιούνται στις διατάξεις της οδηγίας. Μετά τις αλλαγές στο κεφάλαιο προσφυγών, οι ορισμοί του «οργάνου επανεξέτασης» του «δευτεροβάθμιου δικαστηρίου» και της «απόφασης» καταργήθηκαν ως περιττοί. Η αναφορά στην αποφαινόμενη αρχή ως έχουσα «δικαστικό» χαρακτήρα καθώς και οι αναφορές σε διαφορετικούς τόπους κράτησης καταργήθηκαν ως περιττές. Προστέθηκε ο αριθμός του «εκπροσώπου» για να περιγράψει σαφώς τα διάφορα πρόσωπα ή τις οργανώσεις που εκπροσωπούν ασυνόδετους ανήλικους στα κράτη μέλη. Ακολουθεί τον ορισμό του ψηφίσματος του 1997 σχετικά με τους ασυνόδετους ανήλικους υπηκόους τρίτων χωρών, που εντάσσεται στον τρίτο πυλώνα. Ο όρος «πρόσφυγας» καθορίζεται στην τροποποιημένη πρόταση από κοινού με την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών και των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (COM (2001) 510 τελικό). Θεσπίζεται χωριστός ορισμός της «τελικής απόφασης» για τη βελτίωση της νομικής σαφήνειας του κειμένου.

Άρθρο 3: Η αναφορά στο πρωτόκολλο σχετικά με το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προσαρτάται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μεταφέρεται σε αιτιολογική σκέψη.

Άρθρο 4: Προστέθηκε ένα νέο άρθρο προκειμένου να τονιστεί ότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να προβλέψουν ευνοϊκότερες προδιαγραφές για τις διαδικασίες, όπως ζητήθηκε από την τροπολογία αριθ. 18 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II: Βασικές αρχές και εγγυήσεις

Άρθρο 5: Το πρώην άρθρο 4 τροποποιήθηκε κυρίως για να ληφθούν υπόψη ορισμένες προτάσεις που συζητήθηκαν σε επίπεδο εμπειρογνομόνων στο Συμβούλιο.

1. Η παράγραφος αυτή διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη δεν απορρίπτουν ή αποκλείουν αίτηση ασύλου μόνο και μόνο διότι δεν υποβλήθηκε το ταχύτερο δυνατόν. Οι προθεσμίες για την αίτηση παροχής προστασίας δεν απαγορεύονται αυτές καθαυτές αλλά μόνο στο μέτρο που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αποτροπή της δέουσας εξέτασης μιας αίτησης.

2. Σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν την αυτοπρόσωπη υποβολή των αιτήσεων, δηλαδή σε μια τέτοια περίπτωση ο δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος δεν μπορεί να ενεργεί εξ' ονόματος του προσώπου.

3. Μολονότι οι αιτήσεις συνήθως υποβάλλονται αυτοπροσώπως σύμφωνα με την παράγραφο 2, ορισμένα κράτη μέλη επιτρέπουν την υποβολή αιτήσεων εξ ονόματος άλλων. Η πρόταση αυτή, βασιζόμενη στο πρώην άρθρο 4 παράγραφος 4, καθορίζει ορισμένες πρόσθετες εγγυήσεις στην παρούσα παράγραφο καθώς και στην επόμενη. Η παράγραφος 3 προβλέπει κανόνες για το θέμα των προσώπων που δεν μπορούν να υποβάλλουν αυτοπροσώπως αίτηση (ανήλικοι κάτω από το όριο ηλικίας που θα καθοριστεί από εθνική νομοθετική διάταξη, περιπτώσεις ασυνόδευτων ανήλικων στις οποίες ο εκπρόσωπός τους πρέπει να υποβάλει την αίτηση).

4. Εξάλλου, η παράγραφος αυτή καθορίζει ελάχιστες εγγυήσεις στην περίπτωση που τα κράτη μέλη προβλέψουν με νομοθετική διάταξη ότι η αίτηση ασύλου μπορεί να υποβληθεί από τον αιτούντα εξ ονόματος των εξαρτώμενων από αυτόν (συζύγου, ανηλίκων, κ.λ.π.). Προκειμένου να προληφθούν παρεξηγήσεις ή καταχρήσεις, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο πρέπει να ζητήσει ρητά την υποβολή αίτησης εξ' ονόματός του. Αυτό συνεπάγεται ότι το εν λόγω πρόσωπο δεν μπορεί πλέον να υποβάλλει χωριστή αίτηση. Εάν το πρόσωπο αυτό υποβάλλει χωριστή αίτηση, το κράτος μέλος μπορεί να απορρίψει την αίτηση βάσει της ήδη υποβληθείσας αίτησης.

5. Η παράγραφος αυτή διασφαλίζει ότι μετά την υποβολή της αίτησης σε ένα κράτος μέλος, η διαδικασία καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα πρέπει να αρχίσει χωρίς καθυστέρηση ακόμα και εάν πρέπει να πληρωθούν τυπικές προϋποθέσεις βάσει της εθνικής νομοθεσίας (π.χ. συμπλήρωση εντύπου αίτησης, αναφορά σε ειδικό τόπο για αναγνώριση).

6. Η παράγραφος αυτή περιλαμβάνει δύο υποχρεώσεις που προηγουμένως απαριθμούνταν σε διαφορετικά άρθρα : την υποχρέωση διασφάλισης ότι όλες οι αρχές στις οποίες είναι πιθανό να απευθυνθεί κάποιος στα σύνορα ή στο έδαφος έχουν λάβει οδηγίες για την προώθηση των αιτήσεων στην αρμόδια για την εξέταση αρχή (πρώην άρθρο 4 παράγραφος 3) και την υποχρέωση κατάρτισης του προσωπικού των αρχών αυτών για τον συγκεκριμένο σκοπό (πρώην άρθρο 14 παράγραφος 1 εδάφιο α).

Άρθρο 6 : 1) Το πεδίο εφαρμογής αυτού του άρθρου διευκρινίστηκε με την προσθήκη αναφοράς στην αποφαινόμενη αρχή. Η υποχρέωση αφορά το δικαίωμα παραμονής ενώ εκκρεμεί η απόφαση που ελήφθη σε πρώτο βαθμό. Το δικαίωμα παραμονής κατά τη διάρκεια της διοικητικής προσφυγής ή της δικαστικής προσφυγής εξαρτάται από την εφαρμογή των άρθρων 39 και 40.

2) Η δεύτερη παράγραφος αναφέρεται σε ένα νέο άρθρο που επιτρέπει στα κράτη μέλη να διαθέτουν ειδική διαδικασία για μεταγενέστερες αιτήσεις (βλέπε άρθρα 33 και 34). Μια προκαταρκτική εξέταση θα επέτρεπε στα κράτη μέλη να εξετάσουν εάν υπάρχει εύλογη αιτία ή όχι για «την κίνηση νέας διαδικασίας ασύλου». Από τη στιγμή που αποφασίζεται η μη κίνηση της νέας διαδικασίας, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να αποβάλουν τους αιτούντες από το έδαφός τους βάσει της προηγούμενης απόφασης. Με το θέμα του ανασταλτικού αποτελέσματος της διοικητικής προσφυγής ή της δικαστικής προσφυγής ασχολείται το κεφάλαιο IV.

Άρθρο 7: Τα πρώην άρθρα 6, 13 παράγραφος 1, και 14 παράγραφος 1 στοιχείο (δ) συγκεντρώθηκαν στο άρθρο για τις προϋποθέσεις κατά την εξέταση των αιτήσεων. Επομένως, οι προδιαγραφές που αντανάκλουν τα βασικά στοιχεία μια δίκαιης και αποτελεσματικής διαδικασίας καθορισμού των προσφύγων συνενώθηκαν. Το στοιχείο (β) του άρθρου 7 παράγραφος 1 διακρίνει την υποχρέωση του πρώην άρθρου 14 παράγραφος 1 στοιχείο (δ) σε υποχρέωση παροχής πληροφοριών για τη χώρα καταγωγής και σε υποχρέωση παροχής των εν λόγω πληροφοριών στο προσωπικό που εξετάζει τις αιτήσεις και αποφασίζει σχετικά με αυτές. Στην υποχρέωση της δεύτερης παραγράφου επήλθαν λίγες ουσιαστικές αλλαγές.

Άρθρο 8: Η έννοια της δίκαιης και αποτελεσματικής διαδικασίας πρέπει επίσης να αντανάκλαται σε προδιαγραφές στις τυπικές και υλικές προϋποθέσεις για τις ίδιες τις αποφάσεις. Αυτές οι προδιαγραφές περιλαμβάνονταν προηγουμένως στο άρθρο για τις διαδικαστικές εγγυήσεις υπέρ των αιτούντων. Με την παρούσα προτείνεται η εισαγωγή χωριστού άρθρου, το οποίο περίπου επαναλαμβάνει τη διατύπωση του πρώην άρθρου 7 στοιχείο (δ).

Άρθρο 9: Το άρθρο αυτό θεσπίζει εγγυήσεις για κάθε αιτούντα κατά τη διάρκεια της εξέτασης της αίτησής του για άσυλο από την αποφαινόμενη αρχή τόσο σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία όσο και σύμφωνα με την τακτική διαδικασία. Μετά τις συζητήσεις στο Συμβούλιο επήλθαν πολλές ουσιαστικές αλλαγές στο άρθρο 7.

Η παράγραφος 1 τροποποιήθηκε ως εξής :

α) Η διάταξη για τις πληροφορίες τονίζει ότι πρέπει να δίδονται έγκαιρα πληροφορίες στον αιτούντα ώστε αυτός να μπορεί τόσο να ασκεί τα δικαιώματά του όσο και να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία. Η μέθοδος δεν καθορίζεται. Όπως προτείνεται από την τροπολογία αριθ. 23 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αυτό μπορεί να γίνει μέσω δελτίου πληροφοριών· π.χ. ένα τυποποιημένο έγγραφο για τη διαδικασία σε μια γλώσσα που ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί ο αιτών. Με τις αλλαγές τονίζεται επίσης ότι οι πληροφορίες δεν χρειάζονται να δίδονται όλες αμέσως, εφόσον δίδονται έγκαιρα για την άσκηση των δικαιωμάτων και τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις.

β) Τώρα διευκρινίζεται ότι τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τουλάχιστον όταν ο αιτών καλείται για συνέντευξη πριν τη λήψη απόφασης σε πρώτο βαθμό - είτε για την συνέντευξη που περιγράφεται στα άρθρα 10 έως 12 είτε για κάθε άλλη συνέντευξη σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας - να του παρέχονται οι υπηρεσίες διερμηνέα.

γ) Τα κράτη μέλη αντί για την παροχή ευκαιρίας στον αιτούντα να επικοινωνήσει με αντιπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή με κάθε άλλη οργάνωση που εργάζεται εξ' ονόματος της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, έχουν απλώς την υποχρέωση να μην αρνηθούν στον αιτούντα αυτή την ευκαιρία.

δ) Αυτό το στοιχείο εισάγει την έννοια της κοινοποίησης, που τονίζει την ανάγκη επίσημης ανακοίνωσης της απόφασης στον αιτούντα. Θα πρέπει να αποτελέσει μέρος της δέσμης ελάχιστων προδιαγραφών για το πρώτο στάδιο της διαδικασίας εναρμόνισης. Επιβάλλονται δύο υποχρεώσεις. Πρώτον, πρέπει να κοινοποιηθεί η απόφαση σε πρώτο βαθμό στον αιτούντα άσυλο εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος από τη λήψη της. Δεύτερον, η απόφαση πρέπει να κοινοποιηθεί δεόντως. Η κοινοποίηση πρέπει να διασφαλίζει την αυτοπρόσωπη παράδοση της απόφασης. Αυτό μπορεί να γίνει είτε με την ταχυδρομική αποστολή της απόφασης στη διεύθυνση που έδωσε ο αιτών είτε με την πραγματική εγχείριση της απόφασης στον ίδιο τον αιτούντα (π.χ. σε ένα κέντρο υποδοχής όπου αυτός αναμένει την έκβαση της διαδικασίας). Για να υπάρξει ευελιξία κατά την εφαρμογή αυτή της υποχρέωσης που μπορεί να έχει μεγάλη εμβέλεια, προστίθεται ότι εάν ένας δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος εκπροσωπεί τον αιτούντα, η απόφαση μπορεί να κοινοποιηθεί σε αυτόν τον δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο. Η εκπροσώπηση σημαίνει ότι ο δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος αντικαθιστά τον αιτούντα σε ορισμένες τυπικές νομικές πράξεις. Εάν η απόφαση δεν μπορεί να κοινοποιηθεί όπως περιγράφεται παραπάνω, π.χ. διότι ο αιτών έχει εξαφανιστεί, η απόφαση πρέπει να κοινοποιηθεί με άλλο κατάλληλο τρόπο. Ανάλογα με την πρακτική στα κράτη μέλη, η κοινοποίηση μπορεί να γίνει με δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα, παράδοση στην τελευταία γνωστή διεύθυνση του αιτούντα ή στον τελευταίο δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο που είναι γνωστό ότι εκπροσωπούσε τον αιτούντα κ.λ.π. Η εξαφάνιση δεν πρέπει να εμποδίζει τη δημοσίευση της απόφασης.

δ) Όπως στην πρώτη πρόταση, η ίδια η απόφαση δεν απαιτεί μετάφραση σε γλώσσα που κατανοεί ο αιτών. Καθώς οι αιτούντες, στις περισσότερες εάν όχι σε όλες τις περιπτώσεις, δεν διαβάζουν ή δεν κατανοούν πλήρως την επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους, πρέπει τουλάχιστον να πληροφορούνται το νόημα της απόφασης σε γλώσσα την οποία ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν. Τα κράτη μέλη έχουν προτείνει ότι από το κείμενο πρέπει να συνάγεται η κατ' αρχήν ανάληψη αυτού του καθήκοντος από τον σχετικό δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο (με τη βοήθεια διερμηνέα). Ωστόσο, εάν ο αιτών δεν εκπροσωπείται, τα ίδια τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν την κατάλληλη ανακοίνωση στον αιτούντα με άλλους τρόπους σύμφωνα με την αρχή αυτή. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη μπορούν να επισυνάψουν ένα (τυποποιημένο) ενημερωτικό έντυπο στην απόφαση.

ε) Η παράγραφος 2 αντικαθιστά το πρώην άρθρο 8 παράγραφος 3. Η παράγραφος 3 προβλέπει ότι οι περισσότερες εγγυήσεις εφαρμόζονται επίσης κατά τη διάρκεια της δικαστικής προσφυγής ή της διοικητικής προσφυγής. Ωστόσο, δεν είναι αναγκαία η επανάληψη όλου του καταλόγου των εγγυήσεων. Η υποχρέωση σύμφωνα με το στοιχείο (α), για την πληροφόρηση του αιτούντα για (όλη) τη διαδικασία που θα ακολουθείται, έχει ήδη τηρηθεί κατά τον πρώτο βαθμό. Όσον αφορά την υποχρέωση σύμφωνα με το

στοιχείο (ε), το εθνικό επίπεδο θεωρείται πιο κατάλληλο επίπεδο για τη ρύθμιση της ανακοίνωσης των αποφάσεων των δευτεροβάθμιων οργάνων στους ενδιαφερόμενους.

Άρθρο 10: Τα άρθρα 10, 11 και 12 περιλαμβάνουν προδιαγραφές που αφορούν την προσωπική συνέντευξη, και προσφέρουν, όπου απαιτείται, εγγυήσεις στους αιτούντες και, ενδεχομένως, ευελιξία στα κράτη μέλη. Το πρώην άρθρο 8 διαιρείται σε τρεις χωριστές διατάξεις που τονίζουν αντίστοιχα το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης διεξαγωγής συνέντευξης, τις αντικειμενικές προϋποθέσεις για την υλοποίηση της συνέντευξης, και το καθεστώς (της έκβασης) της προσωπικής συνέντευξης, δηλαδή τα πρακτικά, στη διαδικασία καθορισμού.

Το άρθρο 10 αφορά εκείνους που καλούνται σε προσωπική συνέντευξη πριν τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή. Το άρθρο 10 αντικαθιστά το πρώην άρθρο 8 παράγραφοι 1 και 5. Ανάλογα με το στάδιο και τη φύση της διαδικασίας το άρθρο αυτό αναφέρεται είτε στην προσωπική συνέντευξη επί του παραδεκτού ή/και επί της ουσίας της αίτησης είτε στην προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας.

Η αρχή ότι κάθε αιτών άσυλο πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρουσιάσει τις παρατηρήσεις του σε προσωπική συνέντευξη διατηρείται πλήρως στην παράγραφο 1. Όπως σε όλες τις διοικητικές διαδικασίες, η ανταλλαγή πληροφοριών είναι σημαντική για τη λήψη απόφασης βάσει των σχετικών πραγματικών δεδομένων. Οι σχετικές με το άσυλο διαδικασίες γενικά διαφέρουν από άλλες διοικητικές διαδικασίες υπό την έννοια ότι οι αιτούντες άσυλο δεν μπορούν πάντα να παράσχουν στις διοικητικές υπηρεσίες αδιάσειστα και γραπτά αποδεικτικά στοιχεία για να τεκμηριώσουν την ανάγκη τους για διεθνή προστασία. Εφόσον στις περισσότερες εάν όχι σε όλες τις υποθέσεις ασύλου η αποφαινόμενη αρχή πρέπει να αξιολογήσει την αξιοπιστία των δηλώσεων ή/και του αιτούντα βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, είναι απαραίτητο για την ορθή αξιολόγηση να δίδεται στους αιτούντες, στο μέτρο του δυνατού, η ευκαιρία να παρουσιάσουν τα εν λόγω στοιχεία με προσωπικό τρόπο, δηλαδή σε μία συνέντευξη.

Η δυνατότητα αναβολής των προσωπικών συνεντεύξεων αφήνεται στην ευχέρεια των κρατών μελών.

Στην πράξη έχει αποδειχθεί ότι η προσωπική συνέντευξη δεν είναι απαραίτητη σε ορισμένες υποθέσεις και αυτό πρέπει να ρυθμίζεται στην παρούσα οδηγία. Οι τέσσερις εξαιρέσεις στην αρχή αυτή, οι οποίες προβλέπονται στην παράγραφο 2, βασίζονται στις περιπτώσεις που περιγράφονται στο πρώην άρθρο 8 παράγραφος 5. Θεωρείται ότι αυτός είναι ο πλήρης κατάλογος των περιπτώσεων στις οποίες τα κράτη μέλη δεν είναι υποχρεωμένα να προσφέρουν στον αιτούντα τη δυνατότητα συνέντευξης. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε ο αιτών να έχει τουλάχιστον τη δυνατότητα συνέντευξης. Το εάν ή όχι ο αιτών χρησιμοποιεί αυτή τη δυνατότητα δεν έχει σημασία για τους επίμαχους σκοπούς. Εξ' ου και η παράγραφος 4, η οποία προβλέπει ότι το γεγονός ότι δεν πραγματοποιήθηκε συνέντευξη, δεν εμποδίζει την αποφαινόμενη αρχή να λάβει απόφαση, διασφαλίζοντας ότι η διαδικασία καθορισμού μπορεί να ολοκληρωθεί σε ανάλογες περιπτώσεις.

Για τη διατήρηση της προαναφερόμενης αρχής, χρειάζεται ρύθμιση σε περίπτωση που τα σχετικά στοιχεία δεν μπορούν να παρουσιαστούν στο πλαίσιο προσωπικής συνέντευξης για λόγους που δεν υπόκεινται στον έλεγχο του αιτούντα. Επομένως, η παράγραφος 3 προβλέπει ότι στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1, στην παράγραφο 2 στοιχεία (β), (γ) και (δ), πρέπει να προσφερθεί στον αιτούντα η δυνατότητα, πριν τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή, να παρουσιάσει τις παρατηρήσεις του σε προσωπική συνέντευξη, όπου χρειάζεται, με τη συνδρομή δικηγόρου ή νομικού συμβούλου ή/και στην περίπτωση ανηλίκου με τη συνδρομή του νόμιμου κηδεμόνα.

Άρθρο 11: Το άρθρο 11 συγκεντρώνει όλες τις προϋποθέσεις για την οργάνωση της προσωπικής συνέντευξης. Η παράγραφος 1 επαναλαμβάνει την παράγραφο 4 του πρώην άρθρου 8 χωρίς να αλλάζει τη διατύπωση. Η παράγραφος 2 διασφαλίζει σε γενικές γραμμές ότι οι προσωπικές συνεντεύξεις διεξάγονται σε συνθήκες που επιτρέπουν στους αιτούντες να παρουσιάσουν τους λόγους των αιτήσεών τους με περιεκτικό τρόπο, συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος επιλογής διερμηνέα. Αντικαθιστά την παράγραφο 7 του προηγούμενου άρθρου 8, που ρύθμιζε απλώς το ειδικό θέμα της επιλογής του φύλου του διερμηνέα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Η παράγραφος 2 στοιχείο (β), τελευταία πρόταση, επιτρέπει στα κράτη μέλη για οικονομικούς λόγους να επιλέξουν διερμηνέα μιας περισσότερο συνηθισμένης γλώσσας όταν δεν ζημιώνονται τα συμφέροντα του αιτούντα.

Άρθρο 12: Το άρθρο αυτό διακρίνει μεταξύ δύο διαφορετικών περιπτώσεων σχετικά με το καθεστώς των πρακτικών της προσωπικής συνέντευξης στη διαδικασία. Συγκεντρώνει και αποσαφηνίζει τις παραγράφους 2 και 6 του πρώην άρθρου 8.

1) Η παράγραφος αυτή εισάγει την υποχρέωση σύνταξης πρακτικών κάθε προσωπικής συνέντευξης.

2) Ως αντανάκλαση της αρχής της δίκαιης και αποτελεσματικής διαδικασίας η παράγραφος αυτή θεσπίζει το γενικό κανόνα ότι τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε σε όλες τις περιπτώσεις, οι αιτούντες να έχουν έγκαιρη πρόσβαση στα πρακτικά της προσωπικής συνέντευξης, στα οποία βασίζεται ή θα βασισθεί η απόφαση. Αυτό επιτρέπει στον αιτούντα να ασκήσει σωστά το δικαίωμα προσφυγής και επιτρέπει στα δευτεροβάθμια όργανα, όπου χρειάζεται, να επαληθεύουν εάν η απόφαση βασίζεται σε συναφείς πληροφορίες. Τονίζεται ότι η υποχρέωση δεν περιορίζεται πλέον στην τακτική διαδικασία.

3) Η διάταξη αυτή ρυθμίζει την ειδική περίπτωση σε ορισμένα κράτη μέλη όπου ζητείται η συγκατάθεση του αιτούντα ως προς το περιεχόμενο των πρακτικών της προσωπικής συνέντευξης. Όπου ζητείται, πρέπει να διασφαλίζεται ότι ο αιτών έχει τη δυνατότητα να ζητεί ή να προτείνει διορθώσεις λόγω μεταφραστικών σφαλμάτων ή παρανοήσεων που εμφανίζονται στα πρακτικά. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας λήψης απόφασης, προτείνεται συμπληρωματική διάταξη, σε περίπτωση που ο αιτών αρνείται να εγκρίνει το περιεχόμενο των πρακτικών της προσωπικής συνέντευξης. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει τα κράτη μέλη να μπορούν να λάβουν απόφαση όσον αφορά την αίτηση παροχής ασύλου.

Άρθρο 13: Το πρώην άρθρο 9 (νομική συνδρομή) διαιρείται σε δύο άρθρα.

Το άρθρο 13 θεσπίζει το δικαίωμα νομικής συνδρομής κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου και το άρθρο 14 τα δικαιώματα των δικηγόρων ή νομικών συμβούλων. Ως νομική συνδρομή νοείται κάθε μορφή συνδρομής ή εκπροσώπησης από πρόσωπο σχετικά με την εξέταση της διαδικασίας ασύλου. Μπορεί να παρέχεται από δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο που έχει τα συναφή προσόντα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Στο άρθρο 13 προστίθενται περαιτέρω όροι ώστε να μπορεί να τύχει ο αιτών δωρεάν νομικής συνδρομής μετά από αρνητική απόφαση.

1) Η παράγραφος 1 θεσπίζει το γενικό κανόνα για το δικαίωμα σε νομική συνδρομή και εκπροσώπηση. Κάθε αιτών πρέπει να έχει τη δυνατότητα να συμβουλευθεί (αντί για να έρθει σε επαφή) με αποτελεσματικό τρόπο ένα δικηγόρο ή άλλο νομικό σύμβουλο για ζητήματα που άπτονται της αίτησης ασύλου του σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, καθώς και μετά την αρνητική απόφαση.

2) Η παράγραφος 2 θεσπίζει τους κανόνες για δωρεάν συνδρομή μετά από την αρνητική απόφαση. Μετά από πρόταση ορισμένων κρατών μελών προστέθηκαν νέες προϋποθέσεις για την παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής μετά τη λήψη δυσμενούς απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή. Κατ' αρχή, οι αιτούντες πρέπει να ζητήσουν τη συνδρομή αυτή. Κατά δεύτερο λόγο, τα κράτη μέλη μπορούν μεταγενέστερα να προβλέψουν την εξέταση της αναγκαιότητάς της. Αυτή η εξέταση μπορεί να γίνεται βάσει του κριτηρίου των επαρκών πόρων και του κριτηρίου του βάσιμου της αίτησης. Όπου τα κράτη μέλη εφαρμόζουν αυτά τα κριτήρια το κοινοτικό δίκαιο δεν πρέπει να περιγράφει λεπτομερώς τους λόγους και τη διαδικασία αλλά απλώς να θεσπίζει τη γενική προσέγγιση. Επομένως, προτείνεται μόνο η θέσπιση του προτύπου που εγκρίθηκε με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τρίτον, επιτρέπεται στα κράτη μέλη να περιορίσουν τη δωρεάν νομική συνδρομή στους δικηγόρους ή νομικούς συμβούλους που έχουν καθοριστεί ειδικά από το εθνικό δίκαιο για να συνδράμουν ή/και να εκπροσωπούν τους αιτούντες άσυλο. Αυτό σημαίνει ότι οι αιτούντες παραμένουν ελεύθεροι να επιλέγουν δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο αλλά δεν μπορούν πλέον να επικαλούνται το δικαίωμα δωρεάν νομικής συνδρομής σε αυτές τις περιπτώσεις.

Άρθρο 14: Το άρθρο αυτό προβλέπει τρία δικαιώματα των δικηγόρων ή νομικών συμβούλων : το δικαίωμα πρόσβασης στο φάκελο του αιτούντα, το δικαίωμα επίσκεψης στον αιτούντα σε κλειστές ζώνες και το δικαίωμα παράστασης στην προσωπική συνέντευξη. Τα δικαιώματα της πρώτης και τρίτης παραγράφου είναι νέα.

1) Ο δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος πρέπει να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που περιέχονται

στο φάκελο του αιτούντα ώστε να μπορεί να υπερασπίζεται δεόντως τα δικαιώματα του πελάτη του σε όλες τις περιπτώσεις. Ωστόσο, αυτός ο κανόνας δεν σημαίνει ότι τα εν λόγω πρόσωπα έχουν πρόσβαση σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή ή σε όλες τις πληροφορίες. Επιτρέπεται στα κράτη μέλη να διατηρούν πρακτικές ρυθμίσεις σχετικά με το θέματα αυτά. Όσον αφορά τις πληροφορίες που περιέχονται στον φάκελο του αιτούντα, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να παράσχουν πρόσβαση στις πληροφορίες, οι οποίες μπορεί να εξετασθούν από τις αρχές που αναφέρονται στο κεφάλαιο IV.

Η παράγραφος 2 του πρώην άρθρου 9 αναθεωρήθηκε για να αποδώσει καλύτερα την υποκείμενη αρχή και να σκιαγραφήσει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά τη χορήγηση πρόσβασης στους δικηγόρους ή νομικούς συμβούλους σε αιτούντες άσυλο που βρίσκονται σε κλειστές ζώνες. Κατ' αρχήν τώρα προτείνεται να μπορούν τα κράτη μέλη να ελέγχουν την πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο που βρίσκονται σε κλειστές ζώνες μόνο όταν αυτό είναι απαραίτητο για την ασφάλεια της ζώνης ή απαραίτητο για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εξέτασης. Η αναφορά στην ποιότητα της νομικής συνδρομής αντικαθίσταται από αναφορά στην ασφάλεια σε αυτές τις ζώνες. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εξέταση των αιτήσεων ασύλου σε κλειστές ζώνες, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τις προθεσμίες για τη λήψη απόφασης που θεσπίζονται σε εθνικές νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέγουν τη θέσπιση κανόνων για το χρόνο και τη διάρκεια της πρόσβασης στους αιτούντες άσυλο από τους δικηγόρους ή νομικούς συμβούλους. Δεύτερον, το δικαίωμα δεν παρέχεται σε κάθε δικηγόρο αλλά περιορίζεται στους δικηγόρους ή νομικούς συμβούλους που στην πράξη συνδράμουν ή/και εκπροσωπούν τους αιτούντες που διαμένουν σε κλειστές ζώνες. Τέλος, σύμφωνα με την τροπολογία 34 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, προστίθεται ότι οι περιορισμοί με βάση αυτή την παράγραφο πρέπει να είναι αυστηρά απαραίτητοι για τους σκοπούς που περιγράφονται και δεν πρέπει ποτέ να έχουν ως αποτέλεσμα την ακύρωση στην πράξη του δικαιώματος πρόσβασης σε νομική συνδρομή.

2) Αντίθετα από την παράγραφο 3 του πρώην άρθρου 9, η διάταξη αυτή εκτείνει την παράσταση δικηγόρου ή νομικού συμβούλου σε προσωπικές συνεντεύξεις σε συνεντεύξεις σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία. Επιπλέον, υπάρχουν ορισμένες τροποποιήσεις της διατύπωσης.

Άρθρο 15: Το άρθρο αυτό εισάγει τις απαραίτητες πρόσθετες διαδικαστικές εγγυήσεις για ασυνόδευτους ανήλικους σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης της Βιέννης του Δεκεμβρίου 1998 και τον πίνακα αποτελεσμάτων.

Η παράγραφος 1 διευκρινίζει τις διαδικαστικές εγγυήσεις που πρέπει να παρέχονται σε όλους τους ασυνόδευτους ανήλικους, ανεξάρτητα από τη φύση της διαδικασίας που ακολουθείται για την επεξεργασία της αίτησής τους. Έχει επέλθει αλλαγή ορισμού (ήτοι η εισαγωγή της έννοιας του εκπροσώπου) ενώ είναι απαραίτητη η παραπομπή στην παράγραφο 3 του άρθρου 190 (η δυνατότητα μη κλήσης ανήλικου για προσωπική συνέντευξη για την αίτηση ασύλου). Η ιδέα της αρχικής πρότασης, ότι ο εκπρόσωπος που συνδράμει τον ασυνόδευτο ανήλικο, θα μπορούσε, εάν χρειαστεί, να συζητήσει με τον ασυνόδευτο ανήλικο την ανάγκη συνέχισης της διαδικασίας όταν προσφέρονται άλλες λύσεις, διατηρείται πλήρως.

Η παράγραφος 2 εστιάζεται στις συνθήκες εξέτασης και απόφασης σχετικά με αίτηση που υποβάλλεται από ασυνόδευτο ανήλικο. Τα άρθρα 10 παράγραφος 2, 14 παράγραφος 1 στοιχεία γ) και δ) ενώνονται. Ως ελάχιστη προδιαγραφή η προσωπική συνέντευξη πρέπει να διενεργείται από πρόσωπο καταρτισμένο σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ανηλίκων (στοιχείο α). Αυτό επίσης εφαρμόζεται για τον υπάλληλο που λαμβάνει την απόφαση σχετικά με την αίτηση (στοιχείο β).

Η παράγραφος 3 θεσπίζει δύο διαδικαστικές προδιαγραφές που εφαρμόζονται στην περίπτωση που ένα κράτος μέλος χρησιμοποιεί ιατρικές εξετάσεις για τον προσδιορισμό της ηλικίας των ασυνόδευτων ανηλίκων. Το στοιχείο (α) επανήλθε στα ουσιαστικά στοιχεία του, δηλαδή στην υποχρέωση ενημέρωσης του ασυνόδευτου ανήλικου για την πιθανότητα μιας ανάλογης εξέτασης. Μολονότι, ο ασυνόδευτος ανήλικος μπορεί να αρνηθεί να υποβληθεί σε ιατρικές εξετάσεις, η άρνηση αυτή δεν πρέπει να εμποδίσει την αποφαινόμενη αρχή να λάβει απόφαση σχετικά με την αίτησή του. Επομένως, για τη διασφάλιση της δίκαιης αξιολόγησης προτείνεται να προστεθεί μέσω εγγύησης ότι η απόρριψη της αίτησης δεν μπορεί να βασιστεί μόνο στην άρνηση του ανήλικου. Η εγγύηση αυτή είναι ανάλογη με αυτή που αναφέρεται στην άρνηση έγκρισης των πρακτικών της συνέντευξης στο άρθρο 12 παράγραφος 2. Είναι προφανές ότι οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στις ιατρικές εξετάσεις για τον προσδιορισμό της ηλικίας των ασυνόδευτων ανηλίκων πρέπει να είναι σαφείς και να σέβονται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Το πρώην άρθρο 10 παράγραφος

3 στοιχείο α) διαγράφεται.

Άρθρο 16: Το άρθρο αυτό ορίζει τις κοινές προδιαγραφές για τη διεξαγωγή ερευνών κατά την εξέταση όλων των αιτήσεων ασύλου. Στο άρθρο 25 επήλθαν κυρίως αλλαγές στη διατύπωση. Ωστόσο, μετακινήθηκε από το κεφάλαιο για τις διαδικασίες ουσιαστικού προσδιορισμού, τμήμα τακτικών διαδικασιών, στο κεφάλαιο για τις βασικές αρχές και εγγυήσεις, καθώς η εξέταση σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, πρέπει να συνεπάγεται ουσιαστική εξέταση, λαμβανομένης υπόψη της Σύμβασης της Γενεύης. Επομένως οι προδιαγραφές εφαρμόζονται πλήρως στη ταχεία διαδικασία.

Άρθρο 17 : Το άρθρο 17 ορίζει το ελάχιστο πλαίσιο για την αξιολόγηση της νομιμότητας των περιπτώσεων κράτησης αλλά χρησιμοποιεί διαφορετική οπτική γωνία από το πρώην άρθρο 11. Αντί να απαριθμεί λεπτομερώς τους νόμιμους λόγους κράτησης, προτείνει τον περιορισμό του πεδίου του κοινοτικού δικαίου όσον αφορά το πρώτο στάδιο εναρμόνισης στη θέσπιση εγγυήσεων για τις εξαιρέσεις στην αρχή ότι ο αιτών δε πρέπει να κρατείται για το λόγο και μόνο ότι έχει υποβάλει αίτηση ασύλου. Οι εγγυήσεις που απαριθμούνται στην παράγραφο 1 είναι διττές: μια γενική περιγραφή του σκοπού της κράτησης στη διαδικασία ασύλου και των διαδικαστικών εγγυήσεων. Ως προς το σκοπό, τα κράτη μέλη πρέπει να βασίζονται στους ατομικούς λόγους κράτησης είτε στην ανάγκη αποτελεσματικής εξέτασης της αίτησης ασύλου είτε στην πρόληψη της φυγής του αιτούντα. Οι διαδικαστικές εγγυήσεις συνίσταται στο γεγονός ότι η κράτηση διεξάγεται σύμφωνα με τη διαδικασία η οποία θεσπίζεται από εθνική νομοθετική ή κανονιστική διάταξη και ότι κάθε απόφαση κράτησης συγκεκριμένου αιτούντα είναι είτε αντικειμενικά αναγκαία για την αποτελεσματική εξέταση είτε σε περίπτωση κινδύνου φυγής, βασίζεται μόνο στην αξιολόγηση της προσωπικής συμπεριφοράς του αιτούντα. Επιπλέον, πρέπει να διενεργούνται αρχικοί και μεταγενέστεροι δικαστικοί έλεγχοι της κράτησης. Τα εν λόγω δικαστήρια πρέπει να έχουν την απαραίτητη αρμοδιότητα για να ελέγχουν τα εντάλματα κράτησης σύμφωνα με την παρούσα διάταξη.

Σύμφωνα με την πρακτική σε μερικά κράτη μέλη, η παράγραφος 2 εισάγει την ευχέρεια για τα κράτη μέλη να κρατούν τους αιτούντες στην αρχή της διαδικασίας προκειμένου να ληφθεί μια γρήγορη απόφαση. Η προθεσμία των δύο εβδομάδων αποτελεί βασική εγγύηση κατά της κατάχρησης.

Τονίζεται ότι το πεδίο εφαρμογής αυτού του άρθρου περιορίζεται στο στάδιο της εξέτασης της αίτησης ασύλου από την αποφαινόμενη αρχή. Από τη διατύπωση της παραγράφου 1 συνάγεται ότι οι εθνικές πολιτικές σχετικά με την κράτηση για άλλους λόγους (εθνική ασφάλεια, ποινική δίκη, κ.λ.π.) δεν θίγονται επ' ουδενί. Επιπλέον, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να ρυθμίσουν την κράτηση σε άλλα στάδια της διαδικασίας, όπως την κράτηση για τη διασφάλιση της δυνατότητας απέλασης ή την κράτηση αιτούντα άσυλο του οποίου απορρίφθηκε η αίτηση.

Άρθρο 18: Προκειμένου να ενισχυθεί ο μηχανισμός καθορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου στην ΕΕ προτείνεται τα κράτη μέλη να μπορούν να κρατούν αιτούντα ενώ αυτός αναμένει τη μεταφορά του σε άλλο κράτος μέλος. Η διάταξη αυτή δεν πρέπει να ενταχθεί στο άρθρο 17 αφού το προσωρινό πεδίο εφαρμογής είναι διαφορετικό από τις περιπτώσεις που περιγράφονται σε αυτό το άρθρο, διότι η μεταφορά σε άλλο κράτος μέλος διενεργείται μετά την απόρριψη της αίτησης ως απαράδεκτης. Η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (COM (2001) 447 τελικό) ορίζει ότι η μεταφορά διενεργείται εντός έξι μηνών. Σε περιπτώσεις όπου ο αιτών κρατείται η μεταφορά πρέπει να επιταχυνθεί. Επομένως προτείνεται ο περιορισμός της κράτησης σε ένα μήνα για αυτή την περίπτωση.

Άρθρο 19: Τα άρθρα 19 και 20 συνιστούν σημαντική προσθήκη στις ελάχιστες προδιαγραφές της αρχικής πρότασης. Είναι το αποτέλεσμα εκτεταμένων συζητήσεων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων για τις αρχές που θεσπίζονται στο πρώην άρθρο 16. Για λόγους αποτελεσματικότητας θεωρείται επιτακτική η θέσπιση σαφών και συγκεκριμένων προδιαγραφών σχετικά με την περίπτωση διακοπής ή παύσης των διαδικασιών είτε λόγω ρητής ανάκλησης (άρθρο 19) είτε για άλλους λόγους (άρθρο 20). Ενώ οι προδιαγραφές περιγράφουν λεπτομερώς τις διαδικαστικές επιλογές που διαθέτουν τα κράτη μέλη, επίσης καθορίζουν τις

εγγυήσεις που είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση της κατάλληλης εξέτασης των αιτήσεων στις περιπτώσεις αυτές.

Το παρόν άρθρο αφορά τη ρητή ανάκληση της αίτησης, επομένως την ανάκληση από τον ίδιο τον αιτούντα είτε γραπτά είτε προφορικά, είτε αυτοπροσώπως είτε από τον δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο του. Οι συζητήσεις στο επίπεδο των εμπειρογνομόνων έδειξαν την ανάγκη ευελιξίας που έχουν τα κράτη μέλη σε αυτές τις περιπτώσεις. Επομένως, η οδηγία προσφέρει στα κράτη μέλη την επιλογή είτε αναστολής της εξέτασης είτε απόρριψης της αίτησης εάν ο αιτών επιθυμεί να ανακαλέσει την αίτησή του. Τεκμαίρεται ότι η απόρριψη της υπόθεσης ως προς την ουσία της (ήτοι απόρριψη διότι ο αιτών δεν έχει δικαιολογημένο φόβο δίωξης σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης) είναι δυνατή μόνο εάν η αποφαινόμενη αρχή διαθέτει αρκετές πληροφορίες για να το πράξει (στις περισσότερες περιπτώσεις πιθανώς μετά την προσωπική συνέντευξη). Εάν η εξέταση ανασταλεί μετά την ανάκληση χωρίς τη λήψη απόφασης, μια σημείωση στο φάκελο θα αποτελέσει αποδεικτικό στοιχείο της ανάκλησης (παράγραφος 2). Αυτό είναι σημαντικό σε περίπτωση που ο αιτών εμφανισθεί μετέπειτα και υποβάλλει άλλη αίτηση ή επιθυμεί να κινήσει εκ νέου την προηγούμενη αίτησή του. Το παρόν άρθρο δεν διευκρινίζει τι συμβαίνει σε αυτές τις περιπτώσεις. Τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάσουν την αίτηση σύμφωνα με τις άλλες προδιαγραφές. Για αυτό το λόγο το άρθρο 38 (δικαίωμα πραγματικής προσφυγής) παρέχει ένα πιθανό μηχανισμό.

Άρθρο 20: Το παρόν άρθρο ασχολείται με την περίπτωση όπου ο αιτών άσυλο δεν ανακαλεί ρητά την αίτησή του αλλά φαίνεται να μην ενδιαφέρεται για την απόφαση σχετικά με την αίτησή του. Κατά γενική ομολογία, η συμπεριφορά ενός αιτούντα μπορεί να δικαιολογήσει το συμπέρασμα ότι *σιωπηρά* επιθυμεί να ανακαλέσει την αίτησή του ή να υπαναχωρήσει από αυτή και τούτο πρέπει να ρυθμίζεται στην οδηγία.

Η παράγραφος 1 προβλέπει τους λόγους του τεκμηρίου ανάκλησης της αίτησης ή υπαναχώρησης από αυτή. Γενικά, αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης (με τις υποχρεώσεις ή τις προθεσμίες, κ.λ.π) ή έλλειψης συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων εξαφάνισης ενός προσώπου (χωρίς άδεια). Όπως και στο άρθρο 19 παράγραφος 1 τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να αποφασίσουν την αναστολή της εξέτασης της αίτησης ή την απόρριψη της αίτησης.

Η παράγραφος 2 εξετάζει την περίπτωση επανεμφάνισης του αιτούντα. Ανεξάρτητα από τις εθνικές ρυθμίσεις που έχουν θεσπιστεί για την αντιμετώπιση ανάλογων περιπτώσεων, η βασική εγγύηση συνίσταται στο γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να αποβληθεί στη χώρα καταγωγής του πριν αποδειχθεί ότι δεν έχει δικαιολογημένο φόβο δίωξης. Μολονότι αυτή η ιδέα αποτελεί τη βάση όλης της οδηγίας, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον εδώ όταν μια ατομική υπόθεση δεν κινείται εκ νέου. Εάν η υπόθεση κινηθεί εκ νέου τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να συνεχίσουν την εξέταση στο στάδιο στο οποίο ανεστάλη προηγουμένως η αίτηση ή να επιλέξουν να ξεκινήσουν από την αρχή. Εάν η αίτηση είχε απορριφθεί αντί να ανασταλεί και η απόρριψη έχει καταστεί τελική, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν την ειδική διαδικασία για τις μεταγενέστερες αιτήσεις που περιγράφεται στα άρθρα 33 και 34.

Άρθρο 21: Ελάσσονες αλλαγές στη διατύπωση έγιναν στην πρώτη πρόταση και στο τελευταίο στοιχείο. Η αρχική διατύπωση του άρθρου 17 στοιχείο μεταβλήθηκε σε «παρουσιάζει τις απόψεις της» για να αποφευχθεί η εντύπωση ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να εμπλέκουν την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στις διαδικασίες προσφυγής με τον ίδιο τρόπο που ο αιτών και η αποφαινόμενη αρχή συμμετέχουν σε αυτές τις διαδικασίες.

Άρθρο 22: Σε μία αιτιολογική σκέψη αναγνωρίζεται ότι οι διατάξεις της οδηγίας του Συμβουλίου 95/46/EK για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών εφαρμόζονται στη διαβίβαση δεδομένων σύμφωνα με τους όρους της παρούσας οδηγίας και ότι πρέπει επίσης να εφαρμόζονται στη διαβίβαση δεδομένων στην Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Επομένως, τα πρώην άρθρα 15 παράγραφοι 1 και 4 διαγράφονται. Η χρήση των δεδομένων από την ίδια την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες δεν υπόκειται στο εθνικό δίκαιο αλλά διέπεται από τους αυστηρούς κανόνες της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για το απόρρητο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III: Διαδικασίες σε πρώτο βαθμό

Άρθρο 23: Το άρθρο 23, που αφορά την επιλογή διαδικασιών που διαθέτουν τα κράτη μέλη, είναι νέα διάταξη. Λαμβάνει υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου που τόνισαν ότι η οδηγία πρέπει να περιλαμβάνει ταχεία διαδικασία για τις απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες αιτήσεις (πρώην κεφάλαια III και IV τμήμα 2) και τακτική διαδικασία (πρώην κεφάλαιο IV τμήμα 1), καθώς και μεταγενέστερες διαβουλεύσεις σχετικά με ειδικούς κανόνες για τις επαναλαμβανόμενες αιτήσεις και τις αιτήσεις που εξετάζονται στα εξωτερικά σύνορα. Ως αποτέλεσμα της εστίασης στις ταχείες διαδικασίες, οι τακτικές διαδικασίες παραμένουν υπ' ευθύνη των κρατών μελών με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου II (βασικές αρχές και εγγυήσεις) και του κεφαλαίου IV (διαδικασίες προσφυγής).

Άρθρο 24: Το άρθρο αυτό, το οποίο αποτελείται από στοιχεία των πρώην άρθρων 23 και 29, απλουστεύθηκε και τροποποιήθηκε βάσει των συμπερασμάτων του Συμβουλίου. Οι παράγραφοι 1-3 ακολουθούν τη διατύπωση των συμπερασμάτων.

Στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι η παράταση είναι έγκυρη μόνο μετά τη γραπτή κοινοποίηση στον αιτούντα ή στο δικηγόρο ή νομικό σύμβουλό του, επομένως επαναλαμβάνεται η διατύπωση του πρώην άρθρου 24 παράγραφος 3 τελευταία φράση και λαμβάνονται υπόψη οι αλλαγές που έγιναν στο πρώην άρθρο 7 σχετικά με το ρόλο της νομικής συνδρομής για την ενημέρωση του αιτούντα. Αυτή η προδιαγραφή εξυπηρετεί τον νόμιμο σκοπό της ασφάλειας του δικαίου.

Η παράγραφος 3 ασχολείται με τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης με τις προθεσμίες. Επιπλέον, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, προστέθηκε ότι όπου η μη συμμόρφωση με τις προθεσμίες οφείλεται στον αιτούντα, αυτός δεν μπορεί να επικαλεστεί τις συνέπειές της. Αυτή η διάταξη πρέπει να χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις κατάχρησης.

Η παράγραφος 4 εισάγει ένα ειδικό μηχανισμό για μια συγκεκριμένη κατηγορία υποθέσεων που δεν μπόρεσαν αλλά παρόλα ταύτα έπρεπε να έχουν αποφασισθεί σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία. Αναγνωρίζεται ότι οι προθεσμίες ενέχουν τον κίνδυνο, ορισμένοι αιτούντες να προσπαθήσουν να καθυστερήσουν την εξέταση της υπόθεσής τους, για παράδειγμα με την εκούσια απόκρυψη συναφών πληροφοριών προκειμένου να εξεταστεί η υπόθεσή τους με την τακτική διαδικασία, μολοντί τα πραγματικά δεδομένα της υπόθεσής τους πρέπει να εξεταστούν με την ταχεία διαδικασία. Σε ορισμένες από αυτές τις περιπτώσεις, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να θεωρούν μια απόφαση επί αίτησης ως απόφαση που ελήφθη σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία, μολοντί δεν έχει ληφθεί εντός των προθεσμιών. Προς τούτο, πρέπει να διαπιστωθεί ότι ο αιτών α) έχει αποκρύψει ουσιώδεις πληροφορίες και β) έπραξε τα παραπάνω χωρίς εύλογη αιτία και κακόπιστα. Παρόμοια διάταξη προβλεπόταν στο άρθρο 37 της αρχικής πρότασης, αν και τεχνικά ήταν διαφορετική διότι είχε τοποθετηθεί στο κεφάλαιο για τις προσφυγές. Τονίζεται ότι αυτή η παράγραφος δεν μπορεί να εφαρμοστεί εάν ο αιτών δεν μπορούσε να παράσχει τις συναφείς πληροφορίες νωρίτερα, για παράδειγμα διότι παρέλαβε τα σχετικά τεκμήρια μετά από τέσσερις μήνες. Σε αυτή την περίπτωση θα ήταν περισσότερο αρμόζουσα η παράταση της προθεσμίας.

Η παράγραφος 5 διευκρινίζει ότι κάθε απόρριψη αίτησης που υποβάλλεται δυνάμει της πρότασης κανονισμού Δουβλίνο II θεωρείται απόφαση που λαμβάνεται σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία, ανεξάρτητα από το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου ελήφθη η απόφαση.

Άρθρο 25: Το άρθρο 25 απαριθμεί τις περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν την αίτηση ασύλου ως απαράδεκτη. Σύμφωνα με την κατηγορία (α) σχετικά με το μηχανισμό που δημιουργήθηκε με τη Σύμβαση του Δουβλίνου και οποίος θα γίνει σύντομα κοινοτικός, προστίθεται αναφορά στη Νορβηγία και την Ισλανδία ενόψει της έγκρισης της απόφασης του Συμβουλίου για τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Ισλανδίας και του Βασιλείου της Νορβηγίας για τα κριτήρια και τους μηχανισμούς καθορισμού του κράτους που είναι αρμόδιο για την εξέταση αίτησης παροχής ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος ή στην Ισλανδία ή τη Νορβηγία (Απόφαση του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2001 (2001/258/ΕΚ). Επιπλέον, μεταβλήθηκε η διατύπωση («αναγνώρισε ότι είναι υπεύθυνο» αντί για «είναι υπεύθυνο») σύμφωνα με την τροπολογία 56 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Επιπλέον, μετά τις διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη, οι κατηγορίες του πρώην άρθρου 18 συμπλη-

ρώθηκαν με δύο κατηγορίες οι οποίες προτάθηκαν στο έγγραφο εργασίας της Επιτροπής για τη σχέση μεταξύ της διασφάλισης της εσωτερικής ασφάλειας και της τήρησης των διεθνών υποχρεώσεων και πράξεων περί προστασίας (COM (2001) 743 τελικό). Αφορά δύο ομάδες περιπτώσεων, ιδίως (α) όταν έχει απαγγελθεί κατηγορία από διεθνές ποινικό δικαστήριο στον αιτούντα άσυλο και (β) όταν εκκρεμεί αίτημα έκδοσης από χώρα άλλη εκτός της χώρας καταγωγής του αιτούντα. Μπορεί να χρειαστούν περαιτέρω συζητήσεις για αυτούς τους νέους λόγους.

Άρθρο 26: Το πρώην άρθρο 20 τροποποιήθηκε ελαφρά. Ορίζει ότι το επίπεδο προστασίας στην πρώτη χώρα ασύλου πρέπει να συμφωνεί με τις προδιαγραφές που θεσπίζονται στο διεθνές δίκαιο.

Άρθρο 27 : Το πρώην άρθρο 21 δεν έχει αλλάξει, με την εξαίρεση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3. Σύμφωνα με την τροπολογία 58 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, προστίθεται ότι τα κράτη μέλη επεξηγούν κάθε μεταβολή στον χαρακτηρισμό μιας χώρας ως ασφαλούς τρίτης χώρας. Μια παρόμοια τροπολογία έγινε στο πρώην άρθρο 30 (τώρα 30) για τον καθορισμό των ασφαλών χωρών καταγωγής.

Άρθρο 28: Στο πρώην άρθρο 22 έγιναν μερικές ελάχιστον τροποποιήσεις. Πρώτα, η αναφορά σε «προηγούμενη παραμονή» στο στοιχείο α) διαγράφηκε ως περιττή. Δεύτερο, προστέθηκε η φράση «γίνεται δεκτός» για να ληφθεί υπόψη η περίπτωση όπου ένα πρόσωπο δεν ήταν ποτέ πριν στην τρίτη χώρα αλλά έχει μόνο μια σχέση ή στενούς δεσμούς με τη χώρα αυτή. Τρίτον, το πρώην άρθρο 23 παράγραφος 5 ενσωματώθηκε σε αυτό το άρθρο, ενώ το «μπορούν να χορηγήσουν» μεταβλήθηκε σε «χορηγήσουν» σύμφωνα με την τροπολογία 62 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Παρά τις τροποποιήσεις αυτές, αναμένεται ότι θα χρειαστούν περαιτέρω συζητήσεις.

Άρθρο 29: Το πρώην άρθρο για τις προδήλως αβάσιμες αιτήσεις διαιρέθηκε σε δύο χωριστά άρθρα : ένα για την απόρριψη των προδήλως αβάσιμων περιπτώσεων (άρθρο 29) και ένα άλλο άρθρο για την απόρριψη άλλων περιπτώσεων για λόγους ουσίας σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία (άρθρο 32). Η έννοια του «προδήλως αβάσιμου» προϋποθέτει ότι ο αιτών δεν απέδειξε εκ πρώτης όψεως ότι δικαιούται να τύχει του καθεστώτος του πρόσφυγα· η έννοια αυτή συνδέεται με την έλλειψη νομικής θεμελίωσης της αξίωσης που προβάλλει ο αιτών. Οι τρεις περιπτώσεις που περιγράφονται στις παραγράφους (α) έως (γ) αποτελούν παραδείγματα αυτής της έννοιας, αλλά οι περιπτώσεις στο άρθρο 32 δεν αποτελούν.

Με δεδομένη τη νέα προσέγγιση των άρθρων 29 και 32, δεν είναι πλέον αναγκαία η εξαίρεση στο πρώην άρθρο 28 παράγραφος 2 στοιχείο (α) (εναλλακτική λύση εσωτερικής φυγής). Η αλλαγή προσέγγισης ως προς την εξαίρεση του πρώην άρθρο 28 παράγραφος 2 στοιχείο (β), που αναφέρεται στον αποκλεισμό από το καθεστώς του πρόσφυγα, απορρέει από το έγγραφο εργασίας της Επιτροπής για τη σχέση μεταξύ της διασφάλισης της εσωτερικής ασφάλειας και της τήρησης των διεθνών υποχρεώσεων και πράξεων περί προστασίας (COM (2001) 743 τελικό⁵).

Άρθρα 30 και 31: Τα άρθρα 30 και 31 (πρώην άρθρα 30 και 31) μαζί ορίζουν την προτεινόμενη κοινή προσέγγιση ως προς τις ασφαλείς χώρες καταγωγής. Η προσέγγιση δεν έχει μεταβληθεί, μολονότι το κείμενο έχει ελαφρώς αναδιατυπωθεί.

Άρθρο 32 : Το άρθρο 32 διευκρινίζει ότι μια αίτηση μπορεί μόνο να απορριφθεί επί της ουσίας σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία εάν πριν έχει αποδειχθεί ότι ο αιτών δεν έχει δικαιολογημένο φόβο δίωξης σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης. Αυτή η προσέγγιση απορρέει από τα συμπεράσματα του Συμβουλίου. Μια ορισμένη συμπεριφορά του αιτούντα μπορεί να δικαιολογήσει την απόρριψη σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία, εάν η υπόθεση είναι αβάσιμη. Ωστόσο, η ίδια η συμπεριφορά δεν μπορεί να οδηγήσει σε απόρριψη, διότι παρά τη συμπεριφορά του, ο αιτών μπορεί να είναι ακόμα πρόσφυγας.

Ταυτόχρονα, σύμφωνα με τις συζητήσεις στο Συμβούλιο για τη φύση της ταχείας διαδικασίας ορίστηκε ότι όλες οι εγγυήσεις που θεσπίζονται στο κεφάλαιο II της πρότασης εφαρμόζονται τώρα επίσης στην ταχεία διαδικασία. Με δεδομένη τη διαφορετική προσέγγιση στην έννοια της προδήλως αβάσιμης αί-

⁵ Βλέπε <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0743:FIN:EL:PDF>.

τησης και αυτή τη μείζονα αλλαγή στις διατάξεις του κεφαλαίου II, θεωρείται δικαιολογημένη η προσθήκη στον κατάλογο πέντε νέων λόγων.

Άρθρα 33 και 34: Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου προβλέπουν ότι για τις αιτήσεις ασύλου που υποβλήθηκαν μετά την απόρριψη προγενέστερης αίτησης από κράτος μέλος υπάρχει η δυνατότητα επεξεργασίας σε ειδικό πλαίσιο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ταχεία επεξεργασία των αιτήσεων αυτών (II.1.10). Τα προτεινόμενα άρθρα 33 και 34 αφήνουν στα κράτη μέλη την απόφαση για την πρόβλεψη ή όχι ειδικής διαδικασίας σε περίπτωση μεταγενέστερων αιτήσεων, αποτελούμενης από προκαταρκτική εξέταση ή για την πλήρωση ορισμένων κριτηρίων (εξέταση που μπορεί να συγκριθεί με την εξέταση παραδεκτού). Εάν πληρούνται τα κριτήρια τα κράτη μέλη πρέπει να προχωρήσουν σε περαιτέρω εξέταση της πρότασης σύμφωνα με τις προδιαγραφές της παρούσας οδηγίας όπως θεσπίζονται στο κεφάλαιο II (σε ορισμένα κράτη μέλη αναφέρεται ως «κίνηση νέας διαδικασίας»). Όπου τα κράτη μέλη προβλέπουν αυτή τη διαδικασία, πρέπει να τηρούνται οι προδιαγραφές που θεσπίζονται σε αυτά τα άρθρα. Η βασική ιδέα έγκειται στο γεγονός ότι τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τις προϋποθέσεις για την εξέταση της πρώτης αίτησης (βλέπε κεφάλαιο II) κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης, επιτρέποντας με αυτό τον τρόπο την ταχύτερη διαδικασία λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της αποβολής (βλέπε άρθρο 40 παράγραφος 3), εφόσον πληρούνται μερικοί όροι. Η ιδέα για τη διαδικασία προήλθε από την πρακτική στη Γερμανία. Τονίζεται ότι τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να θεσπίσουν αυτούς τους κανόνες και μπορούν να συνεχίζουν να εξετάζουν τις μεταγενέστερες αιτήσεις από προηγούμενους αιτούντες όπως κάθε αίτηση. Μερικά κράτη μέλη μπορεί ίσως να προτιμήσουν να δρουν με αυτό τον τρόπο και να απορρίπτουν τις μεταγενέστερες αιτήσεις από προηγούμενους αιτούντες ως αβάσιμες σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία, όταν πληρούνται οι απαραίτητοι όροι του άρθρου 30 παράγραφος 2 στοιχείο δ).

Άρθρο 35: Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σημειώθηκε ότι παραμένει εκκρεμές το θέμα εάν η οδηγία πρέπει να εφαρμόζεται στις αιτήσεις ασύλου που έγιναν στα σύνορα κράτους μέλους (II.1.6). Με βάση τις μεταγενέστερες διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη, προτείνεται ειδική προσέγγιση για τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν στα σύνορα. Το σημείο εκκίνησης αυτής της προσέγγισης έγκειται στην υπεροχή του εθνικού δικαίου και τη δυνατότητα διαφύλαξης των ειδικών εθνικών χαρακτηριστικών των διαδικασιών αυτών και των διοικητικών ρυθμίσεων.

Ωστόσο, καθώς η προσέγγιση αυτή επιτρέπει στα κράτη μέλη να ακολουθήσουν προδιαγραφές καλύτερες από τις κοινές διαδικαστικές προδιαγραφές, είναι απαραίτητη η εισαγωγή της λεγόμενης ρήτρας διατήρησης της ισχύουσας κατάστασης. Επομένως, τα κράτη μέλη που κατά τη στιγμή της έγκρισης διαθέτουν ήδη νομοθεσία για τις διαδικασίες στα σύνορα μπορούν να παρεκκλίνουν από τις ελάχιστες προδιαγραφές του κεφαλαίου II, εκτός από τις προδιαγραφές που αναφέρονται ρητά σε αυτό το άρθρο, αλλά τα υπόλοιπα κράτη μέλη δεν μπορούν. Αυτό το εξαιρετικό καθεστώς αποβλέπει σε μια (λεπτή) ισορροπία μεταξύ των αναγκών εκείνων των κρατών μελών για τη διατήρηση ειδικής διαδικασίας στα σύνορα και της προστασίας των βασικών εγγυήσεων που παρέχονται σε όλους τους αιτούντες άσυλο σε όλη την ΕΕ, ανεξάρτητα από τη φύση των εφαρμοστέων πρακτικών ρυθμίσεων στα κράτη μέλη.

Άρθρα 36 και 37 : Το πρώην άρθρο 26, που ασχολείται με το θέμα της ανάκλησης ή της ακύρωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα κατά την έννοια του στοιχείου 1 (δ) της πρώτης παραγράφου του άρθρου 63 της συνθήκης ΕΚ, μεταβάλλεται μόνο για να καλύψει την περίπτωση όπου ένα δικαστήριο ή άλλο όργανο και όχι η αποφαινόμενη αρχή αποφασίζει για την ανάκληση ή την ακύρωση.

Οι όροι «ανάκληση» ή «ακύρωση» προορίζονται να καλύψουν και την «παύση» του καθεστώτος του πρόσφυγα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV: Διαδικασίες προσφυγής

Άρθρο 38: Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου έδωσαν την κύρια κατεύθυνση για την πλήρη αναδιάρθρωση του κεφαλαίου για τις προσφυγές. Τα κράτη μέλη δεν δέχθηκαν το σημείο εκκίνησης της αρχικής πρότασης ότι το κοινοτικό δίκαιο για τις διαδικασίες ασύλου έπρεπε να προβλέπει σύστημα τριών επι-

πέδων, με προσφυγή σε όργανο επανεξέτασης, το χαρακτήρα του οποίου θα καθόριζαν τα κράτη μέλη, και με πρόσβαση σε περαιτέρω προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου για όλους τους αιτούντες στα κράτη μέλη. Επομένως, τα πρώην άρθρα 30 έως 40 είναι περιττά. Επιπλέον το κεφάλαιο για τις προσφυγές εκσυγχρονίστηκε και περιλαμβάνει πλέον μόνο τα ουσιώδη. Συνεπώς, οι διατάξεις για τις προθεσμίες στη λήψη αποφάσεων από τα όργανα επανεξέτασης και οι συνέπειες της μη συμμόρφωσης με το πρώην άρθρο 35, η κατ' επιλογή διαδικασία αυτόματης επανεξέτασης στο πρώην άρθρο 36, οι αναφορές στις ταχείες διαδικασίες για περιπτώσεις στα σύνορα στα πρώην άρθρα 34 παράγραφος 5 και 39 παράγραφος 4 καταργήθηκαν.

Η τροποποιημένη πρόταση περιορίζεται στην ανάπτυξη της αρχής του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου αντί για την αρχική «θεσμική» προσέγγιση. Η παρούσα πρόταση καθορίζει την αρχή στο άρθρο 34 παράγραφος 1 και την περιγράφει στις λουπές παραγράφους του άρθρου 34 και στα άλλα άρθρα του κεφαλαίου αυτού. Η έννοια του πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου εμπνέεται από το άρθρο 47 του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος με τη σειρά του βασίζεται στο άρθρο 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών. Το άρθρο 13 αναφέρεται σε «πραγματική προσφυγή ενώπιον εθνικής αρχής». Το άρθρο 47 του Χάρτη αναφέρεται σε ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο. Αυτό πρέπει να κατανοηθεί ως αναφορά σε δικαιοδοτικό όργανο. Το κοινοτικό δίκαιο προσφέρει μεγαλύτερη προστασία απ' ότι η προαναφερόμενη Ευρωπαϊκή Σύμβαση διότι εγγυάται το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου. Το Δικαστήριο ενέταξε την αρχή αυτή στη νομολογία του (Υπόθεση 222/84-Johnston κατά Chief Constable of the RUC και Υπόθεση 222/86 Unectef κατά Heylens). Σύμφωνα με το Δικαστήριο, η αρχή αυτή εφαρμόζεται επίσης στα κράτη μέλη όταν εκτελούν το κοινοτικό δίκαιο. Τα στοιχεία «ανεξάρτητο και αμερόληπτο» αποτελούν τυπικές προϋποθέσεις για την άσκηση πραγματικής προσφυγής και μπορεί να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνονται στην έννοια του «δικαστηρίου». Η νομολογία του Δικαστηρίου διακρίνει άλλες προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότητα της προσφυγής, όπως τη δυνατότητα επιβεβαίωσης ή ακύρωσης απόφασης.

Δεδομένης της επιλογής του Συμβουλίου να μην αναγκάσει τα κράτη μέλη να διαθέτουν σύστημα προσφυγής σε δύο επίπεδα στις υποθέσεις ασύλου και της προαναφερόμενης νομολογίας, φαίνεται ότι όπου υπάρχει μία μόνο προσφυγή, για παράδειγμα σε ορισμένες χώρες όσον αφορά τις προδήλως αβάσιμες ή απαράδεκτες αιτήσεις, πρέπει να υποβάλλεται ενώπιον δικαστηρίου. Υπό αυτή την έννοια, η Επιτροπή δεν μπορεί να ακολουθήσει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, που περιλάμβαναν τη δυνατότητα προσφυγής ενώπιον ενός «οιονεί δικαστικού οργάνου».

Η αρχή της πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διαθέτουν διοικητική αρχή υπεύθυνη για τη διοικητική προσφυγή που προηγείται της δικαστικής προσφυγής. Αυτό σημαίνει ότι η πραγματική προσφυγή μπορεί να περιλαμβάνει είτε δικαστική προσφυγή είτε διοικητική προσφυγή σε διοικητική αρχή που ακολουθείται από δικαστική προσφυγή. Ωστόσο, δεν χρειάζεται να διατυπωθούν τα παραπάνω στο ίδιο το κείμενο.

Η παράγραφος 2 προβλέπει ότι ανεξάρτητα από τη λήψη της απόφασης σύμφωνα με την τακτική ή την ταχεία διαδικασία, η πραγματική προσφυγή πρέπει να περιλαμβάνει πάντα τη δυνατότητα εξέτασης από το δικαστήριο τόσο πραγματικών όσο και νομικών ζητημάτων.

Η παράγραφος 3 διασφαλίζει ότι, όταν οι αρχές στα κράτη μέλη αρνούνται να κινήσουν εκ νέου την υπόθεση μετά την αναστολή της είναι δυνατή η δικαστική προσφυγή. Επίσης, πρέπει να είναι δυνατή η δικαστική προσφυγή κατά αποφάσεων που αφορούν τις προθεσμίες και την παράτασή τους σύμφωνα με το άρθρο 24. Η πρώτη παράγραφος περιλαμβάνει δικαίωμα δικαστικής προσφυγής κατά της άρνησης περαιτέρω εξέτασης μεταγενέστερης αίτησης σύμφωνα με το κεφάλαιο II όπως αναφέρεται στα άρθρα 33 και 34.

Άρθρα 39 και 40: Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου που καλούσαν για τη θεμελίωση επαρκούς διαφοροποίησης μεταξύ της τακτικής και ταχείας διαδικασίας, προτείνεται η πρόβλεψη χωριστών άρθρων για τη διοικητική προσφυγή και τη δικαστική προσφυγή κατά αποφάσεων που λαμβάνονται σύμφωνα με αυτές τις διαδικασίες.

Η μεγαλύτερη διάκριση μεταξύ της ταχείας και της τακτικής διαδικασίας προσφυγής έγκειται στο δικαίωμα διαμονής στο έδαφος, στις ζώνες διέλευσης αερολιμένων ή λιμένων ή στα σύνορα του σχετικού

κράτους μέλους κατά τη διάρκεια αναμονής της έκβασης της διοικητικής προσφυγής ή της δικαστικής προσφυγής (παρακάτω αναφέρεται : ανασταλτικό αποτέλεσμα). Εάν μια απόφαση ληφθεί σύμφωνα με την τακτική διαδικασία *τεκμαίρεται* ότι η διοικητική προσφυγή ή η δικαστική προσφυγή κατά της απόφασης θα έχει αυτόματα ανασταλτικό αποτέλεσμα (άρθρο 39 παράγραφος 1 αλλά τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από αυτό μόνο δυνάμει των νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων που ισχύουν την ημέρα έγκρισης της παρούσας οδηγίας). Μολονότι στις ταχείες διαδικασίες εφαρμόζεται το ίδιο τεκμήριο, δεν προτείνεται ρήτρα διατήρησης της ισχύουσας κατάστασης και οι διατάξεις απλώς απαιτούν από τα κράτη μέλη να θεσπίζουν στο εθνικό τους δίκαιο σε ποιες περιπτώσεις δεν υπάρχει ανασταλτικό αποτέλεσμα (άρθρο 40 παράγραφος 1).

Η άλλη διάκριση αφορά τις υποθέσεις στις οποίες μπορεί να γίνει εξαίρεση στον κανόνα ότι, όπου δεν υπάρχει (αυτόματο) ανασταλτικό αποτέλεσμα, πρέπει πριν από την απέλαση να εκδοθεί η απόφαση του δικαστηρίου επί αιτήματος χορήγησης ανασταλτικού αποτελέσματος σε μια ειδική ατομική υπόθεση. Αυτό απορρέει από το γεγονός ότι κατά τη διαδικασία λαμβάνονται διαφορετικές αποφάσεις. Οι αποφάσεις που αφορούν τις εξαιρέσεις στο άρθρο 40 παράγραφος 3 λαμβάνονται πάντα σύμφωνα με τις ταχείες διαδικασίες.

Άρθρο 41: Το άρθρο αυτό συγκεντρώνει και τροποποιεί το πρώην άρθρο 34 παράγραφοι 1 έως 4, και απαιτεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν εκ των προτέρων, για λόγους ασφάλειας του δικαίου, κανόνες για τις προθεσμίες και τις αρμοδιότητες των εθνικών δικαστηρίων ή των διοικητικών αρχών που είναι υπεύθυνες αντίστοιχα για τη δικαστική προσφυγή και τη διοικητική προσφυγή σύμφωνα με το νέο άρθρο 38. Έχει προστεθεί δεύτερη παράγραφος στο θέμα της ανάκλησης ή της υπαναχώρησης κατά τη διάρκεια των διαδικασιών προσφυγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V: Γενικές και τελικές διατάξεις

Άρθρο 42: Το πρώην άρθρο 41 για την εφαρμογή της οδηγίας χωρίς διακρίσεις τροποποιήθηκε για να ληφθεί υπόψη η διατύπωση του άρθρου 21 του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που διακηρύχθηκε επίσημα μετά την έγκριση της αρχικής πρότασης.

Άρθρο 43: Το πρώην άρθρο 42 για τις κυρώσεις δεν μεταβλήθηκε.

Άρθρο 44: Το πρώην άρθρο 43 που αφορά την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας δεν μεταβλήθηκε, εκτός από μερικές μικρές αλλαγές στη μορφή και τη συχνότητα υποβολής της έκθεσης. Σύμφωνα με τις τροπολογίες 8 και 101 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προτείνεται η τακτική υποβολή έκθεσης ανά δύο έτη που θα αφορά την εφαρμογή της οδηγίας. Η Επιτροπή στηρίζει αυτή την τροπολογία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα αποτελέσει προηγούμενο για όλη την κοινοτική νομοθεσία για το άσυλο. Εκτιμάται ότι η παρούσα οδηγία έχει ιδιαίτερη σημασία για το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου διότι οι διαδικαστικοί κανόνες προηγούνται και διέπουν την άσκηση των δικαιωμάτων βάσει της λοιπής κοινοτικής νομοθεσίας για το άσυλο, όπως την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών και των απάτριδων ως προσφύγων ή προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (COM (2001) 510 τελικό).

Άρθρο 45: Προστίθεται ένας κανόνας στην ανακοίνωση προς την Επιτροπή του κειμένου των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν τα κράτη μέλη στον τομέα ο οποίος διέπεται από την παρούσα οδηγία και τροποποιείται η προθεσμία μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο.

Άρθρα 46 και 47: Τα πρώην άρθρα 45 και 46 παραμένουν ως έχουν.

Παράρτημα I: Κατ' αρχήν το παράρτημα I τροποποιείται από τις τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (αριθμοί 102, 108, 110). Στη συνέχεια, το Συμβούλιο πρότεινε μερικές αλλαγές. Το αρχικό παράρτημα δεν λάμβανε υπόψη την περίπτωση όπου ένα κράτος μέλος έχει επικυρώσει τη Σύμβαση της Γενεύης αλλά δεν έχει ακόμα θεσπίσει τους κατάλληλους κανόνες. Εάν παρόλα ταύτα αυτή η χώρα τηρεί

σταθερά στην πράξη τις προδιαγραφές που θεσπίζονται στη Σύμβαση της Γενεύης, όσον αφορά τα πρόσωπα που χρήζουν διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την έννοια της εν λόγω Σύμβασης, όπως βεβαιώνεται από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, η χώρα πρέπει να μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα.

Ως προς το μέρος II του παραρτήματος I, προστίθεται κείμενο για να θεσπιστεί ρητά στην οδηγία ότι, για εκείνα τα κράτη μέλη που αξιολογούν ανάλογα με την περίπτωση την ασφάλεια μιας τρίτης χώρας και όχι με καθορισμό βάσει καταλόγου, δεν χρειάζεται η αιτιολόγηση της ατομικής απόφασης με τον γενικό και δημόσιο τρόπο που περιγράφεται στο μέρος αυτό του παραρτήματος. Μια παρόμοια διάταξη προστίθεται στο μέρος II του παραρτήματος II.

Παράρτημα II: Οι αλλαγές (αντί του «*τηρεί γενικά*» τίθεται «*τηρεί συστηματικά*» και αντί για «*όργανα*» τίθεται «*δομή*») απορρέουν από την τροπολογία 111 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

**Τροποποιημένη πρόταση
ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη
χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη :

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 63, σημείο 1, στοιχείο δ), την πρόταση της Επιτροπής⁶,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁷,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁸,

Εκτιμώντας τα εξής :

1) Η κοινή πολιτική ασύλου, που περιλαμβάνει ένα κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ανοικτού σε εκείνους οι οποίοι, αναγκασμένοι από τις περιστάσεις, ζητούν νόμιμη προστασία στην Κοινότητα.

2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά την ειδική σύνοδο που πραγματοποίησε στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, συμφώνησε να εργαστεί για τη θέσπιση ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος για το άσυλο, που θα βασίζεται στην πλήρη και συνολική εφαρμογή της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, όπως συμπληρώθηκε με το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, ώστε να τηρηθεί η αρχή της μη επαναπροώθησης και να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν αποστέλλεται πίσω εκεί όπου θα υποστεί διώξεις.

3) Στα συμπεράσματα του Τάμπερε προβλέπεται ότι το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο θα πρέπει να περιλαμβάνει βραχυπρόθεσμα τη θέσπιση κοινών κανόνων για δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες σχετικά με το άσυλο στα κράτη μέλη και πιο μακροπρόθεσμα κοινοτικούς κανόνες που θα οδηγήσουν σε μια κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

4) Η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα στα κράτη μέλη αποτελεί ως εκ τούτου ένα πρώτο μέτρο για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο, με την επιφύλαξη της λήψης οποιωνδήποτε άλλων μέτρων στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 63, σημείου 1, στοιχείου δ) της συνθήκης ή του στόχου για μια κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο που περιλαμβάνεται στα συμπεράσματα του Τάμπερε.

5) Ο κύριος στόχος αυτής της οδηγίας έγκειται στην εισαγωγή ελάχιστου πλαισίου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα όσον αφορά τις διαδικασίες για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα, που διασφαλίζει ότι κανένα κράτος μέλος δεν απελαύνει ή επιστρέφει αιτούντα άσυλο με οποιοδήποτε τρόπο στα σύνορα εδαφών όπου μπορεί να απειλούνται η ζωή ή η ελευθερία του λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων.

6) Για τη διασφάλιση αυτού του στόχου, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα της 7ης Δεκεμβρίου 2001 (όπως αναθεωρήθηκαν στις 18 Δεκεμβρίου 2001) τονίζουν την ανάγκη διατάξεων που θα διασφαλίζουν ότι παρέχονται στους αιτούντες άσυλο σημαντικές εγγυήσεις όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και ότι οι αποφάσεις έχουν την καλύτερη ποιότητα, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο ο σκοπός της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών. Επίσης, οι εν λόγω διατάξεις πρέπει να καθορίζουν τις ελάχιστες προδιαγραφές της τακτικής διαδικασίας και να καθιστούν δυνατή την έγκριση ή τη διατήρηση των ταχειών διαδικασιών και να επιτρέπουν την επαρκή διαφοροποίηση μεταξύ αυτών των ειδών διαδικασιών.

7) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που εξαγγέλλονται, ιδίως, στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου. Ειδικότερα, η παρούσα οδηγία αποβλέπει στη διασφάλιση του πλήρους σεβασμού της ανθρωπι-

⁶EE C [...], [...], σ. [...].

⁷EE C [...], [...], σ. [...].

⁸EE C [...], [...], σ. [...].

νης αξιοπρέπειας, του δικαιώματος ασύλου των αιτούντων άσυλο και των εξαρτώμενων από αυτούς, καθώς επίσης της παροχής προστασίας σε περίπτωση απομάκρυνσης, απέλασης ή έκδοσης, με την προαγωγή της εφαρμογής των άρθρων 1, 18 και 19 του Χάρτη.

8) Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν πρέπει να θίγει τις υφιστάμενες διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών με βάση τα νομικά κείμενα περί δικαιωμάτων του ανθρώπου.

9) Η παρούσα οδηγία ισχύει με την επιφύλαξη του πρωτοκόλλου σχετικά με το δικαίωμα ασύλου των υπηκόων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

10) Οι διαδικασίες σχετικά με το άσυλο δεν θα πρέπει να είναι τόσο μακρές και παρατεταμένες, ώστε τα πρόσωπα που χρειάζονται διεθνή προστασία να μην είναι υποχρεωμένα να διανύουν μια μακρά περίοδο αβεβαιότητας μέχρις ότου κριθεί η περίπτωση τους, και τα πρόσωπα που δεν έχουν καμία ανάγκη προστασίας, αλλά τα οποία επιθυμούν να παραμείνουν στο έδαφος των κρατών μελών, να μην θεωρούν την αίτηση χορήγησης ασύλου ως μέσο παράτασης της παραμονής επί πολλά έτη. Ταυτόχρονα, οι διαδικασίες σχετικά με το άσυλο θα πρέπει να περιέχουν αναγκαίες εγγυήσεις για τον προσδιορισμό εκείνων που πράγματι χρειάζονται προστασία.

11) Οι ελάχιστες προδιαγραφές που διατυπώνονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει επομένως να παρέχουν τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν ένα απλό και γρήγορο σύστημα για τη σύντομη και ορθή διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις και τα συντάγματα των κρατών μελών.

12) Ένα απλό και γρήγορο σύστημα για τις διαδικασίες που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη θα μπορούσε να συνίσταται, υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης των αναγκαίων εγγυήσεων, σε μία προσφυγή στο δικαστήριο κατά της απόφασης.

13) Προκειμένου να γίνει νομότυπη αναγνώριση των προσώπων εκείνων που χρειάζονται προστασία ως πρόσφυγες κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης, πρέπει στις αναγκαίες εγγυήσεις να περιλαμβάνεται η εξασφάλιση σε κάθε αιτούντα αποτελεσματικής πρόσβασης στις διαδικασίες, η εξασφάλιση ευκαιρίας να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές για την έκθεση των πραγματικών δεδομένων που σχετίζονται με την περίπτωση του, καθώς και επαρκείς διαδικαστικές εγγυήσεις για την παρακολούθηση της υπόθεσής του σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

14) Αφετέρου, για να υπάρχει ένα σύστημα ταχείας αναγνώρισης των αιτούντων που χρειάζονται προστασία ως πρόσφυγες κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης, θα πρέπει να προβλέπεται η εφαρμογή από τα κράτη μέλη ταχείων διαδικασιών για την διεκπεραίωση με σαφή και προκαθορισμένα κριτήρια, διαφόρων κατηγοριών αιτήσεων, συμπεριλαμβανομένων αιτήσεων για τις οποίες δεν απαιτείται η εξέταση επί της ουσίας, εκείνων που φαίνονται προδήλως αβάσιμες, των μεταγενέστερων αιτήσεων που δεν περιλαμβάνουν νέα αποδεικτικά στοιχεία ή επιχειρήματα και αιτήσεων προσώπων των οποίων το δικαίωμα εισόδου στο έδαφος κράτους μέλους υπόκειται σε εξέταση.

15) Είναι ουσιώδες οι ταχείες διαδικασίες να περιλαμβάνουν τις αναγκαίες εγγυήσεις ώστε να εξλειφθούν οι προϋπάρχουσες αμφιβολίες της αποφαινόμενης για το καθεστώς αρχής προκειμένου να μπορούν ακόμα να προσδιοριστούν εκείνοι που πράγματι χρειάζονται προστασία. Επομένως, πρέπει να περιλαμβάνουν, κατ' αρχή, τις ίδιες ελάχιστες διαδικαστικές εγγυήσεις και προϋποθέσεις όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, όπως οι τακτικές διαδικασίες, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για τους σκοπούς της ειδικής διαδικασίας. Επομένως, οι προδιαγραφές που αφορούν διαδικασίες για την εξέταση μεταγενέστερων αιτήσεων που δεν περιλαμβάνουν νέα αποδεικτικά στοιχεία ή επιχειρήματα, και οι διαδικασίες με τις οποίες λαμβάνεται απόφαση για το δικαίωμα εισόδου ενός αιτούντα άσυλο είναι ανάλογες με τον ειδικό στόχο των διαδικασιών αυτών.

16) Ως ελάχιστες διαδικαστικές προδιαγραφές για όλους τους αιτούντες άσυλο σε όλες τις διαδικασίες πρέπει να εξετάζονται, μεταξύ άλλων η πρόσβαση στη διαδικασία, το δικαίωμα διαμονής εκκρεμούσης της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής, η πρόσβαση στις υπηρεσίες διερμηνέα για να εκθέσουν τους ισχυρισμούς τους κατά τη διάρκεια συνέντευξης με τις αρχές, η ευκαιρία επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή με κάθε άλλη οργάνωση που εργάζεται εξ ονόματός της, το δικαίωμα δέουσας κοινοποίησης της απόφασης, η αιτιολόγηση τόσο ως προς τα πραγματικά όσο και τα νομικά ζητήματα, η δυνατότητα διαβούλευσης με δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο και το δικαίωμα ενημέρωσης για τη νομική τους θέση σε καθοριστικές στιγμές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, σε γλώσ-

σα την οποία ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν.

17) Επιπλέον, ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις θα πρέπει να προβλέπονται για πρόσωπα με ειδικές ανάγκες, όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι.

18) Οι ελάχιστες προδιαγραφές όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε όλες τις διαδικασίες πρέπει να έγκεινται στο γεγονός ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση τα πραγματικά δεδομένα από αρμόδιες αρχές στον τομέα του ασύλου και των θεμάτων των προσφύγων.

19) Οι αποφάσεις που λαμβάνονται επί αίτησης ασύλου πρέπει να υπόκεινται σε δικαστική προσφυγή που αποτελείται από εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων ενώπιον δικαστηρίου. Ο αιτών δικαιούται να μην απελαθεί μέχρι να αποφασίσει το δικαστήριο για το δικαίωμα παραμονής του εκκρεμούσης της έκβασης της δικαστικής του προσφυγής, εκτός από συγκεκριμένες περιπτώσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, ιδίως για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

20) Η οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών⁹ πρέπει να εφαρμόζεται στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που γίνεται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Η οδηγία 95/46/ΕΚ πρέπει να εφαρμόζεται επίσης στη διαβίβαση δεδομένων από τα κράτη μέλη στην Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες κατά την άσκηση των καθηκόντων της σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης. Η διαβίβαση αυτή εξαρτάται από τον χαρακτηρισμό του επιπέδου προστασίας των προσωπικών δεδομένων στην Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ως ικανοποιητικού.

21) Από την ίδια τη φύση τους οι ελάχιστες προδιαγραφές επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ή να διατηρούν περισσότερο ευνοϊκές διατάξεις για τα πρόσωπα που ζητούν διεθνή προστασία από ένα κράτος μέλος, εφόσον η σχετική αίτηση θεωρείται ότι θεμελιώνεται στο γεγονός ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είναι πρόσφυγας κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης.

22) Σύμφωνα με αυτό το πνεύμα, πρέπει να ενθαρρύνονται τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας σε διαδικασίες για τη λήψη αποφάσεων επί αιτήσεων παροχής άλλων μορφών προστασίας εκτός από εκείνη που απορρέει από τη σύμβαση της Γενεύης για πρόσωπα που διαπιστώνεται ότι δεν είναι πρόσφυγες, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της οδηγίας του Συμβουλίου .../... [Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για τον χαρακτηρισμό και το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών και απάτριδων προσώπων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους].

23) Τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέψουν κυρώσεις για τις περιπτώσεις παράβασης των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

24) Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να αξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τα δύο έτη.

25) Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 5 της συνθήκης, οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης και συγκεκριμένα η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα, είναι αδύνατο να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη. Δύνανται συνεπώς, λόγω των διαστάσεων και των αποτελεσμάτων της δράσης αυτής, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο. Η παρούσα οδηγία περιορίζεται στο ελάχιστο απαιτούμενο για την επίτευξη αυτών των στόχων και δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για το σκοπό αυτό.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ :

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: Γενικές διατάξεις

Σκοπός

Άρθρο 1. - Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών σχετικά με τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

⁹ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ.31

Ορισμοί

Άρθρο 2. - Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοείται ως :

α) «Σύμβαση της Γενεύης», η σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων που υπογράφηκε στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951, όπως συμπληρώθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967·

β) «αίτηση για άσυλο», η αίτηση που γίνεται από πρόσωπο η οποία θεωρείται ως αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας από κράτος μέλος σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης. Κάθε αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας τεκμαίρεται ότι αποτελεί αίτηση για άσυλο εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος ζητά ρητά άλλο είδος προστασίας που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής αίτησης·

γ) «αιτών» ή «αιτών άσυλο», το πρόσωπο το οποίο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο για την οποία δεν έχει ακόμα εκδοθεί τελική απόφαση·

δ) «τελική απόφαση», η απόφαση έναντι της οποίας έχουν εξαντληθεί όλες οι δυνατές προσφυγές που προβλέπει η παρούσα οδηγία·

ε) «αποφαινόμενη αρχή», κάθε οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κράτους μέλους υπεύθυνη για την εξέταση των αιτήσεων για άσυλο και αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων σε πρώτο βαθμό στις εν λόγω υποθέσεις·

στ) «πρόσφυγας», το πρόσωπο που πληρεί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης Γενεύης όπως καθορίστηκε στην οδηγία του Συμβουλίου .../ ... [Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για τον χαρακτηρισμό και το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών και απάτριδων προσώπων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους]·

ζ) «καθεστώς πρόσφυγα», το καθεστώς που χορηγεί ένα κράτος μέλος σε πρόσωπο που είναι πρόσφυγας και γίνεται δεκτό υπό την ιδιότητα αυτή στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους·

η) «ασυνόδευτος ανήλικος», πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών που εισέρχεται στο έδαφος των κρατών μελών χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο ο οποίος έχει την ευθύνη του δυνάμει του νόμου ή του εθνικού δικαίου και για όσο χρονικό διάστημα δεν τελεί πρακτικώς υπό την επιμέλεια αυτού ή ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στο έδαφος των κρατών μελών·

θ) «εκπρόσωπος», το πρόσωπο ή η οργάνωση που εκπροσωπεί τον ασυνόδευτο ανήλικο ως νόμιμος κηδεμόνας, μια εθνική οργάνωση που είναι υπεύθυνη για την επιμέλεια και την εν γένει ευημερία του ανηλίκου ή κάθε άλλος κατάλληλος εκπρόσωπος που έχει οριστεί για την προάσπιση των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού·

ι) «κράτηση», ο περιορισμός από το κράτος μέλος ενός αιτούντα άσυλο σε ειδικό χώρο, όπου η ελευθερία κίνησής του περιορίζεται σημαντικά·

κ) «ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα», η απόφαση της αρμόδιας αρχής να ανακαλέσει το καθεστώς πρόσφυγα από ένα πρόσωπο με βάση το άρθρο 1 σημείο Γ της σύμβασης της Γενεύης, ή το άρθρο 33 παράγραφος 2 της σύμβασης της Γενεύης·

λ) «ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα», η απόφαση της αρμόδιας αρχής να ακυρώσει το καθεστώς πρόσφυγα προσώπου με το σκεπτικό ότι από τις συνθήκες προκύπτει ότι το πρόσωπο αυτό δεν θα έπρεπε ποτέ να έχει αναγνωριστεί αρχικά ως πρόσφυγας·

μ) «παραμονή στο έδαφος κράτους μέλους», η παραμονή στα σύνορα, στις ζώνες διέλευσης αερολιμένων ή λιμένων ή στο έδαφος κράτους μέλους στο οποίο υποβλήθηκε ή εξετάζεται η αίτηση ασύλου.

Πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 3.- 1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλες τις αιτήσεις ασύλου που υποβάλλονται στα σύνορα, στις ζώνες διέλευσης αερολιμένων ή λιμένων ή στο έδαφος των κρατών μελών.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις αιτήσεις για χορήγηση διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται σε διπλωματικές ή προξενικές αντιπροσωπεΐες των κρατών μελών.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας σε διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων παροχής άλλων μορφών προστασίας εκτός από εκείνη που απορρέει από τη σύμβαση της Γενεύης για πρόσωπα που διαπιστώνεται ότι δεν είναι πρόσφυγες.

Ευνοϊκότερες διατάξεις

Άρθρο 4.- Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ περισσότερο ευνοϊκές προδιαγραφές (ρυθμίσεις) για τις διαδικασίες με τις οποίες χορηγείται και ανακαλείται το καθεστώς του πρόσφυγα, υπό την προϋπόθεση ότι οι προδιαγραφές (ρυθμίσεις) αυτές συνάδουν με την παρούσα οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II: Βασικές αρχές και εγγυήσεις

Πρόσβαση στη διαδικασία

Άρθρο 5.- 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτήσεις ασύλου να μην απορρίπτονται ούτε να αποκλείεται η εξέτασή τους μόνο διότι δεν υποβλήθηκαν το ταχύτερο δυνατόν.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν την αυτοπρόσωπη υποβολή των αιτήσεων ασύλου.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε κάθε ενήλικος να έχει το δικαίωμα να υποβάλει ο ίδιος χωριστή αίτηση ασύλου.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν με νομοθετική διάταξη:

(α) τις περιπτώσεις όπου ένας ανήλικος δεν μπορεί να υποβάλει ο ίδιος αίτηση και στις οποίες η αίτησή του θα υποβληθεί από άλλο πρόσωπο εξ' ονόματός του·

(β) τις περιπτώσεις στις οποίες η αίτηση του ασυνόδευτου ανήλικου πρέπει να κατατεθεί από εκπρόσωπο όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 1.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν με νομοθετική διάταξη ότι ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση εξ ονόματος των εξαρτώμενων από αυτόν, συμπεριλαμβανομένων των ανηλίκων. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εξαρτώμενοι ενήλικοι και οι εξαρτώμενοι ανήλικοι που δεν καλύπτονται από το στοιχείο (α) της παραγράφου 3 να συναινούν στην υποβολή της αίτησης εξ' ονόματός τους, ή εάν αυτό δεν ισχύει οι εξαρτώμενοι να έχουν την ευκαιρία να υποβάλουν οι ίδιοι την αίτησή τους.

Όταν ο εξαρτώμενος υποβάλει ο ίδιος αίτηση αφού πριν είχε συναινέσει στην υποβολή της αίτησης εξ' ονόματός του, η μεταγενέστερη αίτηση μπορεί να απορριφθεί βάσει της αίτησης που υπεβλήθη εξ' ονόματός του.

5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία να κινούνται το ταχύτερο δυνατόν.

6. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε :

α) όλες οι σχετικές αρχές, στις οποίες ενδέχεται να απευθυνθεί ο αιτών στα σύνορα ή στο έδαφος κράτους μέλους, να έχουν οδηγίες για την διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου, μεταξύ άλλων οδηγίες σχετικά με τη διαβίβαση των αιτήσεων και όλων των συναφών πληροφοριών στην αρμόδια αρχή για εξέταση·

β) το προσωπικό των αρχών αυτών να έχει λάβει την απαραίτητη κατάρτιση για να αναγνωρίζει μια αίτηση ασύλου και να την διαβιβάζει περαιτέρω σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές.

Δικαίωμα παραμονής εκκρεμούσης της εξέτασης της αίτησης

Άρθρο 6.- 1. Στους αιτούντες άσυλο επιτρέπεται να παραμείνουν στο έδαφος κράτους μέλους μέχρις ότου η αποφαινόμενη αρχή λάβει την απόφασή της.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν μόνο να θεσπίζουν εξαίρεση, όταν σύμφωνα με τα άρθρα 33 και 34, η μεταγενέστερη αίτηση δεν θα εξετασθεί περαιτέρω.

Προϋποθέσεις για την εξέταση των αιτήσεων

Άρθρο 7.- 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αποφάσεις της αποφαινόμενης αρχής για τις αιτήσεις παροχής ασύλου να λαμβάνονται μετά την δέουσα εξέταση. Για το σκοπό αυτό τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε :

α) οι αιτήσεις να εξετάζονται και οι αποφάσεις να λαμβάνονται σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα·

β) να λαμβάνουν συγκεκριμένες και ακριβείς πληροφορίες από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, ως προς τη γενική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των αιτούντων άσυλο και όπου χρειάζεται στις

χώρες μέσω των οποίων διήλθαν και να προβλέπουν την πρόσβαση του προσωπικού που είναι υπεύθυνο για την εξέταση των αιτήσεων και τη λήψη των αποφάσεων στις εν λόγω πληροφορίες·

γ) το προσωπικό που εξετάζει αιτήσεις και λαμβάνει αποφάσεις να έχει τις δέουσες γνώσεις όσον αφορά τις συναφείς προδιαγραφές που εφαρμόζονται στον τομέα του δικαίου για το άσυλο και τους πρόσφυγες.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρχές που αναφέρονται στο κεφάλαιο IV να έχουν πρόσβαση στις γενικές πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β), που είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Προϋποθέσεις για τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή

Άρθρο 8.- 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αποφάσεις για τις αιτήσεις ασύλου να δίδονται γραπτώς.

2. Επίσης, μεριμνούν ώστε εάν απορριφθεί αίτηση, πρέπει να αναφέρονται στην απόφαση οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι και να δίδονται γραπτώς πληροφορίες για τις δυνατότητες προσφυγής κατά αρνητικής απόφασης.

Εγγυήσεις για τους αιτούντες άσυλο

Άρθρο 9.- 1. Τα κράτη μέλη, τηρώντας τις διαδικασίες που προβλέπονται στο κεφάλαιο III της παρούσας οδηγίας, μεριμνούν ώστε να παρέχονται σε όλους τους αιτούντες άσυλο οι ακόλουθες εγγυήσεις :

(α) να ενημερώνονται για τη διαδικασία που ακολουθείται και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους κατά τη διαδικασία, σε γλώσσα την οποία ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν. Οι πληροφορίες τους δίδονται εγκαίρως ώστε να μπορέσουν να ασκήσουν τα δικαιώματα που εγγυάται η παρούσα οδηγία και να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που περιγράφονται στα άρθρα 16 και 20 παράγραφος 1·

(β) να τους παρέχονται υπηρεσίες διερμηνέα, όταν αυτό είναι εύλογο, για να εκθέσουν τους ισχυρισμούς τους (την περίπτωση τους) στις αρμόδιες αρχές. Τα κράτη μέλη θεωρούν εύλογο να παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες εάν η αποφαινόμενη αρχή καλεί τον αιτούντα σε συνέντευξη πριν την λήψη απόφασης για την αίτηση. Σε αυτή την περίπτωση και σε άλλες περιπτώσεις όπου οι αρμόδιες αρχές καλούν διερμηνέα, οι υπηρεσίες αυτές αμείβονται από το Δημόσιο·

(γ) να μην στερούνται της ευκαιρίας να επικοινωνούν με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, ή κάθε άλλη οργάνωση που εργάζεται εξ' ονόματος της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στο έδαφος των κρατών μελών βάσει συμφωνίας με το εν λόγω κράτος μέλος·

(δ) να τους κοινοποιείται σε εύλογο χρόνο και με τον δέοντα τρόπο η απόφαση της αποφαινόμενης αρχής για την αίτηση ασύλου. Εάν ένας δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος εκπροσωπεί νομίμως τον αιτούντα, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να κοινοποιήσουν την απόφαση σε αυτόν αντί για τον αιτούντα άσυλο·

(ε) να ενημερώνονται για την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής σε γλώσσα που ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν εάν δεν τους συνδράμει ή εκπροσωπεί δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος. Η παρεχόμενη ενημέρωση περιλαμβάνει πληροφορίες για τη δυνατότητα προσφυγής κατά αρνητικής απόφασης.

2. Κάθε ενήλικος μεταξύ των εξαρτώμενων που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 ενημερώνεται κατ' ιδίαν για τη δυνατότητα παροχής πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές σχετικά με την αίτηση ασύλου πριν τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή.

Τα κράτη μέλη, τηρώντας τις διαδικασίες που προβλέπονται στο κεφάλαιο IV, μεριμνούν ώστε όλοι οι αιτούντες άσυλο να απολαμβάνουν των εγγυήσεων που απαριθμούνται στην παράγραφο 1 στοιχεία (β), (γ) και (δ).

Πρόσωπα που καλούνται σε προσωπική συνέντευξη

Άρθρο 10.- 1. Πριν από τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή, πρέπει να παρέχεται στον αιτούντα άσυλο η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης σχετικά με την αίτησή του για άσυλο με τον αρμόδιο για τη διεξαγωγή ανάλογων συνεντεύξεων βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι δεν χρειάζεται να κληθούν σε συνέντευξη ανή-

λικοί κάτω από μια ορισμένη ηλικία.

1. Η προσωπική συνέντευξη μπορεί να παραληφθεί, όταν βάσει ατομικής αξιολόγησης :

α) η αποφαινόμενη αρχή μπορεί να λάβει θετική απόφαση δυνάμει των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων·

β) η αρμόδια αρχή θεωρεί ότι ο αιτών δεν είναι σε θέση ή δεν μπορεί για λόγους που οφείλονται σε μόνιμες καταστάσεις, ανεξάρτητες της βούλησής του, να συμμετάσχει σε συνέντευξη. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν βεβαίωση ιατρού ή ψυχολόγου·

γ) η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να παράσχει διερμηνέα σύμφωνα με το σημείο (β) του άρθρου 11 παράγραφος 2 εντός εύλογου χρονικού διαστήματος·

δ) η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να διεξαγάγει τη συνέντευξη, διότι ο αιτών δεν συμμορφώθηκε με την πρόκληση παράστασης χωρίς εύλογη αιτία.

2. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 και στα σημεία (β), (γ) και (δ) της παραγράφου 2, προσφέρεται στον αιτούντα η ευκαιρία, πριν τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή, να υποβάλει παρατηρήσεις αντί για προσωπική συνέντευξη, όπου αρμόζει με τη συνδρομή δικηγόρου ή νομικού συμβούλου ή/και στην περίπτωση ανηλίκου με εκπρόσωπο.

Εάν ο αιτών δεν μπορεί να συμμετάσχει σε συνέντευξη διότι η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να παράσχει διερμηνέα σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο (β) του άρθρου 11 εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, τα κράτη μέλη παρέχουν, δωρεάν, συνδρομή από δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο ή/και στην περίπτωση ασυνόδευτου ανηλίκου εκπρόσωπο, πριν τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή, για να υποβάλει παρατηρήσεις εκ μέρους του αιτούντα αντί για προσωπική συνέντευξη.

3. Το γεγονός ότι δεν διεξήχθη προσωπική συνέντευξη βάσει των λόγων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και δεν ελήφθησαν παρατηρήσεις σύμφωνα με την παράγραφο 3, δεν εμποδίζει την αποφαινόμενη αρχή να αποφασίσει επί της αίτησης ασύλου.

Η έλλειψη προσωπικής συνέντευξης βάσει των λόγων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 ή 3 δεν επιδρά δυσμενώς από μόνη της στην απόφαση της αποφαινόμενης αρχής.

Προϋποθέσεις της προσωπικής συνέντευξης

Άρθρο 11.- 1. Η προσωπική συνέντευξη κατά κανόνα γίνεται χωρίς την παρουσία μελών της οικογένειας.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι οι προσωπικές συνεντεύξεις διεξάγονται σε συνθήκες, που επιτρέπουν στους αιτούντες να παρουσιάσουν διεξοδικά τους λόγους των αιτήσεών τους. Για αυτό το σκοπό, τα κράτη μέλη :

α) όταν διορίζουν το πρόσωπο που διεξαγάγει τη συνέντευξη και τον διερμηνέα, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να συνεκτιμήσουν τις προσωπικές ή γενικές συνθήκες που αφορούν την αίτηση, συμπεριλαμβανομένων και της πολιτιστικής καταγωγής ή ευαισθησίας του αιτούντα, στο μέτρο που είναι δυνατό να γίνει αυτό εκ των προτέρων και που η αρμόδια αρχή είναι ενήμερη για τις συνθήκες αυτές.

β) επιλέγουν διερμηνέα ο οποίος είναι ικανός να εξασφαλίσει τη δέουσα επικοινωνία μεταξύ του αιτούντα και του προσώπου που διεξαγάγει τη συνέντευξη. Δεν είναι απαραίτητο η επικοινωνία να διενεργείται στη γλώσσα που προτιμά ο αιτών άσυλο εάν υπάρχει άλλη γλώσσα την οποία ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί.

Καθεστώς των πρακτικών της προσωπικής συνέντευξης στη διαδικασία

Άρθρο 12.- 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να τηρούνται πρακτικά για κάθε προσωπική συνέντευξη.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν έγκαιρη πρόσβαση στα πρακτικά της προσωπικής συνέντευξης στην οποία βασίζεται ή θα βασισθεί η απόφαση.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν την έγκριση του αιτούντα ως προς το περιεχόμενο των πρακτικών της προσωπικής συνέντευξης.

Σε αυτές τις περιπτώσεις τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αιτών να έχει την ευκαιρία να ζητήσει ή να προτείνει διορθώσεις των μεταφραστικών σφαλμάτων ή παρανοήσεων που εμφανίζονται στα πρακτικά.

Η άρνηση του αιτούντα να εγκρίνει το περιεχόμενο των πρακτικών της προσωπικής συνέντευξης δεν εμποδίζει την αποφαινόμενη αρχή να λάβει απόφαση επί της αίτησής του.

Δικαίωμα στη νομική συνδρομή και εκπροσώπηση

Άρθρο 13.- 1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους αιτούντες άσυλο τη δυνατότητα να συμβουλευθούν κατά τρόπο αποτελεσματικό δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο σε θέματα σχετικά με τις αιτήσεις ασύλου τους σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, ακόμα και μετά από αρνητική απόφαση.

2. Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να παρέχεται, κατόπιν αιτήματος, δωρεάν νομική συνδρομή, υπό τους όρους της παραγράφου αυτής.

Τα κράτη μέλη :

α) μπορούν να επιλέξουν να χορηγούν δωρεάν νομική συνδρομή μόνο σε αυτούς που δεν έχουν επαρκείς πόρους και στο μέτρο που η συνδρομή αυτή είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής πρόσβασής τους στη δικαιοσύνη·

β) μπορούν να περιορίσουν τη δωρεάν νομική συνδρομή στους δικηγόρους ή νομικούς συμβούλους που καθορίζονται ειδικά από το εθνικό δίκαιο για να συνδράμουν ή/και να εκπροσωπούν τους αιτούντες άσυλο.

Δικαιώματα του δικηγόρου ή νομικού συμβούλου

Άρθρο 14. - 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος που συνδράμει ή εκπροσωπεί αιτούντα άσυλο σύμφωνα με τους όρους του εθνικού δικαίου να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες του φακέλου του αιτούντα, που είναι πιθανό ότι θα εξετασθούν από τις αρχές που αναφέρονται στο κεφάλαιο IV.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος που συνδράμει ή εκπροσωπεί τον αιτούντα άσυλο να έχει πρόσβαση σε κλειστές ζώνες για να επισκέπτεται τον αιτούντα. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν τη δυνατότητα επισκέψεων στους αιτούντες σε κλειστές ζώνες μόνο όταν οι εν λόγω περιορισμοί είναι, δυνάμει εθνικών νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων, αντικειμενικά απαραίτητοι για την ασφάλεια της ζώνης ή για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εξέτασης της αίτησης, υπό τον όρο ότι η πρόσβαση από τον δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο δεν περιορίζεται υπερβολικά ούτε καθίσταται αδύνατη.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος, που συνδράμει ή εκπροσωπεί αιτούντα άσυλο, να ενημερώνεται εγκαίρως για τον χρόνο και τόπο της προσωπικής συνέντευξης του αιτούντα όπως προβλέπεται στα άρθρα 10, 11 και 12 και να μπορεί να συμμετάσχει σε αυτή.

Τα κράτη μέλη προβλέπουν κανόνες για την παράσταση των δικηγόρων ή νομικών συμβούλων σε όλες τις άλλες συνεντεύξεις της διαδικασίας, με την επιφύλαξη του παρόντος άρθρου ή του άρθρου 15 παράγραφος 1 στοιχείο (β).

Εγγυήσεις για τους ασυνόδετους ανήλικους

Άρθρο 15.- 1. Για όλες τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία και με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 10 και 12, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να παρέχονται σε όλους τους ασυνόδετους ανήλικους οι ακόλουθες εγγυήσεις :

α) να διορίζεται το ταχύτερο δυνατό, εκπρόσωπος για να τους εκπροσωπεί ή/και να τους συνδράμει κατά την εξέταση της αίτησης·

β) να παρέχεται η ευκαιρία στον εκπρόσωπο να τους βοηθά στην προετοιμασία της προσωπικής συνέντευξης. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στον εκπρόσωπο να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη και να υποβάλλει ερωτήσεις ή παρατηρήσεις.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε :

εάν ένας ασυνόδετος ανήλικος έχει προσωπική συνέντευξη για την αίτηση ασύλου του, όπως ορίζεται στα άρθρα 10, 11 και 12,

α) η συνέντευξη να διεξάγεται από πρόσωπο που έχει τις απαραίτητες γνώσεις για τις ειδικές ανάγκες των ανηλίκων·

β) ένας υπάλληλος που είναι καταρτισμένος σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ανηλίκων να λαμβάνει την απόφαση επί της αίτησης του ασυνόδετου ανήλικου.

3. Τα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν ιατρικές εξετάσεις για τον προσδιορισμό της ηλικίας των ασυνόδετων ανηλίκων μεριμνούν ώστε :

α) οι ασυνόδετοι ανήλικοι να ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησης άσυλου τους, και σε γλώσσα την οποία ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν, σχετικά με τη δυνατότητα προσδιορισμού της ηλικίας με ιατρική εξέταση·

β) η απόφαση απόρριψης αίτησης άσυλου ασυνόδετου ανήλικου που αρνήθηκε να υποβληθεί σε αυτή την ιατρική εξέταση να μην βασίζεται μόνο στην άρνηση αυτή.

Απόδειξη των πραγματικών δεδομένων στη διαδικασία

Άρθρο 16.- 1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να επιτρέψουν στον αιτούντα άσυλο να συμμορφωθεί με την υποχρέωση συνεργασίας, προκειμένου να συνδράμει τις αρμόδιες αρχές στην απόδειξη των πραγματικών δεδομένων που σχετίζονται με την περίπτωση του.

Ο αιτών θεωρείται ότι έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση αυτή, εάν έχει παρουσιάσει όλα τα πραγματικά δεδομένα, που σχετίζονται με την περίπτωση του και αφορούν την εξέταση, όσο το δυνατόν πληρέστερα με όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία και έγκαιρα ώστε να λάβει η αποφαινόμενη αρχή απόφαση.

2. Ο αιτών άσυλο θεωρείται ότι έχει παρουσιάσει όλα τα πραγματικά δεδομένα που σχετίζονται με την περίπτωση του, εάν έχει προβεί σε δηλώσεις σχετικά με την ηλικία, το ιστορικό, την ταυτότητα, την εθνικότητα, τις ταξιδιωτικές διαδρομές, το δελτίο ταυτότητας και ταξιδιωτικά έγγραφα καθώς και τις αιτίες που δικαιολογούν το φόβο δίωξης.

Αφού ο αιτών προσπάθησε να θεμελιώσει τις δηλώσεις του σχετικά με τα πραγματικά δεδομένα με κάθε διαθέσιμο αποδεικτικό μέσο και αφού έδωσε ικανοποιητική εξήγηση για την ενδεχόμενη έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων, η αποφαινόμενη αρχή πρέπει, με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων, να εκτιμήσει το βάσιμο του φόβου δίωξης.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή, παρά την ενδεχόμενη έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων για μερικές από τις δηλώσεις του αιτούντα, να του παρέχει το ευεργέτημα της αμφιβολίας εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

(α) ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει τους ισχυρισμούς του·

(β) ελήφθησαν όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, και όπου ήταν δυνατό, ελέγχθηκαν·

(γ) ο υπεύθυνος της εξέτασης εκτιμά ότι οι δηλώσεις του αιτούντα είναι συνεπείς και ευλογοφανείς και δεν έρχονται σε αντίθεση με κοινώς γνωστά δεδομένα που αφορούν την περίπτωση του.

Κράτηση εκκρεμότητας της απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή

Άρθρο 17.- 1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 18, τα κράτη μέλη δεν υποβάλλουν σε κράτηση έναν αιτούντα άσυλο μόνο για το λόγο ότι αίτησή του για άσυλο χρειάζεται εξέταση πριν τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν μόνο να υποβάλουν σε κράτηση έναν αιτούντα άσυλο κατά τη διάρκεια της εξέτασης της αίτησης, όταν, σύμφωνα με τη διαδικασία που θεσπίζεται από τις εθνικές νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις, η κράτηση είναι αντικειμενικά αναγκαία για την αποτελεσματική εξέταση της αίτησης ή όταν βάσει της προσωπικής συμπεριφοράς του αιτούντα, υπάρχουν ισχυρές πιθανότητες φυγής του.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να υποβάλουν σε κράτηση έναν αιτούντα άσυλο κατά τη διάρκεια της εξέτασης της αίτησής του εάν υπάρχουν λόγοι να θεωρείται ότι ο περιορισμός της ελευθερίας του είναι αναγκαίος για τη λήψη γρήγορης απόφασης. Η κράτηση για αυτό το λόγο δεν υπερβαίνει τις δύο εβδομάδες.

3. Τα κράτη μέλη προβλέπουν τη δυνατότητα αρχικού δικαστικού ελέγχου και εν συνεχεία μεταγενέστερων τακτικών δικαστικών ελέγχων του εντάλματος κράτησης για τους αιτούντες άσυλο που κρατούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το δικαστήριο που καλείται να ελέγξει το ένταλμα κράτησης να είναι αρμόδιο να ελέγχει εάν η κράτηση είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Κράτηση μετά από συμφωνία ανάληψης σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου.../...

Άρθρο 18.- 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν τον αιτούντα σε κράτηση για την αποτροπή της φυγής του ή της χωρίς άδειας παραμονής τους, από τη στιγμή κατά την οποία ένα άλλο κράτος μέλος

συμφώνησε να τον αναλάβει ή να τον αναλάβει εκ νέου σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου .../... [για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας] μέχρι τη στιγμή που ο αιτών μεταφέρεται σε άλλο κράτος μέλος. Η κράτηση για αυτόν τον λόγο δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρχή που καλείται να ελέγξει το ένταλμα κράτησης να είναι αρμόδια να εξετάσει τη νομιμότητα της κράτησης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Διαδικασία ανάκλησης της αίτησης

Άρθρο 19.- 1. Όταν ένας αιτών άσυλο ρητά ανακαλέσει την αίτησή του για άσυλο, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να αποφασίσει είτε να αναστείλει την εξέταση, είτε, εάν διαθέτει τις σχετικές πληροφορίες, να απορρίψει την αίτηση βάσει άλλων λόγων σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

2. Επίσης, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι η αποφαινόμενη αρχή μπορεί να αποφασίσει την αναστολή της εξέτασης χωρίς τη λήψη απόφασης. Σε αυτή την περίπτωση, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να συμπεριλάβει σχετικό σημείωμα στο φάκελο.

Διαδικασία σιωπηρής ανάκλησης της αίτησης ή υπαναχώρησης από αυτή

Άρθρο 20.- 1. Όπου υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών άσυλο έχει σιωπηρά ανακαλέσει ή έχει υπαναχωρήσει από την αίτησή του για άσυλο, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να αποφασίσει είτε να αναστείλει την εξέταση, είτε, εάν διαθέτει τις σχετικές πληροφορίες, να απορρίψει την αίτηση, βάσει άλλων λόγων σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει ή έχει υπαναχωρήσει από την αίτησή του για άσυλο όταν διαπιστώνεται ότι :

α) δεν έχει συμμορφωθεί εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος με το καθήκον αναφοράς ή άλλες υποχρεώσεις επικοινωνίας, δεν ανταποκρίθηκε σε αιτήματα για πληροφορίες ουσιώδεις για την αίτησή του σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 16 ή δεν παραστάθηκε στην προσωπική συνέντευξη όπως προβλέπεται στα άρθρα 10, 11 και 12·

β) διέφυγε ή άφησε χωρίς άδεια το μέρος όπου ζούσε ή κρατούνταν, χωρίς να έρθει σε επαφή με την αρμόδια αρχή εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αιτών που αναφέρεται ξανά στην αρμόδια αρχή μετά την λήξη απόφασης για αναστολή όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, να δικαιούται να ζητήσει την εκ νέου κίνηση της υπόθεσής του.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το πρόσωπο αυτό να μην αποβληθεί αντίθετα με την αρχή της μη επαναπροώθησης.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στην αποφαινόμενη αρχή να συνεχίσει την εξέταση από το στάδιο στο οποίο ανεστάλη η εξέταση.

Ο ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες

Άρθρο 21.- 1. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στην Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες :

α) να έχει πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται υπό κράτηση και στις ζώνες διέλευσης αερολιμένων ή λιμένων·

β) να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες για τις ατομικές αιτήσεις ασύλου, για την πρόοδο της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται, υπό την προϋπόθεση ότι αιτών άσυλο συμφωνεί σχετικά·

γ) να παρουσιάζει τις απόψεις της, κατά την άσκηση των εποπτικών της δραστηριοτήτων βάσει του άρθρου 35 της σύμβασης της Γενεύης, ενώπιον των αρμόδιων αρχών σχετικά με τις ατομικές αιτήσεις ασύλου σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται επίσης σε οργάνωση που εργάζεται στο έδαφος κράτους μέλους εξ' ονόματος της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες βάσει συμφωνίας με αυτό το κράτος μέλος.

Προστασία δεδομένων

Άρθρο 22.- 1. Τα κράτη μέλη δεν αποκαλύπτουν τις πληροφορίες που αφορούν ατομικές αιτήσεις ασύλου στις αρχές της χώρας καταγωγής του αιτούντα άσυλο.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα ώστε να μην δίνεται καμία πληροφορία που απαιτείται για την εξέταση της υπόθεσης συγκεκριμένου αιτούντα στις αρχές της χώρας καταγωγής του κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να αποκαλυφθεί στις αρχές αυτές το γεγονός ότι υπέβαλε αίτηση ασύλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III: Διαδικασίες σε πρώτο βαθμό

Τμήμα I

Σκοπός των ταχείων διαδικασιών

Άρθρο 23.- 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν ταχεία διαδικασία με στόχο:

α) τη διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου που θεωρούνται απαράδεκτες σύμφωνα με το Τμήμα II·
β) τη διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου που θεωρούνται προδήλως αβάσιμες σύμφωνα με το Τμήμα III·

γ) τη διεκπεραίωση αβάσιμων αιτήσεων σύμφωνα με το Τμήμα IV·

δ) τη διεκπεραίωση μεταγενέστερων αιτήσεων ασύλου στο πλαίσιο των διατάξεων που θεσπίζονται στο Τμήμα V·

ε) τη λήψη απόφασης για την είσοδο των αιτούντων άσυλο στο έδαφος κράτους μέλους σύμφωνα με το Τμήμα VI.

2. Τα κράτη μέλη θεωρούν ως τακτικές διαδικασίες όλες τις άλλες διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες γίνεται η διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου.

Προθεσμίες για την ταχεία διαδικασία

Άρθρο 24.- 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να λαμβάνει απόφαση με ταχεία διαδικασία εντός τριών μηνών από την υποβολή της αίτησης από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

2. Η προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να παραταθεί για τρεις μήνες για νόμιμη αιτία.

Η παράταση της προθεσμίας σε συγκεκριμένη υπόθεση είναι έγκυρη μόνο εάν κοινοποιηθεί γραπτώς στον αιτούντα ή στον δικηγόρο ή σε νομικό σύμβουλο που τον συνδράμει ή τον εκπροσωπεί.

3. Η μη συμμόρφωση με τις προθεσμίες στις παραγράφους 1 και 2 έχει ως αποτέλεσμα τη διεκπεραίωση της αίτησης ασύλου σύμφωνα με την τακτική διαδικασία, εκτός εάν τα κράτη μέλη καθορίσουν ότι ο αιτών ο οποίος ευθύνεται για τη μη συμμόρφωση που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2, δεν μπορεί να επικαλεσθεί τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης, ιδίως σε περίπτωση έλλειψης εκ μέρους του υποβολής των πληροφοριών τις οποίες ευλόγως αναμένεται ότι θα παράσχει σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 16 ή έλλειψης παράστασης σε προσωπική συνέντευξη όπως προβλέπεται στα άρθρα 10, 11 και 12.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίσουν ότι μια απόφαση τεκμαίρεται ότι έχει ληφθεί σύμφωνα με ταχείες διαδικασίες σε υποθέσεις όπου μπορεί να αποδειχθεί μετά την εκπνοή των προθεσμιών που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 ότι ο αιτών, χωρίς εύλογη αιτία και κακόπιστα απέκρυψε πληροφορίες, οι οποίες εάν ήταν γνωστές σε εκείνο το στάδιο της διαδικασίας, θα οδηγούσαν σε απόφαση με την ταχεία διαδικασία.

5. Το άρθρο αυτό δεν εφαρμόζεται μόλις ένα κράτος μέλος καλεί άλλο κράτος μέλος να αναλάβει τον αιτούντα σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου .../ ... [για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας].

Τμήμα II

Απαράδεκτες αιτήσεις

Άρθρο 25.- Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν συγκεκριμένη αίτηση για άσυλο ως απαράδεκτη

εάν:

α) άλλο κράτος μέλος, ή η Νορβηγία ή η Ισλανδία, αναγνώρισε ότι είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης, σύμφωνα με τα κριτήρια και τους μηχανισμούς βάσει των οποίων καθορίζεται το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης για άσυλο, η οποία υποβάλλεται σε ένα από τα κράτη μέλη από υπήκοο τρίτης χώρας ή απάτριδα·

β) μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 26·

γ) μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28·

δ) μια χώρα που δεν είναι η χώρα καταγωγής του αιτούντα υπέβαλε αίτημα έκδοσης και αυτή η χώρα είναι είτε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα που μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής τρίτη χώρα σύμφωνα με τις αρχές που θεσπίζονται στο παράρτημα Ι, εφόσον η έκδοση σε αυτή τη χώρα είναι νόμιμη·

ε) έχει απαγγελθεί στον αιτούντα κατηγορία από διεθνές ποινικό δικαστήριο.

Εφαρμογή της έννοιας της πρώτης χώρας ασύλου

Άρθρο 26.- Μία χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως πρώτη χώρα ασύλου για έναν αιτούντα άσυλο εάν έχει γίνει δεκτός στη χώρα αυτή ως πρόσφυγας ή για άλλους λόγους που δικαιολογούν την παροχή προστασίας και μπορεί ακόμα να επωφεληθεί της προστασίας σε αυτή τη χώρα σύμφωνα με τους συναφείς κανόνες του διεθνούς δικαίου.

Χαρακτηρισμός χωρών ως ασφαλών τρίτων χωρών

Άρθρο 27.- 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν μια τρίτη χώρα ως ασφαλή τρίτη χώρα για την εξέταση αιτήσεων ασύλου μόνο σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο παράρτημα Ι.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν νομοθεσία που προβλέπει τον χαρακτηρισμό των ασφαλών τρίτων χωρών με νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις. Αυτές οι νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις συνάδουν με το άρθρο 28.

3. Τα κράτη μέλη στα οποία, κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, ισχύουν νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις που χαρακτηρίζουν ορισμένες χώρες ως ασφαλείς τρίτες χώρες και που επιθυμούν να τις διατηρήσουν σε ισχύ, τις κοινοποιούν στην Επιτροπή εντός έξι μηνών από την έκδοση της παρούσας οδηγίας και κοινοποιούν κάθε περαιτέρω τροποποίησή τους το ταχύτερο δυνατόν.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το ταχύτερο δυνατόν κάθε νομοθετική ή κανονιστική διάταξη για τον χαρακτηρισμό χωρών ως ασφαλών τρίτων χωρών μετά την έκδοση της παρούσας οδηγίας, καθώς και κάθε περαιτέρω τροποποίησή τους.

Τα κράτη μέλη δίδουν ειδικούς λόγους για τον χαρακτηρισμό χωρών ως ασφαλών τρίτων χωρών και για κάθε περαιτέρω αποκλεισμό ή προσθήκη μιας τέτοιας χώρας.

Εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας

Άρθρο 28.- 1. Μια χώρα η οποία είναι ασφαλής τρίτη χώρα σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο παράρτημα Ι, μπορεί να θεωρηθεί για ένα συγκεκριμένο αιτούντα άσυλο ως ασφαλής τρίτη χώρα, ανεξαρτήτως εάν συμπεριλαμβάνεται σε κατάλογο, μόνο εάν :

α) ο αιτών έχει σχέση ή στενούς δεσμούς με τη χώρα ή είχε την ευκαιρία να επωφεληθεί της προστασίας των αρχών της χώρας αυτής·

β) υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι ο συγκεκριμένος αιτών θα γίνει δεκτός ή εκ νέου δεκτός στη χώρα αυτή και

γ) δεν υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι η χώρα αυτή δεν αποτελεί ασφαλή χώρα στη συγκεκριμένη περίπτωση του αιτούντα.

2. Κατά την εφαρμογή απόφασης που βασίζεται στο άρθρο αυτό, τα κράτη μέλη χορηγούν στον αιτούντα έγγραφο στη γλώσσα της τρίτης χώρας, με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της χώρας αυτής ότι η αίτηση δεν έχει εξετασθεί επί της ουσίας.

Τμήμα III

Προδήλως αβάσιμες αιτήσεις

Άρθρο 29.- Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν αίτηση ασύλου ως προδήλως αβάσιμη εάν η αποφαινόμενη αρχή αποδείξει ότι :

α) ο αιτών κατά την υποβολή της αίτησής του και κατά την παρουσίαση των πραγματικών δεδομένων, αναφέρθηκε σε ζητήματα που προφανώς δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης της Γενεύης·

β) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής κατά την έννοια των άρθρων 30 και 31 της παρούσας οδηγίας·

γ) ο αιτών αποκλείεται εκ πρώτης όψεως από το καθεστώς του πρόσφυγα δυνάμει της οδηγίας του Συμβουλίου .../ [Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για τον χαρακτηρισμό και το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών και απατρίδων προσώπων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους].

Χαρακτηρισμός χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής

Άρθρο 30.- 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν μια τρίτη χώρα ως ασφαλή χώρα καταγωγής για την εξέταση αιτήσεων ασύλου μόνο σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο παράρτημα II.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν σε ισχύ ή να θεσπίσουν νομοθεσία που προβλέπει τον χαρακτηρισμό των ασφαλών χωρών καταγωγής με νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις. Αυτές οι νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις συνάδουν με το άρθρο 31.

3. Τα κράτη μέλη στα οποία, κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, ισχύουν νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις που χαρακτηρίζουν ορισμένες χώρες ως ασφαλείς χώρες καταγωγής και που επιθυμούν να τις διατηρήσουν σε ισχύ, τις κοινοποιούν στην Επιτροπή εντός έξι μηνών από την έκδοση της παρούσας οδηγίας και κοινοποιούν κάθε περαιτέρω τροποποίησή τους το ταχύτερο δυνατόν.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το ταχύτερο δυνατόν κάθε νομοθετική ή κανονιστική διάταξη για τον χαρακτηρισμό χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής μετά την έκδοση της παρούσας οδηγίας, καθώς και κάθε περαιτέρω τροποποίησή τους.

Τα κράτη μέλη δίδουν ειδικούς λόγους για τον χαρακτηρισμό χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής και για κάθε περαιτέρω αποκλεισμό ή προσθήκη μιας χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής.

Εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς χώρας καταγωγής

Άρθρο 31.- Μια χώρα που είναι ασφαλής χώρα καταγωγής σύμφωνα με τις αρχές του παραρτήματος II μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για συγκεκριμένο αιτούντα άσυλο μόνον εάν αυτός έχει την υπηκοότητα της χώρας αυτής ή, σε περίπτωση απάτριδος, εάν είναι η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του και δεν υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι η χώρα αυτή δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής στη συγκεκριμένη περίπτωση του αιτούντα.

Τμήμα IV

Άλλες περιπτώσεις που εξετάζονται σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία

Άρθρο 32.- Τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν αίτηση ασύλου σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία εφόσον:

α) ο αιτών χωρίς εύλογη αιτία παραπλάνησε τις αρχές όσον αφορά την ταυτότητα ή την εθνικότητά του, με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση·

β) ο αιτών δεν έχει παράσχει πληροφορίες ώστε να αποδειχθεί με εύλογο βαθμό βεβαιότητας η ταυτότητα ή η εθνικότητα του και υπάρχουν σοβαροί λόγοι ώστε να εκτιμάται ότι έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα ένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του·

γ) ο αιτών προέβη σε εκουσίως ψευδείς ή απατηλές δηλώσεις που είναι σημαντικές για την έκβαση

της αίτησής τους όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία που παρουσίασε για να υποστηρίξει την αίτηση ασύλου του·

δ) ο αιτών έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση στην οποία δεν επικαλείται κανένα νέο κρίσιμο πραγματικό στοιχείο σχετικά με την προσωπική του κατάσταση ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του·

ε) ο αιτών χωρίς εύλογη αιτία παρέλειψε να υποβάλει την αίτησή του πρωτύτερα, ενώ είχε κάθε δυνατότητα να το πράξει και υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να ανατρέψει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης που θα οδηγούσε στην αποβολή του·

στ) ο αιτών δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 16 και 20 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας·

ζ) ο αιτών εισήλθε παράνομα στο έδαφος κράτους μέλους ή παρέτεινε παράνομα τη παραμονή του και χωρίς εύλογη αιτία δεν παρουσιάστηκε στις αρχές το ταχύτερο δυνατόν, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της εισόδου του·

η) ο αιτών αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλους ή συνιστά κίνδυνο για την κοινότητα αυτού του κράτους μέλους, διότι έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση για ιδιαιτέρως σοβαρό αδίκημα.

Η αίτηση μπορεί να απορριφθεί μόνο εάν η αποφαινόμενη αρχή έχει αποδείξει ότι ο αιτών δεν έχει δικαιολογημένο φόβο δίωξης δυνάμει της οδηγίας του Συμβουλίου .../... [Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για τον χαρακτηρισμό και το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών και απάτριδων προσώπων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους] .

Τμήμα V

Μεταγενέστερες αιτήσεις

Άρθρο 33.- 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν ειδική διαδικασία που να περιλαμβάνει την προκαταρκτική εξέταση που αναφέρεται στην παράγραφο 2, όταν ένα πρόσωπο υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση ασύλου :

α) μετά την απόσυρση της προηγούμενης αίτησής του δυνάμει των άρθρων 19 ή 20 ή

β) μετά τη λήψη τελικής απόφασης σχετικής με την προηγούμενη αίτησή του.

2. Η μεταγενέστερη αίτηση ασύλου υποβάλλεται κατ' αρχήν σε προκαταρκτική εξέταση προκειμένου να καθοριστεί εάν μετά την ανάκληση της προηγούμενης αίτησης ή μετά την τελική απόφαση επί της αίτησης :

α) μεταβλήθηκε η προσωπική ή η νομική κατάσταση του αιτούντα·

β) υπάρχουν νέες πληροφορίες που υποδεικνύουν ότι θα μπορούσε να ληφθεί ή να έχει ληφθεί περισσότερο ευνοϊκή απόφαση για τον αιτούντα·

γ) η απόφαση αναφορικά με την προηγούμενη αίτηση ασύλου ελήφθη επί μη ορθής ή εσφαλμένης βάσης·

δ) υπάρχουν άλλοι λόγοι σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο για την περαιτέρω εξέταση της μεταγενέστερης αίτησης.

Εάν ένας από τους λόγους που περιγράφονται στα στοιχεία (α), (β), (γ) και (δ) ισχύει και ο ενδιαφερόμενος αιτών, χωρίς υπαιτιότητά του, δεν μπόρεσε να επικαλεσθεί τους λόγους που αναφέρονται σε αυτή την παράγραφο, ιδίως με την άσκηση δικαστικής προσφυγής, η αίτηση θα εξετασθεί περαιτέρω σύμφωνα με το Κεφάλαιο II.

Διαδικαστικοί κανόνες

Άρθρο 34.- 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες άσυλο των οποίων η αίτηση υπόκειται σε προκαταρκτική εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 33 να απολαμβάνουν των εγγυήσεων που απαριθμούνται στο άρθρο 9.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν στην εθνική τους νομοθεσία κανόνες για την προκαταρκτική εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 33. Οι κανόνες αυτοί μπορούν μεταξύ άλλων:

α) να υποχρεώνουν τον ενδιαφερόμενο αιτούντα να υποδεικνύει τα πραγματικά δεδομένα και να παρέχει αποδεικτικά στοιχεία που να δικαιολογούν τη νέα διαδικασία·

β) να απαιτούν την υποβολή των νέων πληροφοριών από τον ενδιαφερόμενο αιτούντα εντός προθεσμίας από τη στιγμή κατά την οποία διέθετε τις εν λόγω πληροφορίες·

γ) να επιτρέπουν τη διεξαγωγή της προκαταρκτικής εξέτασης μόνο βάσει γραπτών παρατηρήσεων χωρίς προσωπική συνέντευξη.

Οι κανόνες δεν καθιστούν αδύνατη την πρόσβαση των αιτούντων άσυλο σε νέα διαδικασία ούτε οδηγούν στην ακύρωση στην πράξη ή στο σοβαρό περιορισμό της πρόσβασης αυτής.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε :

α) η αποφαινόμενη αρχή που έχει λάβει την απόφαση για την προηγούμενη αίτηση να είναι υπεύθυνη για την προκαταρκτική εξέταση·

β) ο αιτών να ενημερώνεται με κατάλληλο τρόπο για την έκβαση της προκαταρκτικής εξέτασης και, στην περίπτωση που η αίτηση δεν θα εξετασθεί περαιτέρω, για τους λόγους και για τις δυνατότητες άσκησης προσφυγής·

γ) εάν ισχύει μία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 33 παράγραφος 2, η αποφαινόμενη αρχή να εξετάζει περαιτέρω τη μεταγενέστερη αίτηση σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου II το ταχύτερο δυνατόν.

Τμήμα VI

Διαδικασίες στα σύνορα

Άρθρο 35.- 1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων αυτού του άρθρου, τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν σύμφωνα με τις νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις που ισχύουν κατά την έκδοση της παρούσας οδηγίας, ειδικές διαδικασίες προκειμένου να αποφασισθεί στα σύνορα η είσοδος στο έδαφός των αιτούντων άσυλο που έχουν φθάσει και υπέβαλαν αίτηση ασύλου, στο μέτρο που αυτές οι νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις συνάδουν με τα άρθρα 5, 6, 8 παράγραφος (2), 13 παράγραφος(1), 14 παράγραφος (1), 14 παράγραφος (2), 15, 17, 21 και 22.

2. Επίσης, η διαδικασία αυτή μπορεί να εφαρμοστεί σε αιτούντες άσυλο που φθάνουν στις ζώνες διέλευσης αερολιμένων και λιμένων.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις να θεσπίζουν κανόνες για αυτές τις ειδικές διαδικασίες όσον αφορά την εξέταση των αιτήσεων και την απόφαση για την αίτηση, την πρόσβαση σε νομική συνδρομή και εκπροσώπηση, τη διαδικασία, διάρκεια και τις συνθήκες κράτησης καθώς και τις προθεσμίες που ισχύουν.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η απόφαση άρνησης εισόδου στο έδαφος κράτους μέλους για αιτία που απορρέει από την αίτηση ασύλου να λαμβάνεται εντός δύο εβδομάδων, ενώ να μπορεί να δοθεί παράταση της προθεσμίας όχι πάνω από δύο εβδομάδες κατόπιν συμφωνίας του αρμόδιου δικαιοδοτικού οργάνου σύμφωνα με διαδικασία που προβλέπεται από το δίκαιο.

5. Η μη συμμόρφωση με τις προθεσμίες που προβλέπεται στην παράγραφο 4 οδηγεί στη χορήγηση του δικαιώματος εισόδου στο έδαφος του κράτους μέλους στον αιτούντα άσυλο προκειμένου να γίνει η διεκπεραίωση της αίτησής του σύμφωνα με άλλες διατάξεις της παρούσας οδηγίας. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες άσυλο, στους οποίους δεν επιτράπηκε η είσοδος σύμφωνα με αυτή τη διαδικασία, να απολαμβάνουν των εγγυήσεων που αναφέρονται στο Κεφάλαιο IV.

6. Η άρνηση εισόδου στο έδαφος δεν μπορεί να υπερισχύσει της απόφασης για την αίτηση ασύλου, εκτός εάν βασίζεται στην απόρριψη της αίτησης ασύλου μετά την εξέταση της υπόθεσης βάσει των πραγματικών δεδομένων από αρχές που είναι αρμόδιες στο τομέα του δικαίου του ασύλου και των προσφύγων.

Τμήμα VII

Ανάκληση ή ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα

Άρθρο 36. - Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μπορεί να ξεκινήσει εξέταση για την ανάκληση ή την ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα συγκεκριμένου προσώπου όταν έρχονται στο φως πληροφορίες που υποδεικνύουν ότι υπάρχουν λόγοι για την εκ νέου μελέτη του κύρους του καθεστώτος του πρόσφυγα.

Διαδικαστικοί κανόνες

Άρθρο 37.- 1. Όταν σε ένα κράτος μέλος η αποφαινόμενη αρχή μελετά εκ νέου τον χαρακτηρισμό κάποιου ως πρόσφυγα, η ακύρωση ή ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα εξετάζεται σύμφωνα με την τακτική διαδικασία βάσει των διατάξεων της παρούσας οδηγίας.

Όταν σε ένα κράτος μέλος ένα δικαστήριο ή άλλο όργανο μελετά εκ νέου τον χαρακτηρισμό κάποιου ως πρόσφυγα, η ακύρωση ή ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα εξετάζεται σύμφωνα με τους ίδιους όρους όπως η επανεξέταση των αποφάσεων που λήφθηκαν σύμφωνα με την τακτική διαδικασία.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποκλίνουν από τα άρθρα 9 έως 12 όταν είναι τεχνικά αδύνατο για την αρμόδια αρχή να συμμορφωθεί με τις διατάξεις των άρθρων αυτών.

Κεφάλαιο IV: Διαδικασία προσφυγής

Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου

Άρθρο 38. - 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες άσυλο να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής κατά απόφασης που ελήφθη επί της αίτησής τους για άσυλο ενώπιον δικαστηρίου.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πραγματική προσφυγή που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να περιλαμβάνει τη δυνατότητα εξέτασης τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε :

α) η άρνηση της εκ νέου κίνησης της εξέτασης αίτησης μετά την αναστολή της σύμφωνα με τα άρθρα 19 και 20 και

β) η παράταση της προθεσμίας σύμφωνα με το άρθρο 24, μπορεί επίσης να υποβάλλεται σε εξέταση μέσω διαδικασιών δικαστικής προσφυγής.

Διαδικασίες διοικητικής προσφυγής και δικαστικής προσφυγής κατά αποφάσεων που ελήφθησαν με τακτική διαδικασία

Άρθρο 39.- 1. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στους αιτούντες άσυλο οι οποίοι υποβάλουν δικαστική προσφυγή κατά απόφασης που ελήφθη με την τακτική διαδικασία να παραμείνουν στο έδαφος του σχετικού κράτους μέλους εκκρεμούσης της έκβασής της. Επίσης, τα κράτη μέλη επιτρέπουν στους αιτούντες άσυλο που υποβάλουν διοικητική προσφυγή κατά απόφασης που ελήφθη με την τακτική διαδικασία από διοικητική αρχή πριν την άσκηση δικαστικής προσφυγής να παραμένουν στο έδαφος του σχετικού κράτους μέλους εκκρεμούσης της έκβασής της.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από την παράγραφο 1 δυνάμει των νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων που ισχύουν κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας οδηγίας.

3. Όπου η εθνική νομοθεσία προβλέπει ότι δεν επιτρέπεται στον αιτούντα άσυλο να παραμείνει στο έδαφος του σχετικού κράτους μέλους εν αναμονή της έκβασης της δικαστικής ή διοικητικής προσφυγής του, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ένα δικαστήριο να είναι αρμόδιο να αποφασίσει, είτε κατόπιν αιτήματος του αιτούντα είτε αυτοδικαίως, εάν ή όχι ο αιτών αυτός μπορεί να παραμείνει στο έδαφος του σχετικού κράτους μέλους, λόγω της προσωπικής του κατάστασης.

4. Δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί η απέλαση μέχρι να αποφασίσει το δικαστήριο επί της υπόθεσης που αναφέρεται στην παράγραφο 3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν εξαίρεση όταν έχει αποφασισθεί ότι, για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, αποκλείεται η παραμονή του αιτούντα άσυλο στο έδαφος του σχετικού κράτους μέλους.

Διαδικασίες διοικητικής προσφυγής και δικαστικής προσφυγής κατά των αποφάσεων που ελήφθησαν με ταχεία διαδικασία

Άρθρο 40. - 1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν στην εθνική τους νομοθεσία τις περιπτώσεις στις οποίες δεν επιτρέπεται στους αιτούντες άσυλο που υπέβαλαν δικαστική προσφυγή κατά απόφασης ή υπέβαλαν διοικητική προσφυγή κατά απόφασης που ελήφθη σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία, να παραμείνουν στο έδαφος του σχετικού κράτους μέλους εκκρεμούσης της έκβασής της.

2. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ένα δικαστήριο να είναι αρμόδιο να αποφασίσει, είτε κατόπιν αιτήματος του αιτούντος είτε αυτοδικαίως, εάν ή όχι ο αιτών αυτός μπορεί να

παραμένει στο έδαφος του σχετικού κράτους μέλους, λόγω της προσωπικής του κατάστασης.

3. Δεν πραγματοποιείται η απέλαση μέχρι να αποφασίσει το δικαστήριο επί της υπόθεσης που αναφέρεται στην παράγραφο 2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν εξαιρέσεις στις ακόλουθες περιπτώσεις :

α) όταν έχει αποφασισθεί ότι η αίτηση ασύλου είναι απαράδεκτη όπως αναφέρεται στο άρθρο 25·

β) όταν ένα δικαστήριο έχει ήδη απορρίψει αίτημα παραμονής στο έδαφος του σχετικού κράτους μέλους του ενδιαφερόμενου αιτούντα άσυλο και έχει αποφασισθεί ότι, μετά την απόρριψη αυτή, δεν έχουν υποβληθεί νέα συναφή πραγματικά περιστατικά σε σχέση με την προσωπική κατάσταση του αιτούντα ή της χώρας καταγωγής του·

γ) όταν μια μεταγενέστερη αίτηση δεν θα εξετασθεί περαιτέρω σύμφωνα με το κεφάλαιο II, δυνάμει του άρθρου 33·

δ) όταν έχει αποφασισθεί ότι για λόγους εθνικής ασφαλείας ή δημόσιας τάξης αποκλείεται η παραμονή του αιτούντα άσυλο στα σύνορα, στις ζώνες διέλευσης αερολιμένων ή λιμένων ή στο έδαφος του σχετικού κράτους μέλους.

Προθεσμίες και πεδίο της εξέτασης της διοικητικής προσφυγής ή της δικαστικής προσφυγής

Άρθρο 41. - 1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν :

α) εύλογες προθεσμίες για τη γραπτή κοινοποίηση της δικαστικής προσφυγής και όπου εφαρμόζεται, για την υποβολή του αιτήματος διοικητικής προσφυγής· αυτές οι προθεσμίες μπορεί να είναι συντομότερες από τη γραπτή κοινοποίηση της δικαστικής προσφυγής και την υποβολή των αιτημάτων διοικητικής προσφυγής όσον αφορά τις αποφάσεις που λαμβάνονται σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία·

β) όλους τους άλλους απαραίτητους κανόνες για την υποβολή δικαστικής προσφυγής και όπου εφαρμόζεται για την υποβολή αιτήματος διοικητικής προσφυγής·

γ) αρμοδιότητα βάσει της οποίας το δικαστήριο μπορεί είτε να επιβεβαιώνει είτε να ακυρώνει την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής ή μπορεί να επιβεβαιώνει και να ακυρώνει την εν λόγω απόφαση·

δ) κανόνες με τους οποίους, εάν το δικαστήριο ακυρώσει απόφαση, πρέπει είτε να παραπέμψει την υπόθεση στην αποφαινόμενη αρχή για νέα απόφαση είτε να λάβει το ίδιο απόφαση ως προς την ουσία της αίτησης.

2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους όρους σύμφωνα με τους οποίους μπορεί να θεωρηθεί ότι ο αιτών σιωπηρά ανακάλεσε ή υπαναχώρησε από την διοικητική προσφυγή ή την δικαστική προσφυγή του μαζί με τους κανόνες για τη διαδικασία που ακολουθούνται σε αυτές τις περιπτώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V: Γενικές και τελικές διατάξεις

Μη διάκριση

Άρθρο 42.- Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας χωρίς να εισάγουν διακρίσεις λόγω φύλου, φυλής, εθνικότητας, ιδιότητας μέλους συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας, υγείας, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών ή άλλων φρονημάτων, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, παρουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού ή χώρας καταγωγής.

Κυρώσεις

Άρθρο 43.- Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κυρώσεις για τις παραβάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να εξασφαλιστεί η επιβολή τους. Οι εν λόγω κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αυτές τις διατάξεις στην Επιτροπή το αργότερο μέχρι την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 41 και κάθε μεταγενέστερη τροποποίησή τους το ταχύτερο δυνατόν.

Έκθεση

Άρθρο 44.- Το αργότερο εντός δύο ετών από την ημερομηνία που ορίζεται στο άρθρο 45, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της

παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη και προτείνει τις τυχόν τροπολογίες που είναι αναγκαίες. Τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είναι χρήσιμα για την κατάρτιση της εν λόγω έκθεσης. Μετά την υποβολή της έκθεσης, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη τουλάχιστον ανά διετία.

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

Άρθρο 45.- Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2005. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις διατάξεις αυτές, οι τελευταίες περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Έναρξη ισχύος

Άρθρο 46.- Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Παραλήπτες

Άρθρο 47.- Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Ι. Προϋποθέσεις χαρακτηρισμού

Μία χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα εάν πληροί τις ακόλουθες δύο προϋποθέσεις όσον αφορά τους αλλοδαπούς υπηκόους ή τους απάτριδες στους οποίους εφαρμόζεται ο χαρακτηρισμός :

- A. τηρεί συστηματικά τους κανόνες του διεθνούς δικαίου για την προστασία των προσφύγων·
- B. τηρεί συστηματικά τους βασικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου, από τους οποίους δεν μπορεί να γίνει καμία παρέκκλιση σε καιρό πολέμου ή άλλου δημόσιου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους.

A. Οι κανόνες του διεθνούς δικαίου για την προστασία των προσφύγων

- 1) Ασφαλής τρίτη χώρα είναι κάθε χώρα η οποία έχει επικυρώσει τη σύμβαση της Γενεύης, τηρεί τις διατάξεις της σύμβασης αυτής σχετικά με τα δικαιώματα των προσώπων που αναγνωρίζονται και γίνονται δεκτά ως πρόσφυγες και έχει θεσπίσει, όσον αφορά τα πρόσωπα που επιθυμούν να αναγνωριστούν και να γίνουν δεκτά ως πρόσφυγες, διαδικασία σχετικά με το άσυλο σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές :
 - Η διαδικασία σχετικά με το άσυλο προβλέπεται από τη νομοθεσία.
 - Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων ασύλου λαμβάνονται αντικειμενικά και αμερόληπτα.
 - Οι αιτούντες άσυλο επιτρέπεται να παραμείνουν στα σύνορα ή στο έδαφος χώρας για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ληφθεί απόφαση επί της αίτησης ασύλου που υπέβαλαν.
 - Οι αιτούντες άσυλο έχουν δικαίωμα προσωπικής συνέντευξης, εν ανάγκη με τη βοήθεια διερμηνέα.
 - Οι αιτούντες άσυλο δεν στερούνται της δυνατότητας επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλες οργανώσεις που εργάζονται εξ' ονόματός της βάσει συμφωνίας με τη χώρα αυτή.
 - Προβλέπεται προσφυγή σε ανώτερη διοικητική αρχή ή δικαστική προσφυγή κατά απόφασης για κάθε αίτηση ασύλου ή υπάρχει πραγματική δυνατότητα για επανεξέταση της απόφασης αυτής.
 - Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλες οργανώσεις που εργάζονται εξ' ονόματός της βάσει συμφωνίας με τη χώρα αυτή, έχουν κατά κανόνα πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο και στις αρχές για να ζητήσουν πληροφορίες σχετικά με τις ατομικές αιτήσεις, την πορεία της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται και, κατά την άσκηση των εποπτικών τους αρμοδιοτήτων βάσει του άρθρου 35 της σύμβασης της Γενεύης, μπορούν να προβούν σε παραστάσεις ενώπιον των αρχών αυτών σχετικά με τις ατομικές αιτήσεις για άσυλο.
- 2) Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, μία χώρα που δεν έχει επικυρώσει τη σύμβαση της Γενεύης μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα εάν :
 - τηρεί συστηματικά την αρχή της μη επαναπροώθησης, όπως ορίζεται στη Σύμβαση του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας της 10ης Σεπτεμβρίου 1969 που διέπει ορισμένες πτυχές των προ-

σφυγικών προβλημάτων στην Αφρική και έχει θεσπίσει όσον αφορά τα πρόσωπα που ζητούν άσυλο, για το σκοπό αυτό μία διαδικασία ή οποία είναι σύμφωνη με τις προαναφερθείσες αρχές, ή

- έχει ακολουθήσει τα συμπεράσματα της Δήλωσης της Καρθαγένης της 19ης - 22ας Νοεμβρίου 1994 για τους πρόσφυγες, ώστε οι εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές της διατάξεις να ανταποκρίνονται στις αρχές και τα κριτήρια της σύμβασης της Γενεύης και να παρέχεται ένα ελάχιστο επίπεδο μεταχείρισης στους πρόσφυγες, ή
- τηρεί συστηματικά στην πράξη τους κανόνες της σύμβασης της Γενεύης σχετικά τα δικαιώματα των προσώπων που χρειάζονται διεθνή προστασία κατά την έννοια της σύμβασης αυτής και έχει θεσπίσει όσον αφορά τα πρόσωπα που επιθυμούν να προστατευθούν κατ' αυτό τον τρόπο διαδικασίας η οποία είναι σύμφωνη με τις προαναφερθείσες αρχές, ή
- όπως αποδεικνύεται από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες συμμορφώνεται με άλλο τρόπο με την ανάγκη διεθνούς προστασίας των προσώπων αυτών, είτε συνεργαζόμενη με τη Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλων οργανώσεων που μπορεί να εργάζονται εξ' ονόματός της ή με άλλα μέσα που θεωρούνται κατάλληλα για το σκοπό αυτό από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Για τον σκοπό του μέρους Α, μια ασφαλής τρίτη χώρα είναι επίσης η χώρα που έχει επικυρώσει τη σύμβαση της Γενεύης και παρόλο που δεν έχει (ακόμα) θεσπίσει διαδικασία σύμφωνα με τις αρχές της παραγράφου 1), τηρεί συστηματικά στην πράξη τους κανόνες της σύμβασης της Γενεύης σχετικά με τα δικαιώματα των προσώπων που χρειάζονται διεθνή προστασία κατά την έννοια της σύμβασης αυτής όπως αποδεικνύεται από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

B. Οι βασικοί κανόνες του διεθνούς δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου

- 1) Κάθε χώρα που έχει επικυρώσει είτε την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών του 1950 (στο εξής αναφερόμενη ως «ευρωπαϊκή σύμβαση») είτε τόσο το διεθνές σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 (στο εξής αναφερόμενο ως «διεθνές σύμφωνο») όσο και τη σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας του 1984 (στο εξής αναφερόμενη ως «σύμβαση κατά των βασανιστηρίων») και τηρεί συστηματικά τους κανόνες που θεσπίζονται σε αυτές σχετικά με το δικαίωμα στη ζωή, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, της απαγόρευσης της δουλείας ή ειλωτείας, την απαγόρευση της αναδρομικής ισχύος των ποινικών νόμων, το δικαίωμα να αναγνωρίζεται κανείς ως πρόσωπο ενώπιον του νόμου, την απαγόρευση της φυλάκισης για το λόγο μόνο της αδυναμίας εκπλήρωσης συμβατικής υποχρέωσης και την ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.
- 2) Η τήρηση των κανόνων αυτών για τον χαρακτηρισμό μιας χώρας ως ασφαλούς τρίτης χώρας περιλαμβάνει επίσης την ύπαρξη στη χώρα αυτή αποτελεσματικών μέσων εννόμου προστασίας που εγγυώνται σε αυτούς τους αλλοδαπούς ή τους απάτριδες τη μη αποβολή τους κατά παράβαση του άρθρου 3 της ευρωπαϊκής σύμβασης ή του άρθρου 7 του διεθνούς συμφώνου και του άρθρου 3 της σύμβασης κατά των βασανιστηρίων.

II. Διαδικασία χαρακτηρισμού

Κάθε γενική αξιολόγηση για να διαπιστωθεί εάν μια χώρα τηρεί αυτούς τους κανόνες ώστε να χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα γενικώς, ή όσον αφορά ορισμένους αλλοδαπούς ή απάτριδες ειδικότερα, πρέπει να βασίζεται σε μια πλειάδα (σειρά) πηγών πληροφοριών, όπως εκθέσεις διπλωματικών αποστολών, διεθνών και μη κυβερνητικών οργανώσεων και δημοσιεύματα του τύπου. Τα κράτη μέλη μπορούν ιδιαίτερα να λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Η έκθεση σχετικά με τη γενική αξιολόγηση αποτελεί δημόσια κτήμα.

Όπου τα κράτη μέλη αξιολογούν μόνο σε ατομική απόφαση την ασφάλεια τρίτης χώρας όσον αφορά συγκεκριμένο αιτούντα, η εν λόγω απόφαση δεν χρειάζεται να αιτιολογηθεί δυνάμει της γενικής αξιολόγησης που προβλέπεται ανωτέρω.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ

I. Προϋποθέσεις χαρακτηρισμού

Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής, εάν τηρεί συστηματικά τους βασικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου από τους οποίους δεν μπορεί να γίνει καμία παρέκκλιση σε καιρό πολέμου ή άλλου δημόσιου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους και

- A. έχει δημοκρατική δομή και σέβεται συστηματικά τα ακόλουθα δικαιώματα : το δικαίωμα στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης, το δικαίωμα στην ελευθερία του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ίδρυσης συνδικάτων και προσχώρησης σε αυτά και το δικαίωμα της συμμετοχής στην κυβέρνηση άμεσα ή μέσω ελεύθερα εκλεγόμενων αντιπροσώπων·
- B. επιτρέπει να ελέγχεται από διεθνείς οργανισμούς και ΜΚΟ ο εκ μέρος της σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου·
- Γ. αποτελεί κράτους δικαίου και σέβεται συστηματικά τα ακόλουθα δικαιώματα : το δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια, το δικαίωμα να αναγνωρίζεται κανείς ως πρόσωπο ενώπιον του νόμου και την ισότητα ενώπιον του νόμου·
- Δ. προβλέπει κατά κανόνα αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας κατά των παραβιάσεων αυτών των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων και εν ανάγκη έκτακτα μέσα έννομης προστασίας·
- E. αποτελεί σταθερή χώρα.

II. Διαδικασία καθορισμού

Κάθε γενική αξιολόγηση για να διαπιστωθεί εάν μια χώρα τηρεί αυτούς τους κανόνες ώστε να χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής πρέπει να βασίζεται σε μια πλειάδα (σειρά) πηγών πληροφοριών, όπως εκθέσεις διπλωματικών αποστολών, διεθνών και μη κυβερνητικών οργανώσεων και δημοσιεύματα του τύπου. Τα κράτη μέλη μπορούν ιδιαίτερα να λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Η έκθεση σχετικά με τη γενική αξιολόγηση αποτελεί δημόσιο κτήμα.

Όπου τα κράτη μέλη αξιολογούν μόνο σε ατομική απόφαση την ασφάλεια μιας χώρας καταγωγής όσον αφορά συγκεκριμένο αιτούντα, η εν λόγω απόφαση δεν χρειάζεται να αιτιολογηθεί δυνάμει της γενικής αξιολόγησης που προβλέπεται ανωτέρω.

Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2005 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα
Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 326 της 13/12/2005 σ. 0013 - 0034

Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2005
σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,
τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 63 πρώτη παράγραφος σημείο 1 στοιχείο δ),

την πρόταση της Επιτροπής¹⁰,
τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹¹,
τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹²,
Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η κοινή πολιτική ασύλου, που περιλαμβάνει το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προσδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ανοικτού σε εκείνους οι οποίοι, αναγκασμένοι από τις περιστάσεις, αναζητούν νομίμως προστασία στην Κοινότητα.

(2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά την έκτακτη σύνοδο στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, συμφώνησε να καταβληθεί προσπάθεια για τη θέσπιση κοινού ευρωπαϊκού συστήματος για το άσυλο, με βάση την πλήρη και συνολική εφαρμογή της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων («Σύμβαση της Γενεύης»), όπως τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, επιβεβαιώνοντας έτσι την αρχή της μη επαναπροώθησης και διασφαλίζοντας ότι κανείς δεν αποστέλλεται πίσω σε μέρος όπου θα υφίστατο διώξεις.

(3) Στα συμπεράσματα του Τάμπερε αναφέρεται ότι το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο θα πρέπει βραχυπρόθεσμα να περιλαμβάνει κοινές προδιαγραφές για δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες ασύλου στα κράτη μέλη και, πιο μακροπρόθεσμα, κοινοτικούς κανόνες που θα καταλήξουν σε κοινή διαδικασία ασύλου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

(4) Οι ελάχιστες προδιαγραφές της παρούσας Οδηγίας για τις διαδικασίες στα κράτη μέλη σχετικά με τη χορήγηση ή ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα συνιστούν έτσι ένα πρώτο μέτρο στις διαδικασίες ασύλου.

(5) Κύριος στόχος της παρούσας Οδηγίας είναι η θέσπιση ενός ελάχιστου πλαισίου στην Κοινότητα σχετικά με τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα.

(6) Η προσέγγιση των κανόνων σχετικά με τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα αναμένεται να συμβάλει στον περιορισμό των δευτερογενών μετακινήσεων των αιτούντων άσυλο μεταξύ των κρατών μελών, όταν αυτές οφείλονται στις διαφορές των νομικών πλαισίων.

(7) Οι ελάχιστες απαιτήσεις, εκ της φύσεώς τους, επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ περισσότερο ευνοϊκές διατάξεις για τους υπηκόους τρίτων χωρών ή τους απάτριδες που ζητούν διεθνή προστασία από κράτος μέλος, όταν το αίτημα θεωρείται ότι βασίζεται στο γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος είναι πρόσφυγας κατά την έννοια του άρθρου 1(Α) της Σύμβασης της Γενεύης.

(8) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και συνάδει με τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, στο Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(9) Όσον αφορά τη μεταχείριση των προσώπων που εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη δεσμεύονται από υποχρεώσεις που υπέχουν από πράξεις διεθνούς δικαίου στις οποίες είναι μέρη και οι οποίες απαγορεύουν τις διακρίσεις.

(10) Είναι βασικό να λαμβάνονται οι αποφάσεις για όλες τις αιτήσεις ασύλου με βάση τα γεγονότα και πρωτίστως από αρχές το προσωπικό των οποίων έχει την απαραίτητη γνώση ή εκπαίδευση σε θέματα

¹⁰ ΕΕ C 62 της 27.2.2001, σ. 231 και ΕΕ C 291 της 26.11.2002, σ. 143.

¹¹ ΕΕ C 77 της 28.3.2002, σ. 94.

¹² ΕΕ C 193 της 10.7.2001, σ. 77. Γνώμη που διατυπώθηκε ύστερα από προαιρετική διαβούλευση.

ασύλου και προσφύγων.

(11) Είναι προς το συμφέρον τόσο των κρατών μελών όσο και των αιτούντων άσυλο να λαμβάνεται απόφαση επί των αιτήσεων ασύλου το συντομότερο δυνατόν. Η οργάνωση της επεξεργασίας των αιτήσεων αυτών θα πρέπει να επαφθεθεί στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών, ούτως ώστε, ανάλογα με τις εθνικές ανάγκες, να δίδουν προτεραιότητα ή να επισπεύδουν την επεξεργασία οιασδήποτε αίτησης, λαμβάνοντας υπόψη τις προδιαγραφές της παρούσας οδηγίας.

(12) Η έννοια της δημόσιας τάξης μπορεί να καλύπτει καταδίκη για σοβαρό έγκλημα.

(13) Προς το σκοπό της ορθής αναγνώρισης των ατόμων που χρήζουν προστασίας ως πρόσφυγες κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης της Γενεύης, κάθε αιτών θα πρέπει, με ορισμένες εξαιρέσεις, να έχει πραγματική πρόσβαση στις διαδικασίες, τη δυνατότητα να συνεργάζεται και να επικοινωνεί κατάλληλα με τις αρμόδιες αρχές ώστε να υποβάλλει τα στοιχεία της υπόθεσής του, καθώς και επαρκείς διαδικαστικές εγγυήσεις για να προωθή την υπόθεσή του σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Επιπλέον, η εξέταση μιας αίτησης ασύλου θα πρέπει κανονικά να δίδει στον αιτούντα τουλάχιστον το δικαίωμα παραμονής εν αναμονή της απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή, πρόσβαση σε διερμηνέα για την παρουσίαση της υπόθεσής του σε περίπτωση συνέντευξης με τις αρχές, δυνατότητα επικοινωνίας με εκπρόσωπο του Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) ή με άλλη οργάνωση που ενεργεί εξ ονόματός του, το δικαίωμα κατάλληλης κοινοποίησης της απόφασης, πραγματικό και νομικό σκεπτικό της απόφασης, τη δυνατότητα συνεννόησης με νομικό ή άλλο σύμβουλο και το δικαίωμα ενημέρωσής του για τη νομική του κατάσταση στα κρίσιμα σημεία της διαδικασίας, σε γλώσσα την οποία ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί.

(14) Επιπλέον, θα πρέπει να θεσπισθούν ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις για τους ασυνόδευτους ανηλίκους, λόγω της ευπαθούς θέσης τους. Εδώ, το συμφέρον του παιδιού θα πρέπει να είναι πρωταρχική σκέψη των κρατών μελών.

(15) Όταν ο αιτών υποβάλλει νέα αίτηση χωρίς να προσκομίζει νέα στοιχεία ή επιχειρήματα, θα ήταν δυσανάλογο να υποχρεούνται τα κράτη μέλη να ανοίγουν νέα πλήρη εξεταστική διαδικασία. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν επιλογή μεταξύ διαδικασιών που περιλαμβάνουν εξαιρέσεις ως προς τις εγγυήσεις των οποίων απολαμβάνει κανονικά ο αιτών.

(16) Πολλές αιτήσεις ασύλου γίνονται στα σύνορα ή στις ζώνες διέλευσης ενός κράτους μέλους πριν από την απόφαση για την εισδοχή του αιτούντος. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να προσαρμόζουν την υφιστάμενη νομοθεσία στην ιδιαίτερη κατάσταση των αιτούντων αυτών. Υπό τις περιστάσεις αυτές θα πρέπει να καθορισθούν κοινοί κανόνες για πιθανές εξαιρέσεις στις εγγυήσεις των οποίων κανονικά απολαμβάνουν οι αιτούντες. Οι συννοριακές διαδικασίες θα πρέπει να εφαρμόζονται κυρίως στους αιτούντες που δεν ικανοποιούν τις προϋποθέσεις εισόδου στο έδαφος των κρατών μελών.

(17) Κομβικό κριτήριο για το βάσιμο μιας αίτησης ασύλου είναι η ασφάλεια του αιτούντος στη χώρα καταγωγής. Όταν μια τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να τη χαρακτηρίσουν ως ασφαλή για το συγκεκριμένο αιτούντα, εκτός αν αυτός προβάλει σοβαρά αντεπιχειρήματα.

(18) Δεδομένου του επιπέδου εναρμόνισης ως προς το χαρακτηρισμό υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών ως προσφύγων, θα πρέπει να θεσπισθούν κοινά κριτήρια για το χαρακτηρισμό τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής.

(19) Όταν το Συμβούλιο κρίνει ότι τα εν λόγω κριτήρια πληρούνται ως προς συγκεκριμένη χώρα καταγωγής και συνεπώς την έχει περιλάβει στο βασικό κοινό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής που θα θεσπισθεί σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι υποχρεωμένα να εξετάζουν αιτήσεις ατόμων που έχουν την εθνικότητα της χώρας αυτής ή ανιθαγενών που κατά το παρελθόν διέμεναν συνήθως στη χώρα αυτή, στη βάση του μαχητού τεκμηρίου της ασφάλειας της χώρας αυτής. Υπό το φως της πολιτικής βαρύτητας του καθορισμού ασφαλών χωρών καταγωγής, ιδίως λόγω των συνεπειών μιας αξιολόγησης της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε μια χώρα καταγωγής και των συνεπειών της για την εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο θα πρέπει να λαμβάνει αποφάσεις για την κατάρτιση ή την τροποποίηση του καταλόγου έπειτα από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

(20) Όπως προκύπτει από το καθεστώς της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας ως υποψήφια χωρών για προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και από την πρόοδο που σημείωσαν αυτές προκειμένου να κατα-

στούν μέλη, θα πρέπει να θεωρούνται ως ασφαλείς χώρες καταγωγής για τους σκοπούς της παρούσας Οδηγίας έως την ημερομηνία προσχώρησής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

(21) Ο χαρακτηρισμός τρίτης χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής για τους σκοπούς της παρούσας Οδηγίας δεν μπορεί να αποτελεί απόλυτη εγγύηση ασφάλειας για τους υπηκόους της εν λόγω χώρας. Εκ φύσεως, η αξιολόγηση στην οποία βασίζεται ο χαρακτηρισμός λαμβάνει υπόψη μόνο τις γενικές κοινωνικές, νομικές και πολιτικές συνθήκες της χώρας και το κατά πόσον οι υπεύθυνοι δίωξης, βασανιστηρίων ή απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας υφίστανται πράγματι κυρώσεις όταν αποδεικνύεται η ενοχή τους στην οικεία χώρα. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό να εξασφαλισθεί ότι, όταν ο αιτών καταδεικνύει ότι υπάρχουν σοβαροί λόγοι για τους οποίους η χώρα δεν πρέπει να θεωρείται ασφαλής στην περίπτωση του, ο χαρακτηρισμός της ως ασφαλούς δεν θα ισχύει πλέον καθόσον τον αφορά.

(22) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν όλες τις αιτήσεις επί της ουσίας, δηλαδή να αξιολογούν κατά πόσον ο συγκεκριμένος αιτών δικαιούται να θεωρηθεί πρόσφυγας κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για το χαρακτηρισμό και το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους καθώς και για¹³, εκτός εάν η παρούσα οδηγία προβλέπει άλλως, ιδίως όταν μπορεί να υποτεθεί εύλογα ότι άλλη χώρα θα εξετάσει το θέμα και θα παράσχει επαρκή προστασία. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να υποχρεωθούν να εξετάζουν μια αίτηση ασύλου επί της ουσίας όταν μια πρώτη χώρα έχει χορηγήσει στον αιτούντα το καθεστώς πρόσφυγα ή άλλη επαρκή προστασία και ο αιτών θα τύχει επανεισδοχής στη χώρα αυτή.

(23) Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να υποχρεωθούν να αξιολογούν μια αίτηση ασύλου επί της ουσίας ούτε όταν ο αιτών, ως εκ της συνδέσεώς του με τρίτη χώρα, όπως ορίζεται από την εθνική νομοθεσία, αναμένεται ευλόγως να αναζητήσει προστασία στην τρίτη αυτή χώρα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενεργήσουν έτσι μόνο αν ο συγκεκριμένος αιτών θα είναι ασφαλής στη συγκεκριμένη τρίτη χώρα. Προς αποφυγή δευτερογενών μετακινήσεων αιτούντων, θα πρέπει να θεσπισθούν κοινές αρχές για τη θεώρηση ή το χαρακτηρισμό τρίτων χωρών ως ασφαλών από τα κράτη μέλη.

(24) Επιπλέον, όσον αφορά ορισμένες ευρωπαϊκές τρίτες χώρες οι οποίες τηρούν ιδιαιτέρως υψηλά πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προστασίας προσφύγων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν είτε να μη διενεργούν καθόλου είτε να διενεργούν μια περιορισμένη εξέταση των αιτήσεων ασύλου που αφορούν αιτούντες που εισήλθαν στο έδαφός τους από τις ανωτέρω χώρες. Λόγω των πιθανών συνεπειών για τον αιτούντα μιας περιορισμένης εξέτασης ή της απουσίας εξέτασης, η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας θα πρέπει να περιορίζεται στις τρίτες χώρες σε σχέση με τις οποίες το Συμβούλιο έχει βεβαιωθεί ότι τηρούν τις υψηλές προδιαγραφές ασφαλείας της παρούσας οδηγίας. Το Συμβούλιο θα πρέπει να λαμβάνει σχετικές αποφάσεις έπειτα από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

(25) Από τη φύση των κοινών προδιαγραφών σχετικά με τις δύο έννοιες της ασφαλούς τρίτης χώρας, όπως ορίζονται στην παρούσα οδηγία, έπεται ότι η πρακτική εφαρμογή των εννοιών εξαρτάται από το κατά πόσον η εν λόγω τρίτη χώρα επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της.

(26) Όσον αφορά την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα άτομα που τυγχάνουν του καθεστώτος ενημερώνονται δεόντως για την πιθανή επανεξέταση του καθεστώτος τους και έχουν τη δυνατότητα ακροάσεως προτού οι αρχές λάβουν αιτιολογημένη απόφαση ανάκλησής του. Ωστόσο, οι εγγυήσεις αυτές δεν θα πρέπει να ισχύουν όταν οι λόγοι για την παύση του καθεστώτος του πρόσφυγα δεν σχετίζονται με μεταβολή των προϋποθέσεων στις οποίες βασίσθηκε η αναγνώριση.

(27) Σύμφωνα με βασική αρχή της κοινοτικής νομοθεσίας, οι αποφάσεις επί αιτήσεως ασύλου και περί ανακλήσεως του καθεστώτος του πρόσφυγα πρέπει να επιδέχονται αποτελεσματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά την έννοια του άρθρου 234 της Συνθήκης. Το κατά πόσον η προσφυγή είναι αποτελεσματική, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εξέταση των σχετικών γεγονότων, εξαρτάται από το διοικητικό και δικαστικό μηχανισμό κάθε κράτους μέλους ως σύνολο.

(28) Σύμφωνα με το άρθρο 64 της Συνθήκης, η παρούσα οδηγία δεν θίγει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών όσον αφορά την τήρηση του νόμου και της τάξης και τη διασφάλιση της εσωτερικής ασφάλειας.

¹³ ΕΕ L 304 της 30.9.2004, σ. 12.

(29) Η παρούσα οδηγία δεν αφορά διαδικασίες που διέπονται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2003 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας¹⁴.

(30) Η εφαρμογή της παρούσας Οδηγίας αξιολογείται σε τακτά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τη διετία.

(31) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η καθιέρωση ελάχιστων προδιαγραφών στα κράτη μέλη για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορεί συνεπώς, λόγω της κλίμακας και των επιπτώσεων της δράσης, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Κοινότητας, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία περιορίζεται στο ελάχιστο που απαιτείται για την επίτευξη του στόχου της.

(32) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, που προσαρτήθηκε στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Ηνωμένο Βασίλειο κοινοποίησε, με επιστολή της 24ης Ιανουαρίου 2001, ότι επιθυμεί να συμμετάσχει στη θέσπιση και εφαρμογή της οδηγίας.

(33) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, που προσαρτήθηκε στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Ιρλανδία κοινοποίησε, με επιστολή της 14ης Φεβρουαρίου 2001, ότι επιθυμεί να συμμετάσχει στη θέσπιση και εφαρμογή της οδηγίας.

(34) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του Πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας, που προσαρτήθηκε στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της Οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι : ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Σκοπός

Άρθρο 1.- Στόχος της παρούσας Οδηγίας είναι η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες διά των οποίων τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

Ορισμοί

Άρθρο 2.- Για τους σκοπούς της παρούσας Οδηγίας νοούνται ως:

α) «Σύμβαση της Γενεύης»: η Σύμβαση της 28ης Ιουλίου 1951 περί του Καθεστώτος των Προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967·

β) «αίτηση ή αίτηση ασύλου»: η αίτηση την οποία υποβάλλει υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας από κράτος μέλος σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης. Κάθε αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας τεκμαίρεται ως αίτηση ασύλου εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος ζητεί ρητά άλλο είδος προστασίας που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής αίτησης·

γ) «αιτών» ή «αιτών άσυλο»: υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που έχει υποβάλει αίτηση ασύλου επί της οποίας δεν έχει εκδοθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση·

δ) «τελεσίδικη απόφαση»: η απόφαση που ορίζει κατά πόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ και η οποία δεν υπόκειται πλέον σε άσκηση ένδικου μέσου στο πλαίσιο του κεφαλαίου V της παρούσας οδηγίας, ασχέτως εάν με την άσκηση τέτοιου ένδικου μέσου οι αιτούντες αποκτούν τη δυνατότητα να παραμένουν στα εν λόγω κράτη μέλη μέχρις ότου εκδοθεί η σχετική απόφαση, με την επιφύλαξη του παραρτήματος III της παρούσας οδηγίας·

ε) «αποφαινόμενη αρχή»: κάθε οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κράτους μέλους υπεύθυνη για

¹⁴ ΕΕ L 50 της 25.2.2003, σ. 1. Βλέπε <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:050:0001:0010:EL:PDF>.

την εξέταση των αιτήσεων ασύλου και αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων πρωτοβαθμίως στις εν λόγω υποθέσεις, με την επιφύλαξη του παραρτήματος Ι'

στ) «πρόσφυγας»: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 της Σύμβασης της Γενεύης, όπως καθορίστηκε στην Οδηγία 2004/83/ΕΚ·

ζ) «καθεστώς πρόσφυγα»: η αναγνώριση από ένα κράτος μέλος υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως πρόσφυγα·

η) «ασυνόδευτος ανήλικος»: πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών που εισέρχεται στο έδαφος των κρατών μελών χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικα ο οποίος έχει την ευθύνη του δυνάμει του νόμου ή του εθνικού δικαίου και για όσο χρονικό διάστημα δεν τελεί πρακτικώς υπό την επιμέλεια αυτού· επίσης, ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στο έδαφος των κρατών μελών·

θ) «εκπρόσωπος»: το πρόσωπο που ενεργεί εξ ονόματος οργάνωσης που εκπροσωπεί τον ασυνόδευτο ανήλικο ως νόμιμος κηδεμόνας, το πρόσωπο που ενεργεί εξ ονόματος εθνικής οργάνωσης υπεύθυνης για την επιμέλεια και την ευημερία των ανηλίκων ή κάθε άλλος κατάλληλος εκπρόσωπος που έχει ορισθεί για την προάσπιση των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού·

ι) «ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα»: η απόφαση της αρμόδιας αρχής να ανακαλέσει ή να αρνηθεί να ανανεώσει το καθεστώς πρόσφυγα ενός προσώπου σύμφωνα με την οδηγία 2004/83/ΕΚ·

ια) «παραμονή στο κράτος μέλος»: η παραμονή στο έδαφος, περιλαμβανομένων των συνόρων, ή στις ζώνες διέλευσης του κράτους μέλους στο οποίο υπεβλήθη ή εξετάζεται η αίτηση ασύλου.

Πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 3.- 1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλες τις αιτήσεις ασύλου που υποβάλλονται στο έδαφος, περιλαμβανομένων των συνόρων, ή στις ζώνες διέλευσης των κρατών μελών, καθώς και στην ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται επί αιτήσεων διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται σε αντιπροσωπεΐες των κρατών μελών.

3. Όταν τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν ή εισάγουν διαδικασία διά της οποίας οι αιτήσεις ασύλου εξετάζονται τόσο ως αιτήσεις βάσει της Σύμβασης της Γενεύης όσο και ως αιτήσεις άλλων μορφών διεθνούς προστασίας, που παρέχονται υπό τις περιστάσεις του άρθρου 15 της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ, εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία σε όλα τα στάδια της διαδικασίας τους.

4. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν την παρούσα οδηγία σε διαδικασίες για την έκδοση αποφάσεων όσον αφορά αιτήσεις παροχής οποιασδήποτε μορφής διεθνούς προστασίας.

Υπεύθυνες αρχές

Άρθρο 4.- 1. Για όλες τις διαδικασίες, τα κράτη μέλη ορίζουν αποφαινόμενη αρχή υπεύθυνη για τη δέουσα εξέταση των αιτήσεων βάσει της παρούσας οδηγίας, και ιδίως των άρθρων 8 παράγραφος 2 και 9.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 343/2003, οι αιτήσεις για άσυλο που υποβάλλονται σε ένα κράτος μέλος προς τις αρχές άλλου κράτους μέλους που διενεργούν εκεί ελέγχους όσον αφορά τη μετανάστευση διεκπεραιώνονται από το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου υποβάλλεται η αίτηση.

2. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι υπεύθυνη είναι άλλη αρχή, προς τους εξής σκοπούς:

α) διεκπεραίωση υποθέσεων στις οποίες εξετάζεται η μεταφορά του αιτούντος σε άλλο κράτος σύμφωνα με τις διατάξεις που καθιερώνουν κριτήρια και μηχανισμούς για τον προσδιορισμό του κράτους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου, έως ότου γίνει η μεταφορά ή αρνηθεί το κράτος, προς το οποίο γίνεται η αίτηση, να αναλάβει ή να πάρει πίσω τον αιτούντα·

β) λήψη απόφασης σχετικά με την αίτηση σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις περί ασφαλείας, εφόσον πριν ληφθεί η απόφαση ζητηθεί η γνώμη της αποφαινόμενης αρχής ως προς το κατά πόσον ο αιτών δύναται να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ·

γ) διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης σύμφωνα με το άρθρο 32, με την προϋπόθεση ότι η αρχή αυτή έχει πρόσβαση στο φάκελο του αιτούντος για την προηγούμενη αίτηση·

δ) διεκπεραίωση υποθέσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών που προβλέπονται στο άρθρο 35 παράγραφος 1·

ε) άρνηση εισόδου στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 35 παράγραφοι 2 έως 5, υπό τους όρους και όπως προβλέπεται στις παραγράφους αυτές·

στ) απόδειξη ότι ο αιτών επιδιώκει να εισέλθει ή έχει εισέλθει στο κράτος μέλος από ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 36, υπό τους όρους και όπως προβλέπεται στο άρθρο αυτό.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, όταν ορίζονται αρχές σύμφωνα με την παράγραφο 2, το προσωπικό των εν λόγω αρχών να έχει τις κατάλληλες γνώσεις ή να λαμβάνει την απαιτούμενη κατάρτιση ώστε να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Ευνοϊκότερες διατάξεις

Άρθρο 5.- Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ περισσότερο ευνοϊκές προδιαγραφές για τις διαδικασίες διά των οποίων χορηγείται και ανακαλείται το καθεστώς του πρόσφυγα, εφόσον οι προδιαγραφές αυτές συνάδουν με την παρούσα οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Πρόσβαση στη διαδικασία

Άρθρο 6.- 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν την αυτοπρόσωπη υποβολή των αιτήσεων ασύλου ή/και την υποβολή τους σε συγκεκριμένο τόπο.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε κάθε ενήλικας που διαθέτει νομική ικανότητα να έχει το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση ασύλου αυτοπροσώπως.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση εξ ονόματος των εξαρτώμενων από αυτόν προσώπων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εξαρτώμενοι ενήλικες να συναινούν στην κατάθεση της αίτησης εξ ονόματός τους ή, εάν αυτό δεν ισχύει, να μπορούν να υποβάλουν την αίτησή τους αυτοπροσώπως.

Η συναίνεση ζητείται κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης ή, το αργότερο, κατά την προσωπική συνέντευξη με τον εξαρτώμενο ενήλικα.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν στην εθνική τους νομοθεσία:

α) τις περιπτώσεις όπου ένας ανήλικος μπορεί να υποβάλει ο ίδιος αίτηση·

β) τις περιπτώσεις στις οποίες η αίτηση του ασυνόδευτου ανηλίκου πρέπει να κατατεθεί από εκπρόσωπο όπως προβλέπεται στο άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο α)·

γ) τις περιπτώσεις στις οποίες η υποβολή αίτησης ασύλου κρίνεται ότι συνιστά επίσης υποβολή αίτησης ασύλου για οποιονδήποτε άγαμο ανήλικο.

5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρχές στις οποίες είναι πιθανόν να απευθυνθεί όποιος επιθυμεί να υποβάλει αίτηση ασύλου να είναι σε θέση να τον ενημερώσουν ως προς το πώς και πού μπορεί να υποβάλει την εν λόγω αίτηση και ως προς το γεγονός ότι μπορεί να τους ζητήσει να διαβιβάσουν την αίτησή του προς την αρμόδια αρχή.

Δικαίωμα παραμονής στο κράτος μέλος έως ότου εξετασθεί η αίτηση

Άρθρο 7.- 1. Στους αιτούντες επιτρέπεται να παραμείνουν στο κράτος μέλος, αποκλειστικά για το σκοπό της διαδικασίας, μέχρις ότου η αποφαινόμενη αρχή λάβει την απόφασή της σύμφωνα με τις πρωτοβάθμιες διαδικασίες που ορίζονται στο κεφάλαιο III. Το δικαίωμα παραμονής δεν θεμελιώνει δικαίωμα για χορήγηση άδειας διαμονής.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να δεχθούν εξαίρεση μόνον όταν, σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 34, μια μεταγενέστερη αίτηση δεν θα εξετασθεί περαιτέρω ή όταν προτίθενται να παραδώσουν ή να εκδώσουν, ανάλογα με την περίπτωση, ένα πρόσωπο είτε σε άλλο κράτος μέλος δυνάμει υποχρεώσεων στο πλαίσιο ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως ή άλλως¹⁵ [6], είτε σε τρίτη χώρα ή, τέλος, σε διεθνή ποινικά δικαστήρια.

¹⁵ Βλέπε απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ L 190 της 18.7.2002, σ. 1).

Προϋποθέσεις για την εξέταση των αιτήσεων

Άρθρο 8.- 1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 23 παράγραφος 4 σημείο i), τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτήσεις ασύλου να μην απορρίπτονται ούτε να αποκλείεται η εξέτασή τους εκ μόνου του γεγονότος ότι δεν υποβλήθηκαν το ταχύτερο δυνατόν.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αποφάσεις της αποφαινόμενης αρχής επί των αιτήσεων ασύλου να λαμβάνονται μετά τη δέουσα εξέταση. Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

α) οι αιτήσεις να εξετάζονται και οι αποφάσεις να λαμβάνονται σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα·

β) να λαμβάνονται συγκεκριμένες και ακριβείς πληροφορίες από διάφορες πηγές, όπως από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, ως προς τη γενική κατάσταση στις χώρες καταγωγής των αιτούντων άσυλο και, όπου χρειάζεται, στις χώρες μέσω των οποίων διήλθαν και να προβλέπεται ότι το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την εξέταση των αιτήσεων και τη λήψη των αποφάσεων έχει πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες·

γ) το προσωπικό που εξετάζει αιτήσεις και λαμβάνει αποφάσεις να γνωρίζει τις συναφείς προδιαγραφές που εφαρμόζονται στον τομέα της νομοθεσίας περί ασύλου και προσφύγων.

3. Οι αρχές που αναφέρονται στο κεφάλαιο V έχουν, μέσω της αποφαινόμενης αρχής ή του αιτούντος ή άλλως, πρόσβαση στις γενικές πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) οι οποίες είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν κανόνες όσον αφορά τη μετάφραση εγγράφων σχετικών με την εξέταση των αιτήσεων.

Προϋποθέσεις για τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή

Άρθρο 9.- 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αποφάσεις για τις αιτήσεις ασύλου να δίδονται γραπτώς.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν επίσης ώστε, όταν απορρίπτεται αίτηση, να αναφέρονται στην απόφαση οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι και να δίδονται γραπτώς πληροφορίες για τις δυνατότητες προσβολής αρνητικής απόφασης.

Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να αναφέρουν τους λόγους μη χορήγησης του καθεστώτος του πρόσφυγα εφόσον χορηγείται στον αιτούντα καθεστώς που παρέχει βάσει της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας τα ίδια δικαιώματα και οφέλη με το καθεστώς του πρόσφυγα δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι λόγοι μη χορήγησης να αναφέρονται στο φάκελο του αιτούντος και να έχει πρόσβαση στο φάκελο αυτό ο αιτών κατόπιν αιτήσεώς του.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να παρέχουν γραπτώς πληροφορίες για τις δυνατότητες προσβολής αρνητικής απόφασης όταν ο αιτών έχει ενημερωθεί γραπτώς ή με ηλεκτρονικό μέσο στο οποίο ο αιτών έχει πρόσβαση.

3. Για τους σκοπούς του άρθρου 6 παράγραφος 3 και οσάκις η αίτηση βασίζεται στην ίδια αιτιολογία, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν μία μόνο απόφαση, που να καλύπτει όλους τους εξαρτωμένους.

Εγγυήσεις για τους αιτούντες άσυλο

Άρθρο 10.- 1. Τα κράτη μέλη, με τις διαδικασίες του κεφαλαίου III, μεριμνούν ώστε να παρέχονται σε όλους τους αιτούντες άσυλο οι ακόλουθες εγγυήσεις:

α) Να ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν, για τη διαδικασία που ακολουθείται και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους κατά τη διαδικασία καθώς και για τις τυχόν συνέπειες της μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τους και της μη συνεργασίας με τις αρχές· να ενημερώνονται ως προς τις προθεσμίες καθώς και ως προς τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους ώστε να συμμορφωθούν με την υποχρέωση για υποβολή των στοιχείων όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ. Οι πληροφορίες τους δίδονται εγκαίρως ώστε να μπορέσουν να ασκήσουν τα δικαιώματα που εγγυάται η παρούσα οδηγία και να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 11.

β) Να τους παρέχονται υπηρεσίες διερμηνέα, όταν αυτό είναι απαραίτητο για να εκθέσουν την περίπτωσή τους στις αρμόδιες αρχές. Τα κράτη μέλη θεωρούν απαραίτητο να παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες

τουλάχιστον όταν η αποφαινόμενη αρχή καλεί τον αιτούντα σε συνέντευξη όπως αναφέρεται στα άρθρα 12 και 13 και δεν μπορεί να εξασφαλισθεί η δέουσα επικοινωνία χωρίς διερμηνέα. Σε αυτή την περίπτωση και σε άλλες περιπτώσεις όπου οι αρμόδιες αρχές καλούν τον αιτούντα, οι υπηρεσίες αυτές αμείβονται από το Δημόσιο.

γ) Να μη στερούνται της ευκαιρίας να επικοινωνούν με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή κάθε άλλη οργάνωση που εργάζεται εξ ονόματος της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στο έδαφος των κρατών μελών βάσει συμφωνίας με το εν λόγω κράτος μέλος.

δ) Να τους κοινοποιείται σε εύλογο χρόνο η απόφαση της αποφαινόμενης αρχής για την αίτηση ασύλου. Εάν ένας νομικός ή άλλος σύμβουλος εκπροσωπεί νομίμως τον αιτούντα, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να κοινοποιήσουν την απόφαση σε αυτόν αντί στον αιτούντα άσυλο.

ε) Να ενημερώνονται σχετικά με το αποτέλεσμα της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής σε γλώσσα που ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν εάν δεν τους παρέχει συνδρομή ή εκπροσώπηση νομικός ή άλλος σύμβουλος και όταν δεν διατίθεται δωρεάν νομική συνδρομή. Η παρεχόμενη ενημέρωση περιλαμβάνει πληροφορίες για τη δυνατότητα προσβολής αρνητικής απόφασης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παράγραφος 2.

2. Τα κράτη μέλη, τηρώντας τις διαδικασίες που προβλέπονται στο κεφάλαιο V, μεριμνούν ώστε όλοι οι αιτούντες άσυλο να απολαμβάνουν των εγγυήσεων που απαριθμούνται στην παράγραφο 1 στοιχεία β), γ) και δ) του παρόντος άρθρου.

Υποχρεώσεις των αιτούντων άσυλο

Άρθρο 11.- 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στους αιτούντες άσυλο υποχρεώσεις συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές στο μέτρο που οι υποχρεώσεις αυτές είναι αναγκαίες για τη διεκπεραίωση της αίτησης.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν, ιδίως, να προβλέπουν ότι:

α) οι αιτούντες άσυλο πρέπει να αναφέρονται στις αρμόδιες αρχές ή να παρουσιάζονται ενώπιόν τους αυτοπροσώπως, χωρίς καθυστέρηση ή σε καθορισμένο χρόνο·

β) οι αιτούντες άσυλο πρέπει να παραδίδουν τα έγγραφα που έχουν στην κατοχή τους και σχετίζονται με την εξέταση της αίτησης, όπως τα διαβατήριά τους, και

γ) οι αιτούντες άσυλο πρέπει να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές για τον παρόντα τόπο διαμονής ή διεύθυνσή τους και να τις ενημερώνουν για την αλλαγή του το συντομότερο δυνατόν. Τα κράτη μέλη δύναται να προβλέπουν ότι ο αιτών υποχρεούται να δέχεται κάθε γνωστοποίηση στον πιο πρόσφατο τόπο διαμονής ή διεύθυνση που έχει δηλώσει κατά τον τρόπο αυτό·

δ) να κάνουν σωματική έρευνα στον αιτούντα και να ερευνήσουν τα αντικείμενα που φέρει·

ε) να φωτογραφίζουν τον αιτούντα, και

στ) να καταγράφουν τις προφορικές δηλώσεις του αιτούντος, εφόσον έχει ενημερωθεί σχετικά εκ των προτέρων.

Πρόσωπα που καλούνται σε προσωπική συνέντευξη

Άρθρο 12. - 1. Πριν από τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή πρέπει να παρέχεται στον αιτούντα άσυλο η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης σχετικά με την αίτησή ασύλου με πρόσωπο αρμόδιο, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, για τη διεξαγωγή ανάλογων συνεντεύξεων.

Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να παρέχουν την ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης σε κάθε ενήλικα μεταξύ των εξαρτώμενων προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 3.

Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίσουν στην εθνική νομοθεσία τις περιπτώσεις στις οποίες παρέχεται σε ανήλικο η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης.

2. Η προσωπική συνέντευξη μπορεί να παραλειφθεί όταν:

α) η αποφαινόμενη αρχή δύναται να λάβει θετική απόφαση βάσει των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων, ή

β) η αρμόδια αρχή είχε ήδη συνάντηση με τον αιτούντα για να τον βοηθήσει στη συμπλήρωση της αίτησής του και στην υποβολή των ουσιαστών πληροφοριών σχετικά με την αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ, ή

γ) η αποφαινόμενη αρχή, έπειτα από πλήρη εξέταση των πληροφοριών που παρέσχε ο αιτών, θεωρεί την αίτηση ως αβάσιμη όταν ισχύουν οι περιστάσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 23 παράγραφος 4 στοιχεία α), γ), ζ), η) και ι).

3. Η προσωπική συνέντευξη μπορεί επίσης να παραλειφθεί όταν δεν είναι πρακτικά εφικτή, ειδικότερα όταν η αρμόδια αρχή θεωρεί ότι ο αιτών είναι ανίκανος ή δεν μπορεί να συμμετάσχει σε συνέντευξη, για λόγους που οφείλονται σε μόνιμες καταστάσεις ανεξάρτητες από τη θέλησή του. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν βεβαίωση ιατρού ή ψυχολόγου.

Όταν το κράτος μέλος δεν παρέχει την ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο στον αιτούντα ή, ενδεχομένως, στον εξαρτώμενο, πρέπει να καταβάλλονται εύλογες προσπάθειες ώστε να δίνεται η δυνατότητα στον αιτούντα ή στον εξαρτώμενο να υποβάλλουν συμπληρωματικά στοιχεία.

4. Η έλλειψη προσωπικής συνέντευξης σύμφωνα με το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει την αποφαινόμενη αρχή να λαμβάνει απόφαση επί αιτήσεως ασύλου.

5. Η έλλειψη προσωπικής συνέντευξης δυνάμει της παραγράφου 2 στοιχεία β) και γ) και της παραγράφου 3 δεν επιδρά δυσμενώς στην απόφαση της αποφαινόμενης αρχής.

6. Ανεξάρτητα από το άρθρο 20 παράγραφος 1, τα κράτη μέλη, όταν αποφασίζουν επί της αιτήσεως ασύλου, μπορούν να λάβουν υπόψη το γεγονός ότι ο αιτών δεν παρουσιάσθηκε για την προσωπική συνέντευξη, εκτός εάν είχε σοβαρούς λόγους να απουσιάσει.

Προϋποθέσεις της προσωπικής συνέντευξης

Άρθρο 13.- 1. Η προσωπική συνέντευξη κατά κανόνα γίνεται χωρίς την παρουσία μελών της οικογένειας, εκτός εάν η αποφαινόμενη αρχή κρίνει ότι η παρουσία τους είναι απαραίτητη προκειμένου να διενεργηθεί η δέουσα εξέταση.

2. Η προσωπική συνέντευξη πρέπει να διεξάγεται υπό συνθήκες που να εξασφαλίζουν τη δέουσα εμπιστευτικότητα.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι οι προσωπικές συνεντεύξεις διεξάγονται σε συνθήκες που επιτρέπουν στους αιτούντες να εκθέσουν διεξοδικά τους λόγους των αιτήσεών τους. Για αυτό το σκοπό, τα κράτη μέλη:

α) μεριμνούν ώστε το πρόσωπο που διεξάγει τη συνέντευξη να διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα για να συνεκτιμήσει τις προσωπικές ή γενικές συνθήκες που περιβάλλουν την αίτηση, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής καταγωγής ή της ευαισθησίας του αιτούντος, στο μέτρο που είναι δυνατόν, και

β) επιλέγουν διερμηνέα ικανό να εξασφαλίσει τη δέουσα επικοινωνία μεταξύ του αιτούντος και του προσώπου που διεξάγει τη συνέντευξη. Δεν είναι απαραίτητο η επικοινωνία να διενεργείται στη γλώσσα που προτιμά ο αιτών άσυλο εάν υπάρχει άλλη γλώσσα την οποία ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί και στην οποία είναι σε θέση να επικοινωνήσει.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν κανόνες όσον αφορά την παρουσία τρίτων στην προσωπική συνέντευξη.

5. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και για τη συνάντηση που αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 στοιχείο β).

Καθεστώς της έκθεσης για την προσωπική συνέντευξη, στο πλαίσιο της διαδικασίας

Άρθρο 14.- 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε για κάθε προσωπική συνέντευξη να συντάσσεται γραπτή έκθεση η οποία να περιλαμβάνει τις βασικές πληροφορίες σχετικά με την αίτηση, όπως τις παραθέτει ο αιτών σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν έγκαιρη πρόσβαση στην έκθεση για την προσωπική συνέντευξη. Όταν παρέχεται πρόσβαση μόνο μετά την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πρόσβαση να είναι δυνατή όσο νωρίς απαιτείται για να μπορέσει να προετοιμασθεί και να ασκηθεί σε εύθετο χρόνο το ένδικο μέσο.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν την έγκριση του αιτούντος ως προς το περιεχόμενο της έκθεσης για την προσωπική συνέντευξη.

Όταν ο αιτών αρνείται να εγκρίνει το περιεχόμενο της έκθεσης, οι λόγοι άρνησης περιλαμβάνονται στο φάκελό του.

Η άρνηση του αιτούντος να εγκρίνει το περιεχόμενο της έκθεσης δεν εμποδίζει την αποφαινόμενη αρχή να λάβει απόφαση επί της αιτήσεώς του.

4. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και για τη συνάντηση που αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 στοιχείο β).

Δικαίωμα νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης

Άρθρο 15.- 1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους αιτούντες άσυλο τη δυνατότητα να συμβουλευθούν, ιδία δαπάνη και κατά τρόπο ουσιαστικό, νομικό ή άλλο σύμβουλο, που γίνεται δεκτός ή αναγνωρίζεται με την ιδιότητα αυτή βάσει της εθνικής νομοθεσίας, σε θέματα σχετικά με τις οικείες αιτήσεις ασύλου.

2. Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης αποφαινόμενης αρχής, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να παρέχεται, κατόπιν αιτήματος, δωρεάν νομική συνδρομή ή/και εκπροσώπηση, υπό τους όρους της παραγράφου 3.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν στην εθνική νομοθεσία τους ότι χορηγείται δωρεάν νομική συνδρομή ή/και εκπροσώπηση:

α) μόνο για τις διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίου σύμφωνα με το κεφάλαιο V και όχι για οποιαδήποτε περαιτέρω ένδικα μέσα ή αιτήσεις επανεξέτασης που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία, περιλαμβανομένης της επανάληψης της επ' ακροατηρίου συζητήσεως όσον αφορά ένδικο μέσο μετά την άσκηση περαιτέρω ένδικου μέσου ή την υποβολή περαιτέρω αίτησης επανεξέτασης, ή/και

β) μόνο σε όσους δεν έχουν επαρκείς πόρους, ή/και

γ) μόνο σε νομικούς ή άλλους συμβούλους που καθορίζονται ειδικά από την εθνική νομοθεσία για συνδρομή ή/και εκπροσώπηση των αιτούντων άσυλο, ή/και

δ) μόνο εάν είναι πιθανόν να εκδοθεί θετική απόφαση μετά την άσκηση ένδικου μέσου ή την αίτηση επανεξέτασης.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η νομική συνδρομή ή/και εκπροσώπηση που παρέχεται δυνάμει του στοιχείου δ) δεν περιορίζεται αυθαιρέτως.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν κανόνες σχετικά με την υποβολή και τη διεκπεραίωση των αιτημάτων νομικής συνδρομής ή/και εκπροσώπησης.

5. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν:

α) να επιβάλλουν χρηματικά ή/και χρονικά όρια στην παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής ή/και εκπροσώπησης, εφόσον τα όρια αυτά δεν περιορίζουν αυθαιρέτως την πρόσβαση στη νομική συνδρομή ή/και εκπροσώπηση·

β) να προβλέπουν ότι, όσον αφορά τα τέλη και άλλα έξοδα, η μεταχείριση δεν θα είναι ευνοϊκότερη από εκείνη που επιφυλάσσεται κατά γενικό κανόνα στους υπηκόους τους σε θέματα σχετικά με τη νομική συνδρομή.

6. Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν να τους επιστραφεί το σύνολο ή μέρος των καταβληθέντων εξόδων εάν και από τη στιγμή που έχει βελτιωθεί σημαντικά η οικονομική κατάσταση του αιτούντος ή εάν η απόφαση χορήγησης αυτής της οικονομικής ενίσχυσης είχε ληφθεί με βάση ψευδείς πληροφορίες που είχε δώσει ο αιτών.

Πεδίο εφαρμογής της νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης

Άρθρο 16.- 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο νομικός ή άλλος σύμβουλος, που γίνεται δεκτός ή αναγνωρίζεται με την ιδιότητα αυτή βάσει της εθνικής νομοθεσίας και που παρέχει συνδρομή ή εκπροσώπηση σε αιτούντα άσυλο βάσει της εθνικής νομοθεσίας, να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες του φακέλου του αιτούντος οι οποίες είναι πιθανόν ότι θα εξετασθούν από τις αρχές που αναφέρονται στο κεφάλαιο V, εφόσον οι πληροφορίες σχετίζονται με την εξέταση της αίτησης.

Τα κράτη μέλη δύνανται να κάνουν εξαίρεση όταν η αποκάλυψη των πληροφοριών ή των πηγών ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια, την ασφάλεια των οργανισμών ή προσώπων που παρέχουν τις πληροφορίες ή την ασφάλεια των προσώπων τα οποία αφορούν οι πληροφορίες ή εάν θίγονται οι έρευνες σχετικά με την εξέταση των αιτήσεων ασύλου από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ή οι διεθνείς σχέσεις των κρατών μελών. Στις περιπτώσεις αυτές, η πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες ή πηγές πρέπει να είναι δυνατή για τις αρχές που αναφέρονται στο κεφάλαιο V, εκτός εάν η πρόσβαση αυτή αποκλείεται σε περιπτώσεις που άπτονται της εθνικής ασφαλείας.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο νομικός ή άλλος σύμβουλος που παρέχει συνδρομή ή εκπροσώπηση στον αιτούντα άσυλο να έχει πρόσβαση σε κλειστές ζώνες, όπως χώρους κράτησης και ζώνες διέλευσης, για να συνεννοείται με τον αιτούντα. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν τη δυνατότητα επισκέψεων στους αιτούντες σε κλειστές ζώνες, μόνο όταν οι εν λόγω περιορισμοί είναι, δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, αντικειμενικά απαραίτητοι για την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή τη διοικητική διαχείριση της ζώνης ή για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εξέτασης της αίτησης, εφόσον η πρόσβαση από το νομικό ή άλλο σύμβουλο δεν περιορίζεται υπερβολικά ούτε καθίσταται αδύνατη.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν κανόνες για την παράσταση των νομικών ή άλλων συμβούλων σε όλες τις συνεντεύξεις κατά τη διαδικασία, με την επιφύλαξη του παρόντος άρθρου ή του άρθρου 17 παράγραφος 1 στοιχείο β).

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι στον αιτούντα επιτρέπεται να συνοδεύεται στην προσωπική συνέντευξη από το νομικό ή άλλο σύμβουλο που γίνεται δεκτός με την ιδιότητα αυτή βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν την παρουσία του αιτούντος στην προσωπική συνέντευξη έστω κι αν αυτός εκπροσωπείται βάσει της εθνικής νομοθεσίας από νομικό ή άλλο σύμβουλο και μπορούν να ζητήσουν από τον αιτούντα να απαντήσει αυτοπροσώπως στις υποβαλλόμενες ερωτήσεις.

Η απουσία νομικού ή άλλου συμβούλου δεν εμποδίζει την αρμόδια αρχή να διεξαγάγει την προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα.

Εγγυήσεις για τους ασυνόδευτους ανήλικους

Άρθρο 17.- 1. Για όλες τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία και με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 12 και 14, τα κράτη μέλη:

α) λαμβάνουν το συντομότερο δυνατόν μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι ο ασυνόδευτος ανήλικος διαθέτει εκπροσώπηση ή/και συνδρομή από εκπρόσωπο κατά την εξέταση της αίτησης· ο εκπρόσωπος αυτός μπορεί επίσης να είναι ο εκπρόσωπος που αναφέρεται στο άρθρο 19 της Οδηγίας 2003/9/EK, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη¹⁶ [7].

β) μεριμνούν ώστε να παρέχεται η ευκαιρία στον εκπρόσωπο να ενημερώνει τον ασυνόδευτο ανήλικο σχετικά με το νόημα και τις πιθανές συνέπειες της προσωπικής συνέντευξης και, εφόσον ενδείκνυται, σχετικά με τον τρόπο που θα πρέπει να προετοιμασθεί για την προσωπική συνέντευξη. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στον εκπρόσωπο να παρίσταται στην εν λόγω προσωπική συνέντευξη και να υποβάλλει ερωτήσεις ή παρατηρήσεις, εντός του πλαισίου που ορίζει ο διεξάγων τη συνέντευξη.

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν την παρουσία του ασυνόδευτου ανηλίκου στην προσωπική συνέντευξη ακόμη κι αν ο εκπρόσωπος είναι παρών.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να μη διορίσουν εκπρόσωπο εφόσον ο ασυνόδευτος ανήλικος:

α) θα ενηλικιωθεί, κατά πάσα πιθανότητα, προτού ληφθεί απόφαση σε πρώτο βαθμό, ή

β) μπορεί να επωφεληθεί, δωρεάν, νομικού ή άλλου συμβούλου, αναγνωρισμένου ως προς την ιδιότητά του αυτή από την εθνική νομοθεσία, προκειμένου να φέρει εις πέρας τα καθήκοντα που ορίζονται ανωτέρω για τον εκπρόσωπο, ή

γ) είναι ή ήταν έγγαμος.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης, σύμφωνα με τις ισχύουσες την 1η Δεκεμβρίου 2005 νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, να μη διορίσουν εκπρόσωπο όταν ο ασυνόδευτος ανήλικος είναι ηλικίας τουλάχιστον 16 ετών, εκτός εάν δεν είναι σε θέση να υποστηρίξει την αίτησή του χωρίς εκπρόσωπο.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

α) εάν ένας ασυνόδευτος ανήλικος έχει κληθεί σε προσωπική συνέντευξη για την αίτησή του για άσυλο, όπως ορίζεται στα άρθρα 12, 13 και 14, η συνέντευξη αυτή να διεξάγεται από πρόσωπο που έχει τις απαραίτητες γνώσεις για τις ειδικές ανάγκες των ανηλίκων·

β) ένας υπάλληλος που έχει τις αναγκαίες γνώσεις σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ανηλίκων να προετοιμάζει την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής επί της αιτήσεως του ασυνόδευτου ανηλίκου.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν ιατρικές εξετάσεις για τον προσδιορισμό της ηλικίας

¹⁶ ΕΕ L 31 της 6.2.2003, σ. 18.

των ασυνόδευτων ανηλίκων στο πλαίσιο της εξέτασης αιτήσεως ασύλου.

Στις περιπτώσεις που χρησιμοποιούνται ιατρικές εξετάσεις, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

α) οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησής τους για άσυλο, και σε γλώσσα την οποία ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν, σχετικά με τη δυνατότητα προσδιορισμού της ηλικίας με ιατρική εξέταση· πρόκειται μεταξύ άλλων για πληροφορίες σχετικά με τη μέθοδο εξέτασης και τον ενδεχόμενο αντίκτυπο των αποτελεσμάτων της ιατρικής εξέτασης στην εξέταση της αίτησης για άσυλο καθώς και ως προς τον αντίκτυπο της άρνησης του ασυνόδευτου ανηλίκου να υποβληθεί στην ιατρική εξέταση·

β) οι ασυνόδευτοι ανήλικοι ή/και οι εκπρόσωποί τους να συναινούν στη διενέργεια εξέτασης για τον προσδιορισμό της ηλικίας των συγκεκριμένων ανηλίκων, και

γ) η απόφαση απόρριψης αίτησης ασύλου ασυνόδευτου ανηλίκου που αρνήθηκε να υποβληθεί σε αυτή την ιατρική εξέταση να μη βασίζεται μόνο στην άρνηση αυτή.

Το γεγονός ότι ένας ασυνόδευτος ανήλικος έχει αρνηθεί να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση δεν εμποδίζει την αποφαινόμενη αρχή να λαμβάνει απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου.

6. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου τα κράτη μέλη ενεργούν λαμβάνοντας πρωτίστως υπόψη την προάσπιση των συμφερόντων του παιδιού.

Κράτηση

Άρθρο 18.- 1. Τα κράτη μέλη δεν υποβάλλουν σε κράτηση ένα πρόσωπο για το λόγο και μόνο ότι ζητεί άσυλο.

2. Όταν υποβάλλουν έναν αιτούντα άσυλο σε κράτηση, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να υπάρχει η δυνατότητα ταχείας δικαστικής επανεξέτασης.

Διαδικασία ανάκλησης της αίτησης

Άρθρο 19.- 1. Εφόσον τα κράτη μέλη προβλέπουν τη δυνατότητα ρητής ανάκλησης της αίτησης στην εθνική τους νομοθεσία, όταν ένας αιτών άσυλο ανακαλέσει ρητά την αίτησή του για άσυλο, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να αποφασίσει είτε να σταματήσει την εξέταση είτε να απορρίψει την αίτηση.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέψουν ότι η αποφαινόμενη αρχή μπορεί να αποφασίσει να σταματήσει την εξέταση χωρίς λήψη απόφασης. Σε αυτή την περίπτωση, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να συμπεριλάβει σχετικό σημείωμα στο φάκελο του αιτούντος.

Διαδικασία σιωπηρής ανάκλησης της αίτησης ή υπαναχώρησης από αυτήν

Άρθρο 20.- 1. Όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών άσυλο έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του για άσυλο ή έχει υπαναχωρήσει από αυτήν, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να αποφασίσει είτε να σταματήσει την εξέταση είτε να απορρίψει την αίτηση, με τη δικαιολογία ότι ο αιτών δεν έχει αποδείξει ότι δικαιούται το καθεστώς του πρόσφυγα σύμφωνα με την οδηγία 2004/83/ΕΚ.

Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν ότι ο αιτών έχει ανακαλέσει σιωπηρά την αίτησή του για άσυλο ή έχει υπαναχωρήσει από αυτήν, ιδίως όταν διαπιστώνεται ότι:

α) δεν ανταποκρίθηκε σε αιτήματα για παροχή πληροφοριών με ουσιώδη σημασία για την αίτησή του σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 4 της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ ή δεν παρέστη στην προσωπική συνέντευξη όπως προβλέπεται στα άρθρα 12, 13 και 14, εκτός εάν ο αιτών αποδείξει εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος ότι αυτό οφείλεται σε συνθήκες ανεξάρτητες από τη θέλησή του·

β) διέφυγε ή αναχώρησε χωρίς άδεια από το μέρος όπου ζούσε ή ευρισκόταν υπό κράτηση, χωρίς να έρθει σε επαφή με την αρμόδια αρχή εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, ή δεν εκπλήρωσε εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος την υποχρέωση αναφοράς ή άλλες υποχρεώσεις επικοινωνίας.

Για το σκοπό της εφαρμογής των προκειμένων διατάξεων, τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να ορίσουν χρονικά όρια ή κατευθυντήριες γραμμές.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αιτών που αναφέρεται και πάλι στην αρμόδια αρχή μετά τη λήψη απόφασης να σταματήσει η εξέταση όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, να δικαιούται να ζητήσει την επανεξέταση της υπόθεσής του, εκτός εάν η αίτηση εξετάζεται σύμφωνα με τα

άρθρα 33 και 34.

Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίσουν ένα χρονικό όριο μετά το οποίο η υπόθεση του αιτούντος δεν θα μπορεί να επανεξετασθεί.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το πρόσωπο αυτό να μην απομακρυνθεί κατά παράβαση της αρχής της μη επαναπροώθησης.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στην αποφαινόμενη αρχή να συνεχίσει την εξέταση από το στάδιο στο οποίο είχε σταματήσει.

Ο ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες

Άρθρο 21.- 1. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στην Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες:

α) να έχει πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο, συμπεριλαμβανομένων των τελούντων υπό κράτηση και στις ζώνες διέλευσης αερολιμένων ή λιμένων·

β) να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες για τις ατομικές αιτήσεις ασύλου, για την πρόοδο της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών άσυλο συμφωνεί σχετικά·

γ) να παρουσιάζει τις απόψεις της ενώπιον των αρμόδιων αρχών, κατά την άσκηση των εποπτικών της δραστηριοτήτων βάσει του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης, σχετικά με τις ατομικές αιτήσεις ασύλου σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται επίσης σε οργάνωση που εργάζεται στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους εξ ονόματος της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες βάσει συμφωνίας με αυτό το κράτος μέλος.

Συλλογή πληροφοριών σχετικά με ατομικές περιπτώσεις

Άρθρο 22.- Για το σκοπό της εξέτασης ατομικών περιπτώσεων, τα κράτη μέλη:

α) δεν αποκαλύπτουν άμεσα τις πληροφορίες που αφορούν ατομικές αιτήσεις ασύλου ή το γεγονός ότι έχει υποβληθεί αίτηση, στους φερόμενους ως διώκτες του αιτούντος άσυλο·

β) δεν ζητούν πληροφορίες από τους φερόμενους ως διώκτες κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να τους αποκαλυφθεί άμεσα το γεγονός ότι ο αιτών έχει υποβάλει αίτηση ασύλου και θα έθετε σε κίνδυνο τη σωματική ακεραιότητα του αιτούντος και των εξαρτώμενων από αυτόν προσώπων ή την ελευθερία και την ασφάλεια των μελών της οικογένειάς του που εξακολουθούν να ζουν στη χώρα καταγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΒΑΘΜΟ

ΤΜΗΜΑ I

Διαδικασία εξέτασης

Άρθρο 23.- 1. Τα κράτη μέλη εξετάζουν τις αιτήσεις ασύλου στο πλαίσιο διαδικασίας εξέτασης σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ταχύτερη δυνατή ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής, με την επιφύλαξη κατάλληλης και πλήρους εξέτασης.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όταν δεν μπορεί να ληφθεί απόφαση εντός εξαμήνου, ο ενδιαφερόμενος αιτών:

α) είτε ενημερώνεται σχετικά με την καθυστέρηση·

β) είτε λαμβάνει, κατόπιν αιτήσεως, πληροφορίες σχετικά με το χρόνο κατά τον οποίο αναμένεται η απόφαση επί της αιτήσεώς του. Η ενημέρωση αυτή δεν θεμελιώνει υποχρέωση των κρατών έναντι του αιτούντος να λάβουν απόφαση εντός της συγκεκριμένης προθεσμίας.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να δώσουν προτεραιότητα ή να επιταχύνουν τυχόν εξέταση σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II, μεταξύ άλλων όταν η αίτηση είναι πιθανόν να θεωρηθεί ως βάσιμη ή όταν ο αιτών έχει ειδικές ανάγκες.

4. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν ότι μια διαδικασία εξέτασης σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II μπορεί να λάβει προτεραιότητα ή να επιταχυνθεί εφόσον:

α) ο αιτών, κατά την υποβολή της αίτησης και την παρουσίαση των περιστατικών, απλώς έθεσε

θέματα τα οποία είναι άνευ ή ελάχιστης σημασίας για την εξέταση του εάν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ, ή

β) ο αιτών προδήλως δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας ή ως δικαιούμενος να λάβει το καθεστώς του πρόσφυγα δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, ή

γ) η αίτηση ασύλου θεωρείται ως αβάσιμη:

i) διότι ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής κατά την έννοια των άρθρων 29, 30 και 31 της οδηγίας, ή

ii) διότι η χώρα, που δεν είναι κράτος μέλος, θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα, με την επιφύλαξη του άρθρου 28 παράγραφος 1, ή

δ) ο αιτών παραπλάνησε τις αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα ή/και την εθνικότητά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση, ή

ε) ο αιτών υπέβαλε άλλη αίτηση ασύλου στην οποία δηλώνει άλλα προσωπικά δεδομένα, ή

στ) ο αιτών δεν έχει παράσχει πληροφορίες ώστε να αποδειχθεί με εύλογο βαθμό βεβαιότητας η ταυτότητα ή η εθνικότητά του ή είναι πιθανόν ότι έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του, ή

ζ) ο αιτών έχει παρουσιάσει ασυνεπείς, αντιφατικές, απίθανες ή μη τεκμηριωμένες πληροφορίες που καθιστούν σαφώς μη πειστική τη δήλωσή του ότι αποτέλεσε θύμα διώξεων δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ, ή

η) ο αιτών έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση στην οποία δεν επικαλείται κανένα νέο κρίσιμο στοιχείο σχετικά με την προσωπική του κατάσταση ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του, ή

θ) ο αιτών χωρίς εύλογη αιτία παρέλειψε να υποβάλει την αίτησή του πρωτύτερα, ενώ μπορούσε να το πράξει, ή

ι) ο αιτών υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης που θα οδηγούσε στην απομάκρυνσή του, ή

ια) ο αιτών παρέλειψε να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 4 παράγραφοι 1 και 2 της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ ή στα άρθρα 11 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) και 20 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας, ή

ιβ) ο αιτών εισήλθε παράνομα στο έδαφος του κράτους μέλους ή παρέτεινε παράνομα την παραμονή του σε αυτό και, χωρίς εύλογη αιτία, δεν παρουσιάσθηκε στις αρχές ούτε υπέβαλε αίτηση ασύλου το συντομότερο δυνατόν λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της εισόδου του, ή

ιγ) ο αιτών συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη του κράτους μέλους, ή έχει απελαθεί διά της βίας για σοβαρούς λόγους δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, ή

ιδ) ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση να υποβληθεί σε λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων σύμφωνα με την οικεία κοινοτική ή/και εθνική νομοθεσία, ή

ιε) η αίτηση υποβλήθηκε από άγαμο ανήλικο στον οποίο εφαρμόζεται το άρθρο 6 παράγραφος 4 στοιχείο γ) αφού η αίτηση των γονέων ή του γονέα που έχουν την ευθύνη του ανηλίκου απορρίφθηκε και δεν επικαλείται νέα κρίσιμα στοιχεία σχετικά με την προσωπική του κατάσταση ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του.

Ειδικές διαδικασίες

Άρθρο 24.- 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν τις ακόλουθες ειδικές διαδικασίες που παρεκκλίνουν από τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II:

α) προκαταρκτική εξέταση για τη διεκπεραίωση υποθέσεων που εξετάζονται στο πλαίσιο του τμήματος IV·

β) διαδικασίες για τη διεκπεραίωση υποθέσεων που εξετάζονται στο πλαίσιο του τμήματος V.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέψουν παρέκκλιση όσον αφορά το τμήμα VI.

ΤΜΗΜΑ II

Περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων

Άρθρο 25.- 1. Πέραν των περιπτώσεων κατά τις οποίες μια αίτηση δεν εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 343/2003, τα κράτη μέλη δεν οφείλουν να εξετάζουν εάν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις για το χαρακτηρισμό του ως πρόσφυγα σύμφωνα με την οδηγία 2004/83/ΕΚ όταν μια αίτηση θεωρείται ως απαράδεκτη δυνάμει του παρόντος άρθρου.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν αίτηση ασύλου ως απαράδεκτη δυνάμει του παρόντος άρθρου εάν:

- α) το καθεστώς του πρόσφυγα έχει χορηγηθεί από άλλο κράτος μέλος·
- β) μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 26·
- γ) μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 27·
- δ) επιτραπεί στον αιτούντα να παραμείνει στο οικείο κράτος μέλος για κάποιο άλλο λόγο συνεπεία του οποίου έχει λάβει καθεστώς ισοδύναμο προς τα δικαιώματα και τα οφέλη που απορρέουν από το καθεστώς του πρόσφυγα δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ·
- ε) έχει επιτραπεί στον αιτούντα να παραμείνει στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους για άλλους λόγους που εμποδίζουν την επαναπροώθησή του κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσδιορισμού καθεστώτος δυνάμει του στοιχείου δ)·
- στ) ο αιτών υπέβαλε ταυτόσημη αίτηση έπειτα από τελεσίδικη απόφαση·
- ζ) πρόσωπο εξαρτώμενο από τον αιτούντα υποβάλει αίτηση, αφού το πρόσωπο αυτό έχει συναινέσει, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3, να αποτελέσει η περίπτωση του τμήμα αίτησης υποβαλλόμενης για λογαριασμό του και δεν υπάρχουν στοιχεία σχετικά με την κατάσταση του προσώπου αυτού τα οποία να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης.

Έννοια της πρώτης χώρας ασύλου

Άρθρο 26.- Μία χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως πρώτη χώρα ασύλου για ένα συγκεκριμένο αιτούντα άσυλο εάν:

- α) έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από τη χώρα αυτή και απολαύει ακόμη της σχετικής προστασίας, ή
- β) απολαύει άλλης επαρκούς προστασίας στην εν λόγω χώρα, επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή της μη επαναπροώθησης, με την προϋπόθεση ότι θα γίνει εκ νέου δεκτός στη χώρα αυτή.

Κατά την εφαρμογή της έννοιας της πρώτης χώρας ασύλου στη συγκεκριμένη περίπτωση του αιτούντος άσυλο, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τους το άρθρο 27 παράγραφος 1.

Έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών

Άρθρο 27.- 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν την έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών μόνο εφόσον οι αρμόδιες αρχές κρίνουν ότι η μεταχείριση του αιτούντος άσυλο στην οικεία τρίτη χώρα θα πληροί τα εξής κριτήρια:

- α) δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων, και
- β) τηρείται η αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, και
- γ) τηρείται η απαγόρευση της απομάκρυνσης κατά παράβαση του δικαιώματος αποφυγής των βασανιστηρίων και της σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο, και

δ) υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης.

2. Η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας υπόκειται στους κανόνες της εθνικής νομοθεσίας, περιλαμβανομένων:

α) των κανόνων που απαιτούν σύνδεσμο μεταξύ του αιτούντος άσυλο και της οικείας τρίτης χώρας, βάσει της οποίας θα ήταν εύλογο για τον αιτούντα να μεταβεί στη συγκεκριμένη χώρα·

β) των κανόνων σχετικά με τη μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθούν οι αρμόδιες αρχές προκειμένου να κρίνουν ότι η έννοια της ασφαλούς τρίτης χώρας μπορεί να εφαρμοσθεί σε συγκεκριμένη χώρα ή συγκεκριμένο αιτούντα. Η μεθοδολογία αυτή μπορεί π.χ. να περιλαμβάνει μια εξέταση του ασφαλούς χαρακτήρα της χώρας για συγκεκριμένο αιτούντα ή/και τον εθνικό χαρακτηρισμό των χωρών που θεωρούνται ως γενικά ασφαλείς·

γ) των κανόνων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο οι οποίοι επιτρέπουν να εξετάζεται χωριστά κατά πόσον η οικεία τρίτη χώρα είναι ασφαλής για συγκεκριμένο αιτούντα και οι οποίοι επιτρέπουν, τουλάχιστον, στον αιτούντα να προσβάλλει την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας επικαλούμενος ως λόγο το γεγονός ότι στη χώρα αυτή θα υποστεί βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία.

3. Κατά την εφαρμογή απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, τα κράτη μέλη:

α) ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα, και

β) του χορηγούν έγγραφο με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας ότι η αίτηση δεν έχει εξετασθεί επί της ουσίας.

4. Όταν η τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα άσυλο να εισέλθει στο έδαφός της, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε αυτός να έχει πρόσβαση σε διαδικασία σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις που περιγράφονται στο κεφάλαιο II.

5. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν περιοδικώς την Επιτροπή σχετικά με τις χώρες έναντι των οποίων εφαρμόζεται η αρχή αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

ΤΜΗΜΑ III

Αβάσιμες αιτήσεις

Άρθρο 28.- 1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 19 και 20, τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν αίτηση ασύλου ως αβάσιμη μόνο εάν η αποφαινόμενη αρχή αποδείξει ότι ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ.

2. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 23 παράγραφος 4 στοιχείο β) και στις περιπτώσεις αβάσιμων αιτήσεων ασύλου για τις οποίες ισχύουν οποιεσδήποτε από τις περιστάσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 23 παράγραφος 4 στοιχεία α) και γ) έως ιε), τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να θεωρούν μια αίτηση ως προδήλως αβάσιμη, εφόσον λαμβάνει το χαρακτηρισμό αυτό στην εθνική νομοθεσία.

Ελάχιστος κοινός κατάλογος τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής

Άρθρο 29.- 1. Το Συμβούλιο, λαμβάνοντας απόφαση με ειδική πλειοψηφία έπειτα από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ελάχιστο κοινό κατάλογο τρίτων χωρών που θεωρούνται από τα κράτη μέλη ως ασφαλείς χώρες καταγωγής σύμφωνα με το παράρτημα II.

2. Το Συμβούλιο μπορεί, λαμβάνοντας απόφαση με ειδική πλειοψηφία έπειτα από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να τροποποιεί το ελάχιστο κοινό κατάλογο προσθέτοντας ή αφαιρώντας τρίτες χώρες, σύμφωνα με το παράρτημα II. Η Επιτροπή εξετάζει κάθε αίτημα του Συμβουλίου ή κράτους μέλους να υποβάλει πρόταση τροποποίησης του καταλόγου.

3. Κατά την υποβολή της πρότασής της σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2, η Επιτροπή θα κάνει χρήση πληροφοριών από τα κράτη μέλη, δικών της πληροφοριών και, όπου κρίνεται απαραίτητο, πληροφοριών από την Υπατη Αρμοστεία των ΗΕ για τους πρόσφυγες, το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς.

4. Όταν το Συμβούλιο ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για την αφαίρεση τρίτης χώρας από τον ελάχιστο κοινό κατάλογο, η σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 2 υποχρέωση των κρατών μελών αναστέλλεται έναντι της χώρας αυτής από την επομένη της έκδοσης της απόφασης με την οποία το Συμβούλιο ζητεί την υποβολή της πρότασης.

5. Όταν κράτος μέλος ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο για την αφαίρεση τρίτης χώρας από το ελάχιστο κοινό κατάλογο, το εν λόγω κράτος μέλος γνωστοποιεί εγγράφως στο Συμβούλιο την αίτηση που υπέβαλε στην Επιτροπή. Η δυνάμει του άρθρου 31 παράγραφος 2 υποχρέωση

του εν λόγω κράτους μέλους αναστέλλεται έναντι της τρίτης χώρας από την επομένη της γνωστοποίησης της αίτησης στο Συμβούλιο.

6. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται για τις δυνάμει των παραγράφων 4 και 5 αναστολές.

7. Οι δυνάμει των παραγράφων 4 και 5 αναστολές λαμβάνουν τέλος έπειτα από τρεις μήνες, εκτός αν η Επιτροπή υποβάλει πρόταση, πριν από τη λήξη της προθεσμίας αυτής, για την αφαίρεση της τρίτης χώρας από τον ελάχιστο κοινό κατάλογο. Οι αναστολές λαμβάνουν τέλος ούτως ή άλλως όταν το Συμβούλιο απορρίψει πρόταση της Επιτροπής για αφαίρεση της τρίτης χώρας από τον κατάλογο.

8. Η Επιτροπή υποβάλλει, κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου, έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με το εάν η κατάσταση μιας χώρας του ελαχίστου κοινού καταλόγου εξακολουθεί να συνάδει προς το παράρτημα II. Κατά την υποβολή της έκθεσης η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει τυχόν συστάσεις ή προτάσεις τις οποίες θεωρεί σκόπιμες.

Εθνικός χαρακτηρισμός τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής

Άρθρο 30.- 1. Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 29, τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν νομοθεσία που προβλέπει, σύμφωνα με το παράρτημα II, τον εθνικό χαρακτηρισμό τρίτων χωρών εκτός από εκείνες που περιλαμβάνονται στο ελάχιστο κοινό κατάλογο ως ασφαλών χωρών καταγωγής για την εξέταση αιτήσεων ασύλου. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει το χαρακτηρισμό τμήματος χώρας ως ασφαλούς εφόσον στο τμήμα αυτό πληρούνται οι όροι του παραρτήματος II.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν νομοθεσία σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2005 η οποία επιτρέπει τον εθνικό χαρακτηρισμό τρίτων χωρών, πέραν των περιλαμβανομένων στον ελάχιστο κοινό κατάλογο, ως ασφαλών χωρών καταγωγής για τους σκοπούς της εξέτασης αιτήσεων ασύλου, εφόσον κρίνουν ότι τα πρόσωπα στις συγκεκριμένες τρίτες χώρες δεν υφίστανται γενικά:

α) ούτε δίωξη όπως ορίζεται στο άρθρο 9 της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ·

β) ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να διατηρήσουν νομοθεσία σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2005 η οποία επιτρέπει τον εθνικό χαρακτηρισμό τμήματος χώρας ως ασφαλούς ή χώρας ή τμήματος χώρας ως ασφαλούς για συγκεκριμένη ομάδα ατόμων στη χώρα αυτή, εφόσον οι όροι της παραγράφου 2 πληρούνται σε σχέση με αυτό το τμήμα ή ομάδα.

4. Τα κράτη μέλη, όταν αξιολογούν εάν μια τρίτη χώρα είναι ασφαλής χώρα καταγωγής σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3, λαμβάνουν υπόψη τους τη νομική κατάσταση, την εφαρμογή του δικαίου και τις γενικές πολιτικές συνθήκες στην εν λόγω τρίτη χώρα.

5. Η αξιολόγηση του κατά πόσον μια τρίτη χώρα είναι ασφαλής χώρα καταγωγής σύμφωνα με το παρόν άρθρο βασίζεται σε σειρά πηγών πληροφοριών, περιλαμβανομένων ειδικότερα πληροφοριών από άλλα κράτη μέλη, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς.

6. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις χώρες που χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς χώρες καταγωγής βάσει του παρόντος άρθρου.

Έννοια της ασφαλούς χώρας καταγωγής

Άρθρο 31.- 1. Τρίτη χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 ή του άρθρου 30 μπορεί, έπειτα από ατομική εξέταση της αίτησης, να θεωρηθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για συγκεκριμένο αιτούντα άσυλο μόνο εφόσον ο αιτών:

α) έχει την ιθαγένεια της χώρας αυτής, ή

β) είναι ανιθαγενής και είχε προηγουμένως τη συνήθη διαμονή του στην εν λόγω χώρα,

και δεν έχει προβάλει σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι η χώρα δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής στη συγκεκριμένη περίπτωση του όσον αφορά το χαρακτηρισμό του ως πρόσφυγα σύμφωνα με την οδηγία 2004/83/ΕΚ.

2. Τα κράτη μέλη θεωρούν την αίτηση ασύλου αβάσιμη, σύμφωνα με την παράγραφο 1, στην περίπτωση που η τρίτη χώρα χαρακτηρίζεται ως ασφαλής δυνάμει του άρθρου 29.

3. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν στην εθνική νομοθεσία τους περαιτέρω κανόνες και λεπτομερείς διατάξεις για την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας.

ΤΜΗΜΑ IV

Μεταγενέστερες αιτήσεις

Άρθρο 32.- 1. Όταν ένα πρόσωπο που έχει υποβάλει αίτηση ασύλου σε κράτος μέλος προβαίνει σε περαιτέρω διαβήματα ή υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση στο ίδιο κράτος μέλος, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να εξετάζει τα περαιτέρω διαβήματα ή τα στοιχεία της μεταγενέστερης αίτησης στο πλαίσιο της εξέτασης της προηγούμενης αίτησης ή της εξέτασης της αίτησης επανεξέτασης ή του ένδικου μέσου, εφόσον οι αρμόδιες αρχές μπορούν να λάβουν υπόψη τους και να εξετάσουν όλα τα στοιχεία στα οποία βασίζονται τα περαιτέρω διαβήματα ή η μεταγενέστερη αίτηση στο πλαίσιο αυτό.

2. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν ειδική διαδικασία όπως αναφέρεται στην παράγραφο 3, όταν ένα πρόσωπο υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση ασύλου:

α) μετά την απόσυρση ή παραίτηση εκ της προηγούμενης αιτήσεώς του δυνάμει των άρθρων 19 ή 20·

β) μετά τη λήψη απόφασης σχετικά με την προηγούμενη αίτηση. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εφαρμόζουν τη διαδικασία αυτή μόνο μετά τη λήψη τελεσίδικης απόφασης.

3. Η μεταγενέστερη αίτηση ασύλου υποβάλλεται κατ' αρχήν σε προκαταρκτική εξέταση προκειμένου να καθορισθεί εάν, μετά την ανάκληση της προηγούμενης αίτησης ή μετά τη λήψη της απόφασης που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου επί της αιτήσεως, προέκυψαν ή υποβλήθηκαν από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή πορίσματα σχετικά με την εξέταση του εάν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για το χαρακτηρισμό του ως πρόσφυγα δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ.

4. Εάν μετά την προκαταρκτική εξέταση που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου προκύψουν ή υποβληθούν από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή πορίσματα τα οποία αυξάνουν σημαντικά τις πιθανότητες χαρακτηρισμού του αιτούντος ως πρόσφυγα δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ, η αίτηση εξετάζεται περαιτέρω σύμφωνα με το κεφάλαιο II.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, να εξετάζουν περαιτέρω μεταγενέστερη αίτηση όταν υπάρχουν άλλοι λόγοι που επιτάσσουν την επανεξέταση της αίτησης.

6. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν περαιτέρω την αίτηση μόνο εάν ο συγκεκριμένος αιτών, χωρίς υπαιτιότητά του, δεν μπόρεσε να επικαλεσθεί τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραγράφους 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου κατά την προηγούμενη διαδικασία, ιδίως με την άσκηση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 39.

7. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου μπορεί να εφαρμόζεται επίσης και στην περίπτωση εξαρτημένου προσώπου το οποίο υποβάλλει αίτηση αφού έχει συναινέσει, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3, να αποτελέσει η περίπτωση του τμήμα αίτησης η οποία υποβάλλεται για λογαριασμό του. Σε αυτή την περίπτωση, η προκαταρκτική εξέταση που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου θα αφορά την ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων που να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης εκ μέρους του εξαρτημένου προσώπου.

Μη εμφάνιση

Άρθρο 33.- Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να εισάγουν την προβλεπόμενη στο άρθρο 32 διαδικασία σε περίπτωση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε μεταγενέστερη ημερομηνία από αιτούντα ο οποίος, είτε εκ προθέσεως είτε λόγω βαρείας αμέλειας, δεν εμφανίζεται σε κέντρο υποδοχής ή ενώπιον των αρμόδιων αρχών κατά την καθορισμένη ημερομηνία.

Διαδικαστικοί κανόνες

Άρθρο 34.- 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες άσυλο των οποίων η αίτηση υπόκειται σε προκαταρκτική εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 32 να απολαμβάνουν των εγγυήσεων που απαριθμούνται στο άρθρο 10 παράγραφος 1.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν στην εθνική τους νομοθεσία κανόνες για την προκαταρκτική εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 32. Οι κανόνες αυτοί μπορούν μεταξύ άλλων:

α) να υποχρεώνουν τον συγκεκριμένο αιτούντα να αναφέρει τα γεγονότα και να παρέχει αποδεικτικά στοιχεία που να δικαιολογούν τη νέα διαδικασία·

β) να απαιτούν την υποβολή των νέων πληροφοριών από το συγκεκριμένο αιτούντα εντός προθεσμίας από τη στιγμή κατά την οποία έλαβε τις εν λόγω πληροφορίες·

γ) να επιτρέπουν τη διεξαγωγή της προκαταρκτικής εξέτασης μόνο βάσει γραπτών παρατηρήσεων χωρίς προσωπική συνέντευξη.

Οι κανόνες δεν πρέπει να καθιστούν αδύνατη την πρόσβαση των αιτούντων άσυλο σε νέα διαδικασία ούτε να οδηγούν πρακτικώς στη ματαίωση ή στο σοβαρό περιορισμό της πρόσβασης αυτής.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

α) ο αιτών να ενημερώνεται καταλλήλως για την έκβαση της προκαταρκτικής εξέτασης και, στην περίπτωση που η αίτηση δεν θα εξετασθεί περαιτέρω, για τους λόγους και για τις δυνατότητες άσκησης ένδικου μέσου ή υποβολής αίτησης επανεξέτασης της απόφασης,

β) εάν ισχύει μία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 2, η αποφαινόμενη αρχή να εξετάζει περαιτέρω τη μεταγενέστερη αίτηση σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου II το ταχύτερο δυνατόν.

ΤΜΗΜΑ V

Διαδικασίες στα σύνορα

Άρθρο 35.- 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν διαδικασίες, σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II, προκειμένου να αποφασίζουν, στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσής των κρατών μελών, σχετικά με τις αιτήσεις που υποβάλλονται στα σημεία αυτά.

2. Ωστόσο, όταν δεν υπάρχουν διαδικασίες όπως αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου και σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2005, διαδικασίες που παρεκκλίνουν από τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II, προκειμένου να αποφασίζουν, στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσης, κατά πόσον πρέπει να επιτρέψουν να εισέλθουν στο έδαφός τους αιτούντες άσυλο οι οποίοι έφθασαν και υπέβαλαν την αίτησή τους στα σημεία αυτά.

3. Με τις διαδικασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 εξασφαλίζεται ιδίως ότι οι ενδιαφερόμενοι:

α) μπορούν να παραμείνουν στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσης των κρατών μελών, με την επιφύλαξη του άρθρου 7·

β) πρέπει να ενημερώνονται αμέσως σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, όπως προβλέπεται από το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α)·

γ) έχουν πρόσβαση, εάν είναι αναγκαίο, σε υπηρεσίες διερμηνέα, όπως προβλέπεται από το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο β)·

δ) καλούνται, προτού λάβει απόφαση η αρμόδια αρχή στις διαδικασίες αυτές, σε προσωπική συνέντευξη σχετικά με την αίτηση ασύλου που υπέβαλαν, την οποία συνέντευξη διενεργούν πρόσωπα με κατάλληλη γνώση των κανόνων που ισχύουν σύμφωνα με τη νομοθεσία περί ασύλου και προσφύγων, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 12, 13 και 14·

ε) έχουν τη δυνατότητα να συμβουλευούνται δικηγόρο ή νομικό σύμβουλο, που έχει γίνει δεκτός ή αναγνωρίζεται με την ιδιότητά του αυτή από την εθνική νομοθεσία, όπως προβλέπεται από το άρθρο 15 παράγραφος 1, και

στ) έχουν διορισμένο εκπρόσωπο στην περίπτωση που πρόκειται για ασυνόδευτους ανηλίκους, όπως προβλέπεται από το άρθρο 17 παράγραφος 1, εκτός εάν εφαρμόζεται το άρθρο 17 παράγραφος 2 ή 3.

Επιπλέον, εφόσον αρμόδια αρχή δεν επιτρέπει την είσοδο, η εν λόγω αρμόδια αρχή αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους για τους οποίους η αίτηση ασύλου θεωρείται ως αβάσιμη ή απαράδεκτη.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η απόφαση στο πλαίσιο των διαδικασιών της παραγράφου 2 να λαμβάνεται εντός εύλογης προθεσμίας. Αν δεν έχει ληφθεί απόφαση εντός τεσσάρων εβδομάδων, επιτρέπεται στον αιτούντα η είσοδος στο έδαφος του κράτους μέλους προκειμένου να εξετασθεί η αίτησή του σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

5. Στην περίπτωση ιδιόμορφων αφίξεων ή αφίξεων που αφορούν μεγάλο αριθμό υπηκόων τρίτων

χωρών ή ανιθαγενών οι οποίοι υποβάλλουν αιτήσεις ασύλου στα σύνορα ή σε ζώνη διέλευσης, με αποτέλεσμα να είναι πρακτικώς αδύνατη η εκεί εφαρμογή της παραγράφου 1 ή της ειδικής διαδικασίας των παραγράφων 2 και 3, οι εν λόγω διαδικασίες μπορούν να εφαρμόζονται επίσης όπου και επί όσο χρονικό διάστημα φιλοξενούνται κανονικά οι συγκεκριμένοι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς σε σημεία πλησίον των συνόρων ή της ζώνης διέλευσης.

ΤΜΗΜΑ VI

Έννοια των ευρωπαϊκών ασφαλών τρίτων χωρών

Άρθρο 36.- 1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η εξέταση της αίτησης ασύλου και της ασφάλειας του αιτούντος υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται, όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο II, δεν διεξάγεται ή δεν διεξάγεται πλήρως όταν η αρμόδια αρχή διαπιστώνει βάσει των γεγονότων ότι ο αιτών άσυλο επιδιώκει να εισέλθει ή έχει μόλις εισέλθει παράνομα στο έδαφος της χώρας της από ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με την παράγραφο 2.

2. Μια τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα κατά την έννοια της παραγράφου 1 μόνον εφόσον:

α) έχει επικυρώσει και τηρεί τις διατάξεις της Σύμβασης της Γενεύης χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς·

β) εφαρμόζει διαδικασία ασύλου προβλεπόμενη από τη νομοθεσία·

γ) έχει επικυρώσει την ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και τηρεί τις διατάξεις της, περιλαμβανομένων των κανόνων περί πραγματικής προσφυγής, και

δ) έχει λάβει το χαρακτηρισμό αυτό από το Συμβούλιο σύμφωνα με την παράγραφο 3.

3. Το Συμβούλιο, λαμβάνοντας απόφαση με ειδική πλειοψηφία έπειτα από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ή τροποποιεί έναν κοινό κατάλογο τρίτων χωρών οι οποίες θεωρούνται από όλα τα κράτη μέλη ως ασφαλείς χώρες καταγωγής κατά την έννοια της παραγράφου 1.

4. Τα οικεία κράτη μέλη θεσπίζουν στην εθνική νομοθεσία τους τις λεπτομερείς διατάξεις για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 και ορίζουν τις συνέπειες των αποφάσεων δυνάμει των διατάξεων αυτών σύμφωνα με την αρχή της μη επαναπροώθησης που έχει καθιερωθεί με τη Σύμβαση της Γενεύης, συμπεριλαμβανομένης της πρόβλεψης εξαιρέσεων από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου για ανθρωπιστικούς ή πολιτικούς λόγους ή για λόγους δημοσίου διεθνούς δικαίου.

5. Κατά την εφαρμογή απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, τα οικεία κράτη μέλη:

α) ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα, και

β) του χορηγούν έγγραφο με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας, στη γλώσσα της χώρας αυτής, ότι η αίτηση δεν έχει εξετασθεί επί της ουσίας.

6. Όταν η ασφαλής τρίτη χώρα δεν δέχεται εκ νέου τον αιτούντα άσυλο, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε αυτός να έχει πρόσβαση σε διαδικασία σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις που περιγράφονται στο κεφάλαιο II.

7. Τα κράτη μέλη που έχουν χαρακτηρίσει τρίτες χώρες ως ασφαλείς χώρες σύμφωνα με τη νομοθεσία σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2005 και βάσει των κριτηρίων της παραγράφου 2 στοιχεία α), β) και γ) μπορούν να εφαρμόζουν την παράγραφο 1 στις εν λόγω τρίτες χώρες έως ότου το Συμβούλιο θεσπίσει τον κοινό κατάλογο δυνάμει της παραγράφου 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα

Άρθρο 37.- Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μπορεί να αρχίζει εξέταση για την ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα συγκεκριμένου προσώπου, όταν έρχονται στο φως νέα στοιχεία ή πορίσματα που δείχνουν ότι υπάρχουν λόγοι επανεξέτασης του καθεστώτος του ως πρόσφυγα.

Διαδικαστικοί κανόνες

Άρθρο 38.- 1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όταν η αρμόδια αρχή εξετάζει το ενδεχόμενο ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς σύμφωνα με το άρθρο 14 της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ, ο ενδιαφερόμενος απολαύει των ακόλουθων εγγυήσεων:

α) ενημερώνεται εγγράφως ότι η αρμόδια αρχή επανεξετάζει αν συγκεντρώνει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας και ενημερώνεται επίσης για τους λόγους της επανεξέτασης αυτής, και

β) έχει τη δυνατότητα να προβάλει, στο πλαίσιο προσωπικής συνέντευξης σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο β) και τα άρθρα 12, 13 και 14 ή με γραπτή δήλωση, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι δεν πρέπει να ανακληθεί το καθεστώς του ως πρόσφυγα.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής:

γ) η αρμόδια αρχή είναι σε θέση να λαμβάνει ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες από διάφορες πηγές, όπως, ανάλογα με την περίπτωση, πληροφορίες από την Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR), όσον αφορά τη γενική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των ενδιαφερομένων προσώπων, και

δ) όταν συλλέγονται πληροφορίες σχετικά με τη συγκεκριμένη περίπτωση προκειμένου να επανεξεταστεί το καθεστώς του πρόσφυγα, οι πληροφορίες αυτές δεν λαμβάνονται από τους υπεύθυνους της δίωξης κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να πληροφορούνται απευθείας οι εν λόγω φορείς ότι ο ενδιαφερόμενος είναι πρόσφυγας, του οποίου το καθεστώς είναι υπό επανεξέταση, ή να τίθεται σε κίνδυνο η σωματική ακεραιότητα του ενδιαφερομένου και των προσώπων που εξαρτώνται από αυτόν, ή η ελευθερία και η ασφάλεια των μελών της οικογενείας του που εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα καταγωγής.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η απόφαση της αρμόδιας αρχής να ανακαλέσει το καθεστώς του πρόσφυγα δίδεται γραπτώς. Η απόφαση αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους και παρέχονται γραπτώς πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσβολής της απόφασης.

3. Μόλις ληφθεί από την αρμόδια αρχή η απόφαση περί ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα, ισχύουν εξίσου το άρθρο 15 παράγραφος 2, το άρθρο 16 παράγραφος 1 και το άρθρο 21.

4. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι το καθεστώς του πρόσφυγα εκπνέει εκ του νόμου σε περίπτωση λήξεως της ισχύος του σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ ή εάν ο πρόσφυγας έχει παραιτηθεί κατά τρόπο κατηγορηματικό από την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΝΔΙΚΟΥ ΜΕΣΟΥ

Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής

Άρθρο 39.- 1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες άσυλο να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων:

α) απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου την οποία υπέβαλαν, περιλαμβανομένων των αποφάσεων:

i) με τις οποίες η αίτηση κρίνεται ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 2,

ii) που λαμβάνονται στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσης κράτους μέλους όπως περιγράφεται στο άρθρο 35 παράγραφος 1,

iii) να μη διεξαχθεί εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 36·

β) άρνηση να αρχίσει εκ νέου η εξέταση της αίτησης η οποία σταμάτησε σύμφωνα με τα άρθρα 19 και 20·

γ) απόφαση να μην εξετασθεί περαιτέρω η μεταγενέστερη αίτηση σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 34·

δ) απόφαση περί αρνήσεως της εισόδου στο πλαίσιο των προβλεπόμενων δυνάμει του άρθρου 35 παράγραφος 2 διαδικασιών,

ε) απόφαση ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 38.

2. Τα κράτη μέλη ορίζουν τις προθεσμίες και θεσπίζουν τις λοιπές απαιτούμενες διατάξεις για την άσκηση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής από τον αιτούντα σύμφωνα με την παράγραφο 1.

3. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν εφόσον απαιτείται διατάξεις σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους όσον αφορά:

α) το κατά πόσον η άσκηση προσφυγής σύμφωνα με την παράγραφο 1 επιτρέπει στον αιτούντα να

παραμένει στο οικείο κράτος μέλος καθ' όσο διάστημα εκκρεμεί·

β) τη δυνατότητα να ζητηθούν ασφαλιστικά μέτρα ή μέτρα προστασίας όταν η προσφυγή σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν επιτρέπει στον αιτούντα να παραμείνει στο οικείο κράτος μέλος καθ' όσο διάστημα εκκρεμεί· τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέπουν ότι λαμβάνονται αυτοδικαίως ασφαλιστικά μέτρα, και

γ) τους λόγους προσβολής απόφασης λαμβανομένης δυνάμει του άρθρου 25 παράγραφος 2 στοιχείο γ) σύμφωνα με τη μεθοδολογία που εφαρμόζεται δυνάμει του άρθρου 27 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ).

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν προθεσμίες για την εξέταση της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής από το δικαστήριο σύμφωνα με την παράγραφο 1.

5. Όταν στον αιτούντα έχει χορηγηθεί καθεστώς που παρέχει σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία τα ίδια δικαιώματα και οφέλη με το καθεστώς του πρόσφυγα δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ, μπορεί να θεωρηθεί ότι ο αιτών διαθέτει πραγματική προσφυγή στην περίπτωση που αποφασισθεί από δικαστήριο ότι η προσφυγή δυνάμει της παραγράφου 1 είναι απαράδεκτη ή είναι απίθανο να φέρει αποτέλεσμα λόγω ανεπαρκούς ενδιαφέροντος του αιτούντος για τη συνέχιση της διαδικασίας.

6. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν στην εθνική νομοθεσία τους όρους σύμφωνα με τους οποίους να μπορεί να τεκμαίρεται ότι ο αιτών ανακάλεσε σιωπηρά ή παραιτήθηκε από την προσφυγή του σύμφωνα με την παράγραφο 1 καθώς και τους κανόνες για τη διαδικασία που ακολουθείται σε αυτές τις περιπτώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI: ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Προσβολή εκ μέρους των δημοσίων αρχών

Άρθρο 40.- Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τη δυνατότητα των δημοσίων αρχών να προσβάλλουν τις διοικητικές ή/και δικαστικές αποφάσεις όπως προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία.

Απόρρητο

Άρθρο 41.- Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρχές που εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία να δεσμεύονται από την αρχή του απορρήτου, όπως ορίζεται στην εθνική νομοθεσία, σε σχέση με οιαδήποτε πληροφορία λαμβάνουν στο πλαίσιο της εργασίας τους.

Υποβολή εκθέσεων

Άρθρο 42.- Το αργότερο την 1η Δεκεμβρίου 2009, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας Οδηγίας στα κράτη μέλη και προτείνει τις τυχόν τροποποιήσεις που είναι αναγκαίες. Τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είναι χρήσιμα για την κατάρτιση της εν λόγω έκθεσης. Μετά την υποβολή της έκθεσης, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας Οδηγίας στα κράτη μέλη τουλάχιστον ανά διετία.

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

Άρθρο 43.- Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο την 1η Δεκεμβρίου 2007. Όσον αφορά το άρθρο 15, τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο την 1η Δεκεμβρίου 2008. Ενημερώνουν αμέσως σχετικά την Επιτροπή.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις ανωτέρω διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη έκδοσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Μεταβατική περίοδος

Άρθρο 44.- Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 43 στις αιτήσεις ασύλου που κατατίθενται μετά την 1η Δεκεμβρίου 2007 και στις διαδικασίες ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα που κινούνται μετά την 1η Δεκεμβρίου 2007.

Έναρξη ισχύος

Άρθρο 45.- Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αποδέκτες

Άρθρο 46.- Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Βρυξέλλες, 1η Δεκεμβρίου 2005.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Ashton of Upholland

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Ορισμός της «αποφαινομένης αρχής»

Κατά την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, η Ιρλανδία μπορεί, εφόσον εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 17(1) του Νόμου περί Προσφύγων του 1996 (όπως τροποποιήθηκε), να θεωρεί ότι:

- ως «αποφαινομένη αρχή», κατά το άρθρο 2 στοιχείο ε) της παρούσας οδηγίας, νοείται, όσον αφορά την εξέταση του κατά πόσον πρέπει να αναγνωρισθεί ο αιτών ως πρόσφυγας, το "Office of the Refugee Applications Commissioner", και

- στις «αποφάσεις σε πρώτο βαθμό», κατά το άρθρο 2 στοιχείο ε) της παρούσας οδηγίας, περιλαμβάνονται οι συστάσεις του «Refugee Applications Commissioner» ως προς το κατά πόσον πρέπει να αναγνωρισθεί ο αιτών ως πρόσφυγας.

Η Ιρλανδία θα γνωστοποιήσει στην Επιτροπή οποιεσδήποτε τροποποιήσεις των διατάξεων του άρθρου 17(1) του Νόμου περί Προσφύγων του 1996 (όπως τροποποιήθηκε).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Χαρακτηρισμός των ασφαλών χωρών καταγωγής κατά την έννοια του άρθρου 29 και του άρθρου 30 παράγραφος 1

Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής εάν, βάσει της νομικής κατάστασης, της εφαρμογής του δικαίου στο πλαίσιο δημοκρατικού συστήματος και των γενικών πολιτικών συνθηκών, καταδεικνύεται σαφώς ότι γενικά και μόνιμα δεν υφίσταται δίωξη όπως ορίζεται στο άρθρο 9 της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση αδιάκριτης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης.

Κατά την εκτίμηση αυτή λαμβάνεται μεταξύ άλλων υπόψη ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά της δίωξης ή της κακομεταχείρισης μέσω των εξής:

- α) σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις της χώρας και τρόπος εφαρμογής τους·

- β) τήρηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που ορίζονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών ή/και στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα ή/και στη Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων, ιδίως δε των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 της εν λόγω Ευρωπαϊκής Σύμβασης, και

- γ) τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης·

- δ) πρόβλεψη μηχανισμού πραγματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Ορισμός του «αιτούντος» ή «αιτούντος άσυλο»

Κατά την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Οδηγίας η Ισπανία δύναται, στο βαθμό που εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του νόμου «Ley 30/1992 de Régimen jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común» της 26ης Νοεμβρίου 1992 και του νόμου «Ley 29/1998 de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa» της 13ης Ιουλίου 1998, να θεωρεί ότι, για τους σκοπούς του κεφαλαίου V, στον ορισμό του «αιτούντος» ή «αιτούντος άσυλο» στο άρθρο 2 στοιχείο γ) της παρούσας Οδηγίας θα περιλαμβάνεται και ο «recurrente», όπως ορίζεται στις προαναφερόμενες πράξεις.

Ο «recurrente» θα απολαύει των αυτών εγγυήσεων με τον «αιτούντα» ή τον «αιτούντα άσυλο», όπως ορίζονται στην παρούσα οδηγία, για το σκοπό της άσκησης του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής κατά το κεφάλαιο V.

Η Ισπανία θα κοινοποιήσει στην Επιτροπή τυχόν σχετικές τροποποιήσεις της προαναφερόμενης πράξης.

Συνοπτικά Σχόλια της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες για την Πρόταση Οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα
(Εγγράφο Συμβουλίου 14203/04, Asile 64 της 9.11.2004)

Το Γραφείο του Ύπατη Αρμοστή του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες (εφεξής «Γραφείο») εξέδωσε συνοπτικά σχόλια για την Πρόταση Οδηγίας στην οποία κατέληξε το Συμβούλιο το Νοέμβριο του 2004 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (εφεξής «Οδηγία για τις Διαδικασίες Ασύλου»)¹⁷.

Το Γραφείο καλωσορίζει την υιοθέτηση της Οδηγίας στο μέτρο που επιβεβαιώνει μερικές βασικές αρχές και εγγυήσεις που πρέπει να εφαρμόζονται στις διαδικασίες ασύλου. Όμως, σημειώνει ότι είναι τόσο εκτενείς οι πιθανές εξαιρέσεις και αποκλίσεις από αυτές τις εγγυήσεις ώστε στην πράξη μπορεί να αποδειχθούν ανεφάρμοστες σε σημαντικό αριθμό περιπτώσεων αιτούντων άσυλο της Ε.Ε. οι προβλεπόμενες από την Οδηγία ελάχιστες προδιαγραφές.

Επιπλέον, κατά τις διαπραγματεύσεις για το σχέδιο της Οδηγίας, το Γραφείο εξέφρασε κατ' επανάληψη σοβαρές ανησυχίες επειδή κάποιες διατάξεις μπορεί να οδηγήσουν σε παραβίαση του διεθνούς δικαίου. Πολλές από τις διατάξεις αυτές επικυρώθηκαν στην παρούσα πρόταση. Εάν μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο χωρίς περαιτέρω εγγυήσεις μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρό κίνδυνο επαναπροώθησης.

Αφού η Οδηγία ορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές των εθνικών διαδικασιών ασύλου, αλλά επιτρέπει στα κράτη μέλη να διατηρήσουν ή να εισάγουν στο εθνικό τους δίκαιο υψηλότερου επιπέδου εγγύα δικαστικής προστασίας, το Γραφείο καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν, όπου είναι αναγκαίο, ευνοϊότερες διατάξεις ώστε να διασφαλίσουν τη συμμόρφωσή τους με το διεθνές προσφυγικό δίκαιο και το διεθνές δίκαιο προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Η εφαρμογή της έννοιας της «ασφαλούς τρίτης χώρας» πρέπει να περιορισθεί και να περιλαμβάνει πραγματική δυνατότητα ανταποδείξης του τεκμηρίου της ασφάλειας (άρθρα 27 και 35 Α)

Το Γραφείο εκφράζει σοβαρές ανησυχίες επειδή η Οδηγία δεν διασφαλίζει σε όλους τους αιτούντες άσυλο την **πραγματική δυνατότητα να ανταποδείξουν το τεκμήριο** ότι η τρίτη χώρα είναι ασφαλής για την περίπτωση τους. Κανένας αιτών άσυλο δεν μπορεί να στερηθεί την πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου, συμπεριλαμβανομένων όσων φθάνουν στη χώρα ασύλου από χώρες που τα **εθνικά κοινοβούλια έχουν χαρακτηρίσει ως «ασφαλείς τρίτες χώρες»**. Δεδομένης της έλλειψης διαδικαστικών κριτηρίων για τη σε δεύτερο βαθμό εξέταση των αιτημάτων ασύλου και λαμβάνοντας υπόψη ότι η Οδηγία δεν προβλέπει ως αυτόματη συνέπεια το ανασταλτικό αποτέλεσμα των προσφυγών είναι υπαρκτός ο κίνδυνος επιστροφής σε χώρα όπου ο ενδιαφερόμενος απειλείται με δίωξη ή σοβαρή βλάβη κατά παράβαση της Σύμβασης του 1951 και άλλων διεθνών συνθηκών. Ενώ η Οδηγία επιβάλλει την εξέταση του αιτήματος ασύλου τουλάχιστον στις περιπτώσεις όπου οι αιτούντες άσυλο μπορεί να αντιμετωπίζουν κίνδυνο βασανιστηρίων ή απάνθρωπης ή σκληρής ή εξευτελιστικής μεταχείρισης κατά το διεθνές δίκαιο, **πρέπει να εξετάζεται ο εξατομικευμένος κίνδυνος που υπερβαίνει αυτά τα ελάχιστα όρια** συμπεριλαμβανομένου του φόβου δίωξης για τους λόγους της Σύμβασης του 1951.

Το Γραφείο ανησυχεί ιδιαιτέρως επειδή δεν **εφαρμόζονται εγγυήσεις στην ειδική διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 35 Α για τις ασφαλείς τρίτες χώρες**. Η εφαρμογή της διάταξης αυτής, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής της από τους συνοριοφύλακες που δεν είναι κατ' ανάγκη καταρτισμένοι για την αξιολόγηση των αναγκών προστασίας, συνεπάγεται την άρνηση πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου και στο έδαφος της χώρας ασύλου. Το Γραφείο επαναβεβαιώνει τη θέση του σύμφωνα με την οποία πρέπει να παρέχεται στους αιτούντες άσυλο η πραγματική δυνατότητα επίκλησης και εξέτασης κάθε λόγου που μπορεί να αποκλείσει την επιστροφή τους σε άλλο κράτος κατ' εφαρμογής της έννοιας της «ασφαλούς τρίτης χώρας» **πριν** την εκτέλεση της απόφασης απομάκρυνσης. Πρέπει επίσης να προβλέπεται αποτελεσματική προσφυγή που **στην πράξη** ασκείται κατά της αρνητικής απόφασης που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή του κα-

¹⁷ UNHCR Provisional Comments on the Proposal for a European Council Directive on Minimum Standards on Procedures in Member States for Granting and Withdrawing Refugee Status (Council Document 14203/04, Asile 64) of 10.2.2005.

νόνα της «ασφαλούς τρίτης χώρας».

Το Γραφείο υποστηρίζει τις πολυμερείς ρυθμίσεις που διασφαλίζουν την πρόσβαση σε αποτελεσματική προστασία στις διαδικασίες όπου η εφαρμογή της έννοιας της «τρίτης ασφαλούς χώρας» συνεπάγεται μονομερή απόφαση μεταφοράς της αρμοδιότητας σε τρίτο κράτος για την εξέταση του αιτήματος ασύλου. Εάν παρόλα αυτά τα κράτη μέλη επιθυμούν να βασιστούν στην έννοια της «ασφαλούς τρίτης χώρας» πρέπει να εξασφαλίσουν την ικανοποίηση κάποιων προϋποθέσεων.

Η επιτάχυνση των διαδικασιών πρέπει να περιορίζεται στις σαφώς αβάσιμες ή προφανώς καταχρηστικές ή αβάσιμες αιτήσεις ασύλου (άρθρο 23 παρ. 4)

Όλα τα μέρη έχουν συμφέρον να είναι οι διαδικασίες ασύλου αποτελεσματικές και δίκαιες. Όμως, το Γραφείο ανησυχεί επειδή το άρθρο 23 παρ. 4 προβλέπει **ότι η διαδικασία εξέτασης της αίτησης ασύλου μπορεί να εφαρμοσθεί κατά προτεραιότητα ή να επιταχυνθεί σε ευρύ φάσμα περιπτώσεων**, για λόγους που δεν αφορούν κατ' ανάγκη την ισχύ των περί φόβου δίωξης ισχυρισμών. Ενθαρρύνει τα κράτη να επιταχύνουν την εξέταση των προαναφερόμενων ισχυρισμών όταν είναι πιθανό να θεωρηθεί βάσιμη η αίτηση ασύλου και υποστηρίζει την κατά προτεραιότητα εξέταση με την κανονική διαδικασία, που διέπεται από όλες τις αναγκαίες εγγυήσεις. Όμως, σύμφωνα με την πρόταση οδηγίας, οι συνέπειες της κατά προτεραιότητας ή της ταχύρυθμης εξέτασης του αιτήματος ασύλου επαφίενται ευρέως στα κράτη μέλη και μπορεί να μειώσουν σημαντικά το επίπεδο των αναγκών διαδικαστικών εγγυήσεων. Μεταξύ άλλων η Οδηγία επιτρέπει στα κράτη να εξαιρούν τις υποθέσεις που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 23 από τη διαδικασία των προσωπικών συνεντεύξεων και άλλων διαδικαστικών εγγυήσεων.

Για παράδειγμα η Οδηγία προβλέπει την εξέταση του αιτήματος ασύλου με ταχύρυθμη διαδικασία επειδή ο αιτών άσυλο παρέλειψε να υποβάλει την αίτησή του πρωτότερα ή επειδή δεν πληροί τυπικές προϋποθέσεις ή επειδή προέβαλε αντιφατικούς ισχυρισμούς ή επειδή παρέλειψε να παρουσιάσει επαρκείς πληροφορίες για την ταυτότητά του. Πολλοί από αυτούς τους ισχυρισμούς δεν εμπίπτουν στον ορισμό της «αβάσιμης» ή «προφανώς καταχρηστικής» αίτησης ασύλου, δηλαδή στις αιτήσεις «που είναι προφανώς τόσο αβάσιμες ώστε δεν είναι αναγκαία η εξέταση των περί φόβου δίωξης ισχυρισμών σε οποιοδήποτε επίπεδο» όπως ορίζει το Πόρισμα Νο. 30 (XXXIV) που υιοθέτησε η Εκτελεστική Επιτροπή της Ύπατης Αρμοστείας το 1983. Σύμφωνα με το Πόρισμα αυτό μόνον ειδικά καθορισμένες κατηγορίες αιτήσεων μπορεί να υπαχθούν στην απλοποιημένη διαδικασία επανεξέτασης. Περαιτέρω, στο ευρύ φάσμα κατηγοριών που προβλέπουν οι υπό-παράγραφοι α) έως ιε) της παραγράφου 4 του άρθρου 23 δεν λαμβάνεται υπόψη ότι οι αιτούντες που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα μπορεί να έχουν ανάγκη συμπληρωματικής προστασίας. Αυτές οι αιτήσεις δεν πρέπει να χαρακτηρίζονται ως αβάσιμες ή προφανώς καταχρηστικές.

Ίδιες ελάχιστες προδιαγραφές πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις διαδικασίες εξέτασης των αιτημάτων ασύλου (Κεφάλαιο II, άρθρα 24 και 35)

Το Γραφείο καλωσορίζει την αναγνώριση των ελάχιστων βασικών αρχών και εγγυήσεων όπως είναι το δικαίωμα σε προσωπική συνέντευξη, το δικαίωμα ενημέρωσης και επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, το δικαίωμα σε νομική συνδρομή και εκπροσώπηση, το δικαίωμα μη κράτησης επί μόνου του λόγου της υποβολής αιτήματος ασύλου και το δικαίωμα στην άσκηση «αποτελεσματικής προσφυγής». Όμως, το Γραφείο ανησυχεί επειδή για κάποιες σημαντικές περιπτώσεις προβλέπονται **εξαιρέσεις και η δυνατότητα απόκλισης από την εφαρμογή αυτών των ελάχιστων κριτηρίων**.

Για παράδειγμα, το Γραφείο εκφράζει τη λύπη του επειδή η Οδηγία **παρέχει στα κράτη ευρέως τη δυνατότητα να περιορίσουν το δικαίωμα του αιτούντα άσυλο σε προσωπική συνέντευξη** (άρθρο 10 παρ. 2 (β) και (γ) και παρ. 3). Η προσωπική μαρτυρία είναι συχνά αποφασιστική για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα και μπορεί να είναι ζωτικής σημασίας για τη διευκρίνιση σφαλμάτων ή προφανών αντιφάσεων. Ο περιορισμός του δικαιώματος στην προσωπική συνέντευξη μπορεί να υποθάλπει σημαντικά το δίκαιο χαρακτήρα των διαδικασιών και την εγκυρότητα/νομιμότητα των αποφάσεων.

Κατά την άποψη του Γραφείου το δικαίωμα σε νομική συνδρομή και εκπροσώπηση είναι μια άλλη ουσιαστική εγγύηση, ειδικά στις περίπλοκες διαδικασίες ασύλου. Η Οδηγία περιορίζει **την δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση** στις προσφυγές που ασκούνται κατά των αρνητικών αποφάσεων. Επιπρόσθετα, το δικαίωμα σε νομική συνδρομή, που προβλέπει το άρθρο 13 παρ. 2 πλήττεται σοβαρά από τις

εξαιρέσεις του άρθρου 13 παρ. (3) έως (5). Η ποιότητα της νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης διαφυλάσσει τα συμφέροντα των κρατών, καθώς μπορεί να συμβάλει στον έγκαιρο εντοπισμό των αναγκών της διεθνούς προστασίας. Με τον τρόπο αυτό βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών πρώτου βαθμού. Οι εξαιρέσεις από την υποχρέωση παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής πρέπει να εφαρμόζονται μόνον στις περιπτώσεις όπου οι αιτούντες άσυλο έχουν επαρκείς πόρους.

Περαιτέρω, το άρθρο 24 επιτρέπει στα κράτη μέλη **να μην εφαρμόζουν τις βασικές διαδικαστικές εγγυήσεις** σε ειδικούς τύπους διαδικασιών. Για παράδειγμα, δεν συντρέχει λόγος διασφάλισης ήσσονος επιπέδου εγγυήσεων δίκαιης εξέτασης στους αιτούντες άσυλο στα σύνορα ή στις ζώνες διερχομένων (άρθρο 35) σε σχέση με όσους υποβάλουν το αίτημα ασύλου ευρισκόμενοι στην επικράτεια του κράτους μέλους. Κατά την άποψη του Γραφείου, τα κράτη πρέπει να εξασφαλίζουν τις ίδιες ελάχιστες προδιαγραφές και εγγυήσεις, όπως υπογραμμίζει *μεταξύ άλλων* το Κεφάλαιο II της Οδηγίας, σε όλες τις διαδικασίες ασύλου. Τουλάχιστον, οι περιπτώσεις των ευάλωτων αιτούντων άσυλο πρέπει να εξαιρεθούν από τις ειδικές διαδικασίες.

Το Γραφείο εκφράζει επίσης τη λύπη του επειδή προβλέπονται εξαιρέσεις από την αρχή σύμφωνα με την οποία όλες τις αιτήσεις ασύλου πρέπει να εξετάζει **μια αρμόδια αρχή**. Το Γραφείο ανησυχεί επειδή οι αποφάσεις άλλων αρχών μπορεί να μην έχουν την ίδια ποιότητα λόγω της έλλειψης της προσήκουσας τεχνογνωσίας και εμπειρίας ή της αδυναμίας πρόσβασης σε πληροφορίες για τις χώρες καταγωγής. Κατά την άποψή του αυξάνεται ο κίνδυνος της *επαναπροώθησης*. Ενόψει των ανωτέρω παρατηρήσεων συστήνει οι υπόλοιπες αρχές, όπως η συνοριακή αστυνομία, που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 Α (1), να είναι αρμόδιες μόνον για την καταγραφή του αιτήματος ασύλου και για τη διαβίβασή του στην αρμόδια για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα αρχή.

Το Γραφείο εκφράζει περαιτέρω την απογοήτευσή του επειδή το σχέδιο της Οδηγίας δεν περιλαμβάνει **εγγυήσεις που συνάδουν με το φύλο και την ηλικία** για ειδικότερες περιπτώσεις αιτούντων άσυλο.

Η άσκηση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής πρέπει να περιλαμβάνει το ανασταλτικό αποτέλεσμα (άρθρα 6 και 38)

Το Γραφείο εκφράζει τη λύπη του επειδή η Οδηγία εγγυάται το δικαίωμα παραμονής στη χώρα μόνον εκκρεμούσης της πρωτοβάθμιας διαδικασίας εξέτασης του αιτήματος ασύλου (άρθρο 6). Το άρθρο 38 παρ. 3 (α) παρέχει στα κράτη μέλη τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίσουν εάν η άσκηση της προσφυγής θα έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα και να προβλέψουν εάν και πότε επιτρέπονται εξαιρέσεις στον κανόνα που θα υιοθετήσουν. Ενόψει του σχετικά υψηλού αριθμού των αποφάσεων που ανατρέπονται στη δευτεροβάθμια διαδικασία και δεδομένων των σοβαρών συνεπειών έκδοσης εσφαλμένων αποφάσεων σε πρώτο βαθμό **το ανασταλτικό αποτέλεσμα των προσφυγών αποτελεί καίρια εγγύηση**. Για να είναι η προσφυγή πραγματική και αποτελεσματική πρέπει τα κράτη μέλη να επιτρέπουν στους αιτούντες άσυλο να παραμένουν στο έδαφός τους έως την έκδοση απόφασης επί της προσφυγής. Το Γραφείο καλεί τα κράτη να διασφαλίσουν στις εθνικές τους νομοθεσίες το ανασταλτικό αποτέλεσμα της άσκησης της προσφυγής κατά των πρωτοβάθμιων αρνητικών αποφάσεων. Επιτρέπεται η υιοθέτηση εξαιρέσεων στον κανόνα σύμφωνα με τον οποίο η άσκηση της προσφυγής συνεπάγεται αυτόματα την αναστολή εκτέλεσης οιασδήποτε απόφασης απομάκρυνσης μόνον στις περιπτώσεις των προφανώς καταχρηστικών ή αβάσιμων αιτημάτων ασύλου αν και εν προκειμένω θα πρέπει να επιτρέπεται στον ενδιαφερόμενο να αιτείται τη χορήγηση άδειας διαμονής.

Οι αιτούντες άσυλο που εγκατέλειψαν τη χώρα ασύλου πριν ολοκληρωθεί η διαδικασία της κατ' ουσίαν εξέτασης της αίτησής τους πρέπει να έχουν πρόσβαση στη συνέχιση της διαδικασίας μόλις επιστρέψουν σ' αυτήν (άρθρα 19, 20 και 33)

Για διάφορους λόγους μπορεί να αναχωρήσουν οι αιτούντες άσυλο από τη χώρα ασύλου πριν την ολοκλήρωση της κατ' ουσίαν εξέτασης της αίτησής τους για παροχή διεθνούς προστασίας. Τα άρθρα 19 και 20 της Οδηγίας παρέχουν στα κράτη τη δυνατότητα να **απορρίπτουν ως αβάσιμες τις αιτήσεις αυτών των αιτούντων άσυλο**. Εάν επιστρέψουν, το αίτημα προστασίας μπορεί να εξετασθεί ως μεταγενέστερη αίτηση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 33 της Οδηγίας και επιβάλλεται η κατ' ουσίαν εξέταση μόνον εάν υποβάλλουν νέα στοιχεία ή πορίσματα. Στην πράξη όμως μπορεί να παρακωλύεται σοβαρά η πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου. Δηλαδή, στους αιτούντες άσυλο που επιστρέφουν κατ' εφαρμογή του Κανονι-

σμού Δουβλίνο II ή της έννοιας της «τρίτης ασφαλούς χώρας» δεν εξασφαλίζεται η κατ' ουσίαν εξέταση των περί φόβου δίωξης ισχυρισμών τους.

Κατά την άποψη του Γραφείου κάθε αίτηση ασύλου πρέπει να εξετάζεται επί της ουσίας ώστε να αποτρέπεται ο κίνδυνος επαναπροώθησης. Η ρητή ή η σιωπηρή απόρριψη πρέπει να οδηγεί σε διακοπή της διαδικασίας εξέτασης και όχι σε απόρριψη του αιτήματος ασύλου. Στους αιτούντες άσυλο πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα να επανέρχονται ή να υπάγονται εκ νέου στη διαδικασία καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα.

Η έννοια της «ασφαλούς χώρας καταγωγής» πρέπει να εφαρμόζεται συσταλτικά (άρθρα 30, 30 Α, 30 Β)

Η έννοια της «ασφαλούς χώρας καταγωγής» μπορεί να χρησιμοποιείται ως διαδικαστικό εργαλείο για την κατά προτεραιότητα ή ταχύρυθμη εξέταση των αιτημάτων ασύλου σε σαφώς καθορισμένες περιπτώσεις. Όμως, είναι καίριας σημασίας η εξατομικευμένη κατ' ουσίαν εξέταση κάθε υπόθεσης, όπως ορίζει το άρθρο 30. Το Γραφείο εκφράζει σχετικά την ανησυχία του επειδή σύμφωνα με το άρθρο 30 Β **το βάρος της απόδειξης φέρει κατ' αποκλειστικότητα ο αιτών άσυλο**, που υποχρεούται να αποδείξει ότι η χώρα καταγωγής του δεν είναι ασφαλής. Σε κάθε αιτούντα άσυλο πρέπει να παρέχεται πραγματική δυνατότητα ανταπόδειξης του τεκμηρίου της ασφάλειας, χωρίς να επιφορτίζεται με δυσβάσταχτο βάρος. Η υποχρέωση της εξακρίβωσης των σχετικών πραγματικών περιστατικών / γεγονότων παραμένει κοινή ευθύνη του αιτούντα άσυλο και του εξεταστή.

Το Γραφείο σημειώνει τα κριτήρια που απαριθμούνται στο Παράρτημα Β, αλλά θεωρεί ότι απαιτούνται σαφώς καθορισμένες προϋποθέσεις για να περιληφθεί μια χώρα στον κοινό ευρωπαϊκό κατάλογο των «ασφαλών χωρών καταγωγής» που προβλέπει η Οδηγία. Περαιτέρω, εκφράζει τη λύπη του επειδή η Οδηγία παρέχει τη δυνατότητα της υιοθέτησης ή της διατήρησης **εθνικών καταλόγων ασφαλών χωρών καταγωγής** που δεν πληρούν τα **κριτήρια των «ασφαλών» χωρών που ορίζει το Παράρτημα Β**. Σημειώνει επίσης ότι κατ' αρχήν **δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ασφαλής μια χώρα όταν τις σχετικές προϋποθέσεις πληροί τμήμα της επικράτειάς της**.

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες
Μάρτιος 2005

Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (COM (2009) 554 τελικό)

Π.Δ. 90/2008

Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (L 326/13.12.2005)
(ΦΕΚ 138, τ. Α')

όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 81/2009¹⁸

Τροποποίηση Π.Δ. 90/2008 Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (L 326/13.12.2005)
(ΦΕΚ 99, τ. Α')

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 και του άρθρου 4 του Ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου» (ΦΕΚ 34, τ. Α'), όπως το άρθρο 1 τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 1440/1984 (ΦΕΚ 70, τ. Α') και το άρθρο 4 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ. 4 του Ν. 1440/1984 και τροποποιήθηκε τελικά από το άρθρο 48 του Ν. 3427/2005 (ΦΕΚ 312, τ. Α'), καθώς και του άρθρου 3 του Ν. 1338/1983 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 65 του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101, τ. Α').
2. Τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 του Ν. 1975/1991 (Α'184), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 2452/1996 (ΦΕΚ 283, τ. Α').
3. Τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ.1 περίπτ. στ' του Ν. 1481/1984, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 1590/1986 (ΦΕΚ 49, τ. Α').
4. Τις διατάξεις των άρθρων 14 παρ. 4 και 28 παρ. 1 του Ν. 2800/2000 «Αναδιάρθρωση Υπηρεσιών Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, σύσταση Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 41, τ. Α').
5. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98, τ. Α').
6. Το άρθρο 1 του Π.Δ. 205/2007 «Συγχώνευση Υπουργείων» (ΦΕΚ 231, τ. Α').
7. Το άρθρο 1 του Π.Δ. 215/2007 «Σύσταση Γενικών Γραμματειών στο Υπουργείο Εσωτερικών και στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής» (ΦΕΚ 241, τ. Α').
8. Το άρθρο 7 της υπ' αριθμ. 42362/Υ252/28.9.2007 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών» (ΦΕΚ 1948, τ. Β').
9. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ύψους 8.000,00, περίπου, τόσο για το τρέχον οικονομικό έτος όσο και για καθένα από τα επόμενα οικονομικά έτη. Περαιτέρω, από την εφαρμογή των άρθρων 6 παρ. 2β, 10 παρ. 8α, 11 παρ. 2, 12 παρ.4, 13 παρ. 4δ, προκαλούνται δαπάνες, το ύψος των οποίων δεν μπορεί να προσδιοριστεί, γιατί εξαρτώνται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός και διάρκεια σεμιναρίων, αριθμός συμμετεχόντων και επιμορφούμενων υπαλλήλων, είδος νομικής βοήθειας και ιατρικών εξετάσεων κ.λπ.). Οι εν λόγω δαπάνες κατά το τρέχον οικονομικό έτος θα αντιμετωπισθούν από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις του Π/Υ του Υπουργείου Εσωτερικών (Ε.Φ. 07210 «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ», Κ.Α.Ε. 0823, 0824, 1111, 0871 και 5143), ενώ οι δαπάνες των επομένων ετών θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις που θα εγγράφονται κατ' έτος για το σκοπό αυτό, στον ανωτέρω Π/Υ.
10. Την υπ' αριθμ. 99/2008 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δικαιοσύνης, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1.- Σκοπός του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι η συμμόρφωση με την Οδηγία

¹⁸ Πρακτικό Επεξεργασίας ΣτΕ 136/2009.

2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (L 326/13.12.2005).

Ορισμοί (Άρθρα 2 και 4 Οδηγίας)

Άρθρο 2.- Για την εφαρμογή του παρόντος προεδρικού διατάγματος:

α. «Σύμβαση της Γενεύης» είναι η Σύμβαση περί του Καθεστώτος των Προσφύγων η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 και κυρώθηκε με το Ν.Δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 201, τ. Α'), όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, το οποίο κυρώθηκε με τον Α.Ν. 389/1968 (ΦΕΚ 125, τ. Α').

β. «Αίτηση ασύλου» ή «αίτηση» είναι το αίτημα που υποβάλλει υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως αίτηση για διεθνή προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης. Κάθε αίτηση διεθνούς προστασίας τεκμαίρεται ότι είναι αίτηση ασύλου, εκτός εάν ο αιτών ζητά ρητώς να του παρασχεθεί άλλη μορφή προστασίας, η οποία είναι δυνατόν να ζητηθεί αυτοτελώς.

γ. «Αιτών άσυλο» ή «αιτών» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση ασύλου επί της οποίας δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση.

δ. «Τελεσίδικη απόφαση» είναι η απόφαση που ορίζει εάν υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας, η οποία δεν υπόκειται πλέον σε άσκηση του ένδικου μέσου που προβλέπεται στο άρθρο 29.

ε. «Πρόσφυγας» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής στο πρόσωπο του οποίου πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1 Α της Σύμβασης της Γενεύης.

στ. «Καθεστώς πρόσφυγα» είναι η αναγνώριση από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως πρόσφυγα.

ζ. «Ασυνόδευτος ανήλικος» είναι το πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο υπεύθυνο για τη φροντίδα του, σύμφωνα με το νόμο ή το έθιμο που εφαρμόζεται στον τόπο προέλευσης, και για όσο χρόνο δεν έχει τεθεί υπό την ουσιαστική φροντίδα ενός τέτοιου προσώπου, ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στην Ελλάδα.

η. «Εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου» είναι το πρόσωπο που ορίζεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων, ή όπου δεν υπάρχει Εισαγγελέας Ανηλίκων, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την προστασία των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού.

θ. «Κράτηση» είναι ο περιορισμός σε ειδικό χώρο, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελευθερίας κυκλοφορίας του προσώπου.

ι. «Κέντρο Φιλοξενίας» είναι κάθε χώρος ο οποίος χρησιμοποιείται για την ομαδική φιλοξενία των αιτούντων, των χώρων κράτησης εξαιρουμένων.

ια. «Αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης αίτησης ασύλου» είναι οι Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας που είναι υπεύθυνες για να κινήσουν τη διαδικασία και να εξετάσουν το αίτημα παροχής ασύλου, ήτοι: Τα Τμήματα Ασύλου των Διευθύνσεων Αλλοδαπών Αττικής και Θεσσαλονίκης, τα Τμήματα Ασφαλείας των Κρατικών Αερολιμένων και οι Υποδιευθύνσεις και τα Τμήματα Ασφαλείας των Αστυνομικών Διευθύνσεων.

ιβ. «Κεντρική αρχή» είναι η Διεύθυνση Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

ιγ. «Χώρα καταγωγής» είναι η χώρα της ιθαγένειας ή, για τους ανιθαγενείς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής.

ιδ. «Άδεια διαμονής» είναι κάθε άδεια η οποία εκδίδεται από τις Ελληνικές Αρχές, σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπει η Ελληνική νομοθεσία και η οποία επιτρέπει σε υπήκοο τρίτης χώρας ή σε ανιθαγενή τη διαμονή του στην Ελληνική επικράτεια.

ιε¹⁹. «Αποφαινόμενη αρχή» ή «αρμόδια αρχή απόφασης» είναι οι Διευθυντές των Διευθύνσεων Αλλοδαπών Αττικής και Θεσσαλονίκης και οι Διευθυντές των Αστυνομικών Διευθύνσεων όπου υποβλήθηκε η αίτηση.

[ιστ. Καταργήθηκε με το Π.Δ. 81/2009].

ιστ²⁰. «Μεταγενέστερη αίτηση» είναι αίτηση για παροχή ασύλου που υποβάλλεται μετά από τελεσί-

¹⁹ Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του Π.Δ. 81/2009.

²⁰ Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 3 του Π.Δ. 81/2009.

δικη απορριπτική απόφαση της αποφαινόμενης αρχής.

ιζ. «Ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα» είναι η απόφαση της αρμόδιας αρχής να ανακαλέσει ή να αρνηθεί να ανανεώσει το καθεστώς πρόσφυγα ενός προσώπου.

ιη. «Παραμονή στη Χώρα» είναι η παραμονή στο έδαφος της ελληνικής επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων, ή στις ζώνες διέλευσης.

Πεδίο εφαρμογής (Άρθρο 3 Οδηγίας)

Άρθρο 3.- 1. Το παρόν προεδρικό διάταγμα εφαρμόζεται σε όλες τις αιτήσεις που υποβάλλονται στο έδαφος της ελληνικής επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων, ή στις ζώνες διέλευσης της Χώρας, καθώς και στην ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα. Οι ίδιες διατάξεις εφαρμόζονται αναλόγως και για τις αιτήσεις επικουρικής προστασίας καθώς και για την ανάκληση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας.

2. Το παρόν προεδρικό διάταγμα δεν εφαρμόζεται επί αιτήσεων διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται σε ελληνικές διπλωματικές αρχές και μόνιμες αντιπροσωπείες στο εξωτερικό.

3. Η ερμηνεία και εφαρμογή του παρόντος διατάγματος διενεργούνται πάντα σε συμφωνία με τις επιταγές της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο της Ν. Υόρκης του 1967, καθώς και των διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που έχουν κυρωθεί από την Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Πρόσβαση στη διαδικασία (Άρθρο 6 Οδηγίας)

Άρθρο 4.- 1. Κάθε υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής έχει δικαίωμα υποβολής αιτήσεως ασύλου. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης της αίτησης μεριμνούν, ώστε κάθε ενήλικας να μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση, υπό την προϋπόθεση ότι θα παρουσιασθεί αυτοπροσώπως ενώπιον των ως άνω αρχών.

2. Ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση εξ ονόματος των εξαρτώμενων από αυτόν προσώπων. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι εξαρτώμενοι ενήλικες πρέπει να συναινούν εγγράφως στην κατάθεση της αίτησης εξ ονόματός τους ή, αν αυτό δεν ισχύει, να έχουν την ευκαιρία να υποβάλουν οι ίδιοι την αίτησή τους. Η συναίνεση ζητείται κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης ή το αργότερο κατά την προσωπική συνέντευξη με τον εξαρτώμενο ενήλικα.

3. Ο ανήλικος, ασυνόδευτος ή μη, άνω των 14 ετών μπορεί να υποβάλει αυτοτελώς αίτηση αν οι ως άνω αρμόδιες αρχές θεωρούν ότι έχει την ωριμότητα να αντιληφθεί τη σημασία της πράξης του.

4. Ο ασυνόδευτος ανήλικος, που δεν πληροί το προαναφερόμενο κριτήριο της ωριμότητας, υποβάλει αίτηση δια αντιπροσώπου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12.

5. Η Κεντρική αρχή μεριμνά για την ενημέρωση των αρχών στις οποίες είναι πιθανόν να απευθυνθεί όποιος επιθυμεί να υποβάλει αίτηση ασύλου, σχετικά με:

α. Τις αρμόδιες υπηρεσίες και τη διαδικασία υποβολής της αίτησης ασύλου και

β. Το δικαίωμα του αιτούντος να ζητήσει από τις αρχές αυτές να διαβιβάσουν την αίτησή του στην αρμόδια υπηρεσία.

Δικαίωμα παραμονής αιτούντων - εξαιρέσεις (Άρθρο 7 Οδηγίας)

Άρθρο 5.- 1. Οι αιτούντες επιτρέπεται να παραμένουν στη Χώρα μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης και δεν απομακρύνονται με οποιοδήποτε τρόπο.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται:

α. στις περιπτώσεις όπου οι αρχές παραδίδουν ή εκδίδουν τον ενδιαφερόμενο είτε σε άλλο κράτος μέλος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3251/2004 (ΦΕΚ 127, τ. Α'), είτε σε τρίτη χώρα ή σε διεθνή ποινικά δικαστήρια, με βάση τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας. Η σύλληψη ή η έκδοση δεν πρέπει να οδηγεί σε επαναπροώθηση του ενδιαφερόμενου, που είναι αντίθετη με το άρθρο 33 παρ. 1 της Σύμβασης της Γενεύης. Κανένας δεν εκδίδεται πριν εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της αιτήσεώς του, εφόσον επικαλείται φόβο δίωξης στο εκζητούν κράτος.

β. στις περιπτώσεις ανάληψης της ευθύνης εξέτασης αίτησης ασύλου από άλλο κράτος, στο πλαίσιο

εφαρμογής του Κανονισμού 343/2003 του Συμβουλίου (L 50/25.2.2003).

3. Το δικαίωμα παραμονής του αιτούντος στη Χώρα σύμφωνα με την παρ. 1 δεν θεμελιώνει δικαίωμα για χορήγηση άδειας διαμονής.

Προϋποθέσεις για την εξέταση της αίτησης (Άρθρο 8 Οδηγίας)

Άρθρο 6.- 1. Οι αιτήσεις δεν απορρίπτονται για μόνο το λόγο ότι δεν υποβλήθηκαν το ταχύτερο δυνατό.

2. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων ασύλου λαμβάνονται σε ατομική βάση, μετά από εμπεριστατωμένα, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση. Για το σκοπό αυτό η Κεντρική αρχή: α. συγκεντρώνει και αξιολογεί συγκεκριμένες και ακριβείς πληροφορίες από αξιόπιστες πηγές, όπως η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες, ως προς τη γενική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των αιτούντων και, εφόσον αυτό απαιτείται, στις χώρες μέσω των οποίων διήλθαν. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιούνται στις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης των αιτήσεων ασύλου. β. μεριμνά, ώστε το προσωπικό που εξετάζει τις αιτήσεις και εισηγείται για τη λήψη αποφάσεων, να γνωρίζει τη νομοθεσία και τη νομολογία περί ασύλου. Προς τούτο, διοργανώνει σεμινάρια κατάρτισης, αυτοτελώς ή σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες ή με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και κοινοποιεί στις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης και τις αρμόδιες αρχές απόφασης, τις διαθέσιμες από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες οδηγίες και εγκυκλίους σε θέματα ασύλου.

Προϋποθέσεις για τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή

Αιτιολόγηση - Επίδοση αποφάσεων (Άρθρο 9 Οδηγίας)

Άρθρο 7.- 1. Η απόφαση επί της αίτησης ασύλου επιδίδεται στον ενδιαφερόμενο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 47 και επόμενα του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Ν. 2717/1999, ΦΕΚ 97, τ. Α'), από αστυνομικό.

2. Αν είναι άγνωστη η ακριβής διεύθυνση διαμονής του αιτούντος, το έγγραφο αποστέλλεται στον δήμο ή την κοινότητα της έδρας της πρώτης Υπηρεσίας στην οποία ο ενδιαφερόμενος υπέβαλε αίτηση ασύλου, αναρτάται σε πίνακα ανακοινώσεων του δήμου ή της κοινότητας, και κοινοποιείται στην Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. Το έγγραφο στην περίπτωση αυτή μπορεί να αποσταλεί και ταχυδρομικώς, με συστημένη επιστολή, ή με τηλεομοιοτυπία. Η επίδοση θεωρείται ότι συντελέστηκε την ημερομηνία παραλαβής του εγγράφου από το Δήμο ή την Κοινότητα, η οποία μπορεί να ανακοινώνεται και τηλεφωνικώς στον υπάλληλο που απέστειλε το έγγραφο. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται σχετική έκθεση στην οποία επισυνάπτεται η απόδειξη παραλαβής της τηλεομοιοτυπίας ή της συστημένης επιστολής από το ταχυδρομείο.

3²¹. Όταν το αίτημα απορρίπτεται στην απόφαση αναφέρονται οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι της απόρριψης. Στην απορριπτική απόφαση γίνεται μνεία για την προθεσμία προς άσκηση αίτησης ακυρώσεως καθώς και τις συνέπειες παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής, εκτός εάν ο αιτών έχει ήδη ενημερωθεί σχετικά γραπτώς.

4. Όταν έχει υποβληθεί αίτηση εξ' ονόματος των εξαρτώμενων από τον αιτούντα μελών, που επικαλούνται τους ίδιους λόγους, η αποφαινόμενη αρχή μπορεί να εκδίδει μια απόφαση που αφορά όλα τα εξαρτώμενα μέλη.

Εγγυήσεις για τους αιτούντες (Άρθρο 10 Οδηγίας)

Άρθρο 8.- 1. Οι αιτούντες άσυλο, κατά την εφαρμογή των Κεφαλαίων Γ' και Δ' του παρόντος διατάγματος έχουν τα ακόλουθα δικαιώματα: α. ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν, για τη διαδικασία που ακολουθείται, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και για τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τους και της μη συνεργασίας με τις αρχές. Επίσης ενημερώνονται για τις προθεσμίες και τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους, ώστε να συμμορφωθούν με την υποχρέωση υποβολής των στοιχείων που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησής τους. Οι πληροφορίες τους δίδονται εγκαίρως, ώστε να ασκήσουν τα δικαιώματά τους και να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 9. β. τους παρέχονται υπηρεσίες διερμηνείας για να εκθέσουν την

²¹ Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Π.Δ. 81/2009.

υπόθεσή τους στις αρμόδιες αρχές υποβολής και εξέτασης και για τη διεξαγωγή της συνέντευξης σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, εφόσον δεν μπορεί να εξασφαλισθεί η αναγκαία επικοινωνία χωρίς αυτόν. Η δαπάνη του διερμηνέα βαρύνει το Δημόσιο. γ. δεν παρεμποδίζονται στην επικοινωνία τους με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες ή κάθε άλλη οργάνωση που συνεργάζεται με αυτή. δ. η απόφαση για την αίτηση ασύλου εκδίδεται και επιδίδεται στον ενδιαφερόμενο το ταχύτερο δυνατόν. Η επίδοση μπορεί να γίνει αντί στον αιτούντα άσυλο στον πληρεξούσιο δικηγόρο ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του και. ε. ενημερώνονται σχετικά με το αποτέλεσμα της απόφασης επί της αιτήσεως ασύλου σε γλώσσα που ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν, αν δεν τους παρέχει νομική συνδρομή ή εκπροσώπηση νομικός ή άλλος σύμβουλος και όταν δεν διατίθεται δωρεάν νομική συνδρομή. Η παρεχόμενη ενημέρωση περιλαμβάνει πληροφορίες για τη δυνατότητα προσβολής της αρνητικής απόφασης.

2. Όταν η αίτηση είναι πιθανό να θεωρηθεί ως βάσιμη ή όταν ο αιτών είναι άτομο που ανήκει σε ευάλωτη ομάδα, εξετάζεται κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Υποχρεώσεις των αιτούντων (Άρθρο 11 Οδηγίας)

Άρθρο 9.- 1. Οι αιτούντες άσυλο υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για τη διεκπεραίωση της αίτησής τους. Ειδικότερα σε κάθε περίπτωση οι αιτούντες υποχρεούνται να:

α. παρουσιάζονται ενώπιον των αρμοδίων αρχών αυτοπροσώπως χωρίς καθυστέρηση ή στον καθοριζόμενο από τις οικείες διατάξεις χρόνο και αναφέρουν ή υποβάλλουν τα αιτήματά τους. Αίτηση ή υποβολή οποιουδήποτε εγγράφου ή δικαιολογητικού για διεθνή προστασία, προσφυγή κατά απορριπτικής απόφασης, επανεξέταση αίτησης, ανανέωση άδειας διαμονής, αίτηση για οικογενειακή συνένωση, αίτηση θεραπείας, καθώς και αίτηση για χορήγηση ταξιδιωτικού εγγράφου, δεν επιτρέπεται να γίνεται μέσω δικαστικού επιμελητή ή μέσω τηλεομοιοτυπίας ή με άλλο τρόπο, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, όπως σοβαρή ασθένεια ή σοβαρή σωματική αναπηρία ή κράτηση οι οποίοι να αποδεικνύονται με ανάλογο πιστοποιητικό ή βεβαίωση δημόσιας υπηρεσίας. Στις περιπτώσεις αυτές τα προαναφερόμενα έγγραφα μπορούν να παραδοθούν από εξουσιοδοτημένο άτομο.

β. παραδίδουν το ταξιδιωτικό έγγραφο ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο που έχουν στην κατοχή τους και σχετίζεται με την εξέταση της αίτησης.

γ. ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης της αίτησης για τη διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής τους καθώς και για κάθε μεταβολή της διεύθυνσης αυτής, το συντομότερο δυνατόν. Επίσης, υποχρεούνται να δέχονται κάθε επίδοση ή γνωστοποίηση στον πιο πρόσφατο τόπο διαμονής ή κατοικίας που έχουν δηλώσει.

δ. συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια κάθε νόμιμης έρευνας σχετικά με την αίτησή τους.

ε. δέχονται σωματική έρευνα και έρευνα των αντικειμένων που φέρουν.

στ. φωτογραφίζονται.

ζ. δακτυλοσκοποούνται, εφόσον είναι άνω των 14 ετών (άρθρο 4 Κανονισμού 2725/2000/ΕΚ του Συμβουλίου ΕΕΛ 316/15.12.2000).

2. Για τις υποχρεώσεις αυτές, ενημερώνονται ειδικά οι αιτούντες και συντάσσεται προς τούτο σχετική έκθεση.

Προσωπική συνέντευξη (Άρθρα 12, 13 και 14 Οδηγίας)

Άρθρο 10.- ²². Στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής, Θεσσαλονίκης και σε κάθε Αστυνομική Διεύθυνση της Χώρας συνιστάται Γνωμοδοτική Επιτροπή Προσφύγων που αποτελείται από έναν ανώτερο αξιωματικό της Ελληνικής Αστυνομίας ως Πρόεδρο, έναν αξιωματικά ή ανθυπαστυνόμο της Ελληνικής Αστυνομίας, έναν υπάλληλο της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας και έναν εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε.. ως μέλη. Η Επιτροπή Προσφύγων συγκροτείται με απόφαση του οικείου Αστυνομικού Διευθυντή. Με την ίδια απόφαση μπορεί να συγκροτούνται περισσότερες επιτροπές, ο πρόεδρος και τα μέλη των οποίων έχουν τις παραπάνω ιδιότητες. Η Επιτροπή συνέρχεται με

²² Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Π.Δ. 81/2009.

πρόσκληση του Προέδρου, η οποία κοινοποιείται στο μέλη αυτής πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν τη συνεδρίαση. Στην Επιτροπή εξασφαλίζεται γραμματειακή υποστήριξη υπό ανάλογο αριθμό αστυνομικών και πολιτικών υπαλλήλων της οικείας Διεύθυνσης Αλλοδαπών ή Αστυνομικής Διεύθυνσης. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης εφοδιάζουν τον αιτούντα με υπηρεσιακό σημείωμα στο οποίο αναγράφονται τα στοιχεία της ταυτότητάς του και τον παραπέμπουν στην Επιτροπή Προσφύγων για τη διενέργεια προσωπικής συνέντευξης. Η Επιτροπή καλεί τον αιτούντα με πρόσκληση η οποία συντάσσεται σε γλώσσα που ευλόγως θεωρείται ότι αυτός κατανοεί και του επιδίδεται κατ' εξαίρεση από κάθε άλλη διάταξη στη δηλωθείσα από αυτόν διεύθυνση, 5 τουλάχιστον ημέρες πριν τη συνεδρίαση. Σε περίπτωση μη ανεύρεσής του η πρόσκληση θυροκολλείται ενώ αν είναι άγνωστη η ακριβής διεύθυνση διαμονής του ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 7. Στην πρόσκληση αναφέρεται ο τόπος και η ημερομηνία της συνέντευξης καθώς και το δικαίωμα του αιτούντος να παραστεί αυτοπροσώπως ή μετά του συνηγόρου του ενώπιον της Επιτροπής. Η συνέντευξη γίνεται πάντα με τη συνδρομή διερμηνέα, ικανού να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία, προκειμένου ο ενδιαφερόμενος να επιβεβαιώσει όσα αναφέρει στην αίτησή του και να δώσει εξηγήσεις, ιδίως σε ό,τι αφορά τα ακριβή στοιχεία της ταυτότητάς του ή τη μη κατοχή διαβατηρίου ή άλλου επίσημου ταξιδιωτικού εγγράφου, το ακριβές δρομολόγιο που ακολούθησε για να εισέλθει στο ελληνικό έδαφος και τους λόγους που τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει τη χώρα της καταγωγής του ζητώντας προστασία. Στο πρακτικό της Επιτροπής αναφέρονται οι ισχυρισμοί του αιτούντος άσυλο, το περιεχόμενο των ερωτήσεων που υπέβαλαν τα μέλη της Επιτροπής και των σχετικών απαντήσεώς του, καθώς και η αναλυτική εκτίμηση των προβληθέντων ισχυρισμών και των τυχόν προσκομισθέντων αποδεικτικών ή άλλων στοιχείων, εάν δε συντρέχει περίπτωση, αιτιολογημένη κρίση για την αξιοπιστία του. Όταν η εμφανιζόμενη αρχή αποκλίνει από τη γνωμοδότηση της Επιτροπής, υποχρεούται να αιτιολογήσει ειδικότερα την απόφασή της. Όταν η συνέντευξη αφορά γυναίκα, η οποία λόγω των εμπειριών της ή για λόγους πολιτιστικούς δυσκολεύεται να εκθέσει τους λόγους της αίτησής της, λαμβάνεται ειδική μέριμνα ώστε η συνέντευξη να διεξάγεται από ειδικευμένη γυναίκα υπάλληλο, παρουσία γυναίκας διερμηνέα.

Για κάθε εξαρτώμενο ενήλικο μέλος της οικογένειας διεξάγεται ξεχωριστή προσωπική συνέντευξη. Για τους ανήλικους, διεξάγεται προσωπική συνέντευξη. λαμβανομένης υπόψη της ωριμότητάς τους και των ψυχολογικών συνεπειών των τραυματικών βιωμάτων τους.

2. Η προσωπική συνέντευξη μπορεί να παραλειφθεί όταν:

α. η αποφαινόμενη αρχή μπορεί να λάβει θετική απόφαση, με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία.

β. η αρμόδια αρχή είχε ήδη συνάντηση με τον αιτούντα για να τον βοηθήσει στη συμπλήρωση της αίτησής του και στην υποβολή των ουσιαστών πληροφοριών που αφορούν την αίτηση, οι οποίες συνίστανται σε δηλώσεις του αιτούντος και σε όλα τα έγγραφα που έχει ο αιτών στη διάθεσή του σχετικά με την ηλικία του, το προσωπικό του ιστορικό καθώς και το ιστορικό των μελών της οικογένειάς του, την ταυτότητα, την ιθαγένεια, τη χώρα και το μέρος προηγούμενης διαμονής του, προηγούμενες αιτήσεις ασύλου, τα δρομολόγια που ακολούθησε, το δελτίο ταυτότητας και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα και τους λόγους για τους οποίους ζητά διεθνή προστασία.

γ. η αποφαινόμενη αρχή, έπειτα από πλήρη εξέταση των πληροφοριών που έδωσε ο αιτών, θεωρεί την αίτηση ως προδήλως αβάσιμη κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις περιπτώσεις α', στ', ζ' και θ' της παραγράφου 3 του άρθρου 17, όταν η χώρα καταγωγής του αιτούντα είναι ασφαλής, σύμφωνα με το άρθρο 22 ή ο αιτών προέρχεται από τρίτη ασφαλή χώρα, σύμφωνα με το άρθρο 20. δ. δεν είναι αντικειμενικά δυνατή, ιδίως όταν ο αιτών δεν είναι σε θέση ή δεν μπορεί για λόγους που οφείλονται σε μόνιμες καταστάσεις ανεξάρτητες από τη θέλησή του να συμμετάσχει στη συνέντευξη. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, οι αρμόδιες αρχές υποβολής και εξέτασης μπορούν να ζητήσουν από δημόσιο νοσηλευτικό ίδρυμα σχετική βεβαίωση ιατρού ή ψυχολόγου.

3. Όταν στον αιτούντα ή στο εξαρτώμενο μέλος δεν παρέχεται η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης σύμφωνα με την περίπτωση δ' της προηγούμενης παραγράφου, η αποφαινόμενη αρχή γνωστοποιεί σ' αυτούς τη δυνατότητα να υποβάλλουν συμπληρωματικά στοιχεία.

4. Η έλλειψη προσωπικής συνέντευξης κατά τα προαναφερόμενα δεν εμποδίζει την αποφαινόμενη αρχή να λαμβάνει απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου. Σε περίπτωση παράλειψης της συνέντευξης, η αποφαινόμενη αρχή στην απόφασή της με την οποία απορρίπτει το αίτημα διαλαμβάνει αιτιολογημένη κρίση για τους λόγους που δικαιολόγησαν την παράλειψη αυτή.

5. Η έλλειψη προσωπικής συνέντευξης στις περιπτώσεις β', γ' και δ' της παρ. 2 δεν επιδρά δυσμενώς στην απόφαση της αποφαινόμενης αρχής.

6. Η προσωπική συνέντευξη γίνεται χωρίς την παρουσία των μελών της οικογένειας του αιτούντος, εκτός εάν η αρμόδια αρχή υποβολής και εξέτασης κρίνει ότι η παρουσία τους είναι απαραίτητη.

7. Η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα.

8. Κατά την προσωπική συνέντευξη λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα που εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή της σε συνθήκες που επιτρέπουν στον αιτούντα να παρουσιάσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του. Για το σκοπό αυτό: α. οι αρμόδιοι υπάλληλοι που διεξάγουν τη συνέντευξη πρέπει να διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα για να συνεκτιμήσουν τις προσωπικές ή γενικές συνθήκες που αφορούν την αίτηση, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής καταγωγής ή ευαισθησίας του αιτούντα. Ειδικότερα, επιβάλλεται όπως οι ως άνω υπάλληλοι επιμορφώνονται για τις ειδικές ανάγκες των γυναικών, των παιδιών, των θυμάτων βίας και βασανιστηρίων.

β. επιλέγεται διερμηνέας ικανός να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία σε γλώσσα που να κατανοεί ο αιτών.

9. Για κάθε προσωπική συνέντευξη συντάσσεται έκθεση, η οποία περιλαμβάνει τις βασικές πληροφορίες που επικαλέστηκε ο αιτών για την υποστήριξη του αιτήματός του.

10. Ο αιτών δικαιούται να λαμβάνει οποτεδήποτε, αντίγραφο της έκθεσης που συντάσσεται στο πλαίσιο της προσωπικής συνέντευξης.

11. Ο αιτών καλείται να βεβαιώσει το περιεχόμενο της έκθεσης, υπογράφοντας με τη συνδρομή διερμηνέα που επίσης υπογράφει. Όταν ο αιτών αρνείται να επιβεβαιώσει το περιεχόμενο της έκθεσης οι λόγοι άρνησης καταχωρίζονται στο σώμα της έκθεσης. Η άρνηση του αιτούντα να βεβαιώσει το περιεχόμενο της έκθεσης, δεν εμποδίζει την αποφαινόμενη αρχή να λάβει απόφαση επί της αίτησής του.

12. Αν υπάρξουν σοβαρές ενδείξεις στο πλαίσιο της συνέντευξης ότι ο αιτών είναι θύμα βασανιστηρίων, παραπέμπεται σε εξειδικευμένο ιατρικό κέντρο ή σε ιατρό ή ψυχολόγο δημοσίου νοσηλευτικού ιδρύματος, προκειμένου να γνωματεύσει για την ύπαρξη ή μη κακώσεων ή ενδείξεων βασανιστηρίων.

13. Οι προαναφερόμενες εγγυήσεις τηρούνται και κατά τη διαδικασία εξέτασης των προσφυγών ή κατά τη συμπληρωματική εξέταση. Οι προβλεπόμενες στις διατάξεις των παραγράφων 6 έως 12 εγγυήσεις της διαδικασίας εφαρμόζονται και στη συνάντηση με την αρμόδια για την παραλαβή του αιτήματος αρχή της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Νομική συνδρομή και εκπροσώπηση (Άρθρο 15 και 16 Οδηγίας)

Άρθρο 11.- 1. Οι αιτούντες άσυλο έχουν δικαίωμα να συμβουλευονται με δαπάνη τους νομικό ή άλλο σύμβουλο σε θέματα σχετικά με την αίτησή τους.

2. Σε περίπτωση άσκησης αίτησης ακύρωσης κατά της απορριπτικής απόφασης του άρθρου 29 στον αιτούντα άσυλο παρέχεται δωρεάν νομική βοήθεια κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του Ν. 3226/2004 (ΦΕΚ 24, τ. Α'), εφόσον κατά την κρίση του δικαστή, η αίτηση ακύρωσης δεν είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη.

3. Οι δικηγόροι που εκπροσωπούν τους αιτούντες έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες του φακέλου τους, εφόσον αυτές σχετίζονται με την εξέταση της αίτησης. Κατ' εξαίρεση, δεν παρέχεται πρόσβαση σε απόρρητα στοιχεία του φακέλου, εφόσον η αποφαινόμενη αρχή, με αιτιολογημένη πράξη της, κρίνει ότι η αποκάλυψη των πληροφοριών ή των πηγών ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια, την ασφάλεια των οργανισμών ή προσώπων που παρέχουν τις πληροφορίες ή την ασφάλεια των προσώπων τα οποία αφορούν οι πληροφορίες ή αν ζημιώνονται οι ερευνητικές πτυχές σχετικά με την εξέταση των αιτήσεων από τις αρμόδιες αρχές υποβολής και εξέτασης ή οι διεθνείς σχέσεις της χώρας. Το Συμβούλιο της Επικρατείας κατά την εξέταση των προβλεπομένων στο άρθρο 29 αιτήσεων ακυρώσεως έχει σε κάθε περίπτωση πρόσβαση στις απόρρητες πληροφορίες ή πηγές της παρούσας παραγράφου.

4. Οι νομικοί και άλλοι σύμβουλοι που εκπροσωπούν ή παρέχουν συνδρομή στους αιτούντες, έχουν πρόσβαση σε κλειστές ζώνες, όπως χώρους κράτησης και ζώνες διέλευσης, για να επικοινωνούν με τους αιτούντες, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης, μπορούν να περιορίσουν τη δυνατότητα πρόσβασης νομικών ή άλλων συμβούλων σε κλειστές ζώνες, μόνο όταν οι εν λόγω περιορισμοί, κρίνονται αντικειμενικά απαραίτητοι για την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή τη διοικητική διαχεί-

ριση της ζώνης ή για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εξέτασης της αίτησης, υπό τον όρο ότι η πρόσβαση από τον νομικό ή άλλο σύμβουλο δεν περιορίζεται υπερβολικά, ούτε καθίσταται αδύνατη.

5. Οι νομικοί και άλλοι σύμβουλοι δικαιούνται να παρέχουν κάθε νόμιμη συνδρομή στον αιτούντα σε όλα τα στάδια της διαδικασίας και να παρίστανται με τους αιτούντες που εκπροσωπούν στην προσωπική συνέντευξη. Η απουσία του νομικού ή άλλου συμβούλου δεν εμποδίζει την ως άνω αρχή στη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης.

Αιτήσεις ασυνόδευτων ανήλικων (Άρθρο 17 Οδηγίας)

Άρθρο 12.- 1. Οι αρμόδιες αρχές, όταν υποβάλλεται αίτηση από ασυνόδευτους ανήλικους, ενεργούν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του Π.Δ. 220/2007 (ΦΕΚ 251, τ. Α') για το διορισμό επιτρόπου του ανήλικου. Στον επίτροπο παρέχεται η ευκαιρία να ενημερώνει τον ασυνόδευτο ανήλικο, για τη σημασία και τις πιθανές συνέπειες της προσωπικής συνέντευξης, καθώς και για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να προετοιμασθεί για την προσωπική συνέντευξη, εφόσον τούτο είναι απαραίτητο. Στον επίτροπο επιτρέπεται να παρίσταται στην εν λόγω προσωπική συνέντευξη και να υποβάλει ερωτήσεις ή παρατηρήσεις προς διευκόλυνση της διαδικασίας. Σε καμία περίπτωση δεν διεξάγεται προσωπική συνέντευξη, χωρίς την παρουσία του ασυνόδευτου ανήλικου.

2. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης δεν υποχρεούνται να ενημερώσουν τον κατά τόπον αρμόδιο Εισαγγελέα, εφόσον ο ασυνόδευτος ανήλικος:

α. θα ενηλικιωθεί, κατά πάσα πιθανότητα προτού ληφθεί απόφαση σε πρώτο βαθμό, ή,

β. είναι ή ήταν έγγαμος, ή,

γ. ο ενεργών την εξέταση διαπιστώνει ότι έχει την ωριμότητα να αντιληφθεί τη σημασία της πράξης του, είναι σε θέση να υποστηρίξει το αίτημά του και είναι άνω των 16 ετών.

²³ 3. Οι υπάλληλοι που διεξάγουν προσωπικές συνεντεύξεις με τους ασυνόδευτους ανήλικους καθώς και οι υπάλληλοι που εισηγούνται την έκδοση της απόφασης επί της αίτησης του ασυνόδευτου ανήλικου διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ανήλικων.

4. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης μπορούν να χρησιμοποιούν ιατρικές εξετάσεις για τον προσδιορισμό της ηλικίας των ασυνόδευτων ανήλικων στο πλαίσιο της εξέτασης αιτήσεως. Στις περιπτώσεις που χρησιμοποιούνται ιατρικές εξετάσεις, λαμβάνεται μέριμνα ώστε:

α. οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησής τους και σε γλώσσα την οποία κατανοούν, για τη δυνατότητα προσδιορισμού της ηλικίας με ιατρική εξέταση, για τη μέθοδο της εξέτασης, τις ενδεχόμενες συνέπειες των αποτελεσμάτων της ιατρικής εξέτασης στην εξέταση της αίτησης καθώς και τις συνέπειες της άρνησης του ασυνόδευτου ανήλικου να υποβληθεί στην ιατρική εξέταση.

β. οι ασυνόδευτοι ανήλικοι ή οι εκπρόσωποί τους να συναινούν στη διενέργεια εξέτασης για τον προσδιορισμό της ηλικίας των συγκεκριμένων ανήλικων.

γ. η απόφαση απόρριψης της αίτησης ασυνόδευτου ανήλικου που αρνήθηκε να υποβληθεί σε αυτή την ιατρική εξέταση να μη βασίζεται μόνο στην άρνηση αυτή.

δ. μέχρι την ολοκλήρωση της ιατρικής εξέτασης, το πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι είναι ανήλικο έχει ανάλογη μεταχείριση ως ανήλικο.

5. Το γεγονός ότι ένας ασυνόδευτος ανήλικος έχει αρνηθεί να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση δεν εμποδίζει την αποφαινόμενη αρχή να λαμβάνει απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου.

6. Η διασφάλιση του συμφέροντος του παιδιού αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Κράτηση των αιτούντων (Άρθρο 18 Οδηγίας)

Άρθρο 13. - 1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, που αιτείται τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα, δεν κρατείται για μόνο το λόγο ότι εισήλθε και παραμένει παράνομα στη χώρα. Το πρόσωπο που υποβάλλει αίτημα για τη χορήγηση ασύλου, κατά το χρόνο που κρατείται και εκκρεμεί σε βάρος του διαδικασία απέλασης, παραμένει υπό κράτηση και η αίτησή του εξετάζεται με απόλυτη προτεραιότητα. Μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας ασύλου δεν απελαύνεται.

2. Ο οικείος Αστυνομικός Διευθυντής και προκειμένου περί Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττι-

²³ Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του Π.Δ. 81/2009.

κής και Θεσσαλονίκης ο αρμόδιος για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικός Διευθυντής ή ανώτερος αξιωματικός, που ορίζεται από τον οικείο Γενικό Αστυνομικό Διευθυντή, μπορεί με απόφασή του και σε συνεργασία με την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, να περιορίζει τους αιτούντες άσυλο σε κατάλληλο χώρο όταν, και για όσο χρόνο, τούτο απαιτείται για τον προσδιορισμό των συνθηκών εισόδου, της ταυτότητας και προέλευσης των μαζικά λάθρα εισερχόμενων αιτούντων ή όταν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας τάξης ή όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο για την ταχεία και αποτελεσματική διεκπεραίωση της ως άνω διαδικασίας. Το χρονικό διάστημα του περιορισμού σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εξήντα (60) ημέρες.

3. Οι αιτούντες άσυλο που κρατούνται ή περιορίζονται σε κατάλληλο χώρο σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους έχουν τα δικαιώματα προσφυγής και υποβολής αντιρρήσεων που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 76 του Ν. 3386/2005.

4. Στις περιπτώσεις κράτησης ή περιορισμού των αιτούντων, οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης, με την επιφύλαξη των διεθνών και εθνικών κανόνων δικαίου που διέπουν την κράτηση, εφαρμόζουν τα ακόλουθα:

α. μεριμνούν ώστε οι γυναίκες να κρατούνται ή τίθενται υπό περιορισμό σε χώρο χωριστά από τους άντρες.

β. αποφεύγουν την κράτηση ή τον περιορισμό των ανήλικων, ειδικότερα των παιδιών που έχουν χωριστεί από τις οικογένειές τους και των ασυνόδευτων ανηλίκων.

γ. αποφεύγουν την κράτηση ή τον περιορισμό εγκύων σε προχωρημένη εγκυμοσύνη ή λεχώνων.

δ. παρέχουν στους κρατούμενους ή στους υπό περιορισμό τελούντες την προσήκουσα ιατρική φροντίδα.

ε. διασφαλίζουν το δικαίωμα για νομική εκπροσώπηση των κρατούμενων ή των υπό περιορισμό τελούντων.

στ. μεριμνούν ώστε οι κρατούμενοι να ενημερώνονται για τους λόγους και τη διάρκεια της κράτησης.

5. Τα παραπάνω ισχύουν και για τους αιτούντες των οποίων η αίτηση κρίνεται αβάσιμη ή απαράδεκτη.

Παραίτηση από την αίτηση - Ανάκληση (Άρθρα 19 και 20 Οδηγίας)

Άρθρο 14.- 1. Όταν ο αιτών παραιτείται εγγράφως από την αίτησή του, η αποφαινόμενη αρχή έχει διακριτική ευχέρεια είτε να απορρίψει την αίτηση, είτε να διακόψει την εξέταση της αίτησης χωρίς λήψη απόφασης, επισυνάπτοντας σχετικό σημείωμα στον φάκελο του αιτούντος. Στην περίπτωση απόρριψης της αίτησης η αποφαινόμενη αρχή αιτιολογεί επαρκώς τη σχετική κρίση της.

2. Όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του, η αποφαινόμενη αρχή είτε απορρίπτει την αίτηση, μετά από κατ' ουσίαν εξέταση της υπόθεσης είτε διακόπτει την εξέταση αυτής με την αιτιολογία ότι ο αιτών δεν έχει αποδείξει ότι δικαιούται το καθεστώς του πρόσφυγα. Θεωρείται ότι ο αιτών έχει ανακαλέσει σιωπηρά την αίτησή του για άσυλο ή έχει υπαναχωρήσει από αυτή ιδίως όταν διαπιστώνεται ότι:

α. δεν ανταποκρίθηκε σε αιτήματα για παροχή πληροφοριών με ουσιώδη σημασία για την αίτησή του, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 4 της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ (L 304/30.9.2004), ή

β. δεν παρέστη στην προσωπική συνέντευξη, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10, εκτός εάν αποδείξει εντός χρονικού διαστήματος που δεν ξεπερνά τις τριάντα (30) ημέρες από την προγραμματισμένη εξέταση, ότι η απουσία του αυτή οφείλεται σε συνθήκες ανεξάρτητες από τη θέλησή του, ή,

γ. διέφυγε από το μέρος που βρισκόταν υπό κράτηση, ή,

δ. αναχώρησε από το μέρος που διέμενε, χωρίς να ζητήσει άδεια ή να ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές, ή,

ε. δεν συμμορφώθηκε με την υποχρέωση αναφοράς κατά το εδ. α' της παρ. 1 του άρθρου 9, ή άλλη υποχρέωση επικοινωνίας, εντός (30) ημερών.

3. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης για διακοπή της εξέτασης της αίτησης ασύλου, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητήσει από την αποφαινόμενη αρχή την εκ νέου εξέταση της υπόθεσής του, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης. Μέχρι την οριστική κρίση της ως άνω αίτησης, ο αιτών δεν απελαύνεται από τη Χώρα. Στις περιπτώσεις

εκτέλεσης μεταφοράς αλλοδαπών στη Χώρα, στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού 343/2003 του Συμβουλίου, τυχόν εκδοθείσα απόφαση διακοπής της αποφαινόμενης αρχής ανακαλείται αυτοδικαίως

Ο ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες (Άρθρο 21 Οδηγίας)

Άρθρο 15.- 1. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται επί των αιτήσεων ασύλου, καθώς και οι αποφάσεις με τις οποίες ανακαλείται ή ακυρώνεται το καθεστώς του πρόσφυγα, κοινοποιούνται στην αντιπροσωπεία της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα.

2. Η Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ:

α. έχει πρόσβαση σε πληροφορίες ή στοιχεία που αφορούν στην εξέλιξη της εξέτασης του αιτήματος για παροχή ασύλου, εφόσον ο ενδιαφερόμενος συναινεί ρητά. Περί της συναίνεσης γίνεται μνεία στην έκθεση που συντάσσεται κατά την προσωπική συνέντευξη. Η Ύπατη Αρμοστεία μπορεί να εκθέτει τις απόψεις της ή να παρέχει συμπληρωματικές πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης.

β. δύναται να επισκέπτεται, δια των εκπροσώπων της, χώρους κράτησης όπου βρίσκονται αιτούντες άσυλο, κατά το χρόνο που κρατούνται για οποιονδήποτε λόγο ή βρίσκονται στη ζώνη διερχομένων αερολιμένα ή λιμένα, στην οποία η πρόσβαση αυτών είναι ελεύθερη. Για τη διασφάλιση του απορρήτου της επικοινωνίας των αιτούντων με τους ανωτέρω εκπρόσωπους, διατίθεται κατάλληλος χώρος από την Υπηρεσία που δέχεται το αίτημα ή στην οποία κρατούνται.

γ. παρουσιάζει τις απόψεις της κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων της, βάσει του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης, ενώπιον των αρμοδίων αρχών σχετικά με τις αιτήσεις ασύλου σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

3. Στην Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες παρέχονται τα στατιστικά δεδομένα που επιτρέπουν την αποτελεσματική εκπλήρωση του έργου της, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης.

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 εφαρμόζονται και για τις οργανώσεις οι οποίες, με βάση ειδική συμφωνία, ενεργούν για λογαριασμό της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα.

Πληροφορίες σχετικά με ατομικές περιπτώσεις (Άρθρο 22 Οδηγίας)

Άρθρο 16.- Για το σκοπό της εξέτασης ατομικών περιπτώσεων οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης, η κεντρική αρχή και οι αρμόδιες αρχές απόφασης, οφείλουν:

α. να μην αποκαλύπτουν τις πληροφορίες που αφορούν ατομικές αιτήσεις ή το γεγονός ότι έχει υποβληθεί αίτηση στους φερόμενους ως διώκτες του αιτούντος

β. να μην ζητούν πληροφορίες από τους φερόμενους ως διώκτες του αιτούντος κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να αποκαλυφθεί άμεσα ή έμμεσα το γεγονός ότι ο αιτών έχει υποβάλει αίτηση και θα έθετε σε κίνδυνο τη σωματική ακεραιότητά του και των εξαρτώμενων από αυτόν προσώπων ή την ελευθερία και την ασφάλεια των μελών της οικογένειάς του που εξακολουθούν να ζουν στη χώρα καταγωγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΒΑΘΜΟ

Διαδικασία εξέτασης (Άρθρο 23 Οδηγίας)

Άρθρο 17.- 1. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης αιτήματος ασύλου εξετάζουν τις αιτήσεις σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του Κεφαλαίου Β΄.

2. Η εξέταση των αιτήσεων ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν. Στις περιπτώσεις που η εξέταση διαρκεί πέραν του εξαμήνου ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητά πληροφορίες από τις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης για το χρόνο κατά τον οποίο αναμένεται η απόφαση επί της αιτήσεως. Η ενημέρωση αυτή δε θεμελιώνει υποχρέωση των ανωτέρω αρχών να λάβουν απόφαση εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

3. Οι αιτήσεις ασύλου εξετάζονται με ταχύρυθμη διαδικασία, όταν είναι προδήλως αβάσιμες, ή όταν ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής κατά το άρθρο 22 ή από ασφαλή τρίτη χώρα, κατά το άρθρο 20. Προδήλως αβάσιμες θεωρούνται οι αιτήσεις, όταν ο αιτών:

α. κατά την υποβολή της αίτησης και την παρουσίαση των περιστατικών, απλώς έθεσε θέματα τα οποία είναι άνευ ή ελάχιστης σημασίας για τον χαρακτηρισμό του ως πρόσφυγα.

β. προδήλως δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας ή ως δικαιούμενος να λάβει το καθεστώς

του πρόσφυγα δυνάμει της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου.

γ. παραπλάνησε τις αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα ή την εθνικότητά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση.

δ. υπέβαλε άλλη αίτηση στην οποία δηλώνει άλλα προσωπικά δεδομένα.

ε. δεν έχει παράσχει πληροφορίες ώστε να αποδειχθεί με εύλογο βαθμό βεβαιότητας η ταυτότητα ή η εθνικότητά του ή είναι πιθανόν ότι έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του.

στ. έχει παρουσιάσει ασυνεπείς, αντιφατικές, απίθανες ή μη τεκμηριωμένες πληροφορίες που καθιστούν σαφώς μη πειστική τη δήλωσή του ότι αποτέλεσε θύμα διώξεων.

ζ. έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση στην οποία δεν επικαλείται κανένα νέο κρίσιμο στοιχείο σχετικά με την προσωπική του κατάσταση ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του.

η. παρέλειψε, χωρίς εύλογη αιτία, να υποβάλει την αίτησή του ενωρίτερα, ενώ είχε κάθε δυνατότητα να το πράξει.

θ. υπέβαλε την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης που θα οδηγούσε στην απέλασή του.

ι. παρέλειψε να υποβάλει το συντομότερο δυνατό όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησης ή παρέλειψε να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις των άρθρων 9 παρ. 1, περιπτ. α' και β' ή συντρέχει η περίπτωση του άρθρου 14 παρ. 2.

ια. εισήλθε παράνομα στη χώρα ή παρέτεινε παράνομα την παραμονή του σε αυτή και, χωρίς εύλογη αιτία, δεν παρουσιάσθηκε στις αρχές ούτε υπέβαλε αίτηση το συντομότερο δυνατόν λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών της εισόδου του.

ιβ. συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της χώρας ή έχει απελαθεί για σοβαρούς λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

ιγ. αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση να υποβληθεί σε λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων, σύμφωνα με την οικεία κοινοτική ή εθνική νομοθεσία. ιδ. είναι άγαμος ανήλικος και έχει ήδη υποβληθεί αίτηση από γονέα του κατά το άρθρο 4 παρ. 2 η οποία απορρίφθηκε και η αίτηση του ανηλίκου δεν επικαλείται νέα κρίσιμα στοιχεία σχετικά με την προσωπική του κατάσταση ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του.

4²⁴. Επί του αιτήματος ασύλου αποφαινεται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό η αρμόδια αρχή απόφασης. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 3 η απόφαση εκδίδεται κατά προτεραιότητα εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της αίτησης. Στην απόφαση που απορρίπτει την αίτηση αναφέρεται και η υποχρέωση του αιτούντος σε ό,τι αφορά την προσωρινή διαμονή του στην Ελληνική επικράτεια ή την αναχώρησή του από τη χώρα εντός ορισμένης προθεσμίας, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τις ενενήντα (90) ημέρες.

Απαράδεκτες αιτήσεις (Άρθρο 25 Οδηγίας)

Άρθρο 18.- Η αίτηση είναι απαράδεκτη όταν:

α. έχει χορηγηθεί στον αιτούντα καθεστώς πρόσφυγα από άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε.

β. έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας ή άδεια παραμονής στον αιτούντα ο οποίος επωφελείται, μεταξύ άλλων, από την αρχή της μη επαναπροώθησης από χώρα που δεν είναι κράτος μέλος της Ε.Ε. και θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο 20, ή ως πρώτη χώρα ασύλου, σύμφωνα με το άρθρο 19.

γ. άλλο κράτος μέλος έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασής της κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 343/2003, του Συμβουλίου.

δ²⁵. ο αιτών υπέβαλε όμοια αίτηση μετά από τελεσίδικη απόφαση της αποφαινόμενης αρχής.

ε. πρόσωπο εξαρτώμενο από τον αιτούντα υποβάλλει ξεχωριστή αίτηση, αφού το πρόσωπο αυτό έχει ήδη συναινέσει, σύμφωνα με το άρθρο 4, να συμπεριληφθεί η περίπτωση του ως τμήμα αίτησης υποβαλλόμενης για λογαριασμό του και δεν υπάρχουν στοιχεία σχετικά με την κατάσταση του προσώπου αυ-

²⁴ Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του Π.Δ. 81/2009.

²⁵ Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του Π.Δ. 81/2009.

τού τα οποία να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης.

Πρώτη χώρα ασύλου (Άρθρο 26 Οδηγίας)

Άρθρο 19.- 1. Μία χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα εάν: α. έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από τη χώρα αυτή και απολαμβάνει ακόμη της σχετικής προστασίας, ή, β. απολαμβάνει άλλης επαρκούς προστασίας στην εν λόγω χώρα, επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή της μη επαναπροώθησης, με την προϋπόθεση ότι θα γίνει εκ νέου δεκτός στη χώρα αυτή.

2. Κατά την εφαρμογή της έννοιας της πρώτης χώρας ασύλου για τον αιτούντα άσυλο, μπορεί να ληφθεί υπόψη το περιεχόμενο του άρθρου 20 παράγραφος 1.

Ασφαλείς τρίτες χώρες (Άρθρο 27 Οδηγίας)

Άρθρο 20.- 1. Ασφαλείς τρίτες χώρες θεωρούνται εκείνες στις οποίες η μεταχείριση του αιτούντος, πληροί τα εξής κριτήρια:

α. δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων, και

β. τηρείται η αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, και

γ. τηρείται η απαγόρευση της απομάκρυνσης κατά παράβαση του δικαιώματος αποφυγής των βασανιστηρίων και της σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο, και

δ. υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης.

2. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης, ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα, και του χορηγούν έγγραφο με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας ότι η αίτηση δεν έχει εξετασθεί επί της ουσίας.

3. Όταν η τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, το αίτημά του εξετάζεται επί της ουσίας από τις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης.

4. Η κεντρική αρχή ενημερώνει κάθε έτος την Επιτροπή σχετικά με τις τρίτες χώρες που θεωρούνται ότι πληρούν τα κριτήρια της παραγράφου 1 και δεν περιλαμβάνονται στον κοινό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής που θεσπίζει το Συμβούλιο της Ε.Ε.

Αβάσιμες αιτήσεις (Άρθρο 28 Οδηγίας)

Άρθρο 21.- 1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 14, η αποφαινόμενη αρχή απορρίπτει ως αβάσιμη την αίτηση, εφόσον αποδείξει ότι ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας κατά τις κείμενες διατάξεις. [Το δεύτερο εδάφιο αυτής της παραγράφου καταργήθηκε με το άρθρο 10 παρ. α) του Π.Δ. 81/2009].

2. Η απόφαση επιδίδεται στον αιτούντα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 παρ. 1 και 2 και αφαιρείται το χορηγηθέν δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού. Το περιεχόμενο της απόφασης ανακοινώνεται και προφορικά στον αιτούντα σε γλώσσα που κατανοεί και περί της ανακοίνωσης αυτής γίνεται μνεία στο αποδεικτικό επίδοσης.

Ασφαλείς χώρες καταγωγής (Άρθρα 30 και 31 Οδηγίας)

Άρθρο 22.- 1. «Ασφαλείς χώρες καταγωγής» είναι:

α. όσες περιλαμβάνονται στον κοινό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής του Συμβουλίου Ε.Ε.

β. οι τρίτες χώρες, πέραν εκείνων της περίπτωσης α', οι οποίες περιλαμβάνονται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής, που καταρτίζει και τηρεί για την εξέταση αίτησης ασύλου η κεντρική αρχή μετά από αξιολόγηση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4. Για την αξιολόγηση αυτή λαμβάνονται υπόψη σχετικές πληροφορίες από άλλα κράτη και διεθνείς οργανισμούς όπως η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Στον εθνικό κατάλογο χωρών μπορεί να περιλαμβάνονται και τμήματα χώρας, εφόσον αυτά πληρούν τους όρους των παραγράφων 3 και 4. Η αξιολόγηση αυτή επαναλαμβάνεται περιοδικά ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές της κατάστασης σε κάθε χώρα. Ο εθνικός κατάλογος χωρών καταγωγής κοινοποιείται από την κεντρική αρχή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2. Μια τρίτη χώρα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για τον αιτούντα, μόνον εφόσον μετά την εξέταση της αίτησης αποδειχθεί ότι ο αιτών: α. έχει την ιθαγένεια αυτής της χώρας ή είναι ανιθαγενής και είχε την προηγούμενη συνήθη διαμονή του στη χώρα αυτή, και β. δεν επικαλείται σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι η χώρα δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής για τον ίδιο όσον αφορά την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα κατά τις κείμενες διατάξεις.

3. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής αν, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και την εφαρμογή του δικαίου στο πλαίσιο ενός δημοκρατικού πολιτεύματος και των γενικών πολιτικών συνθηκών, καταδεικνύεται σαφώς ότι τα πρόσωπα στις συγκεκριμένες τρίτες χώρες δεν υφίστανται δίωξη, γενικά και μόνιμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 της Οδηγίας 2004/83/ΕΚ (L304/30.9.2004), ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση γενικευμένης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης.

4. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου λαμβάνεται μεταξύ άλλων υπόψη ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά της δίωξης ή της κακομεταχείρισης μέσω:

α. των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων της χώρας και του τρόπου εφαρμογής τους.

β. της τήρησης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ)²⁶, στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα²⁷ και στη Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων²⁸, ιδίως δε των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 της ΕΣΔΑ.

γ. της τήρησης της αρχής της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και

δ. της πρόβλεψης μηχανισμού πραγματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Μεταγενέστερες αιτήσεις (Άρθρα 32 και 34 παρ. 1 Οδηγίας)

Άρθρο 23.- 1. Όταν ο αιτών άσυλο προβαίνει σε περαιτέρω ενέργειες ή υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση, οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης, εξετάζουν τις ενέργειες αυτές ή τα στοιχεία της μεταγενέστερης αίτησης, σε συνδυασμό με τα στοιχεία της αρχικής αίτησης ή και της προσφυγής.

2²⁹. Η μεταγενέστερη αίτηση εξετάζεται κατ' αρχήν σε προκαταρκτικό στάδιο κατά το οποίο η αρμόδια αρχή παραλαβής και εξέτασης ερευνά εάν ο αιτών έχει υποβάλει νέα ουσιώδη στοιχεία. Επ' αυτού αποφασίζει η αποφαινόμενη αρχή.

3. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης διασφαλίζουν στους αιτούντες, των οποίων η αίτηση εξετάζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο ότι απολαμβάνουν τις εγγυήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 8.

4. Μέχρι την έκδοση οριστικής κατά το προκαταρκτικό στάδιο απόφασης, αναστέλλεται η εκτέλεση κάθε μέτρου απέλασης ή μέτρου απομάκρυνσης που υφίσταται σε βάρος τους.

5. Εάν μετά την προκαταρκτική εξέταση που αναφέρεται στην παρ. 2 του παρόντος προκύψουν ή υποβληθούν από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή πορίσματα, τα οποία αυξάνουν σημαντικά τις πιθανότητες παροχής καθεστώτος ασύλου, η αίτηση εξετάζεται περαιτέρω σύμφωνα με το Κεφάλαιο Β'.

6. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου μπορεί να εφαρμόζεται επίσης και στην περίπτωση εξαρτώμενου προσώπου το οποίο υποβάλλει αίτηση αφού έχει συναινέσει, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2, να αποτελέσει η περίπτωση του τμήμα αίτησης η οποία υποβάλλεται για λογαριασμό του. Σε αυτή την περίπτωση, η προκαταρκτική εξέταση που αναφέρεται στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου θα αφορά την ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων που να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης εκ μέρους του εξαρτώμενου προσώπου.

²⁶ Σημείωση της επιμελήτριας: έχει κυρωθεί με το Ν.Δ. 53/1974 (ΦΕΚ 256, τ. Α') όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2400/1996 (ΦΕΚ 96, τ. Α').

²⁷ Σημείωση της επιμελήτριας: έχει κυρωθεί με το Ν. 2462/1997 (ΦΕΚ 25, τ. Α').

²⁸ Έχει κυρωθεί με το Ν. 1782/1988 (ΦΕΚ 116, τ. Α').

²⁹ Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Π.Δ. 81/2009.

Διαδικασίες στα σύνορα (Άρθρο 35 Οδηγίας)

Άρθρο 24.- 1. Στις περιπτώσεις που υποβάλλονται αιτήσεις ασύλου στα σύνορα ή στις ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας, ακολουθείται η ταχύρρυθμη διαδικασία εξέτασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17, και οι αιτούντες απολαμβάνουν του δικαιώματος της παρ. 1 του άρθρου 11, ως και όλων των εγγυήσεων που προβλέπονται στα άρθρα 8 και 12.

2. Αν δεν ληφθεί οριστική απόφαση επί της αίτησης, εντός προθεσμίας τεσσάρων εβδομάδων, επιτρέπεται στον αιτούντα η είσοδος στο έδαφος της χώρας, προκειμένου να εξετασθεί η αίτησή του, σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις.

3. Στις περιπτώσεις όπου η ταχύρρυθμη διαδικασία της παραγράφου 1 είναι αντικειμενικά αδύνατο να εφαρμοστεί στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων, ιδίως λόγω άφιξης μεγάλου αριθμού προσώπων που υποβάλουν αίτηση ασύλου, η ταχύρρυθμη διαδικασία μπορεί να εφαρμόζεται σε άλλους χώρους πλησίον των συνόρων ή της ζώνης διέλευσης στους οποίους φιλοξενούνται τα προαναφερόμενα πρόσωπα.

4. Στις περιπτώσεις του παρόντος άρθρου που απορρίπτεται αίτηση ασύλου και εκδίδεται απόφαση απέλασης ή εκτέλεση της οποίας αναστέλλεται λόγω άσκησης ενδίκων μέσων, επιτρέπεται η άνευ διαβατηριακών διατυπώσεων είσοδος του αιτούντος στη χώρα μέχρι την έκδοση απόφασης επί της αιτήσεως ακυρώσεως. Ο ενδιαφερόμενος οφείλει να παρουσιασθεί το συντομότερο στην κατά τόπο αρμόδια αρχή παραλαβής και εξέτασης για να δηλώσει διεύθυνση διαμονής και να του χορηγηθεί δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ : ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΑΘΜΟ

Δικαίωμα άσκησης προσφυγής

Άρθρο 25.- Καταργήθηκε με το άρθρο 10 παρ. β) του Π.Δ. 81/2009

Αρχή εξέτασης των Προσφυγών Επιτροπή Προσφυγών

Άρθρο 26.- Καταργήθηκε με το άρθρο 10 παρ. γ) Π.Δ. 81/2009 με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 9³⁰.

³⁰ Η διάταξη του άρθρου 9 του Π.Δ. 81/2009, που φέρει τον τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις» ορίζει: «1. Εκκρεμή αιτήματα ασύλου ή επικουρικής προστασίας για τα οποία μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος π.δ. δεν έχει εκδοθεί απόφαση σε πρώτο βαθμό, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 90/2008, όπως αυτές διαμορφώνονται με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος. 2. Για τις προσφυγές κατά αποφάσεων που απορρίπτουν αίτημα ασύλου ή επικουρικής προστασίας, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 25 του π.δ. 90/2008 και δεν έχουν εξετασθεί από την αρμόδια Επιτροπή Προσφυγών μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος, καθόλη και για τις αντίστοιχες προσφυγές που υποβλήθηκαν σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 του Π.Δ. 61/1999 (ΦΕΚ 63, τ. Α΄) και δεν έχει εκδοθεί απόφαση μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος, αποφαινεται ο Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη Επιτροπής που λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Τάξης του Υπουργείου Εσωτερικών και αποτελείται από έναν υπάλληλο της Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης του Υπουργείου Εσωτερικών, ο οποίος ορίζεται από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, ως Πρόεδρο και έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εξωτερικών που ορίζεται από τον οικείο Υπουργό, έναν ανώτερο αξιωματικό της Ελληνικής Αστυνομίας που ορίζεται με απόφαση του Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας και έναν εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, ως μέλη. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών. Με την ίδια απόφαση μπορεί να συγκροτούνται περισσότερες επιτροπές ο πρόεδρος και τα μέλη των οποίων έχουν τις παραπάνω ιδιότητες. Η Επιτροπή συνέρχεται με πρόσκληση του Προέδρου η οποία κοινοποιείται στα μέλη αυτής 5 τουλάχιστον ημέρες πριν τη συνεδρίαση. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής μπορεί να διατίθενται με αποκλειστική απασχόληση για το σκοπό αυτό. Στην Επιτροπή εξασφαλίζεται γραμματειακή υποστήριξη από ανάλογο αριθμό αστυνομικών και πολιτικών υπαλλήλων του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας. Η Επιτροπή καλεί τον προσφεύγοντα με πρόσκληση, η οποία του επιδίδεται κατ' εξαίρεση από κάθε άλλη διάταξη στη δηλωθείσα από αυτόν διεύθυνση 5 τουλάχιστον ημέρες πριν τη συνεδρίαση. Σε περίπτωση μη ανεύρεσής του η πρόσκληση θυροκολλείται, ενώ αν η ακριβής διεύθυνση διαμονής του είναι άγνωστη ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 7 του Π.Δ. 90/2006. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των ως άνω προσφυγών οι προσφεύγοντες απολαμβάνουν των εγγυήσεων του Κεφαλαίου Β' του Π.Δ. 90/2008. 3. Επί των προσφυγών που εξετάστηκαν κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 26 του Π.Δ. 90/2008, χωρίς να έχει εκδοθεί σχετική απόφαση μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος, αποφαινεται η Επιτροπή Προσφυγών, η

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Ανάκληση του καθεστώτος ασύλου (Άρθρο 37 Οδηγίας)

Άρθρο 27.- Όταν προκύπτουν νέα στοιχεία που συνιστούν λόγο επανεξέτασης του καθεστώτος ασύλου του πρόσφυγα, η κεντρική αρχή εξετάζει αν συντρέχει περίπτωση ανάκλησης του καθεστώτος.

Διαδικαστικοί κανόνες ανάκλησης (Άρθρο 38 Οδηγίας)

Άρθρο 28.- 1. Η αποφαινόμενη αρχή μπορεί με ειδικά αιτιολογημένη πράξη της να ανακαλεί το καθεστώς του πρόσφυγα:

α. στις περιπτώσεις των ρητρών παύσης και των ρητρών αποκλεισμού που προβλέπονται από τα άρθρα 11 και 12 της οδηγίας 2004/83/ΕΚ.

β. όταν ο πρόσφυγας συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια της χώρας ή έχει καταδικαστεί τελεσίδικα για τη διάπραξη εγκλήματος που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και συνιστά κίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια.

2. Στις περιπτώσεις εφαρμογής της παρ. 1, ο ενδιαφερόμενος, δικαιούται:

α. να ενημερώνεται εγγράφως από την κεντρική αρχή όταν επανεξετάζει τη συνδρομή των αναγκαίων προϋποθέσεων για να χαρακτηρίζεται ως πρόσφυγας καθώς και για τους λόγους της επανεξέτασης αυτής.

β. να προβάλλει στο πλαίσιο προσωπικής συνέντευξης ή με γραπτή δήλωση του λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι δεν πρέπει να ανακληθεί το χορηγηθέν καθεστώς.

3. Η αποφαινόμενη αρχή στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής:

α. λαμβάνει ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες, κυρίως από το Υπουργείο Εξωτερικών και την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες, όσον αφορά τη γενική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των ενδιαφερομένων προσώπων.

β. συλλέγει πληροφορίες σχετικά με τη συγκεκριμένη περίπτωση προκειμένου να επανεξεταστεί το καθεστώς. Οι πληροφορίες αυτές δεν λαμβάνονται από τους φορείς της δίωξης κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να πληροφορούνται απευθείας ότι ο ενδιαφερόμενος είναι πρόσφυγας, ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας του οποίου το καθεστώς είναι υπό επανεξέταση, ή να τίθεται σε κίνδυνο η σωματική ακεραιότητα του ενδιαφερόμενου και των προσώπων που εξαρτώνται από αυτόν και η ελευθερία ή η ασφάλεια των μελών της οικογένειάς του που εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα καταγωγής.

4. Η απόφαση ανάκλησης του καθεστώτος επιδίδεται γραπτώς. Η απόφαση αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες προσβολής αυτής.

5. Οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 11 και του άρθρου 15, εφαρμόζονται και στην ανάκληση του καθεστώτος.

6. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, το καθεστώς του πρόσφυγα παύει αυτοδικαίως αν ο πρόσφυγας παραιτηθεί ρητώς από αυτό, με αίτησή του, η οποία υποβάλλεται αυτοπροσώπως στις αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄: ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

Αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (Άρθρο 39 Οδηγίας)

Άρθρο 29.- Οι αιτούντες άσυλο έχουν δικαίωμα άσκησης αίτησης ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 3068/2002 (ΦΕΚ 274, τ. Α΄), κατά των απορριπτικών αποφάσεων των αρμοδίων αρχών, που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων των Κεφαλαίων Γ' και Δ', καθώς και κατά των αποφάσεων ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα, που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Ε'. Για τη δυνατότητα αυτή γίνεται ρητή αναφορά επί του σώματος της απόφασης. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου οι αιτούντες άσυλο απολαμβάνουν τις εγγυήσεις που προβλέπονται στις περιπτώσεις β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8.

οποία εξακολουθεί να λειτουργεί, κατά τα οριζόμενα στο ίδιο ως άνω άρθρο του Π.Δ. 90/2008 μέχρι την έκδοση απόφασης επί του συνόλου των προσφυγών της παρούσας παραγράφου».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄: ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Αρχή του απορρήτου (Άρθρο 41 Οδηγίας)

Άρθρο 30.- Το προσωπικό των αρμοδίων υπηρεσιών που εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για προσωπικά δεδομένα που περιέχονται σε γνώση του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών.

Υποβολή Εκθέσεων (Άρθρο 42 Οδηγίας)

Άρθρο 31.- Η κεντρική αρχή αποστέλλει στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την κατάρτιση της έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος διατάγματος.

Καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 32.- Από την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος, καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 έως 12, του άρθρου 3 παρ. 1 έως 5 και 8 έως 10, του άρθρου 4, του άρθρου 5 και του άρθρου 6 του Π.Δ. 61/1999 (ΦΕΚ 63, τ. Α'), καθώς και κάθε άλλη, γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού.

Έναρξη ισχύος

Άρθρο 33.- Οι διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος ισχύουν από 1.12.2007. Στον Υπουργό Εσωτερικών αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

(τμήμα Μείζονος Συνθέσεως)

της 6ης Μαΐου 2008

«Προσφυγή ακυρώσεως — Κοινή πολιτική ασύλου — Οδηγία 2005/85/ΕΚ — Διαδικασία χορηγήσεως και ανακλήσεως του καθεστώτος του πρόσφυγα στα κράτη μέλη — Ασφαλείς χώρες καταγωγής — Ασφαλείς ευρωπαϊκές τρίτες χώρες — Κοινοί ελάχιστοι κατάλογοι — Διαδικασία θεσπίσεως και τροποποιήσεως των κοινών ελάχιστων καταλόγων — Άρθρο 67, παράγραφοι 1 και 5, πρώτη περίπτωση, ΕΚ — Αναρμοδιότητα»

Στην υπόθεση C-133/06,

με αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, που ασκήθηκε στις 8 Μαρτίου 2006,

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκπροσωπούμενο από τους H. Duintjer Tebbens, A. Caiola, A. Auersperger Matić και K. Bradley, προσφεύγον,

υποστηριζόμενο από:

την **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**, εκπροσωπούμενη από την C. O'Reilly, καθώς και από τους P. Van Nuffel και J.-F. Pasquier, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο, παρεμβαίνουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τις M. Simm και M. Μπαλτά, καθώς και από τον G. Maganza, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο, καθού,

υποστηριζόμενου από

τη **Γαλλική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη από τους G. De Bergues και J.-C. Niollet, παρεμβαίνουσα,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, A. Tizzano και L. Bay Larsen (εισηγητή), προέδρους τμήματος, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz και A. Arabadjiev, Δικαστές,

Γενικός Εισαγγελέας: M. Poiares Maduro

Γραμματέας: B. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 20ής Ιουνίου 2007,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2007,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1. Με την υπό κρίση προσφυγή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί, κυρίως, την ακύρωση των άρθρων 29, παράγραφοι 1 και 2, και 36, παράγραφος 3, της οδηγίας 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (ΕΕ L 326, σ. 13, στο εξής: επίδικες διατάξεις), και, επικουρικώς, την ακύρωση της οδηγίας αυτής στο σύνολό της.

2. Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2006, επιτράπηκε στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στη Γαλλική Δημοκρατία να παρέμβουν υπέρ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως αντιστοίχως.

Το νομικό πλαίσιο

Οι σχετικές διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ

3. Το άρθρο 63, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο IV της Συνθήκης, που επιγράφεται «Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση και άλλες πολιτικές σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων», προβλέπει τα εξής:

«Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 67 [ΕΚ], εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζει:

1) μέτρα περί ασύλου [...] στους ακόλουθους τομείς:

[...]

δ) ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα·

2) μέτρα περί προσφύγων και εκτοπισθέντων, στους ακόλουθους τομείς:

α) ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από τρίτες χώρες, οι οποίοι δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους, και σε άλλα πρόσωπα που χρειάζονται, για άλλους λόγους, διεθνή προστασία·

[...]».

4. Το άρθρο 67 ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με τη Συνθήκη της Νίκαιας, ορίζει τα εξής:

«1. Κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου πέντε ετών μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα βάσει προτάσεως της Επιτροπής ή κατόπιν πρωτοβουλίας κράτους μέλους και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

2. Μετά την πάροδο της πενταετίας:

– το Συμβούλιο αποφασίζει βάσει προτάσεων της Επιτροπής· η Επιτροπή εξετάζει οιοδήποτε αίτημα της υποβληθεί από κράτος μέλος με σκοπό να υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο,

– το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, λαμβάνει απόφαση ούτως ώστε το σύνολο ή μέρος των τομέων που καλύπτονται από τον παρόντα τίτλο να ρυθμίζονται από τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 251 [ΕΚ] και να προσαρμοστούν οι διατάξεις που αφορούν την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

[...]

5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το Συμβούλιο αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 251 [ΕΚ]:

– τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 63, σημείο 1 και σημείο 2, στοιχείο α', [ΕΚ,] εφόσον θα έχει θεσπιστεί προηγουμένως από το Συμβούλιο, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, κοινοτική νομοθεσία η οποία θα καθορίζει τους κοινούς κανόνες και τις βασικές αρχές που διέπουν τους τομείς αυτούς,

[...]».

Το προγενέστερο της οδηγίας 2005/85 παράγωγο δίκαιο

5. Βάσει του άρθρου 63, πρώτο εδάφιο, σημείο 1, στοιχεία α' και β', ΕΚ εκδόθηκαν, αφενός, ο κανονισμός (ΕΚ) 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (ΕΕ L 50, σ. 1), και, αφετέρου, η οδηγία 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη (ΕΕ L 31, σ. 18).

6. Το άρθρο 63, πρώτο εδάφιο, σημεία 1, στοιχείο γ', 2, στοιχείο α', και 3, στοιχείο α', ΕΚ αποτέλεσε τη νομική βάση για την έκδοση της οδηγίας 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απατρίδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (ΕΕ L 304, σ. 12).

7. Η έκδοση της αποφάσεως 2004/927/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με την υπαγωγή ορισμένων τομέων που καλύπτονται από τον τίτλο IV του τρίτου μέρους της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης αυτής (ΕΕ L 396, σ. 45), στηρίχθηκε στο άρθρο 67, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, ΕΚ.

8. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, της αποφάσεως αυτής έχει ως εξής: «Από 1ης Ιανουαρίου 2005 το Συμβούλιο αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 [ΕΚ] όταν θεσπίζει μέτρα προβλεπόμενα στο άρθρο 63, παράγραφοι 2, στοιχείο β', και 3, στοιχείο β', [ΕΚ].»

9. Οι διατάξεις του άρθρου 67, παράγραφος 5, ΕΚ δεν θίγονται από την απόφαση αυτή, όπως υπογραμμίζεται με την τέταρτη αιτιολογική της σκέψη.

Η οδηγία 2005/85

10. Η οδηγία 2005/85 εκδόθηκε βάσει, μεταξύ άλλων, του άρθρου 63, πρώτο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο δ', ΕΚ.

11. Σκοπός της οδηγίας αυτής είναι, κατά το άρθρο της 1, η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

12. Η δέκατη έβδομη και η δέκατη όγδοη αιτιολογική σκέψη αυτής της οδηγίας έχουν ως εξής: «(17) Κομβικό κριτήριο για το βάσιμο μιας αίτησης ασύλου είναι η ασφάλεια του αιτούντος στη χώρα καταγωγής. Όταν μια τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να τη χαρακτηρίσουν ως ασφαλή για τον συγκεκριμένο αιτούντα, εκτός αν αυτός προβάλει σοβαρά αντεπιχειρήματα. (18) Δεδομένου του επιπέδου εναρμόνισης ως προς τον χαρακτηρισμό υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών ως προσφύγων, θα πρέπει να θεσπισθούν κοινά κριτήρια για τον χαρακτηρισμό τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής.»

13. Όσον αφορά τις ασφαλείς χώρες καταγωγής, η δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2005/85 διευκρινίζει τα εξής: «Όταν το Συμβούλιο κρίνει ότι τα εν λόγω κριτήρια πληρούνται ως προς συγκεκριμένη χώρα καταγωγής και συνεπώς την έχει περιλάβει στον βασικό κοινό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής που θα θεσπισθεί σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι υποχρεωμένα να εξετάζουν αιτήσεις ατόμων που έχουν την εθνικότητα της χώρας αυτής [...] στη βάση του μαχητού τεκμηρίου της ασφάλειας της χώρας αυτής. Υπό το φως της πολιτικής βαρύτητας του καθορισμού ασφαλών χωρών καταγωγής, ιδίως λόγω των συνεπειών μιας αξιολόγησης της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε μια χώρα καταγωγής και των συνεπειών της για την εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο θα πρέπει να λαμβάνει αποφάσεις για την κατάρτιση ή την τροποποίηση του καταλόγου έπειτα από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.»

14. Η εικοστή τέταρτη αιτιολογική σκέψη αυτής της οδηγίας, η οποία αφορά ορισμένες ευρωπαϊκές τρίτες χώρες που εφαρμόζουν ιδιαιτέρως αυστηρούς κανόνες προς διασφάλιση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προστασίας των προσφύγων, έχει ως εξής: «[...] τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν είτε να μη διενεργούν καθόλου είτε να διενεργούν μια περιορισμένη εξέταση των αιτήσεων ασύλου που αφορούν αιτούντες που εισήλθαν στο έδαφός τους από τις [...] χώρες [αυτές]. Λόγω των πιθανών συνεπειών για τον αιτούντα μιας περιορισμένης εξέτασης ή της απουσίας εξέτασης, η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας θα πρέπει να περιορίζεται στις τρίτες χώρες σε σχέση με τις οποίες το Συμβούλιο έχει βεβαιωθεί ότι τηρούν τις υψηλές προδιαγραφές ασφαλείας της παρούσας οδηγίας. Το Συμβούλιο θα πρέπει να λαμβάνει σχετικές αποφάσεις έπειτα από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.»

15. Το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 2, της ίδιας αυτής οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ελάχιστος κοινός κατάλογος τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής», ορίζει τα εξής: «1. Το Συμβούλιο, λαμβάνοντας απόφαση με ειδική πλειοψηφία έπειτα από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ελάχιστο κοινό κατάλογο τρίτων χωρών που θεωρούνται από τα κράτη μέλη ως ασφαλείς χώρες καταγωγής σύμφωνα με το παράρτημα II. 2. Το Συμβούλιο μπορεί, λαμβάνοντας απόφαση με ειδική πλειοψηφία έπειτα από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να τροποποιεί τον ελάχιστο κοινό κατάλογο προσθέτοντας ή αφαιρώντας τρίτες χώρες, σύμφωνα με το παράρτημα II. Η Επιτροπή εξετάζει κάθε αίτημα του Συμβουλίου ή κράτους μέλους να υποβάλει πρόταση τροποποίησης του καταλόγου.»

16. Το παράρτημα II της οδηγίας 2005/85, υπό τον τίτλο «Χαρακτηρισμός των ασφαλών χωρών καταγωγής κατά την έννοια του άρθρου 29 και του άρθρου 30, παράγραφος 1», καθορίζει τα κριτήρια χαρακτηρισμού μιας χώρας ως ασφαλούς χώρας καταγωγής και προβλέπει, ειδικότερα, τα εξής: «Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής εάν, βάσει της νομικής κατάστασης, της εφαρμογής του δικαίου στο πλαίσιο δημοκρατικού συστήματος και των γενικών πολιτικών συνθηκών, καταδεικνύεται σαφώς ότι γενικά και μόνιμα δεν [υφίστανται στη χώρα αυτή ούτε] δίωξη, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 της οδηγίας 2004/83/ΕΚ, ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση αδιάκριτης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης.

Κατά την εκτίμηση αυτή λαμβάνεται μεταξύ άλλων υπόψη ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά της δίωξης ή της κακομεταχείρισης μέσω των εξής:

α) σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις της χώρας και τρόπος εφαρμογής τους·

β) τήρηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που ορίζονται στην Ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών ή/και στο διεθνές σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα ή/και στη σύμβαση κατά των βασανιστηρίων, ιδίως δε των δικαιω-

μάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, της εν λόγω ευρωπαϊκής σύμβασης, και

γ) τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης·

δ) πρόβλεψη μηχανισμού πραγματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών.»

17. Το άρθρο 36, παράγραφοι 1 έως 3, της οδηγίας 2005/85, το οποίο φέρει τον τίτλο «Έννοια των ευρωπαϊκών ασφαλών τρίτων χωρών», έχει ως εξής: «1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η εξέταση της αίτησης ασύλου και της ασφάλειας του αιτούντος υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες ευρίσκεται, όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο II, δεν διεξάγεται ή δεν διεξάγεται πλήρως όταν η αρμόδια αρχή διαπιστώνει βάσει των γεγονότων ότι ο αιτών άσυλο επιδιώκει να εισέλθει ή έχει μόλις εισέλθει παράνομα στο έδαφος της χώρας της από ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με την παράγραφο 2. 2. Μια τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα κατά την έννοια της παραγράφου 1 μόνον εφόσον: α) έχει επικυρώσει και τηρεί τις διατάξεις της σύμβασης της Γενεύης χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς· β) εφαρμόζει διαδικασία ασύλου προβλεπόμενη από τη νομοθεσία· γ) έχει επικυρώσει την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και τηρεί τις διατάξεις της, περιλαμβανομένων των κανόνων περί πραγματικής προσφυγής, και δ) έχει λάβει τον χαρακτηρισμό αυτό από το Συμβούλιο σύμφωνα με την παράγραφο 3. 3. Το Συμβούλιο, λαμβάνοντας απόφαση με ειδική πλειοψηφία έπειτα από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ή τροποποιεί έναν κοινό κατάλογο τρίτων χωρών οι οποίες θεωρούνται από όλα τα κράτη μέλη ως ασφαλείς χώρες καταγωγής κατά την έννοια της παραγράφου 1.»

18. Το Συμβούλιο δεν έχει εφαρμόσει τις επίδικες διατάξεις προκειμένου να θεσπιστούν οι δύο κατάλογοι που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές.

Επί της προσφυγής

19. Το Κοινοβούλιο προβάλλει προς στήριξη της προσφυγής του τέσσερις λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι αντλούνται από παράβαση της Συνθήκης ΕΚ λόγω εσφαλμένης εφαρμογής του άρθρου 67, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, ΕΚ, από έλλειψη αρμοδιότητας του Συμβουλίου προς θέσπιση των επίδικων διατάξεων, από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεώς τους και, τέλος, από μη τήρηση της υποχρεώσεως αγκαστής συνεργασίας.

20. Οι δύο πρώτοι λόγοι ακυρώσεως πρέπει να εξεταστούν από κοινού, δεδομένου ότι δεν μπορούν να διαχωριστούν, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 11 των προτάσεών του.

Επί των δύο πρώτων λόγων ακυρώσεως: παράβαση του άρθρου 67, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, ΕΚ και αναρμοδιότητα του Συμβουλίου

Επιχειρήματα των διαδίκων

21. Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι, λαμβανομένων υπόψη των κοινοτικών ρυθμίσεων που είχαν θεσπιστεί στον οικείο τομέα, ήτοι του κανονισμού 343/2003 και των οδηγιών 2003/9 και 2004/83, η έκδοση της οδηγίας 2005/85 αποτέλεσε την τελευταία νομοθετική φάση για τον καθορισμό των κοινών κανόνων και των βασικών αρχών, των οποίων η εφαρμογή θα καθιστούσε δυνατή τη μετάβαση στη διαδικασία του άρθρου 251 ΕΚ (στο εξής: διαδικασία συναποφάσεως), όπως απαιτεί το άρθρο 67, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, ΕΚ.

22. Επομένως, για τη μελλοντική θέσπιση τόσο του κοινού ελάχιστου καταλόγου των τρίτων χωρών που θεωρούνται ως ασφαλείς χώρες καταγωγής όσο και του κοινού καταλόγου των ασφαλών ευρωπαϊκών τρίτων χωρών (οι οποίοι θα αποκαλούνται από κοινού στο εξής «κατάλογοι ασφαλών χωρών») πρέπει να εφαρμοστεί η διαδικασία συναποφάσεως.

23. Κατά συνέπεια, με τις επίδικες διατάξεις, το Συμβούλιο έθεσε παρανόμως, σε πράξη του παράγωγου δικαίου, τις νομικές βάσεις που του παρέχουν τη δυνατότητα να προχωρήσει στη θέσπιση των καταλόγων ασφαλών χωρών εφαρμόζοντας μια διαδικασία που απαιτεί απλώς και μόνον τη διαβούλευση με το Κοινοβούλιο.

24. Δημιουργώντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, μια νομική βάση με πράξη του παράγωγου δικαίου, το Συμβούλιο επιφυλάσσει στον εαυτό του την εξουσία να νομοθετήσει στον οικείο τομέα. Εντούτοις, καμία

διάταξη της Συνθήκης δεν προβλέπει ότι το Συμβούλιο μπορεί, εκτός του πλαισίου των υφιστάμενων διαδικασιών εκδόσεως νομοθετικών, κανονιστικών ή εκτελεστικών πράξεων, να δημιουργεί νέες νομικές βάσεις για τη θέσπιση νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων του παράγωγου δικαίου.

25. Το Κοινοβούλιο ισχυρίζεται ότι η ενδεχόμενη ύπαρξη πρακτικής του Συμβουλίου συνιστάμενης στη δημιουργία νομικών βάσεων με πράξεις του παράγωγου δικαίου δεν μπορεί να αποτελέσει δικαιολογητικό λόγο.

26. Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει, παραπέμποντας στην απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Φεβρουαρίου 1988, 68/86, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1988, σ. 855), ότι, στον τομέα της θεσπίσεως νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων, η Συνθήκη εφαρμόζεται χωρίς να υφίσταται δυνατότητα παρεκκλίσεως από τις διαδικασίες που προβλέπει.

27. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι νομικές βάσεις που περιέχονται στις επίδικες διατάξεις του παράγωγου δικαίου είναι παράνομες.

28. Ο κοινοτικός νομοθέτης δεν έχει την ευχέρεια να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο ασκεί τις αρμοδιότητές του. Τα κοινοτικά όργανα οφείλουν να ενεργούν εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους απονέμουν οι Συνθήκες, οι οποίες και μόνον ορίζουν τις διαδικασίες εκδόσεως κανονιστικών πράξεων.

29. Κατά την Επιτροπή, οι επίδικες διατάξεις δεν μπορούν να θεωρηθούν ως διατάξεις με τις οποίες το Συμβούλιο επιφυλάσσει στον εαυτό του την άσκηση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων δυνάμει του άρθρου 202, τρίτη περίπτωση, ΕΚ.

30. Οι επίδικες διατάξεις συνιστούν διπλή καταστρατήγηση διαδικασίας, σε σχέση, πρώτον, με τον προβλεπόμενο από το άρθρο 63, πρώτο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο δ', ΕΚ κανόνα της ομοφωνίας που ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της οδηγίας 2005/85 και, δεύτερον, με τη διαδικασία συναποφάσεως, η οποία πρόκειται να αντικαταστήσει τον κανόνα αυτόν, μόλις θεσπιστεί κοινοτική νομοθεσία περί καθορισμού των κοινών κανόνων και των βασικών αρχών που διέπουν την πολιτική της Ένωσης σε θέματα ασύλου.

31. Το Συμβούλιο ισχυρίζεται, αντιθέτως, ότι καμία διάταξη της Συνθήκης ΕΚ δεν απαγορεύει να δημιουργείται με πράξη του παράγωγου δικαίου, η οποία έχει εκδοθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει η εφαρμοστέα γι' αυτή νομική βάση, μια νέα νομική βάση προς τον σκοπό ιδίως της μεταγενέστερης θεσπίσεως νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων στον οικείο τομέα μέσω απλουστευμένης διαδικασίας λήψεως αποφάσεως.

32. Κατά το Συμβούλιο, η δημιουργία νομικών βάσεων με πράξεις του παράγωγου δικαίου συνιστά παγιωμένη νομοθετική τεχνική, όπως προκύπτει από πλήθος κοινοτικών πράξεων. Το μοναδικό συμπέρασμα που συνάγεται από την προαναφερθείσα απόφαση Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου είναι ότι η περιεχόμενη σε πράξη του παράγωγου δικαίου νομική βάση δεν πρέπει να καθιστά πιο περίπλοκη τη διαδικασία που προβλέπει η Συνθήκη, πράγμα που δεν συμβαίνει με τη διαδικασία την οποία θεσπίζει η οδηγία 2005/85.

33. Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, ήταν αναγκαία η δημιουργία νομικής βάσεως με πράξη του παράγωγου δικαίου, καθόσον τούτο δεν απαγορεύεται από το άρθρο 67, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, ΕΚ.

34. Οι κατάλογοι ασφαλών χωρών συνιστούν μέτρα που εμπίπτουν σε έναν τομέα ο οποίος χαρακτηρίζεται τόσο από τις έντονες πολιτικές ευαισθησίες των κρατών μελών όσο και από την πρακτική ανάγκη ταχείας και αποτελεσματικής αντιδράσεως στις μεταβολές καταστάσεων που συντελούνται στα οικεία τρίτα κράτη. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, τα μέτρα αυτά μπορούν να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά μόνον αν για τη θέσπιση και τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις τους ακολουθείται μια διαδικασία όπως η προβλεπόμενη από τις επίδικες διατάξεις.

35. Το Συμβούλιο αμφισβητεί τον ισχυρισμό ότι οι νομικές βάσεις που περιέχονται στις επίδικες διατάξεις του παράγωγου δικαίου έρχονται σε αντίθεση με τη διαδικασία συναποφάσεως που προβλέπει το άρθρο 67, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, ΕΚ. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται υπό τη διπλή προϋπόθεση, αφενός, ότι η προς έκδοση πράξη στηρίζεται στο άρθρο 63, πρώτο εδάφιο, σημεία 1 ή 2, στοιχείο α', ΕΚ και, αφετέρου, ότι το Συμβούλιο έχει θεσπίσει κοινοτική νομοθεσία περί καθορισμού των κοινών κανόνων και των βασικών αρχών που διέπουν τον οικείο τομέα.

36. Όσον αφορά την πρώτη από τις προϋποθέσεις αυτές, το Συμβούλιο επισημαίνει, κατ' ουσίαν, ότι οι κατάλογοι των ασφαλών χωρών δεν θα θεσπιστούν βάσει του άρθρου 63 ΕΚ, αλλά βάσει των επίδικων

διατάξεων, οι οποίες προβλέπουν απλούστερη διαδικασία από εκείνη που ακολουθείται για την έκδοση της βασικής πράξεως. Προσθέτει δε ότι, στο μέτρο που για την έκδοση της οδηγίας 2005/85 απαιτούνταν, κατά τη Συνθήκη, απλώς και μόνο διαβούλευση με το Κοινοβούλιο, δύσκολα μπορεί να επικριθεί η χρησιμοποίηση των επίδικων διατάξεων ως νομικής βάσεως, καθόσον αυτές προβλέπουν τον ίδιο ακριβώς βαθμό συμμετοχής του Κοινοβουλίου.

37. Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι το άρθρο 67, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, ΕΚ δεν προβλέπει, στο μέτρο που κάνει λόγο για «κοινοτική νομοθεσία», ότι οι κοινοί κανόνες και οι βασικές αρχές που θα διέπουν τον οικείο τομέα πρέπει να καθοριστούν με μία και μοναδική νομοθετική πράξη και σε συγκεκριμένο χρόνο. Η μετάβαση στη διαδικασία συναποφάσεως εξαρτάται από την εφαρμογή ενός ουσιαστικού, και όχι ενός τυπικού ή χρονικού, κριτηρίου.

38. Κατά το Συμβούλιο, δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η μετάβαση στη διαδικασία συναποφάσεως δεν πληρούνται, δεν θίγονται εν προκειμένω ούτε οι προνομίες του Κοινοβουλίου ούτε η θεσμική ισορροπία μεταξύ των κοινοτικών οργάνων.

39. Η Γαλλική Δημοκρατία ισχυρίζεται ότι οι κατάλογοι ασφαλών χωρών αποτελούν τμήμα της κοινοτικής νομοθεσίας που καθορίζει «τους κοινούς κανόνες και τις βασικές αρχές» κατά την έννοια του άρθρου 67, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, ΕΚ. Συνεπώς, ακόμη και αν οι κατάλογοι αυτοί πρέπει να θεσπιστούν βάσει της ίδιας της Συνθήκης, και όχι των επίδικων διατάξεων, απαιτείται απλώς προηγούμενη διαβούλευση με το Κοινοβούλιο.

40. Όσον αφορά το γενικό ζήτημα της δυνατότητας χρησιμοποίησης νομικής βάσεως περιεχόμενης σε πράξη του παράγωγου δικαίου, το εν λόγω κράτος μέλος υποστηρίζει, όπως και το Συμβούλιο, ότι καμία διάταξη της Συνθήκης δεν αποκλείει αυτή τη δυνατότητα.

41. Η δημιουργία νομικών βάσεων με πράξεις του παράγωγου δικαίου αποτελεί πάγια πρακτική του κοινοτικού νομοθέτη. Ασφαλώς, η απλή πρακτική δεν μπορεί να θεμελιώσει παρέκκλιση από τους κανόνες της Συνθήκης ούτε, επομένως, να δημιουργήσει προηγούμενο που δεσμεύει τα κοινοτικά όργανα. Εντούτοις, από τη νομολογία προκύπτει ότι το Δικαστήριο δεν είναι κατ' ανάγκην αδιάφορο σε σχέση με τις πρακτικές που ακολουθούν τα κοινοτικά όργανα (απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 1983, 230/81, Λουξεμβούργο κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1983, σ. 255, σκέψεις 48 και 49).

42. Τέλος, κατά τη Γαλλική Δημοκρατία, οι ουσιαστικές προϋποθέσεις χρησιμοποίησης νομικής βάσεως περιεχόμενης σε πράξη του παράγωγου δικαίου πληρούνται εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, οι επίδικες διατάξεις αφορούν ένα ιδιαίτερος ευαίσθητο πολιτικό ζήτημα και συνδέονται με μια πρακτική ανάγκη ταχείας και αποτελεσματικής αντιδράσεως στις μεταβολές καταστάσεων που συντελούνται στις τρίτες χώρες.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

43. Με τους δύο πρώτους λόγους ακυρώσεως, το Κοινοβούλιο θέτει, κατ' ουσίαν, το ζήτημα αν το Συμβούλιο μπορούσε νομίμως να προβλέψει, με τις επίδικες διατάξεις, ότι θα έχει το ίδιο την εξουσία να θεσπίσει και να τροποποιεί, με ειδική πλειοψηφία, τους καταλόγους ασφαλών χωρών, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής και έπειτα από διαβούλευση με το Κοινοβούλιο.

44. Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, κάθε κοινοτικό όργανο οφείλει να ενεργεί εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που του απονέμει Συνθήκη (βλ. απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2007, C-403/05, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 49 και παρατιθέμενη εκεί νομολογία).

45. Επισημαίνεται, πρώτον, ότι το Συμβούλιο είχε τη δυνατότητα, κατά την έκδοση της οδηγίας 2005/85 σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 67, παράγραφος 1, ΕΚ, να λάβει, εφαρμόζοντας το άρθρο 202, τρίτη περίπτωση, ΕΚ, μέτρα που δεν επηρεάζουν ουσιαστικά το υπό ρύθμιση ζήτημα (βλ., σχετικώς, απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1992, C-240/90, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-5383, σκέψη 36).

46. Επομένως, το Συμβούλιο μπορούσε να αποφασίσει, αν υποτεθεί ότι οι κατάλογοι ασφαλών χωρών δεν συνιστούν ουσιαστικά μέτρα και αφορούν μια ειδική περίπτωση, ότι έπρεπε να επιφυλάξει στον εαυτό του την αρμοδιότητα λήψεως εκτελεστικών μέτρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αιτιολογούσε εμπεριστατωμένα την απόφασή του αυτή (βλ., σχετικώς, απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2005, C-257/01, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2005, σ. I-345, σκέψη 50).

47. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο οφείλει να αιτιολογεί δεόντως, ανάλογα με τη φύση και το περιεχόμενο της βασικής πράξεως που πρόκειται να εφαρμοστεί, τις τυχόν εξαιρέσεις από τον κανόνα, σύμφωνα με τον οποίο, στο σύστημα της Συνθήκης, οσάκις πρέπει να ληφθούν, σε κοινοτικό επίπεδο, μέτρα εκτέλεσης μιας βασικής πράξεως, εναπόκειται στην Επιτροπή να ασκεί αυτή την αρμοδιότητα (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Συμβουλίου, σκέψη 51).

48. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο αναφέρθηκε ρητώς, με τη δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2005/85, στην πολιτική βαρύτητα του χαρακτηρισμού τρίτων χωρών ως ασφαλών χωρών καταγωγής και, με την εικοστή τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αυτής, στις συνέπειες που μπορεί να έχει ο ορισμός της έννοιας «ασφαλείς [ευρωπαϊκές] τρίτες χώρες» για τους αιτούντες άσυλο.

49. Πάντως, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 21 των προτάσεών του, σκοπός των αιτιολογικών αυτών σκέψεων είναι να διευκρινίσουν τους λόγους για τους οποίους απαιτείται διαβούλευση με το Κοινοβούλιο πριν από τη θέσπιση και την τυχόν τροποποίηση των επίμαχων καταλόγων και όχι να αιτιολογήσουν επαρκώς την απόφαση του Συμβουλίου να επιφυλάξει στον εαυτό του, κατ' εξαίρεση, την άσκηση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων.

50. Επιπλέον, στο πλαίσιο της υπό κρίση διαφοράς, που αφορά μία οδηγία της οποίας οι επίδικες διατάξεις απονέμουν στο Συμβούλιο μια χρονικώς απεριόριστη αρμοδιότητα, το Συμβούλιο δεν προέβαλε κανένα επιχείρημα υπέρ του αναχαρακτηρισμού τους ως διατάξεων βάσει των οποίων επιφυλάσσει στον εαυτό του την απευθείας άσκηση ειδικών εκτελεστικών αρμοδιοτήτων. Αντιθέτως, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι πρόκειται για διατάξεις του παράγωγου δικαίου που του παρέχουν νομοθετική αρμοδιότητα.

51. Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεν τίθεται ζήτημα ενδεχόμενου αναχαρακτηρισμού των επίδικων διατάξεων, βάσει του οποίου θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι το Συμβούλιο εφάρμοσε το άρθρο 202, τρίτη περίπτωση, ΕΚ.

52. Δεύτερον, διαπιστώνεται ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 67 ΕΚ, τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στους τομείς στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 63, σημεία 1 και 2, στοιχείο α', ΕΚ θεσπίζονται βάσει δύο διαφορετικών διαδικασιών που προβλέπει το άρθρο 67 ΕΚ, δηλαδή είτε με ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου κατόπιν διαβουλεύσεως με το Κοινοβούλιο είτε με συναπόφαση.

53. Επομένως, η προβλεπόμενη από τις επίδικες διατάξεις διαδικασία θεσπίσεως αυτών των μέτρων, η οποία απαιτεί ειδική πλειοψηφία του Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής και διαβουλεύσεως με το Κοινοβούλιο, διαφέρει από τις διαδικασίες του άρθρου 67 ΕΚ.

54. Το Δικαστήριο όμως έχει αποφανθεί ότι οι κανόνες που ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνεται η βούληση των κοινοτικών οργάνων προβλέπονται από τη Συνθήκη και είναι δεσμευτικοί τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για τα ίδια τα κοινοτικά όργανα (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, σκέψη 38).

55. Μόνον η Συνθήκη μπορεί, σε ειδικές περιπτώσεις όπως η προβλεπόμενη από το άρθρο 67, παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση, ΕΚ, να εξουσιοδοτεί ένα κοινοτικό όργανο να τροποποιήσει μία διαδικασία λήψεως αποφάσεως, την οποία η θεσπίζει η ίδια η Συνθήκη.

56. Η τυχόν αναγνώριση υπέρ ενός κοινοτικού οργάνου της δυνατότητας να δημιουργεί νέες νομικές βάσεις με διατάξεις του παράγωγου δικαίου, ανεξαρτήτως του αν η προβλεπόμενη διαδικασία εκδόσεως μιας πράξεως καθίσταται περισσότερο ή λιγότερο περίπλοκη, θα ισοδυναμούσε με απονομή στο κοινοτικό αυτό όργανο νομοθετικής εξουσίας, υπερβαίνουσας τα όρια που προβλέπει σχετικώς η Συνθήκη.

57. Επιπλέον, θα σήμαινε ότι παρέχεται σε αυτό το κοινοτικό όργανο η δυνατότητα να παραβιάζει την αρχή της θεσμικής ισορροπίας μεταξύ των κοινοτικών οργάνων, κατά την οποία κάθε κοινοτικό όργανο πρέπει να ασκεί τις αρμοδιότητές του σεβόμενο τις αρμοδιότητες των άλλων (απόφαση της 22ας Μαΐου 1990, C-70/88, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1990, σ. I-2041, σκέψη 22).

58. Είναι αλυσιτελής ο ισχυρισμός του Συμβουλίου ότι η προβλεπόμενη από τις επίδικες διατάξεις διαδικασία θεσπίσεως δεν έρχεται σε αντίθεση με τη διαδικασία συναποφάσεως για τον λόγο ότι οι κατάλογοι ασφαλών χωρών δεν θα θεσπιστούν βάσει του άρθρου 63 ΕΚ, αλλά βάσει των διατάξεων αυτών, που προβλέπουν απλούστερη διαδικασία από εκείνη με την οποία εκδόθηκε η βασική πράξη. Πράγματι, συνέπεια της συλλογιστικής αυτής θα ήταν να αναγνωριστεί η υπεροχή διατάξεων του παράγωγου δικαίου έναντι κανόνων του πρωτογενούς δικαίου, εν προκειμένω δε του άρθρου 67 ΕΚ, του οποίου οι παράγραφοι 1 και 5 πρέπει να εφαρμοστούν διαδοχικώς, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπουν

προς τούτο.

59. Επιπλέον, ούτε ο πολιτικά ευαίσθητος χαρακτήρας του επίμαχου τομέα ούτε η ανάγκη διασφάλισης της αποτελεσματικότητας της κοινοτικής δράσεως στον τομέα αυτόν μπορούν να αποτελέσουν δικαιολογητικούς λόγους για τη δημιουργία νομικής βάσεως με πράξη του παράγωγου δικαίου.

60. Εξάλλου, το Συμβούλιο δεν μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς την ύπαρξη προγενέστερης πρακτικής, συνιστάμενης στη δημιουργία νομικών βάσεων με πράξεις του παράγωγου δικαίου. Πράγματι αυτή η πρακτική, ακόμη και αν υποτεθεί ότι έχει αποδειχθεί η ύπαρξή της, δεν είναι δυνατό να θεμελιώσει παρέκκλιση από τους κανόνες της Συνθήκης και δεν μπορεί, επομένως, να δημιουργήσει προηγούμενο που δεσμεύει τα κοινοτικά όργανα (βλ., σχετικώς, προαναφερθείσα απόφαση Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, σκέψη 24, και απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 1995, C-426/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1995, σ. I-3723, σκέψη 21).

61. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Συμβούλιο, δημιουργώντας με την οδηγία 2005/85, δηλαδή με πράξη του παράγωγου δικαίου, τις νέες νομικές βάσεις που περιέχονται στις επίδικες διατάξεις, παρέβη το άρθρο 67 ΕΚ, καθόσον υπερέβη τα όρια των αρμοδιοτήτων που του απονέμει η Συνθήκη.

62. Πρέπει να προστεθεί ότι τόσο η μελλοντική θέσπιση των καταλόγων ασφαλών χωρών όσο και οι τροποποιήσεις τους εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου, το οποίο όμως πρέπει να ασκεί αυτή την αρμοδιότητα τηρώντας τις διαδικασίες που προβλέπει η Συνθήκη.

63. Συναφώς, προκειμένου να διευκρινιστεί αν είτε η διά νομοθετικής πράξεως θέσπιση και τροποποίηση των καταλόγων ασφαλών χωρών είτε η ενδεχόμενη απόφαση περί εφαρμογής του άρθρου 202, τρίτη περίπτωση, ΕΚ, με την ανάθεση στην Επιτροπή της ασκήσεως εκτελεστικών αρμοδιοτήτων ή με τη διατήρηση από το Συμβούλιο του δικαιώματος ασκήσεως των αρμοδιοτήτων αυτών, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 ή της παραγράφου 5 του άρθρου 67 ΕΚ, πρέπει να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αν το Συμβούλιο, εκδίδοντας την οδηγία 2005/85, θέσπισε κοινοτική νομοθεσία περί καθορισμού των κοινών κανόνων και των βασικών αρχών που διέπουν τους τομείς στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 63, πρώτο εδάφιο, σημεία 1 και 2, στοιχείο α', ΕΚ.

64. Όσον αφορά τη διαδικασία χορηγήσεως ή ανακλήσεως του καθεστώτος του πρόσφυγα στα κράτη μέλη, το άρθρο 63, πρώτο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο δ', ΕΚ προβλέπει απλώς τη θέσπιση «ελάχιστων προδιαγραφών».

65. Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 10 έως 17 της παρούσας αποφάσεως, η οδηγία 2005/85 θεσπίζει λεπτομερή κριτήρια, βάσει των οποίων μπορούν ακολούθως να καταρτιστούν οι κατάλογοι ασφαλών χωρών.

66. Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Συμβούλιο, εκδίδοντας αυτή τη νομοθετική πράξη, θέσπισε «κοινοτική νομοθεσία η οποία [...] καθορίζει τους κοινούς κανόνες και τις βασικές αρχές» κατά την έννοια του άρθρου 67, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, ΕΚ, οπότε πρέπει να εφαρμοστεί η διαδικασία συναποφάσεως.

67. Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, οι δύο πρώτοι λόγοι ακυρώσεως του οποίους προέβαλε το Κοινοβούλιο προς στήριξη της προσφυγής του πρέπει να γίνουν δεκτοί και, επομένως, οι επίδικες διατάξεις πρέπει να ακυρωθούν.

Επί του τρίτου και του τέταρτου λόγου ακυρώσεως: παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως των επίδικων διατάξεων και μη τήρηση της υποχρεώσεως αγκαστής συνεργασίας

68. Δεδομένου ότι οι δύο πρώτοι λόγοι ακυρώσεως κρίθηκαν βάσιμοι, παρέλκει η εξέταση του τρίτου και του τέταρτου λόγου ακυρώσεως που προέβαλε το Κοινοβούλιο προς στήριξη της προσφυγής του.

Επί των δικαστικών εξόδων

69. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή το Συμβούλιο ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, αφού το Κοινοβούλιο είχε υποβάλει σχετικό αίτημα. Κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 4, πρώτο εδάφιο, του ίδιου άρθρου, οι παρεμβαίνοντες στην υπό κρίση διαφορά φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

1) Ακυρώνει τα άρθρα 29, παράγραφοι 1 και 2, και 36, παράγραφος 3, της οδηγίας 2005/85/ΕΚ

του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

2) Καταδικάζει το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως στα δικαστικά έξοδα.

3) Η Γαλλική Δημοκρατία και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

(υπογραφές)